1885 TIZENKILENCZEDIK ÉVFOLYAM 230. SZÁM. BUDAPEST, VASÁRNAP, AUGUSZTUS 23.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTVE LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy egész évre . . 20 frt | Egy negyedévre . . 5 frt
Egy fél évre . . . 10 frt | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svajcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negy évre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 p., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.

HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: **Főügynökségünk**: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 10, r. Notre-Dame-d.-Vict.
Agence Havas (place de la Bourse).

MAGYAR KÖNYV TÁRA

Lengyel vendégeink.

Gácsország lengyeljei, északi jó szomszédaink, örök barátaink akár a kardot, akár a serleget kell kézbe venni, készülnek hozzánk nemzeti kiállításunk meglátogatására. Krakkó és Lemberg küldöttséggel baráti vendégül jön Budapesthez, a lengyel a magyarhoz.

Most mentek el a francziák. Ha testük és lelkük ki nem fáradt a vendéglátás izgalmai közt: jó emléket vittek magukkal haza a Szajna partjaira. Ők népet ismerni jöttek ide — ez volt számításuk s mi azt akartuk, hogy bennünket igazán megismerjenek — ez volt a mi számításunk. Egész czélt se ők, se mi nem értünk el. De a mit elértünk, az is nagy dolog. Ők kedvet kaptak arra, hogy ezentul komoly figyelemmel kisérjék s igazi tudnivágygyal tanulmányozzák viszonyainkat. S ez elég egyelőre. Az ő nyelvük a világirodalom nyelve s minden igaz és jó szó, ha e nyelven iratik le, az egész müvelt világnak jön tudomására. Ezért emeltük fel szavunkat, hogy a főváros közönsége fogadja a franczia kat komolyan, méltósággal, ünnepélyesen, mint a magyar nemzet vendégeit.

S most felemeljük szavunkat azért, hogy lengyel vendégeink baráti látogatását ajánljuk nemzetünk figyelmébe. S erre más okaink vannak, mint a francziáknál voltak.

A lengyel jól ismer bennünket. Több mint fél ezer év óta áll velünk állandó viszonyban. Mi adtunk neki s ő adott nekünk jó, bölcs, hatalmas királyokat. Szabadsága és alkotmánya olyan volt, mint a miénk. Hű szövetségesek voltunk a világtörténet nagy fordulataiban. Ellenségek nagyon ritkán és sohase komolyan és sohase sokáig. Csak a jó testvérek házi perpatvara ütött ki néha köztünk, mely a két nemzet egymás iránti kölcsönös tiszteletét, becsülését és barátságát meg nem zavarta egy pillanatra se.

A lengyel nem hatalmasabb, mint mi s nem is gazdagabb. S talán szerencsétlenebb, mint mi vagyunk. Számitás, érdek, politika nem igen emelheti rokonszenvünket s nyelvük se világnyelv, mint a francziáé. S nekünk lengyel barátainkat mégis jól kell fogadnunk s a magyarnak örökké élő rokonszenvét mégis tanusitanunk kell.

Az orosz czár jön látogatóba királyunkhoz, a lengyel nemzet jön látogatóba a magyarhoz. Jól van ez igy — együtt, egyszerre.

Királyunk fogadja a czárt fejedelmi pompával, fénynyel és dicsőséggel, s nemzetünk fogadja a lengyelt szivesen, meleg rokonszenvvel, lelkesülten. Igy kell ennek lenni.

S ha nehéz viszonyok komoly érdekek, jövőre való számitások arra kényszeritik királyunkat, hogy egy kérdésben vagy egy időre szövetségese legyen az orosz czárnak: a magyarnak be kell bizonyitania, hogy hüsége, rokonszenve, barátsága megtörhetetlen a lengyel nemzet iránt.

A fejedelmek találkozóján ám készüljenek a hatalmi egyensuly oszlopai, a nemzetek baráti érintkezésén erősödjenek a szabadság biztositékai.

Azt mondják: demonstráczió lesz a lengyelek fogadásában az orosz czár ellen. Ez nem igaz. Akár jönne látogatóba a minden oroszok czárja, akár nem s lenne bár ő jó barátunk vagy áldáz ellenségünk: a lengyeleket akkor is szivesen látnánk.

És ha demonstráczió lenne is az: hát mit tesz az, mit feszélyezhetne ez bennünket? Hiszen a czár ő felségének minden gondja közt az a legutolsó gondja, hogy egy vagy más kérdésben mint érez vagy mint vélekedik a magyar nemzet s bizonyára a mi gondjaink közt se az a legelső, hogy egyik-másik dolgunkhoz mit szólna a czár ő felsége.

Azt is suttogják, hogy a magyar kormánynak lenne kellemetlen a lengyelek látogatása és szives fogadása, s hogy kéz alatt ez is mindent elkövet, hogy krakkói és lembergi barátaink hagyjanak fel látogatásukkal.

Nem hiheljük. A Tisza-kabinetről ugyan sok nemzetellenes dolgot fel lehet tenni, de ezt még se. Hiszen kiállitásunk nem arra való, hogy lakat alatt tartsuk s nem is arra, hogy csupán hazánk lakosai látogassák. Sőt inkább nagyon óhajtandó, hogy ezt nemcsak Ausztriának nemzetei, hanem még egészen idegen távoli államok népei is látogassák. S ha mindenki jöhet korlátlanul, csak a lengyelek jötte szülne rossz vért a kormánynál s csak azért, mert épen most az orosz czár ellátogat ide?

Az ily képtelen föltevés meg nem érdemli, hogy szót vesztegessünk rá. Jöjjenek a lengyelek bizton, bátran s minél tömegesebben, hogy aztán irányukban miként fejlődik ki hazánk és fővárosunk hangulata, ez már a mi dolgunk s nem a kormányé.

Őszinte örömmel üdvözöltük a bécsieket, a cseh nagy urakat és cseh iparosokat. Különös rokonszenvvel láttuk a francziákat s látnók a szerbeket is. De ha jönnek a lengyelek, nekik látniok kell, hogy nálunk a félezredéves barátság emlékei nem halványultak el; látniok kell, hogy mi bennük közös sorsnak bajtársait s a szabadságnak igaz bajnokait üdvözöljük.

A lakoma és mulatság sok volt már a kiállitás óta. A kiállitás vezérférfiai s a fővárosi hatóság előkelői el is fáradhattak immár. De lengyel vendégeink fogadásánál el kell felednünk a fáradalmakat s a mi ideális vonást meghagytak még a viszontagságok nemzetünk ősi jellemében: arról most tanubizonyságot kell még tennünk.

A fejedelmek szövetségéhez szükséges a szabadságszerető népek meleg ölelkezése.

A kath. középiskolák az erdélyi részekben.

Az *erdélyi* részekben, mig Erdély különállással birt, a róm. kath. egyház önkormányzatilag szervezkedett, a mint ez alig is lehetett másként, mikor az erdélyi fejedelmek protestánsok valának. Az önkormányzati szervezkedés természetesen kiterjedt az elemi s különösen a középtanodai oktatásra is s azért az erdélyi kath. középiskolák autonom felekezeti középiskoláknak tekintettek mind maiglan, melyeket a kath. státus vezetett, kormányzott s látott el saját maga által fegyelmezett tanerőkkel, tanrenddel stb. A fejedelem legfőbb felügyeleti és kegyuri joga ugyan a közoktatásra is kiterjedt, s e jog az erdélyi kormányszék által gyakoroltatott, de *sohasem közvetlenül*, hanem a kormányszék kebelében fennálló ugynevezett *kath. commissió* közvetitésével, a mely intézmény még az állami kormányzat központján is nemcsak jelképező, de valósággal képviselő a felekezeti autonomiát. Az erdélyi kath. státus e történelmi alapon áll s ehhez ragaszkodik a középtanodai oktatásról szóló 1883. évi 31. trv.-cz. életbe lépte óta is és pedig annál inkább, mert e törvény is világosan érintetlenül fenhagyá a kath. státusnak a középoktatásra vonatkozó történelmi jogait s a státus legutóbb ily értelemben irt fel a közoktatásügyi miniszterhez. A miniszter legközelebb nyilvánosságra jutott feleletében ellenkező felfogást tanusit. Határozottan megtagadja az erdélyrészi kath. középiskolák autonom felekezeti jellegét s a törvénynek oly elvi természetü magyarázatába bocsátkozik, melyre a kormány sohasem lehet illetékes, hanem csakis a törvényhozás. E feleletével a miniszter éles összeütközésre nyitott tért, mert hogy a kath. státus a miniszter felfogását könnyedén nem teszi magáévá, sőt legközelebbi gyülésén azt nagyon is meg fogja ostromolni: ez kétségtelenül bizonyos. S ha ezt teszi, csak kötelességét teljesiti. Ha nem tenné: vétkes könnyelműséget árulna el. Az önkormányzati jogokat meg kell védelmezni a minden jogot, intézményt és szabadságot kommandóra vezényelni törekvő czentralisztikus kormányhatalom ellen, különösen ott, a hol az autonomia se az államot, se a nemzetet nem támadja, sőt mindkettőt csak erősiti.

Budapest, aug. 22.

A szeptember 3-ától 5-éig Tulln és Szt.-Pölten között tartandó *hadgyakorlatoknál*, melyeket *Rudolf* trónörökös a 2. hadtestet és báró Teuchert-Kaufmann altábornagy a 14. hadtestet vezényli, mint értesülünk, a következő *vezéreszme* szolgál alapul: Egy Enns felől a megerősitett Bécs felé nyomuló hadsereg, melynek előcsapatai Traisen-t elérték, előtolja a 14. hadtestet (nyugati hadtest), hogy hatalmába keritse Tulln mellett az átjárót a Dunán. Az észak-kelet felől előrevonuló ellenfél — ez esetben a keleti hadsereg, épen Tullnál akar a folyó másik partjára átvonulni és e müvelet biztositása végett a Bécsbe érkezett 2. hadtestet az alsó nagy tullni patak felé, s a mennyire lehet az alsó Traisen felé mozgositja. A *Rudolf* trónörökös parancsnoksága alatt álló *2. (keleti) hadtest*, gróf *Wurmbrand* alezredes vezérkari főnökkel áll: a 2. gyalog-hadosztályból herczeg *Windisch-Graetz* altábornagy parancsnoksága alatt és a 25. gyalog-hadosztályból wellenborni *Fischer* vezérőrnagy parancsnoksága alatt. A báró *Teuchert-Kaufmann* altábornagy parancsnoksága alatt álló 14. *(nyugati) hadtest*, *Bolfras* ezredes vezérkari főnökkel áll: a 3. gyalog-hadosztályból *János* főherczeg altábornagy parancsnoksága alatt és a 22. gyalog hadosztályból *Dávid* vezérőrnagy parancsnoksága alatt. Az összes hadgyakorlatokat báró *Bauer* táborszernagy és vezérkari főnöke Jaeger ezredes vezetik.

Kremsier elől Ostendeba.

Tisza Kálmán Ostendeban öblögeti le a politikai aréna egy esztendei porát, s edzi idegeit, hogy ezen az arénán egy további esztendőre is a küzdelmet megállhassa, mialatt Kremsierben megteszik az intézkedések legutolsóit, hogy az uralkodókat méltóan fogadhassák.

Az egész politikai világot Kremsier foglalkoztatja. A külföld és belföld politikusainak szeme egyaránt a kicsi morva városka felé van irányitva, mert még az is, a kinek szemei előtt titok fátylába van borulva minden, a mi ott a megbeszélés tárgyát képezni fogja, önkénytelenül is érzi, miszerint nagyfontosságu, a két állam politikájára elhatározó kérdések felől fog ott folyni a tanácskozás.

Nagy urak, kisebb urak és egészen kicsi urak is, ott lesznek a határszéli városkában hétfőtől kezdve. Udvarmester, czeremóniamester, külügyminiszter, osztrák miniszterelnök, udvari kamarások és palotahölgyek, vadászmesterek és polgármesterek, tartományi és birodalmi képviselők, a katonai méltóságok apraja, nagyja, mind ott lesznek a felség körében; hivataluk, kötelességök, teendőik hozzák magokkal ugy.

De Tisza Kálmán számára nincs ott szerep. Elbujt, ha nem is az Éden bokrai közé, mint az első emberpár, midőn észrevevé, hogy mezitelen és szégyenkezik, hanem a tenger locsogó hullámai közé rejtezett.

Azt hinné az ember, hogy valami nagy udvari pompára készülnek Kremsierben és semmi egyébre. Ekkor, bizonyos feltételek között, értenénk a magyar miniszterelnök távolmaradását. De ekkor sem feltételenül, hiszen az udvari pompa és mulatság, kivált idegen állam uralkodójának jelenlétében, korántsem magánmulatság.

De jelenleg egyátalában nem ilyesmiről van szó.

Az orosz kanczellár Giers hazája határán kivül folytatott kuráját szakitja meg, hogy ott jelen lehessen, az orosz tábornoki kar előbbkelői közül többen lesznek jelen, s az osztrák-magyar monarchia hasonlóképen lesz képviselve. Mindenki látja és tudja, magok a hivatalos közlönyök is hirdetik, hogy politikai momentumok uralkodnak a helyzet fölött.

És Tisza Kálmán mégis távol marad.

Értenénk, ha Magyarország érdekeiről nem lenne szó. De hát ez elképzelhetetlen, hihetetlen. A mikor az osztrák-magyar monarchia politikája iránt folynak a tárgyalások, ott Magyarország legvitálisabb érdekei vannak szóban s a magyar miniszterelnöknek ott a helye. Lehet, hogy igazok van azoknak, a kik szerint nem történik egyéb, mint megerősittetik ama politika, melyet a két birodalom eddig kölcsönös egyetértéssel folytatott. De hát ez nem elég fontos dolog arra, hogy Magyarország miniszterelnöke ott legyen. Ha szükség van erre a találkozásra, az annak a jele, hogy mégis vannak a két monarchia érdekei között olyanok, melyeket meg kell beszélni, melyekre nézve igy vagy amugy fog alakulni a megállapodás. Másként mi szükség lenne egyáltalában az egész találkozásra, melynek kizárólag politikai háttere van. Ha pedig vannak ily nyilt kérdések, valjon ki lesz ott jelen, a ki a magyar érdekeket képviselheti? Talán Orczy Béla báró, az ő felsége személye körüli miniszter? Semmi megjegyzésünk eme kifogástalan gentleman privát személye ellen, de a kik őt közelebbről ismerik, azoknak velünk együtt nem fog soha eszükbe jutni, neki fontos politikai missziót tulajdonitani, vagy tehetséget arra, hogy vitás kérdésekben megtalálja a kellő utat.

Tisza Kálmán nem csekélyelheti azokat a dolgokat, a mik Kremsierben végbemennek, tehát elmaradásának oka ebben nem keresendő. s nem ebben található.

Vagy őt mellőzik el, vagy ő nem akar résztvenni. Ha ő neki vannak kifogásai ama szövetség ellen, mely ott a magyar közérzület ellenére köttetik vagy megujittatik, teljes

KREMSIER.

Az olmüczi herczeg-érsek nyári székhelye körül forog most a közérdeklődés. A morvaországi kis város pár napig fontosabb hely esz a világvárosoknál, hiszen Kremsier két hatalmas uralkodót s ezek fényes környezetét fogadja falai közé, kiknek annyi millió ember sorsa van kezükbe letéve.

Kremsier város a March-folyó jobb partján fekszik, Olmücztől négy mértföldnyire. Gyönyörü vidéke van, talaja felette termékeny, valódi éléskamarája Morvaországnak. A várost és környékét a közeli Borbála-hegyről jól át lehet tekinteni. Elragadó völgy tárul innen a néző elé, mely a Kárpátok idáig futó hegyláncába olvad bele. A March-folyó átszeli a várost, melynek folyását szabad szemmel is Olmüczig lehet követni.

Kremsier ősrégi püspöki város. Már 1131-ben püspöki székhely volt, III. Ottó herczeg s Przemysl király is kénytelenek voltak a püspökséget elismerni. Történelmileg hiteles adatok bizonyitják azt is, hogy Bruno püspök 1250-ben a várost megerősitette, falakkal s tornyokkal vette körül, a várkastély alapját megvetette s a székesegyházat épitette. E században nyerte a város a vásártartási jogot s a polgárság vámot szedhetett, bort és sört szabadon árulhattak. A husszita-harczokban Kremsier a szakadárok kezébe került, de később János püspök fegyverrel visszahóditotta birtokát. A harminez éves háboru alatt ismét nehéz idők jártak a városra. Torstenson svéd tábornok körülzárolta a Gallas gróf által hősiesen védett várost, s tizenhatezer emberből álló sereggel és 22 ágyuval fogott az ostromhoz. 1643 julius 26-án a várat be is vette, mire 500 polgárt részben lefejeztetett, részben elevenen égették meg őket. Négy évvel később ujra svéd csapatok pusztitottak Kremsierben s ehhez járult, hogy a városban a pestis is dühöngött, melynek a fele lakosság áldozatul esett.

E vészes napok után a béke napjai következtek, s a történelem nem jegyzett fel semmi lényegesebbet a városról. 1656-ból vannak ismét szomoru adatok. Nagy tüzvész szinte romhalmazzá tette a püspöki székhelyet. A 18-ik század ujabb bajokat hozott. 1712-ben, a hét éves háboru alatt a poroszok megszállották Kremsiert, nagy hadi sarczot róttak a városra, a vetéseket elpusztitották. 1748-ban Mária Terézia uralkodónő férje Ferencz társaságában megfordult Kremsierben s szemlét tartott az olmüczi sikon felállitott orosz segélycsapatok felett. A jelen század elején duló harczok sem kiméltek meg Kremsiert. 1805-ben, az austerliczi csata után franczia csapatok szállották meg, a lakosságra nagy sarczot vettek ki, terményeiket elhordták.

Ezután 1848-ban fordult a közfigyelem ismét Kremsier felé. Ferdinánd császár Olmüczben 1848 október 22-én kiadott proklamáczióját a birodalmi gyülést Kremsierbe hivta össze s ez november 22-én össze is ült. De nem sokáig folytatta müködését. A következő év márczius 6-án esti 9 órakor Stadion gróf belügyminiszter Kremsierbe érkezett s éjfélutánra számos képviselőt hivott meg magához. Közben pedig konsignálták a katonaságot. A meghivott tizenkét képviselő előtt a miniszter kijelenté, hogy a császár elhatározta a birodalmi gyülés feloszlatását s hogy alkotmányt maga fog adni, ez már készen is van. A képviselők meg voltak lepetve e hir által, ellenvetéseket tettek, de nem használt. Másnap reggel egy erős katona-csapat nyomult be az érseki palotába, hol a képviselők ülcseznt szoktak, bezárták az üléstermet s az irodákat, kifüggesztették a feloszlató császári parancsot. A képviselők erre elhagyták Kremsiert s sokan külföldre menekültek.

Ez nagyjában Kremsier szereplése a történelem lapjain.

Kremsier mint város is csinos látványt nyujt. Az elővárosokból három kapun át juthatni a tulajdonképeni városba, melyet közel 10 láb vastag fal övez körül, a hajdani erődités maradványa. A várárkot 1880-ban kertekké alakitották át, melyek mellett gesztenyefákkal szegélyezett sétány vonul el.

A várfalon belül 198 s az elkülönitett zsidóvárosban 35 ház van. A csinnal épitett, barátságos házak csoportja s a tiszta utczák kedvező benyomást tesznek. Nagy szabad tér is van a városban, mely fákkal van beültetve s a lakosságnak sétahelyül szolgál.

Kremsierben három templom van, a szent Móricz-egyház, a plébánia-templom s a kegyesrendüek temploma. A kegyesrendü kolleginumot Liechtenstein Károly herczegérsek épitette 1687-ben. Ez 1836-ban leégett, a tüzvész elharapódzott tovább is s csak nagy nehezen tudták az érseki kastélyt megmenteni a katasztrófától. 1845 óta az irgalmas nővérek is birnak a városban klastrommal. Arenberg Henriette herczegnő patslawitzi uradalmát arra hagyományozta, hogy Kremsierben klastromot épitsenek, melyben betegeket ápoljanak nem- és valláskülönbség nélkül s e mellett szegény leányokat oktassanak a női kézimunkában. Ennek köszöni a klastrom létezését.

A March-folyón át két fahid vezet s a malom-ág felett lánczhid, melyet Rudolf főherczeg bibornokérsek épittetett.

Kremsier főkességét az érseki gyönyörü palota képezi, melyben az uralkodók is lakni fognak. A palota olasz stylben épitett pompás épület, mely mostani alakját Liechtenstein-Castelcorn gróf herczeg-érseknek köszöni, ki az előbbi erődített várkastélyt lebontatta s a körüllevő mocsarakat kiszárittatta. A régi épületből csak a torony maradt fenn. Felismerhető még most is, hogy hajdan a bejárat a torony alatt volt. A palota épitését 1711-ben fejezték be. Két homlokzattal biró négyszögü épület, a város felé két, a kert felöli oldalon három emelettel. 1752-ben a kastély a lángok martaléka lőn, a tüz még bensejét sem kiméltе. Egkh Frigyes Lipót gróf püspök épittette fel ujra.

Egészen 1832-ig a kastélyt a város felőli oldalról árok vette körül. Chotek gróf herczegérsek leásatta a kastély előtti dombos tért, hogy sik bejárat vezessen a palotába. Ő épitette a kastély érseki gárdája számára a főőrségi lakot is.

A kastély belső berendezése méltó a pompás külsőhöz. Nagy termek vannak benne, fénynyelés izléssel butorozva, gyönyörüen feldiszitve. A kert felőli oldalon fekvő, valóban fejedelmi lakosztályhoz tartozik a Hamilton gróf herczegérsek által épitett nagy terem, mely két emeletre terjed. A terem boltozatát három nagy olajfestmény diszíti, mythologiai tárgyuak s Freenthal festette őket, ki a herczegérsek arczképét is vászonra vetette, mely a kandalló felett függ. A terem diszitése, a dus aranyozás stb. 60.000 forintba került. E nagy terem mellett van a kisebb étterem, melynek falait olajfestmények diszitik. Az innen nyiló nagy elfogadó teremben II. Lipót császár szép arczképe látható, melyet Hikl udvari festő festett.

Egy kis szalonon át az erkélyszobába jutunk, melyben Chotek gróf herczegérsek arczképe van. A gyönyörü virágerkélyről igéző kilátás nyilik a városba és a parkba.

Az első emelet többi termei vendégszobák. Ezenkivül az emeleten van az érseki kis könyvtár is, mely 6000 kötetet tartalmaz. E könyvtár, mely Rudolf főherczeg érsek kézi könyvtárát képezte, kiválóan gazdag képes müvekben. Van az érseki palotában igen gazdag éremgyüjtemény is. József herczegérsek nem sajnált semmi költséget, hogy az olmüczi püspök által veretett érmekből (1144-től kezdve birtak fémverési joggal), továbbá a legritkább arany- és ezüst-érmekből teljes gyüjteményt állitson össze. A pápai érmekből V. Márton pápa korától fogva szintén teljes gyüjtemény látható a kremsieri érsekségi kastélyban.

Az érseki levéltár gazdag okmánytár, a történetiró számos nagy érdekü dolgot tudhat itt meg, mert az olmüczi püspökök régi idők óta fontos és befolyásos szerepet játszottak nemcsak az egyházi ügyekben, de a politikában is.

A kastély második emeletén van a nagy könyvtár, mely több mint 14,000 kötetet tartalmaz. A terem mennyezetét szép freskók diszitik. E teremmel szemben a házikápolna van, gyönyörü oltárképpel, mely szent Sebestyén halálát ábrázolja. Raibolini H. festménye. Az oltár mögött levő sekrestyében nagyon sok értékes templomi ruha és más templomi eszközök vannak a herczeg-érsek használatára.

A kastély földszinti termei is szépek. Három nagy terem s két kisebb lakosztály foglalják el az egész földszintet. A bolthajtásos tetőzetet csinos faragványok, márványalakok diszitik. A kastélyt hosszu folyosó köti össze a szent Móricz egyházzal, melyet Pawlowsky Szaniszló püspök épittetett.

Kis szinház is van a kastélyban.

Gyönyörü látványt képez a terjedelmes, nagy gonddal s müértelemmel ápolt park, melyben virágágyak, lombos ligetek váltakoznak, s melyben számos kioszk, nagyszerü üvegházak, szökőkutak, mesterséges vizesések vannak.

Az érseki kastélynak ma épen ugy van diszőrsége, mint akár a feudalizmus legvirágzóbb napjaiban. Medvebőrből készült süveget s szines frakkot viselnek az érseki gránátosok, az ő egyenruhájokon nem változtatott a divat.

Mikor megkondul a déli harangszó, ágyulövés is dördül, ez a disztestőrség felváltását jelenti.

De az olmüczi herczegérsek nemcsak ily katonásdi játékban gyönyörködhet, nagy kiterjedésü birtoktestek ura is, melyek dusan jövedelmeznek.

Fürdői levél.

Rajecz-Teplitz, aug. 18.

Nagy Magyarországnak sok olyan fürdőhelye van, melyeket egykor országnagyok kerestek fel, melyek egykor szereplő egyéniségek találkozási helyei s nevezetes események szinterei voltak, most azonban csak a közvetlen környék mulató helyei. Főuraink előtt azóta megnyilt a külföld előbbre haladott pompájával s kényelmével. Miért járnának ők most Stubnára, vagy Rajecz-Tepliczre, ezekbe a tanyai fürdőkbe, a hol még ezrest sem lehet váltani?

Jól van; majd eljárunk mi, a kiknek sem kedvünk, sem pénzünk nincs annyi, hogy az óperenczián tul huzamosabb ideig járjunk-keljünk, de azért szabad időnket kies vidéken, egészséges légben, távol az iroda vagy iskola porától és gondjától, kedélyes kis körben óhajtjuk tölteni. A városok nyomasztó légköre, a bürokratizmus kimeritő hatása évről-évre szaporitja azok számát, a kik légváltoztatást, üdülést keresnek. Lesz idővel elég vendége a sok kisebb fürdőnek, lesz Rajecz-Teplicznek is, a hol már a nyolczadik napot töltöm s cseppet sem bántam meg idejövetelemet.

A számos pisztrángos pataktól táplált Rajcsánka folyó völgye — a rajeczi völgy — a zsolnai fensikba nyilik. Zsolna, e nevezetes vasuti csomópont, tehát kiinduló pontunk. Zsolnáról jó uton, csinos omnibuszban (50 kr.) egy óra alatt érünk Rajecz-Tepliczre. Zsolnáról a völgy tölcsér-alaku torkában haladva, balfelől a rajeczi havasok pompás kúpjai, jobbfelől a Kis-Fátra egyik sziklás ormáról Ljetava-vára tünik szemünkbe. E várhoz tartozott egykor a rajeczi völgy, mint várföld, s népe mint várnép. Az első falunál Bicsicznél szükül a völgy, e szoros uton fekszik Bánova, Ljetava-Lucska. E falun tul a jobboldali hegyek pompás képet nyujtanak. A szulyóiakhoz hasonló kősziklák ékesitik a rézsutosan kiszökellő hegyhátakat. A sziklák, mintha csak mesterségesen volnának fürészelve a legkülönbözőbb alakokat tüntetik fel. E sziklás dombok utolsóját megkerülvén, előttünk látjuk egy kis mélyedésben Rajecz-Tepliczet. A festői szikla folytatása egy óriási hegy-krokodil, melynek lábait és bordáit a Rajcsánka folyó mossa; a hegy alatt egyesül a bővizü folyóval a Kunyerádka patak s a szögletben a Rajcsánka jobbik partján bugyog fel a gyógyviz. Forrás három van, de fürdésre csak egyet használnak, a Gizella-forrást; a Valeria-forrás nyitva áll, a harmadik kuttá van alakitva. Mindhárom a közönyös hévvizek közé sorozható.

A 33° C. Gizella-forrás medenczébe van foglalva; ez az I-ső számu tükörfürdő, innét bocsátják le a vizet a II. és III-ik számu tükörfürdőbe.

A telep igen kicsiny. A Gizella-forrás szomszédja a «fürdőház» kádas fürdővel s tizenhat lakószobával. A fürdőház előtt kis park terül el, melyet balfelől a Gizella-villa 18 szobával s a postahivatallal, meg a piczinyke Gabriella-villa szegélyez. Az országut mellett áll a vendéglő, billiard-, zongora- és tánczteremmel. Az országuton tul áll a Stephania-villa szegényebb vendégek számára berendezett lakásokkal. A szikla alatt terül el az elhagyott vashámor néhány épülete, közel hozzá a kertészlak, előtte jókora tó. Ha hozzá veszszük a két gazdasági épületet ugyanannyi parasztházzal: előszámláltuk az összes objektumokat. A villák mind faból épültek.

Kell-e ennél egyszerübb fürdőhely? S mégis menynyi báj van épen az egyszerüségében! A 3—4 csoportra megoszlott vendégek ugyanannyi családot képeznek. A tesztelenség, jó kedv semmi által sem zavartatik meg. A környék szép, az éghajlat enyhe, a viz nem egy alkalmatlan betegségtől: bőrbetegségektől, idegességtől, belső részek hurutjaitól szabaditott meg már számtalan embert.

Fürdeni a nap bármely órájában lehet. A tükörben való fürdés originális. Miután a csekély vizállás nem engedi meg a fenállást: az alacsony padokra kell ülni vagy pedig békamódra guggolni; járni, rezogni pedig csak rákmódra lehet. A dolog épen nem kellemetlen. A kis gyermekek, a kiknek e fürdő leginkább használ, szertelenül boldogok, hogy emelt fövel, lábujjhegyen bizton mozoghatnak a kellemes, langyos, kristálytiszta vizben.

A fürdőhely egyszerüségével kellő arányban vannak az árak; az ételek jók, az italok jobbak, mint Trencsén-Tepliczen, a szolgaszemélyzet pedig szives, kevés igényü és romlatlan.

A közel dombok bármelyikéről szép kilátás nyilik déli és délkeleti irányban. A rajeczi völgy itt már tágas. E tág téren — a fürdőtől háromnegyed órányira — fekszik Rajecz mezővárosa. Mögötte Suja (a Sujánszkyak ősi fészke) vagy Facskó táján, a hol Turóczba s Nyitrába jó országut vezet, hatalmas hegyormok emelkednek. A fürdőt domináló szikla magában rejti ama barlangot, melyben egykor a hires tót rabló, Jánosik, czinkostársaival tanyázott. A naponkint háromszor szóló czigányzene a kis parkon gyüjti össze a vendégeket.

Vasár- s ünnepnapokon élénkebb képet tüntet fel e kis telep. Zsolnáról, Rajeczről s a szomszéd falvakból egybegyülekezik a fiatalság s magyarosan mulat. A csárdás legkedveltebb tánczuk, a valczert nem igen szeretik, alig tánczolja valaki. S a magyar tánez és zene mellett magyar szó hangzik itt. Az augusztus 16-án itt bálozó szép hölgyek közül Hladny Beláné, Pazsiczky Irma, Hladny Irén s Gizella urhölgyek neveit jegyeztük fel.

A fürdő vendégek eddigi száma aug. 18-ig 593. A jelenleg itt levők közül ép oly elegáns, mint kedélyes kis kört képeznek: Trsztyánszky Eleonora leányával Bécsből, Kubinyi Aladár családjával s sógornőjével Mednyánszky Pistikével, Hámos Antal Tornaljáról, Kürthy János Nagyszombatból. A világlátott fürdőorvos dr. Flamm Rudolph a szórakoztatásról derekasan gondoskodik. Ha pedig valaki vallása követelményeinek akar eleget tenni: a közel Kunfalva (előbb Konská) müvelt papjait a legelőzékenyebbeknek fogja találni.

Ilyen a kis fürdőhely, s ilyen benne az élet. A fürdőt 1882-ben a komposszeszoroktól Piehl és Smialovszky vették bérbe. A lelkes Smialovszky nem kimél költséget, hogy a fürdőt lehetőleg emelje. Fáradozásának már is látszik az eredménye; a jövő saisonig pedig sok mindenféle készül el. Nem vagyok orvos és igy a gyógyviz hatásáról nem irhatok, de nyári tartózkodásra kevésbbé tehetős családoknak e kies fekvésü olcsó fürdőhelyet bátran ajánlhatom. *Gubassóczy Lajos.*

mértékben tudjuk érteni indokait. De akkor nem az a kötelessége, hogy Ostendéba menekül jön, hanem hogy lemondásával desavouálja azt a külügyi politikát, melyet ellenére folytatnak. Ha pedig a politikát nem az ő ellenére, hanem egyszerüen az ő megkérdezése nélkül inszczenirozzák, s Kremsierbe egyszerüen azért nem megy, mert ott ő reá nincsen szükség, az ő tanácsát ki nem kérik, őt a dologba nem avatják: akkor ismét nem lehet más teendője, — ha ugyan ad valamit a hivatal méltóságára, melyet betölt — mint lemondani.

Az alkotmányosságnak ama kicsi látszatát mentse meg legalább, melyet Magyarországnak a törvény biztosit. Az a magyar miniszterelnök, a ki azokat a jogokat sem tudja megóvni, melyek az állami függetlenség helyett részünkre megmaradtak, báb csupán, nem csak nem államférfiu, hanem még nem is férfiu.

VIDÉK.

* **Az erdélyrészi** közmüvelődési egylet nagygyülésének rendezésére alakult 100-as bizottság e hó 21-én élénk és igen látogatott ülést tartott Kolozsvárott. Dr. Nagy Mór tanácsos, az ünnepély rendezésének fővezetője, gazdag előterjesztéseket tett, melyeket pontról-pontra figyelemmel és odaadással tárgyaltak. Az előkészületek jó mederben folynak; a vidékről való jelentkezések határidejét e hó 26-ig meghosszabbitották. E határidőig a 100-as bizottság felel az elszállásolásokért. A későbbi jelentkezések, tekintettel az országos vásárra, lóbuttatásra, a gyermekeiket beirató szülők feljövetelére, az unit. zsinatra, mindenesetre nehezen lesznek kielégitőleg viszonozhatók. Mindazáltal dr. Hegedüs István buzgó elnöklete alatt egy utóbizottság is alakult, mely meg fogja tenni a lehetőt. Elhatározták, hogy mintán a működésöket befejezett kerületi bizottságok, munkájokat jobbára a szünidők alatt végzik, midőn Kolozsvár polgárainak egy része nincs hon: azért a bizottságok még egyszer körüljárnak, köszönet szavaztatván ama 10—15 erélyes és nemeslelkü bizottsági tagnak, kik az eddig mutatkozó szép eredményt lankadatlan fáradozásukkal kivivták. — Ezzel a 100-as bizottság eloszlott, megelőzőleg kiosztván az albizottságok teendőit és hatásköreit.

* **Kolozsvár**, aug. 22. (O. É.) *Az erdélyrészi magyar közmüvelődési* egyesület tagjainak száma 5000, ebből 25 örökös, 600 alapitó. 3541 rendes, a többi pedig pártoló tag. Az adományok száma nagy. Van eddig 18 választmány és fiók. Kibocsáttatott 5000 gyüjtőiv visszaérkezett 750. Készpénzben önként felszólitás nélkül befizettetett 70,000 frt. Az aug. 31-ki közgyülésen tiszteletbeli elnök, elnök és két alelnök fog választatni. Az ünnepélyre bármely vasutnál folyamodhatni kedvezményes jegyért. A vendégek elszállásolásáról, kik bejelentetnek, gondoskodva lesz. Az egyesület egy év óta csupán nyomtatványokra költött; tiszteletdijat senki sem huzott. A beérkező pénzek naponta pénzintézetekben helyeztetnek el. Az egyesület pénzét jövőre is valamely pénzintézet fogja kezelni. A közgyülésre az előkészületek nagyban folynak.

* **Temesvár**, aug 22. (O. É.) A szerb egyházi kongresszusra a képviselők választása a temesvári gör. kel. püspökség területéhez tartozó kerületekben e hó 25-én lesz.

KÜLFÖLD.

— aug. 22.

Az *orosz-angol tárgyalások* befejezésének szándékos halogatása, melyért a vád csakis Oroszországot érheti, egyuttal folytonossá teszi a veszélyt is, melylyel az orosz és afghán előörsöknek egymáshoz való közelléte minden pillanatban fenyeget. Mult éjjeli tavirataink is közöltek egy inczidenst, melynél kevésbe mult, hogy komoly összeütközés nem történt, s mely figyelmeztetésül szolgálhat az angol kormánynak arra, hogy lankadatlanul unszolja Oroszországot a tárgyalások befejezésére. Ha a Zulfikár-szoros csakugyan olyan csekélység, mint az oroszok legujabban állitják, akkor valóban semmi ok sincs arra, hogy a veszedelmes ügy azonnal befejezhető ne legyen. Legujabban a félhivatalos pétervári *Herold* «hiteles forrásból» vett értesülés alapján azt irja, hogy az orosz kormány megkapván néhány nappal ezelőtt az afghán határnak a helyszinén fölvett topografiai külön térképét, elhatározta, hogy *nem ragaszkodik többé a Zulfikar-szoros nevvel jelölt határvidék bekebelezéséhez.* Egyszersmind kijelenthető a *Herold*, hogy teljesen légből kapott a *North-China-Herold* ama hire, mintha *Korea* Oroszország fennhatóságának alávetette volna magát és hogy az orosz követek utasitást kaptak, hogy jelentsék ki határozottan a khinai és japáni kormányok előtt, hogy Oroszország Koreával semmiféle egyezségre sem lépett.

Sir *Drummond-Wolff* egyiptomi missziójára vonatkozólag Berlinből azt a hirt veszi a Reuter-ügynökség, hogy Németország és Ausztria-Magyarország szivesen fogják látni az Anglia és Törökország közt létesülendő barátságosabb viszonyt, de nem fogják jó szemmel nézni azt, ha Sir Henry missziójának egy angol-török katonai egyezmény lenne az eredménye, mely nem csupán Egyiptomra nézve, hanem Oroszország akcziójával kapcsolatos, bizonyos politikai eshetőségekre is érvénynyel birna. A német és osztrák-magyar politika kijelentett czélja az európai béke fentartása, s azt hiszik, hogy különösen Ausztria-Magyarország veszedelemnek tekintené önmagára nézve azt, hogy ha egy esetleges angol-orosz konfliktus szinhelye Afghanisztán határáról Európába tétetnék át, s egy angol török szövetség oly irányt adna az orosz hadmozdulatoknak, mely az osztrák-magyar monarchia létérdekeit veszélyeztetné. — Ezzel szemben a *Standard* berlini levelezője egy diplomácziai személyiség nyilatkozatát közli, ki ép most tért vissza Konstantinápolyból s ki Sir Henry Drummond-Wolff missziójára vonatkozólag a következőt mondá: «Ha Sir Henryt azzal küldik a szultánhoz, hogy Oroszország ellen való véd- és dacz-szövetséget ajánljon föl, akkor nem várhat nagy eredményt. A szultán és a nagyvezir ellenségei minden akczió-politikának. S Gladstone politikája Törökországban olyan nagy bizalmatlanságot keltett Anglia ellenében, hogy Abdul Hamid kijelentette, hogy sokkal inkább kész magát Oroszországra, semmint Angliára bizni.

UJDONSÁGOK.

— aug 22.

Lapunk mai mellékletének tartalma: Irodalom. Tanügy. Mezőgazdaság. — Tárcza: A horgas ujju.

— ***Személyi hirek.*** *A királyné* holnap érkezik Ischlből Bécsbe s a penzingi pályaházból egyenesen Schönbrunnba hajtatott. A király a pályaudvaron, a trónörököspár Schönbrunnba fogadja a királyasszonyt. — *A walesi herczegnő* Gmundenbe érkezett két leányával s ott nővérének, a cumberlandi herczegnőnek a vendége. — *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter tegnap este Bécsből Budapestre érkezett. — *A nassaui herczeg* tegnap kiállitásunk megtekintése végett fővárosunkba érkezett. — *Larguszkó* herczeg kiséretével Volhyniából, *Turn-Taxis* herczeg Bécsből Budapestre érkeztek. — *Majer* István választott püspök a jövő hónap 20-dikán ünnepli jubileumát. — *György* görög király ma reggel a legteljesebb inkognitóban Bécsbe érkezett.

— **Lönhart Ferencz** erdélyi püspök e hó 17-én látogatta meg Medgyes várost. Fogadtatásában, mint lapunknak irják róm. kath. hivei, a gör. kath. román esperes és a kis ev. ref. egyház képviselői vettek részt. Másnap osztotta ki a bérmálás szentségét és tartotta ő felsége születésnapja alkalmából tartalmilag és formailag is egyikét a legremekebb hazafias egyházi szónoklatoknak, melynek értékét leginkább azok birják kellőleg felfogni, a kik a medgyesi nemzetiségi viszonyokkal ismeretesek.

— **Egyházi zene.** Holnap (vasárnap) délelőtti 10 órakor Noséda Gyula karmester vezetése alatt a szerviták templomában zenés mise lesz. Betétek: «Beatus vir» Graduale Gordigianitól, énekli Schmitt Gusztáv ur és «Ave Mária» Kückentól, előadja Hasselmayer Rózsika kisasszony; a mise magán részeit Kovács Minni asszony, Engleder Gizi kisasszony, Schmitt Gusztáv és Nettei Ferencz urak fogják énekelni.

— **Szent István napja Gleichenberg'ben** Lélekemelő kegyeletes ünnepélylyel ülték meg a Gleichenbergben időző magyar fürdővendégek szent István napját. Már az előző napokon falragaszok utján közzétették az ünnepély sorrendjét. Délelőtt 10 órakor a magyar fürdővendégek a templomba vonultak, hol *Rosen* Pál n.-jécsai (torontálmegyei) plébános fényes segédlet mellett misét mondott. Ezt követte délben a diszebéd, melyen Gleichenberg magyar előkelőségei vettek részt. Ebéd alatt a fürdőhely zenekara magyar darabokat játszott s szórakoztatta a vendégeket. A harmadik fogásnál *Rosen* plébános az első magyar emberre, a királyra és családjára emelte pohat s e felköszöntőt az összes jelenvoltak álíva hallgatták végig s háromszorosan megéljenezték. Utána *Kun* szombathelyi szerkesztő a jelenvolt hölgyeket éltette. Ezenkivül még több toasztot mondottak, a többi közt nagy hazánkfiára *Kossuth* Lajosra és dr. *Závory* fürdőorvosra. A társaság a legkitünőbb hangulatban 4 óráig maradt együtt. A vendéglő helyiségei nemzeti szinü lobogókkal voltak földiszitve.

— **A berlini botrányhoz.** A berlini magyar-egyesület elnöksége e hó 20-iki kelettel levelet intézett lapunkhoz s a berlini botrányról egyik utóbbi számunkban közölt tudósitásunkra megjegyzéseket tesz. Az illetékes helyről jött felvilágositásokat közöljük az alábbiakban: Az ünnepélyt zenészek rendezték, zenészek tiszteletére és igy majdnem természetes, ha a dolgot tárgyilagosan biráljuk, hogy a berlini zenészek a bécsi zenészeket magok körül óhajták csoportositva látni, mert az ünnepély nekik szólott s igy őket illette meg az elsőség. — Az osztrák egyesület elnöke ama téves hitben volt, hogy élhet rendezői jogával és igy történt, hogy a pódiumhoz legközelebb levő négy asztalt, magyar, osztrák és cseh egyesületi képviselők számára jelölte ki. Hogy a vendégjogot — mert vendégei voltunk mi is a Liedertafelnek — megsértették, az bizonyos. Azonban el nem vitatható ama körülmény, hogy udvarias hangon a házigazdának joga van vendégeinek oly helyet adni, mely neki tetszetős. Hogy e *hang* épen nem volt valami udvarias, ez adta a tulajdonképeni impulzust a terem elhagyására. Hogy a konzul és az osztrák elnök között ez ügyben élénk szóváltás támadt, az tény, de hogy közöttük «nem válogatós kifejezéseket» lehetett volna hallani, ez nem felel meg a valóságnak. E sorok tulajdonképeni czélja azonban az, hogy válaszoljunk a magyar egyesület elnökségének eljárásáról szóló pontra. A ki a berlini viszonyokat ismeri, melyek szerint minden külföldinek legyen az bármely nemzet fia, minden lehetőt el kell követnie, hogy a barátságos érzelmeket, melyeket idegen nép nyujt, hasonlókkal viszonozza, helyén valónak találja amaz eljárásunkat, hogy a magán uton nemkülönben, — mint a levelező kiemeli a nyilvánosság előtt — a magyar, osztrák és cseh egyesületet sértő visszavont megjegyzés után, a nagykövetség és a konzul határozott ajánlatára és óhajára, kit mint magyarbarátot tanultuk ismerni, az ünnepélyre visszatértünk. Nem akarunk szerénytelenkedni, de az Egyetértés levelezője abba a kényes helyzetbe hoz, hogy kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy az elnökség minden alkalommal áldozatot nem kimélve, szivén hordozta a magyar honfiak ügyeit, erről bizonyságot tehet minden Berlinben tartózkodó és tartózkodott szegénysorsu egyetemi hallgató, munkás és a kirándulók körül igen sok. A bécsi vendégeket megillető tisztelet egyrészt, mivel azok igazi emberbaráti szeretettel és a legnagyobb önzetlenséggel adóztak az osztrák-magyar segélyegyesület oltárán, a mennyiben egyesületük pénztárából fedezték összes szükségleteiket és igy az *egész* jövedelem jótékony czélra fordítható volt, másrészt a nyilvánosság előtt adott elégtétel feltételezte az ünnepélyen való részvételt. Eljárásunkat tehát minden békés, hazáját és embertársát szerető ember helyeselni fogja.

— **Renan beszéde.** A Párisban lakó bretanok egyesülete, mely a mult évben Treguierben gyült össze, e hó 7-dikén a Bretagne egy másik városában, Quimperben tartá meg szokásos lakomáját, melyen Renan nagyobb beszéddel örvendeztetté meg földieit. «A demokráczia, mondá többek között, kétségtelenül egyik legjogosultabb szükséglete korunknak. Nem ismerek vidéket, mely annyira át volna hatva az egyenlőség eszméjétől, mint a mienk, ugyanezt mondhatom a szabadságról is. A világ reakczionáriusoknak tart bennünket, holott szabadelvüek vagyunk. A szabadságot kivánjuk ugy a magunk, mint a mások részére. Az ijesztő egyházi kérdést, mely mint valami lidércz, ugy nyomja a tizenkilenczedik század lelkiismeretét, megoldanók, ha egyedül volnánk a világon. Nagyon vallásosak vagyunk és soha sem fogjuk megengedni, hogy az ember sorsának semmi köze az ideálhoz. De megengedjük, hogy mindenki a saját módja szerint alkossa meg magának a végtelenség regényét. Tovább megyünk; még azt is megengedjük, hogy azok, a kik, bár nagyon igazságtalanul, azt tartják, hogy egyedül ők vannak az igazság birtokában, türelmetlenek legyenek, hacsak ez a türelmetlenség tettekben nem nyilvánul. A Bretagne bizonyos korszakokban babonásnak tünhetett fel, de sohasem volt fanatikus. A mi engem illet, én a babonát elébe teszem a fanatizmusnak. A nyugat és észak valamennyi régi törzse babonás volt és még máig is az; fanatikus a kelet.» Ezután saját magára és családi viszonyaira tért át. «Mindnyájan tengerészek és katonák fiai vagyunk; atyáink harczoltak, ott voltak a hajó-ütközetekben. Meg akartam tudni, ki maradt meg a Renanokból Goëloban, családom bölcsőjében. Még egy egész törzse él a Renanoknak. Nem feledték el, hogy ősapáiknak évszázadok óta az volt a hivatásuk, hogy szétzuzzák az angolok fejeit és szétzuzassák ő általuk a magukéit. Tisztességes dolog volt, mert kölcsönös volt. Azon a torpedó-hajón, mely néhány hónappal ezelőtt Párisban a Solferino-hidnál horgonyt vetett, egy Renan nevü torpedóvető is volt. Derék fiu lehetett ez a Renan, olyan ember, a kinek kevés fogalma lehet a reklamról, mert még fel sem keresett engem. Mindjárt fel fogom önöket kérni, hogy egy pohár almabort ürítsenek ennek a derék Renannak az egészségére. Még egy másikat is fedeztem fel Goëloban. Meséltek nekem egy Renanról, a ki 50.000 megtakaritott frankot hagyott hátra. Nagyon csodálkoztam a fölött: valamennyi Renan szegény volt, akár csak Hiob. Ez a Renan mindenét az egyháznak hagyta, a min nem csodálkoztam, hanem kiváncsi voltam megtudni, hogy mikép jutott ehhez a sok pénzhez és megtudtam, hogy mesterségére nézve vakondokfogdosó volt; minden elfogott vakondokért öt sous-t kapott. Ez a felfedezés arra birt, hogy magamba térjek. Én is megöltem néhány veszedelmes földalatti állatot. A magam módja szerint én is vetettem néhány torpedót. Hü maradtam derék goëloi őseihez.»

— **A vidéki hirlapirók** ismerkedési estélye holnap vasárnap este 8 órakor a Hungária szálloda éttermében tartatik meg.

— **Az üdv hadserege.** *Zürichből* a következőket irják e hónap 19-dikéről: Az üdv hadserege hiába apellált a zürichi kormány toleraneziájára, de azért módositották némikép a rendőri intézkedést, mely az üdv hadseregét a házalásra vonatkozó törvény alá rendeli. Elismerték a szekta vallásos alapjellegét s fölmentették a házalási törvény alól, de hiveit ugy jellemezték, hogy sokan visszariadnak tőle. A szekta — ugymond a kormány dekrétuma — nemcsak hiszékeny fiatal embereket és kiváncsiakat csődit maga köré, hanem olyan elemeket is, melyek mint koldusok, csavargók, könnyelmü, dologkerülő emberek és gonosztevők különben is folyvást harczolnak a rendőrséggel s a melyek, mint a tapasztalás mutatja, zavart idéznek elő, hogy hasznukra fordithassák. Itt Zürichben nem mutatkoztak még ezek az elemek. Sokkal találóbbak a többi vádak, melyekkel a kormány az üdv hadseregét illeti; ügynökeit hibáztatja ama zavargások miatt, melyek Svájcz nyugoti részén uralkodtak. Ha a rendőrség nem mozgósitott volna oly nagy apparatust a rend helyreállitására, a zavargás átcsapott volna Zürichbe is. Ha megengednék, hogy az üdv hadserege nyilvános gyüléseket tartson, ugy még most támadnának zavargások, mert a békés polgárok nemcsak a keresztyén vallás, hanem minden igaz vallásosság kigunyolását látják a szekta szertartásaiban. Pénzgyüjtése valóságos koldulás, melylyel épen a szegényebb néposztályt zaklatja. A nyilvános gyülések megtiltása nagyon szigoru rendszabály, mely arra való, hogy az üdv hadseregét kiszoritsa Zürichből s lekösse az uj szekta életereit.

— **Tulságos engedelmesség.** *Stockerauban* nevezetes eset történt tegnapelőtt. Az uhlánus-ezred egy szakaszvezetője följelentéssel fenyegetett egy ujonczot, de előbb szóváltásba ereszkedett vele. Oda vetette neki a kedélyes német népnek e megszokott kifakadását is: «Akaszd föl, lődd agyon magadat!» S az ujoncz — Webranež Ádám Tarnovból — ugy tett, a mint a szakaszvezető mondá. Bement a legénység szobájába s mellbe lőtte magát revolverével. Még nem halt meg, de aligha fog fölépülni. A szakaszvezető ellen megindították a vizsgálatot.

— **Elfogott tanár.** *Livornóban*, mint egy mai távirat jelenti, nagy feltünést kelt *Becchi* akadémiai tanár elfogatása, ki Jacques des Bolina név alatt irói hirnévre tett szert. Becchi bátyja a speziai arzenal igazgatójának, kit a tengerészeti miniszteriumban elkövetett lopással vádolnak. Ugy látszik, hogy a tanár is kompromittálva van ez ügyben.

— **Pain Olivier meggyilkoltatása.** *Pain Olivier* halálát Rochefort és barátai meg akarják mindenáron boszulni. Azzal fenyegetőznek, hogy *megölik lord Lyonst*, a párisi angol nagykövetet. A fenyegetést azonban nem veszik komolyan s a párisi angol nagykövetség palotájának mindkét kapuja tárva-nyitva áll. Az angol lapok ujabban azt a jelentést kapták Bombayból, hogy Cochinban elfogtak egy orosz kémet, ki *Kanovics*-nak nevezi magát, de a kit Pain Oliviernak tartanak. A *Standard* bombayi levelezője azt állitja, hogy Pain Olivier személyleirása teljesen ráillik a fogolyra, ki azt mondja, hogy *budapesti barnabita szerzetes*, Egyiptomban járt és ott megismerkedett Pain Olivierral, kinek életéből el is mondott egyetmást. Nagyon valószinü, hogy a Cochinban elfogott egyén valóban az, a kinek magát mondja, mert csakugyan ismertek Budapesten egy *Kanovics* Zoltán nevü fiatal embert, ki néhány évvel ezelőtt vándorolt ki hazájából. *Kanovics* volt katona, majd szerzetes, különben kalandos természetü ember, ki bejárta a félvilágot s nem lehetetlen, hogy eljutott Kelet-Indiába is, hol az angol hatóság most gyanuba keverte. — A cochini rendőrbiróság — mint ujabban jelentik — hat havi fogházra itélte Kanovicsot, mert nem tudta letenni a kivánt kaucziót. A tárgyalás alatt sokáig vallatta őt a rendőrbiró, de nem akart felelni arra a kérdésre, hogy hol látta utolszor Olivier Paint. Bombayból több tanu ment Cochinbe, hogy konstatálják, vajjon Kanovics nem identikus-e Olivier Painnel. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy Kanovicsnak szembeötlő ismertető jelei vannak; igy a jobbik csipője egy hüvelyknyivel jobban kiáll, mint a bal.

— **A temesmegyei postarablásokról** mai kelettel a következő részleteket távirják: *Vingán* a rablók az udvarról az ablakon keresztül törtek be a hivatalos helyiségbe és a kézi pénztárból 25 frtot vittek el. A talált ajánlott leveleket valószinüleg pénzesleveleknek nézték és ezeket is elrabolták. — *Csákován* a temesvári postaigazgatóság által kiküldött Tessak fogalmazó jelentése szerint eddig csak annyit konstatáltak, hogy a rablók 103 forintot vittek el a kézi pénztárból, mely két ujjnyi vastagságu falakkal biró erős vasszekrény és valószinüleg vasrudakkal való feszegetés által nyitották föl. A pénzes és ajánlott levelekben, ugy látszik, nincs hiány. A rablók a hivatalban levő Wertheim-pénztárt is feszegették, de eredménytelenül, mi igazán szerencse, mert abban több ezer forint értékü pénzes levelek voltak, melyek az ottani járásbiróság, a szolgabiró és az adóhivatal részére érkeztek, de a kettős ünnep miatt még nem kézbesittettek. A tetteseket a csendőrség erélyesen nyomozza, de még eddig nem jutott nyomukba.

— **A kovaszinczi jegyzőgyilkossághoz.** Lapunkban már emlitettük azt a szenzácziós esetet, hogy a kovaszinczi jegyzőt meggyilkolták. Erre vonatkozólag az aradi *Alföld* a következőket irja: A hamis tanuk gombamódra teremnek és félni lehet, hogy a gyilkos tettet, mely pedig csaknem maga elárulja elkövetőit, nem fogják kinyomozhatni, miután a helyszinén való rögtöni vizsgálat és különösen a biró felfüggesztését elmulasztották. Igy pl. most már tizenkét tanu van arra, hogy a megölt jegyző fia nem üldözhette a gyilkost, nem vághatta azt a fegyverrel főbe, mert látták kalákában, társaságban. Egyébiránt a tett elkövetése Marián Gyorgye csőszre, Monyorán Marián mezőbiróra és Szekesán csőszre sulyosodik. Az utóbbi kölcsönözte ki Kure Mihálynak a fegyverét és zsákba dugva vitte azt el; Marián Gyorgye kellett, hogy tegye a lövést, mert annak a fején van a seb, melybe a kétcsövü puska két ravasza egészen bele illik. Marián Gyorgye Monyorán Mariánnal egyetértőleg, sőt lehet mondani annak a megbizásából kellett, hogy cselekedjék. A körülmények erre vonatkozólag egészen összevágnak, hogy a nevezettek terhére legyen róható a büntett. Monyorán Marián mezőbiró volt, de a jegyző befolyásával megbuktatták és Magócs Györgyöt választották helyére. Magócsnak mindjárt az első héten felgyujtották a buzáját, mire az elkeseredésében lemondott. A világosi szolgabiró elfogadta a lemondást és a nép által a jegyző segélyével megbuktatott Monyoránt helyettesitő mezőbirónak. Ez a másik mezőbiró által elcsapott Marián Gyorgye csőszt azonnal visszafogadta s igy Marián neki lekötelezettje. Monyorán 5—600 frt adóhátralékban van és a jegyző többször mondta neki, hogy «az idén kitisztázza, meg kell már fizetnie a hátralékát.» A hivatalában való megbuktatás és az adó miatti exequálás ingerelhették bosszura Monyoránt. Érdekes az is, hogy a községi biró, mikor a jegyző elmondta neki, hogy a vetések közül rá lőttek, semmi intézkedést nem tett s este, mikor a gyilkosságot elkövették, ott ült a községháza közelében levő szatócsbolt erkélyén, de nem futott a lövés okát kutatni, hanem a társaságban volt egyénekkel gyorsan bement a lakásba és betette az ajtót, a napokban pedig ügyvédnél járt, hogy Monyorán kiszabaditását megkisértse, a mi egy birótól, kinek pártatlannak kell lenni, kissé furcsa protekczió akkor, midőn a község jegyzőjének meggyilkolása miatt vették a protegáltat gyanuba.

— **Halálos végü verekedés.** Csongrádról irják lapunknak e hó 21-ről: Bodonyi-Kajtár István és Biró Rókus tanyai lakosok a legeltetés miatt összeszólalkoztak. Mikor a szóval való dobálózást megelégelték, Biró Rókus Kajtárt egy bottal leütötte, s midőn ez utóbbi aléltságából fölocsudott, s a botot kiakarta csavarni Biró kezéből, Biróné ezt meglátva, kezébe vette a vasas végü kútostorfát és hátulról orozva ugy főbe ütötte Kajtárt, hogy ez azonnal elesett. Ez nem volt elég Birónak és nejének, hanem az elaléltat még azután is ütötték s gázolták. Ennek az lett a sajnos következménye, hogy B. Kajtár István e megkinzás után negyednapra meghalt. Nagy részvét mellett temették el a boldogtalant, a ki özvegyet és öt árvát hagyott maga után.

— **Egy zulu-főnök halála.** Stettinben a mult szerdán elvérzésben meghalt Incomo, a zuluk egy főnöke. Stettinben már első fellépésekor azt a benyomást keltette, hogy aszkóros, mivel folyvást köhögött. Az előadások alatt mindig szótlanul melankóliával ült és a mikor a karaván énekelni kezdett, ajkairól halk mormogás hangzott ének helyett. Kétségtelen, hogy az utazás és az északi égalj ártott meg neki. Incomo főnök 52 éves volt s halála nem igen volt meglepő. A zuluk minden időváltozás alkalmával kénytelenek voltak magukat orvosi kezelés alá vetni és nem is igen kerültek ki az orvosi gyógyitás alól.

— **Gyilkos ökör.** *Goldbergből* a következőket jelentik e hónap 18-dikáról: Tegnap este egy Bernd nevü munkás ijedten futott a faluba s lelkendezve beszélte el, hogy a közeleső réten embert marczangol egy ökör. A faluból többen kirohantak a rétre s halva találták ott Rose földmives nejét és anyósát. A két asszony néhány órával ezelőtt ment ki a földekre egy ökörtől vont szekéren. Mialatt dolgoztak, az ökör, melyet kifogtak a kocsiból, megvadult s megrohanta őket. A szegény asszonyok nem tudtak menekülni a dühös állat elől, mely az egyiket megölve, utána iramodott a másiknak s hasát fölszakitotta szarvaival. Az ökör azután visszatért gazdája udvarára s kevésbe mult, hogy ott még egy öreg embert szét nem marczangolt.

Rövid hirek. *Komáromban* az ottani vár laboratoriumában e hó 19 én robbanás történt, mely alkalommal egy munkás életét vesztette egy másik pedig megsebesült. — *Várpalotáról* irják lapunknak, hogy ott e hó 21-én éjjel gyönyörü holdfény mellett több boltot feltörtek, s azokból a mit lehetett elraboltak. — *Sopronban* a mult kedden a villám a lyczeum kéményébe ütött, s az épületben belül jelentékenyebb rongálásokat tett. — *Kossuth Lajos* névestélyét e hó 24-én Nagyváradon és Sopronban is megünnepelik. — *Aradon* a mult szerdán Floreszku György házában belülről tüz támadt, s csak a gyorsan jövő segitségnek köszönhető, hogy a tüz az egész házat el nem pusztitotta. — *Berlinből* az a megdöbbentő hir érkezik, hogy az Augusta nevü német hajó, mely élelmet és legénységet szállitott az auszráliai állomásokra, 283 emberével együtt elveszett.

= **Beudet kapitány** csütörtöki léghajózása csaknem végzetessé vált a vakmerő léghajósra. Alig emelkedett az óriási léghajó 100 méternyire, nyilást kapott és rohamosan esett lefelé. Óriási néptömeg követte a léghajó irányát, mely a Szondy-utcza végén elhuzódó telefonhálózatra zuhant. Beudet egyensulyt vesztve, egy deszkakeritésre bukott, mely az erős rázkódtatás következtében letört, magával rántva a szerencsétlen léghajóst is, kit sulyosan sérülten, bérkocsiban szállitottak el. Beudet kapitánynak holnapra hirdetett előadása ennélfogva elmarad s hihetőleg el is ment a kedve a vakmerő produkczióktól.

= **A rombach-utczai zsinagóga** óriási botrány szinhelye volt tegnap este. Az Odesszából szerződtetett kántor tartotta első istenitiszteletét a templomban. A szorongásig megtelt imaház ájtatos hivei között véleménykülönbségek merültek fel a kántor képességei iránt. A vitatkozások eleintén nem vetettek nagy hullámokat, de a mily nagy mértékben emelkedtek az elégültek tetszésnyilatkozatai, oly arányban növekedett a pisszegés és pokoli zaj. A kérdés végre tettlegességekben nyert megoldást, szükségessé téve a rendőrség beavatkozását. A zavargások előidézői most a hüvösön elmélkedhetnek a kántor képességei fölött.

= **Veszett ebek.** Ma reggel 6 órakor a kőbányai vizvezetéki birtok rétjére két juhász 50 birkát hajtott ki legelni. Alig értek a rétre, midőn a közeli árokból tajtékzó ajakkal és irtózatos üvöltéssel három veszett kutya rohant ki. Egyenesen a nyáj közepébe vetették magukat s a szegény állatok közt borzasztó pusztitást vittek végbe. Négy bárányt a szó teljes értelmében darabokra téptek, 26-ot pedig sulyosan megmartak. A juhászok egy elősiető rendőr segitségével megtámadták a kutyákat s a rendőr mind a hármat szerencsésen lelőtte. A bárányokat összefogták s a sebesülteket, valamint a lelőtt kutyákat vizsgálat végett az állatgyógyintézetbe szállitották.

= **Öngyilkossági kisérlet.** *Langer* Alajos, a «Hungária» vendéglő 38 éves pinczeszolgája tegnap délelőtt kétszeres öngyilkossági kisérletet követett el. Előbb lement a pinczébe s ott egy vaskalapácscsal fejét akarta szétverni. Minthogy ez nem sikerült, fején vérző sebekkel szobájába vánszorgott, a hol egy éles késsel torkát mélyen bevágta. A szállóbeli cselédség csakhamar észrevette tettét s elszállittatá őt a Rókus-kórházba. A szerencsétlen ember azt állitja, hogy gazdája lopással gyanusitotta s el akarta küldeni, holott mások szerint a vendéglőben mindenki szerette őt s nem is akarták elbocsátani.

— **Tolvajbanda a vasuton.** Ily czim alatt irtuk a napokban, hogy *Brenner* Pál osztrák államvasuti málházót, ki *Kohner* Károly magánzó kárára az osztrák-magyar államvasuton 4000 frt értékü ékszerrel terhelt dobozt lopott el, a rendőrség elfogta. A tolvaj néhány napig konokul tagadott mindent s csak tegnap ismerte be tettét, mert az ellopott ékszereket megtalálta a rendőrség.

= **A rendőrség kijátszása.** A fővárosi rendőrség tudvalevőleg nagy buzgalommal toloncoltatja el a kétes foglalkozásu és engedélylyel nem biró örömleányokat. Ezek ugy játszszák ki a rendőrséget, hogy illetőségi helyöket csakhamar elhagyják és a főváros tőszomszédságában Ujpesten telepednek le. Rendszerint kávémérést vagy más egyéb üzletet nyitnak s állandó összeköttetést tartanak fenn a fővárossal. Az ujpesti elöljáróság, mint halljuk, a fővárosi rendőrséggel karöltve szándékozik a visszaélés megszüntetésére eljárni, mihelyt ez irányban felszólitást kap.

= **Betörés,** *Matuska* Péter orsz. képviselőnek a Wurm-udvarban levő lakásába tegnap a délutáni órákban ismeretlen tettesek betörtek s onnan 120 frt értékü ingóságot elloptak.

= **Az erdélyi közmüvelődési egyesület számára** ujabban **16** frt **20** kr érkezett szerkesztőségünkhöz *Czeglédről* Bálint Mihály tanitó ur kezeiből, mint az ottani tanuló ifjuság által rendezett s lapunk más helyén emlitett mükedvelői előadás eredménye. Ez összeget az augusztus 20-iki számunkban kimutatott 98 frt 10 krhoz csatolva, összes eddigi gyüjtésünk **114** frt **30** krajczár.

= **Neuschloss Ödön és Marczell** mai hirdetésére ezuttal is felhivjuk olvasóink figyelmét.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **Hegyi Aranka** a népszinház primadonnája Nagyváradra megy vendégszerepelni. Először hétfőn lép fel *Lilli*-ben, azután fellép Hoffmann meséiben, az Arendás zsidóban és Gasparoneban.

— **Szinházi müsorok.** *A nemzeti szinházban:* Kedden: Fekete frakkban. Uj emberek, szerdán: A vasgyáros, csütörtökön a szinház zárva, pénteken: III. Richard, szombaton: Az arany ember, vasárnap: Az ember tragédiája. — *A kir. operaházban:* Hétfőn az operaház zárva, kedden: Bánk bán, szerdán az operaház zárva, csütörtökön: Tannhäuser. Manheit Jakab utolsó föllépteül, pénteken az operaház zárva, szombaton: Coppélia. A rászedett kadi. Bécsi keringő, vasárnap: Észak csillaga. Bianchi Bianca kisasszony vendégjátékául XVIII. bérlet szünet, hétfőn az operaház zárva. — *A népszinház* jövő heti müsorát az *Ördög pirulái* fogják kitölteni.

— **A városligeti német arénában** holnap kerül szinre először O. F. Berg-nek *Der närrische Schuster* czimü darabja. E bohózat drasztikus helyzetekben és megható jelenetekben egyaránt [illegible] kétségkivül legsikerültebb müve a szerzőnek.

— **Az excelsior** ballettet 25-ször adták elő eddig a bécsi operában. A ballet 52.172 frt 30 krt jövedelmezett a szinháznak s igy minden estére átlag 2000 forint esett.

— **Zilahy Gyula** a kolosvári szinház első szalon szerelmese a téli saisonra megválik a szinház kötelékétől és Aradi Gerőhöz szerződött Debreczenbe.

— **Sipos Antal magánzeneakadémiáján** (kecskeméti-utcza, Geist-ház) a tanév szeptember hó 2-kán kezdődik. Beiratkozhatni a zongora, zeneelmélet- és ének-tanszakokra naponkint a délelőtti órákban 8—12-ig.

— **A nemzetközi zenészeti kongresszus**, mely folyó hó 2-ára volt Antverpenbe összehiva, szeptember hó 19-re halasztatott el. Oka az elhalasztásnak az, hogy a világkiállitás egyes részei és csoportjai még ma sincsenek rendezve s különösen a zenészeti csoport a legkezdetlegesebb állapotban van. A magyar zenészek közül az elkésett értesités folytán többen Antverpenben voltak, de már vissza is tértek. *Liszt* Ferencz is megérkezett a kongresszus első határidejére Antverpenbe, de hasonlóképen eltávozott.

— **A nemzeti zenedében** a beiratkozások f. é. szeptember 1-től 7-kéig az intézet helyiségében (IV. ker. sarkantyus-utcza 11. sz. a. II. em.) naponkint délelőtt 9—12 óráig történnek, azontul Bartay Ede igazgató ur lakásán (IV. ker. zöldfa-utcza 7-ik sz. a. II. em. 16. ajtó sz.) Mindkét nembeli növendékek felvétetnek az ének, karének, orgona, zongora, hegedü, gordonka, gordon, fuvola, klarinet, oboa, fagott, kürt, trombita, összhangzat és zeneszerzési tanszakba, valamint vonós- és négyes zenekari iskolába. Minden tanszak felsőbb és kimüvelési osztálybeli növendékei a karének, az összhangzat és zeneszerzési tanszakban ugy a hegedü tanszak felsőbb és kimüvelési osztálybeli növendékei a vonós négyes kamarai zenében csupán a beiratási dij mellett ingyen nyernek oktatást.

SPORT.

Budapesti tavaszi ügetőversenyek.

Az augusztus 23-diki, *vasárnapi* ügetőverseny *programmja* a következő:

Fél óránként uj verseny.

1. *Wenckheim emlékdij*, egyes verseny; — adva aláirás utján — belföldi 1882. évben ellett mén vagy kanczával; pálya kétszer körül. Tét 30 frt. Utónevezni nem lehet. 1. dij 1000 frank, 2. dij 300 frank, 3. dij 200 frank. 1. Söllinger Rudolf, *Cerisette* 3 éves sárga kancza, apja Serafin, fehér test, kék ujj, vörös sapka. (Starttól.) 2. Kisfaludy Sándor, *Vadoncz* 3 éves sárga mén, apja Waisenknabe, barna test, fekete sapka. (Starttól.) 3. Pulay Kornél, *Nini* 3 éves sötétpej kancza, apja Fatalist, kék vörös csikos. (Starttól.) 4. Gróf Dessewffy Alajos, *Rontó* 3 éves sötétpej mén, apja Vezér, kék test, vörös sapka. (Starttól.) 5. Báró Üchtritz Zsigmond, *Verneuil* 3 éves pej mén, apja Verneuil, kék test, fehér pettyekkel. (Starttól.) 6. Báró Üchtritz Zsigmond, *Rastelbinder* 3 éves pej mén, apja Dami, kék test, fehér pettyekkel. (50 m. térhátr.) 7. Söllinger Rudolf, *Serafine* 3 éves sárga kancza, apja Serafin, fehér test, kék ujj, vörös sapka. (100 m. térhátr.)

2. *Nagy államdij*, kettős fogat, kétszer nyerni háromból; pálya mindig hatszor körül; ha három inditásból nincs kétszer nyerő, a verseny az elsőnek beérkezett lovak között tovább foly, mig az első inditástól számitva kétszer nyerő nem lesz. Tét 100 frt, fele bánat, utónevezhetni kettős tétel e verseny előtt fél órával a birói páholynál. Külön dij a kétszer nyerőnek 3000 frank és egy mezőhegyesi kancza. Ezen felül a három első inditásnál: 1. dij, 400 frank, 2. dij, 400 frank, 3. dij, 300 frank. Minden inditás külön verseny lévén, a totalisateurnél minden versenyre tétek fogadtatnak el és az osztalék minden futam után kifizettetik. 1. Latinovits Albin, «*Fanni*» id. szürke kancza, «*Dama*» id. vörös-deres kancza, sárga, zöld ujj és sárga sapka. 2. Gr. Esterházy Miklós, és ifj. Csáry Lajos, «*Bálvány*» 4 éves szürke mén, «*Vilma*» id. fekete kancza, sárga, kék ujj és sapka. 3. Gr. Esterházy Miklós, «*Andal*» 5 éves sárga telivér kancza, «*Sikvölgy*» 5 éves sárga telivér kancza, sárga test, kék szegélylyel, kék sapka. 4. Bernrieder József, *Murczus* id. szürke kancza, *Virgoncz* id. sötét pej kancza, kék test, vörös ujj, sárga sapka. 5. Latinovits Albin, *Fanni* id. szürke kancza, *Ramses* 4 éves szürke mén, sárga, zöld ujj és sárga sapka.

A III. és IV. futamban ugyanezek a fogatok versenyeznek.

5. *Match*, egyes, tét 25 frt, fuss vagy fizess, pálya kétszer körül. 1. Klobusiczky János, *Almas* id. orosz szürke mén, kék test, vörös ujj és sapka. 2. Kelet kapitány, *Petischock* id. orosz sötétpej mén, sárga test, kék ujj és sapka.

6. *Fiaker verseny*, budapesti rendes állomáshelylyel biró fiaker fogatoknak pálya háromszor körül, tét 5 frt, kettős téttel e verseny előtt fél órával utónevezhetni a birói páholynál. Hat indul vagy nincs verseny, májusi verseny nyerői 50 méter téthátránynyal indulnak. 1. dij 150 frt, 2. dij 60 frt, 3. dij 20 frt, 4. dij 10 frt. 1. Braun Samu *2. sz.* egy pej, egy szürke, sötétkék szalag. 2. Braun Samu *32 sz.* két szürke kancza, fehér szalag, 3. Wampetits Ferencz *211. sz.* két pej bordeaux-vörös szalag. 4. Richter József *63. sz.* két pej, nemzeti szalag. 5. Mandelbaum Lipót *131. sz.* szürke és pej herélt, rózsaszin-kék szalag. 6. Spatz József *94. sz. Hupa* id. orosz szürke mén, kék-narancssárga szalag. 7. Riha Tamás *13. sz.* egy szürke kancza és egy sárga herélt, zöld szalag. 8. Wampetits Ferencz *17. sz.* két pej kancza, kék-fehér szalag. 50 térhátrány. *Kezdet* délután 4 órakor.

*

Augusztus hónapnak legnevezetesebb sporteseményét a szt. Istvánnapi lóversenyek mellett a nyári ügető-versenyek képezik. Holnap lesz az első nap, mely, mint a fentebb közlött programmból is kitünik, igen érdekesnek igérkezik. Érdekfeszitő küzdelem várható mindjárt az első futamban, *a Wenckheim emlékdijért*, melyért nem kevesebb, mint hét ügető száll sikra. *A nagy államdij*, mely több, mint 7000 frankra rug, valószinüleg az Esterházy Miklós gróf *Andal-Sikvölgyének* jut. A matchból alighanem *Petischock* kerül ki győztesként. A fiaker-versenyben nyolcz pályázó közül Wampetits egyik fogata várható elsőnek a czélnál. A fővárosban időző sportarisztokráczia, mely egyre nagyobb érdeklődést tanusit az ügető versenyek szép sportja iránt, holnap nagy számban készül felkeresni az ügető turfot.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros polgármesterei.** A szabadságra ment fővárosi tisztviselők legnagyobb része már visszaérkezett a fővárosba. A főpolgármester e hó 18-án, *Kammermayer* polgármester 19-én tért vissza, mig *Kada* alpolgármester csak hétfőn érkezik haza. Kammermayer polgármester ügyeinek vezetését már át is vette az őt helyettesitő *Gerlóczy* Károlytól mig a főpolgármester holnap lép hivatalába. A tanácsnokok legtöbbje már megkezdte a rendes teendők végzését. Az első közgyülés szeptember 2-án lesz.

— **A Rudas-fürdő** uj szárnyépületében a gőz- és népfürdő, viz-, gőz stb. berendezési munkáira ma volt a városnál az árlejtés. A munkálatok 5700 frttal voltak előirányozva. Az ajánlatok közül, mint legjutányosabb, Zellerin Mátyás 6128 frt 86 kros ajánlata fogadtatott el. A többi versenyző még drágább volt s követeléseik 7900—9800 frt közt váltakoztak.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az erdélyi országos Gusztáv Adolf-egylet** Medgyesen tartja évi gyülését. Ez alkalomból — mint lapunknak irják — nagy élénkség van a különben csöndes városban. Érkeznek a vendégek Erdély szász vidékeiről. Megjött Teutsch püspök is. Mindenütt sürgés-forgás, ünnepélyesség. A gyülések, melyek e hó 21-dikén kezdődnek, három napig tartanak. Lesz bál, lesznek diszebédek és a nagyszebeni «Germania» czimü dalegylet által tartandó daiestélyek; a programm változatos; fiatalja, öregje megtalálja, a mit szive, lelke óhajt.

— **Az országos magyar ügyvédgyülés** tagjait értesiti a rendező bizottság: 1. hogy a szinház-, bucsu-lakoma s egyéb jegyek f. é. aug. 26-tól kezdve naponkint d. u. 2—3 óra között az ügyvédi kör helyiségében (IV. Ferencziek-tere, Ferencziek bazárja I. em.) dr. Kossaczky Arnold bizotts. jegyzőnél vehetők át, 2. hogy a szinházi kedvezményes jegyeket és pedig a dalszinháznál 2 frton, a nemzeti szinháznál, a népszinháznál s a budai szinkörben a napi órákon a helybeli tagok is igénybevehetik, 3. hogy a bucsu-lakoma a Margitsziget felső vendéglőjében f. é. aug. 29-ikén d. u. 3 órakor, a tánczvigalom pedig ugyancsak a Margit-szigeten az alsó vendéglő en esti 8 órakor veszi kezdetét. A szigetről a külön hajó, melyért a résztvevők külön dijat nem fizetnek, az éjfélutáni órákban indul.

— **A magyar vöröskereszt-egylet gondnoka,** Ivánka Imre ur a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat: Egy «Emberbarát» intézett hozzám anonym levelet ama vöröskereszt-egyleti ápolónőtanonczok érdekében, a kik a két évi gyakorló idő után szabadságoltattak vagy végleg elbocsáttattak. Sziveskedjék az illetőnek az ápolónőkre vonatkozó szabályzatot figyelemmel elolvasni és akkor az igazgatóság eljárását nem fogja kifogásolni. Még egy észrevételem van: a vöröskereszt-egylet igazgatóságának tagjai sem dijazásban, sem más javadalomban nem részesülnek, söt inkább anyagi áldozatok hozatala mellett iparkodnak feladatuknak tehetségük szerint eleget tenni. Az igazgatósági irodában van alkalmazva három tisztviselő, az Erzsébet-kórházban kettő; ezek részesülnek rendszeres — igen mérsékelt — tiszti fizetésben. Az «Emberbarát» ellenőrködésének örvendek és akár magánuton, akár igazgatósági ülés, akár közgyülés alkalmával szivesen szolgálok felvilágositással. Ivánka Imre, a magyar szent korona országai vöröskereszt-egyletének gondnoka.

— **A kisded-nevelők országos egyesülete** ma délelőtt folytatta P. *Szathmáry* Károly elnöklete alatt tegnap megkezdett közgyülését. Mindenekelőtt amaz inditványokat vették tárgyalásra, melyeket az elnöki beszéd tegnap szóba hozott. A közgyülés elhatározta, hogy memorandumot intéz a közoktatásügyi miniszteriumhoz dajkaképző minta-óvodák létesitése és a kisded-óvodai törvény megalkotása ügyében. Elfogadták az elnoknek amaz inditványát is, hogy a segély-alap gyarapitására perselyeket helyeznek el az intézetekben. *György* Aladár inditványára szükebb bizottságot küldött ki az egyesület az országos kisdedóvó-intézet ötven éves jubileumára. — A Bujanovics-Koppy-féle alapitványból 100 forintot tüz ki az egyesület a legjobb kézikönyv szerzőjének megjutalmazására. — *Székely* Gábor inditványára elfogadta a közgyülés a III. egyetemes tanitógyülésnek a tanitói nyugdijtörvény módositására vonatkozó javaslatát. *Schwarz* Mária komáromi gyermekkertésznő inditványára kimondotta a közgyülés, hogy a Fröbel-féle foglalkoztató rendszer tulhajtásának meggátlása végett hirlapok utján szólitja föl a kisded-nevelőket. — Az inditványok tárgyalása után a fölolvasások következtek. *Székely* Gábor kisdednevelő azt a kérdést fejtegette, hogy a rendelkezésre álló eszközök helyes fölhasználásával mikép lehetne a kisdednevelő intézetek növendékei közt a megkivántató fegyelmet fentartani. *Molnár* Mária (Mező-Berényből) a gyermekek kegyeletes érzésének fejleszétéséről értekezett, *Székely* Géza nagykanizsai kisdednevelő pedig Fröbel rendszerét méltatta. — Végül pedig az uj tisztikart alakitotta meg a közgyülés, még pedig a következőkép: Elnök: P. Szathmáry Károly, központi alelnök: Boér Ignácz, vidéki alelnök: Fábry János; első titkár és közlöny-szerkesztő: Dömötör Géza; másodtitkár: Wunderlich Nándor; pénztáros: Kozma Dénes; ügyész: Füredy Ferencz. — A központi választmány tagjai: György Aladár, Kohányi Sámuel, Tóthfalussy Béla, Eberling József, Schneider János, Peutl Lajos, Komjáthy Györgyné, Rimanóczyné, Fadgyas Piroska, Foly Lajosné, Stubenrauch Ernesztin, Mayer Ilona, Zabhegyi Karolina. A vidéki választmány tagjai: Kemény József, Juhay Antal, Székely Gábor, Fodor Lajos, Dabsy Kálmán, Wersényi Róza, Beleznay Amaranta, Veresné Némethy Mariska, Molnár Mária, özv. Dyk Ferenczné, Doránszky Emilia.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A nemzetközi büntetőjogi kongresszuson,** mely november elején fog megtartatni Rómában, a magyar jogászvilág is képviselve lesz *Csemegi* Károly kuriai tanácselnök és dr. *Tauffer* Emil által. Csemegi előadója lesz a következő kérdésnek: Lehetséges volna-e egyes bűncselekményeknél a börtön- és fogházbüntetés helyett más szabadságvesztést alkalmazni. Például lehetne-e az elitéltekkel, elzárás nélkül, nagyobb gyárakban kényszermunkát végeztetni, vagy bizonyos helyre ideiglenesen számüzethetők volnának-e: végül az első izbeni csekélyebb bűncselekmények alkalmával nem volna-e elégséges az egyszerü megintés. Dr. Tauffer szintén előadóként fog szerepelni ama kérdésnél, hogy az eddigi tapasztalatok alapján minő változtatások volnának ajánlatosak a fegyházak berendezésénél.

— **Egy régi vádlevél.** Érdekes, a régi magyar jogállapotot hiven föltüntető vádlevelet közöl a század első feléből a Jogt. Közlöny. Fenyitő vádlevél, melly által Vitézlő N. N. Tek. n. Vármegyének hivatalbeli közügyvédje, ugymint *felperes*, *Vitézlő* N. N. gyilkos, ugymint *alperes* ellen Tek. n. Vármegyének köztörvényszéke eleibe terjeszti: miképen a most emlitett alperes e folyó 1831-dik esztendei jun. 17-én öt órakor délután néhai vitézlő N. N. urat szöllejében barátságnak álorczája alatt meglátogatta, és minekutána mintegy félóráig vele nyájosan beszélgetett volna, midőn az egyszer történetből földfelé hajulna, ötet ruhája alatt elrejtve volt fokosával véletlenül olly erövel főbe sujtotta légyen; hogy tüstént szörnyü halált halna. Minthogy pedig hazánknak törvényei, Korvin Mátyás 6-dik törv. 51-dik, II. Ulászló 1-ső törv. 82-ik és 1503-diki törvényczikk 38-ik ágazataik, a szánt szándékos gyilkosokat halállal, nevezet szerint a hárm. törv. 1-ső része 15-dik czimjének értelméből hóhér pallosával és azontul ugyancsak a hárm. törv. 3-ik része 5-dik czimjének tanusága szerint dijaikkal büntettetni parancsolják: Annak okáért a fenn nevezett közügyvéd hivatalbeli igazaira támaszkodván esedezik: hogy a tek. törvényszék a fennérdeklett alperest, neki bizonyos, rövid, de mégis törvényes határidőt szabván, önnön személyében leendő megjelenésre szine eleibe idéztetni, és gonosztettének valósága bebizonyodván a hollnak egész dijában és fejének vesztésében marasztalni, és önnönmagának ugyan megérdemlett büntetésére, másoknak pedig rettentő példájára végrehajtás által az élők közül hóhér pallosával kivégeztetni méltóztassék.

MULATSÁGOK.

— **A svábhegyi nyaralóközönség** ma este hangversenynyel egybekötött tánczvigalomra gyült össze az Eötvös-villa termeiben. A hangverseny müsorát Palotay Piroska szavalata, Komáromi Mariska éneke, Mannaberg Ad. a hegedü és Vaszilievits Emil zongorajátéka tették ép oly változatossá, mint érdekessé. Hangverseny után tánczvigalom következett, melyben résztvettek: Toldy Józsefné, Vaszilievits Jánosné, Aigner Károlyné, Ábrányi Emiliné, Resch Károlyné, Weisz Jánosné, Csepreghyné, Horn Edéné, Mangoldné, Mannabergné, Vaskovich Jánosné, Kreuz Lajosné, Ermtnerné, Vaszilievits Olga, Vaszilievits Jolán, Margó Celia, Mannaberg Jenny, Komáromi Mariska, Vaskovics Erzsike, Weisz Antónia, Eisner Janka, Aigner Irma, Mangold Gizella stb.

— **Az ujvidéki magyar ifjuság,** mint lapunknak irják, e hó 19-én a Hanslien-féle termekben igen kedélyes zártkörü tánczmulatságot rendezett, melyen a város magyar intelligencziája csaknem teljes számban jelent meg. Az ujvidéki magyar társasélet élénkitése czéljából rendezett e mulatság teljes sikere a jövő iránt buzditólag hathat a rendezőségre. A hölgyek soraiban ott voltak: Belonorszky Olga, Dobreczky nővérek, Grossinger Jusztina, Herger Elvira, Hoffmann Olga, Fokk Leona, Mányoki Erzsike és Mariska, Ofner Felice, Rozenzweig Aurelia, … Rupp Ida, Szalay Gizella, Tóth Rózsika, Weszely Aranka és Hajnalka, továbbá Belonorszkyné, Dobreczkyné, Grossingerné, Hiller é, Hergerné, Hoffmanné, dr. Hokkné, Horváthné, Kosztolányiné, Kuglerné, dr. Löwingerné, dr. Ofnerné, Pappné, Schraiberné, Szalayné, Tóthné, Weszelyné stb. urhölgyek. A kedélyes mulatságnak csak a késő reggel vetett véget.

— **Hódmezővásárhelyről** irják lapunknak: Az állandó mükedvelő társaság, mely egy városunkban létesitendő állandó szinház alaptőkéjére már eddig is szép összeget hozott össze szini előadásai által, ujabban ismét előadást tartott. Szent-István-napján hozta szinre szép számu közönség előtt *Tóth* Kálmán *Nők az alkotmányban* czimü vigjátékát. Krisztinát Tóth Imréné urhölgy személyesité és sürü tapsokat aratott. Ügyes volt Kardos Sámuel mérnök is (Bánfalvi Bálint). Szikszay Izabella kisasszonyt (Ilka) szép játékáért pompás virágbokrétával tüntették ki. Jól megállta helyét *Gosztonyi* Sándor is (Bercsey Vilmos.) Gosztonyi Mariska urhölgy (Cseleyné) egész otthonos volt szerepében, kedves jelenség volt Barta Lilike, mint Pitvarosiné. Pompás alakokat nyujtottak Vetró Lajos (Borbócs), Munkácsi Mihály (Szeley) és dr. Endrey Gyula ügyvéd (br. Slankamenyi). A mükedvelői előadás ezuttal 85 frtot hozott a társaság kasszájába.

— **A Budafokon** nyaralók e hó 29-én az erdélyi közmüvelődési egylet javára a budafoki sörház helyiségében tombolával egybekötött zártkörü tánczmulatságot rendeznek. Belépti dij személyenkint 1 frt.

— **Czeglédről** irják lapunknak: A czeglédi tanuló ifjuság egyrészt, hogy magának kellemes szórakozást szerezzen a szünidőben, másrészt hogy tehetségéhez képest a hazafias közczélokat is elősegitse, elhatározta, hogy mükedvelői szini-előadást tart és pedig fele részben az erdélyi közmüvelődési-egylet, másik fele részében a néptanitók országos árvaháza javára. Az előadás e hó 15-én volt. Szinre került elég jó előadásban Szigligeti *Szökött katoná*-ja. Közremüködők voltak: Gyanotti R., Kraszticzki A., Nagy B. és Martinecz N. kisasszonyok, továbbá a tanuló ifjuságból: Kollár V., Tóth Gy., Fischer L., Bóbis J., Kiss J., Vajas Z., Török J. Erős B., Deutsch Fr., Dovovitz A., Kovács J., Botló Gy. Daczára annak, hogy a véletlen ugy hozta magával, hogy ugyanazon az estén másnemü mulatság is volt, mely jelentékeny mértékben csökkentette a bevételt, a közönség elég szép számban jelent meg. A megvizsgált számadások 32 frt 41 kr tiszta jövedelmet tüntetnek elő. Ez összegnek felerészét a rendezőség az erdélyi közmüvelődési egylethez való eljuttatás végett az *Egyetértés* szerkesztőségéhez küldötte be. (Ez összeget lapunk más helyen nyugtatványozzuk. Szerk.)

— **A máramarosszigeti közmüvelődési egyesület** alaptőkéjének gyarapitására fényes tánczmulatságot rendeztek tegnap este a rókos-palotai parkvendéglő helyiségeiben dr. Szabó Alajos elnöklete alatt. Pontban 9 órakor kezdődött a tánc, mely csak reggel hatodfél órakor ért véget. Az első négyest mintegy 60 pár tánczolta. Ott voltak: Balázsfy Klementina, Szabó Aranka és Luiza, Schmidt Nina (Bécs) Haulik Paulin, Milutonovics nővérek, Béry Karolin, Wodieska Emma (Grácz), továbbá Balázsfyné, Szerényi Kázmérné, Schneedar Károlyné, Bélházy Sándorné, Szabó Lajosné, Szabó Károlyné, Haulik Károlyné, Freyer Emilné, Káldor Bertalanné, Antonyi Istvánné, Lenkey Vinczéné, Wészely Henrikné és még sokan. A szünóra közben dr. Wagner Manó igen szép felköszöntőt mondott.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzések.** *Gacsal János* debeliácsai ref. lelkész eljegyezte Hirth Károly nagykereskedőnek leányát: Ilonkát, Debeliácsáról. — Dr. *Kürti József* budapesti kir. törvényszéki hivatalnok, jegyet váltott Fried Salamon székesfehérvári tekintélyes polgár és nagybérlő kedves leányával: Ida kisasszonynyal.

— **Esküvő.** *Törs* István dobsinai fűerdész e hónap 23-dikán vezette oltárhoz Ungvárott Margittay Mariska kisasszonyt, Margittay Lajos szabolcsmegyei földbirtokos leányát.

GYÁSZROVAT.

Özv. Elek Sándorné szül. László Erzsébet asszony e hó 20-án hosszas betegeskedés után élte 76. évében elhunyt Kunhegyesen. A boldogult a gondos, nyiltszivü, régi magyar gazdasszonyok mintaképe volt. Dr. Simonyi Elek a tisza-abádi uradalom fiatal orvosa nagyanyját veszitette az elhunytban. Azonkivül Debreczenben a család ős helyén is előkelő rokonság: a Csapó, László, Koszorus, Jeney, Király, Huszár, Bachó stb. családok felejthetetlen jó rokont gyászolnak a derék asszonyságban.

Mater Mária Pulcheria született Huber Mária soproni szt-orsolyarendi apácza e hó 19-én életének 50-ik, szerzetesnői életének 30-ik évében meghalt.

Schlesinger Mór fővárosi kereskedő és tőzsdetanácsos neje, szül. Deutsch Katalin asszony, ma, életének 48-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt.

A hivatalos lap aug. 22-iki számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Pfeiffer* Kálmán miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi czimet és jelleget dijmentesen adományozta.

Kinevezés. Ő felsége *Zenner* Emil, kaposvári állami gimnáziumi ideiglenes igazgatót, a szabályszerü illetményekkel ugyanezen gimnázium rendes igazgatójává kinevezte. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, gróf *Batthyány* Tivadar, kereskedelmi tengerész-kapitányt, az «Adria» magyar tengeri hajózási-társaság igazgatósági tagjává, a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter, *Stark* Gyula, postaigazgatósági fogalmazót, a postaigazgatósághoz, és *Gröber* Béla, postaigazgatósági fogalmazót, a nagy-szebeni postaigazgatósághoz postafelügyelőkké, a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság *Zimmer* Ignácz, IV. oszt. adótisztet, a pancsovai m. kir. fővámhivatalhoz m. kir. II. osztályu számtisztté nevezte ki.

Királyi adomány. Ő felsége a saját, valamint Rudolf trónörökös ő fenségének nevében, az erdélyi Kárpát egylet nagyszebeni fiókja részére, egy gyógyháznak a «Hochenklima» nevü havason leendő felépitésére, háromszáz frtnyi, *Hrabovcsik* községnek, az ott f. évi május hó 2-án dühöngött tüzvész által karosodott lakosai segélyezésére kétszáz forintnyi összeget magánpénztárából adományozott.

Áthelyezés. A közös hadsereg tartalékából a m. kir. honvédség szabadságolt állományába áthelyeztetnek: *Lorenz* Róbert főhadnagy, a 3. számu huszár-ezredtől, a 2. számu honvéd-huszár-ezred 3. századának szabadságolt állományába; dr. *Drexler* József főhadnagy, a 4. sz. dragonyos-ezredtől, a 7 számu honvéd-huszár-ezred 2. századának szabadságolt állományába.

A hadsereg köréből. Ő felsége megengedte, hogy ő cs. és kir. fensége *József* főherczeg, lovassági tábornok, a részére adományozott szerb kir. fehérsas-rend nagykeresztjét elfogadhassa és viselhesse; továbbá: *Mathes* Frigyes vezér-őrnagynak nyugalomba helyezését saját kérelmére elrendelte és neki ez alkalommal a czimzetes altábornagyi jelleget, továbbá a Lipót-rend lovagkeresztjét, mindkettőt dijmentesen adományozta; *Leipold* Lajos alezredesnek nyugalomba helyezését elrendelte; báró *Rechbach* József őrnagynak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta; azután adományozta: a czimzetes őrnagyi jelleget dijmentesen, a következő 1. oszt. századosoknak: *Petschnig* Györgynek a bécsi tüzér-szertárnál, saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából; lovag *Promber* Róbertnek a prágai rokkantak házában, legfelső kegyelemből és kivételesen; továbbá: *Payer* Henrik hadnagynak áthelyezését a 75. sz. gy.-ezredtől, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok csendőrségébe elrendelte; dr. *Rosthorn* Alfonz tart. hadnagyot, korvett-orvossá a tartalékban kinevezte; azután kinevezte: *Starz* Adolf alezredes-hadbirót, a kat. főtörvényszék előadójává; *Benischko* Lipót őrnagy-hadbirót a krakói helyőrs. törvényszéknél, a 10. hadtest igazságügyi előadójává; továbbá áthelyezésüket elrendelte, a következő őrnagy-hadbiráknak: *Pichler* Jánosnak, a bécs-ujhelyi kat. akadémia állományából, a legfelső kat. törvényszékhez, tiszti és tanácsjegyzői minőségben, és *Maciulski* Lászlónak a legfelső kat. törvényszéktől, a krakói helyőrs. törvényszékhez; azután *Pekárek* Béla törvényszéki tanácsosnak, a vinkovcei törvényszék főnökének, az általa előbb viselt 2. oszt. százados-hadbirói rangfokozatot legfelső kegyelemből, még pedig tartaléki viszonyban, ujra adományozta; dr. *Platzer* Ferencz 2. oszt. főtörzsorvosnak, a 21. sz. helyőrs. kórház igazgatójának nyugalomba helyezését elrendelte és neki ez alkalommal a czimzetes 1. oszt. fő-törzsorvosi jelleget dijmentesen és a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta; azután kinevezte: főorvosokká a cs. és kir. hadsereg tényleges állományában: dr. *Hercz* Alfréd egy évi önkéntest, segédorvost, a budapesti 16. sz. helyőrs. kórháznál, és dr. *Wild* József tart. 1. oszt. kat. orvos-növendéket, a prágai 11. sz. helyőrs. kórháznál; végül adományozta: *Mayer* Adolf nyug. 1. oszt. kat. élelmezési főgondnoknak, a kormánytanácsosi czimet és jelleget dijmentesen; *Kuchinka* József hajó-épitészeti 1. oszt. mérnöknek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét; *Mendel* Leo 1. oszt. gépésznek, a koronás arany érdemkeresztet.

TÁVIRATOK.

Bécs, aug. 22. A «Wiener Abendpost» mai számában *Schmerling* lovag születésnapja alkalmából igen rokonszenves hangon irt szerencsekivánatokat intéz az ősz államférfiuhoz.

Prága, augusztus 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A *N. Fr. Pr.* tegnapi czikkével szemben a *Narodni Liszty* kifejti: hogy Ausztria államjogi viszonyainak alapjait most is ugy, mint ennek előtte a pragmatica sanctio és az októberi diploma képezik, mely alapokat semmiféle többség meg nem változtathatja, mig a decemberi alkotmány megváltoztatásához a parlament, ben elégséges a kétharmad többség. Csehországnak a dinasztiához való viszonya jogszerü kétoldalu szerződésen alapul, melyet sohasem szüntetett meg sem a koronának, sem a cseh nemzetnek aktusa. E szerződés szószerinti értelmében a cseh korona országainak a többi országokhoz való viszonya nem lehet más, mint personalis union alapuló. De a cseh nemzet politikai ébredésének első napja óta hajlandónak mutatkozott a birodalom hatalma és egysége érdekében önállóságának tetemes részéről lemondani, és a harmincz éves harcz csupán a körül forog, hogy mennyi jogot kell a cseh népnek létéért kiméletlen czentralista rendszerek és kormányok vágyaival szemben megóvnia. A cseh nép törekvése ugyanis arra irányul, hogy az alkotmánytörvények parlamenti reviziója által kivivja magának az autonomiának azt a mértékét, melyet hazánk java és fejlődése igényel. És ezt a jogos vivmányát megpecsételve akarja tudni a cseh király koronázási esküje által, mely egyuttal biztositaná a cseh korona országainak megoszthatatlanságát és egységét. — Ez volt és ez lesz jövőben is szent jogunk.

Bécs, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A N. Fr. Presse jelentése szerint a birodalmi gyülés szept. 23-án ül össze; ugyanakkor a közös miniszterek értekezleteket tartanak, melyekben a delegáczionális előterjesztéseket fogják megállapitani. A kiegyezési tárgyalásokra vonatkozó konferencziák csak októberben kezdődnek.

Prága, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Politik* hire szerint Vilmos nasszaui örökös herczeg nővérének a badeni herczeggel való eljegyzése alkalmából a német hadseregbe lépett át. Ez idő szerint mint ezredes a fehértemplomi Ferencz József-huszárezred parancsnoka. Az a hir, hogy braunschveigi herczegnek van kiszemelve, alaptalan.

Lemberg, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A metropolita közlönye, *Mir* mai számában határozottan, de minden indokolás nélkül visszautasitja azokat a támadásokat, melyeket az ismeretes ifju ruthén röpiratban a ruthén nemzeti intézet jogellenes igazgatása ellen intéztek. A *Szlovo* azt irja, hogy a delatyui járásbiró felfüggesztett egy törvényszéki segédet, mig az ebben az ügyben kiküldött staniszlói járásbiró a delatyui biróság elüljárót függesztette föl. Mind a két felfüggesztett biró ruthén.

Grácz, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Marburg Domokos ügyvéd és szlovén vezér nemrég az arnfelsi járásbiróságnál, melynél évek óta csak a német a hivatalos nyelv, két, uj-szlovén nyelven szerkesztett beadványt nyujtott be. E beadványok visszautasittattak; az ügyvéd felebbezése folytán a főtörvényszék a járásbiróság végzését megerősitette.

Pilsen, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Ma reggel az a hivatalos hir érkezett ide, hogy a király csütörtökön délután 2 órakor a különvonaton Pilzenbe érkezik. E hónap 30-dikán a király a küldöttségeknek ad kihallgatást.

Berlin, aug 22. A *nemzetközi táviróértekezlet* mai teljes ülésében beható vita után elfogadta az egységes dijszabási rendszert. A huszonöt állam képviselője közül huszonegyen szavaztak igennel; négy állam képviselője pedig nem szavazott, mivel ide vonatkozó utasitásuk még nem érkezett meg Ausztria-Magyarország, Oroszország, Angolország és Spanyolország Németországgal szavaztak, nem különben az emlitett négy hatalom kivételével, a többi európai államok is. A második tárgyalás mintegy nyolcz nap mulva leend.

Páris, aug. 22. *Courcellesben* (Pas de Palais) *bányarobbanás* történt. *Tizennégy ember megsebesült*, ezek közül tizen sulyosan.

Páris, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) *Clemenceau*, a ki rheumatizmusban szenved, akadályozva van abban, hogy vasárnap megtartsa Clermontban előre hirdetett beszédét. Rochefort szerdára Olivier Pain meggyilkoltatása ügyében a Rivoli teremben nagy népgyülést rendez.

Páris, aug 22. A külügyminiszteriummal *Egertonnak* Kairóból tegnapi kelettel érkezett távirata közöltetett, mely hiteles fölvilágositást ad *Pain* Olivér haláláról és tudatja, hogy *Szelikovics* szabálytalanságok miatt elbocsáttatott az angol szolgálatból. *Kischener* őrnagy ujabb táviratában teljesen koholtnak nyilvánitja *Szelikovics* elbeszélését Pain haláláról. *Kischener* Painra vonatkozólag soha sem kapott kormányától utasitást és soha sem tett semmit, hogy Paint hatalmába kerítse.

Páris, augusztus 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Rochefort elnöklete alatt hir szerint a jövő szerdán az angol kormány ellen való tiltakozó meeting lesz. Az *Intransigeant* több hasonló czélu tüntetés megtartását jelzi.

Marseille, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A Pharo-kórházban tegnap huszonnégy kolera-beteget vettek föl, hármat fölgyógyitva szabadon bocsátottak, tizen meghaltak, és nyolczvannégy további gyógyitás alatt marad. A járvány terjedőben van. A touloni tengerész-präfect egészségi szempontból azt a parancsot kapta Párisból, hogy a Courbet tengernagy ravatalának készitését felfüggesztesse. Courbet tengernagy koporsóját Salis d'Hyeresnél szállitják partra és Aix-nál viszik Párisba.

Madrid, aug. 22. A tegnapi nap folyamán Spanyolországban összesen 4483 ember betegedett meg és **1441** halt el kolerában.

Róma, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A vatikán legközelebb tárgyalásokat kezd Khinával a hittéritők oltalmazása ügyében. Anglia fölajánlotta közbenjárását a vatikannak.

Lisszabon, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A charta pótaktája a király szentesitését nyerte. A kormány már elrendelte egy uj kerület szervezését, mely a Logetől északra fekvő vidékekre fog kiterjedni. A Reinha de Portugal korvett parancsnoka a Kongo vidékén a benszülöttek közt kitört zavarokat megszüntette.

Pétervár, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A legutóbbi hirek szerint Tolsztoj gróf állapota nem nyujt reményt teljes felgyógyulásra. Az orvosok megtiltották neki minden szellemi munkát és kérdés, vajjon őszkor visszatérhet-e Pétervárra. A miniszteri tárcza átvétele mindenesetre kétséges. (N. Fr. Pr.)

Belgrád, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Remélhelő, hogy a *szerb-bulgár differenczia* legközelebb ki fog egyenlittetni. A kezdeményezés Bulgáriából indult ki. — A belgrádi polgármester, dr. Gyorgyevics Vladán és a kormány közötti összekoczczanás, melynek folytán a polgármester beadta lemondását, arra vezetendő vissza, hogy dr. Gyorgyevics vonakodott a belgrádi községi közigazgatásra vonatkozólag általa szerkesztett törvényjavaslatot, a városi prefekturának mint politikai felügyelő hatóságnak átszármaztatni.

Philippopol, aug, 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *Gavril* pasa, Kelet-Rumélia kormányzója, mihelyt Konstantinápolyból visszatér, körutat fog tenni a tartomány belsejében. Kiséretében lesz *Hakanov* igazgató is.

Konstantinápoly, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Mint örménykörökben beszélik, a czár msgr. Magart nevezte ki katholikoszszá, holott a konklavéban kevesebb szavazatot kapott, mint msgr. Melchisedek, a smyrnai érsek. Hallatszik is már, hogy az örmények tiltakozni fognak e kinevezés ellen. A konstantinápolyi örmény patriarchának a napokban küldte meg az igazságügyminiszterium a beiktató okmányt, mely megerősiti a konstantinápolyi örmény egyháznak minden eddig élvezett privilegiumát.

Alexandria, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Az egyiptomi kormányt sokan ostromolják a Gordon-féle papirpénzek beváltása végett. A pénzügyminiszterium külön bizottságot küldött ki a beváltás végett fölmutatott pénzek megvizsgálására. Időközben hamisitó bandát fedeztek fel, mely ilyen papirpénzeket készitett, s mivel a Gordon-féle emissziókról nem maradt hiteles lajstrom, szinte lehetetlen megkülönböztetni a hamis értékjegyeket a valódiaktól.

A kremsieri találkozás.

A cs. kir. főudvarmesteri hivatal a következő *hivatalos értesitést* bocsátotta közre a kremsieri találkozásról:

«Augusztus 25-dikén érkeznek Szczakovára az orosz felségek és fenségek s ott a parancsnokló tábornok, a hadtestparancsnok és Gácsország helytartója által fogadtatnak. Szilézia és Morvaország hatósága a tartományi elnök és a helytartó várják a felségeket és fenségeket. Ő cs. és kir. apostoli *felsége* s ő cs. és kir. fensége *Rudolf* trónörökös eléjük utaznak Hulleinba. *Kremsierben* a pályaudvaron, hol a katonai és polgári hatóságok mellett egy diszszázad lesz fölállitva, ő felsége a császárné és királyné üdvözli a felséges és fenséges vendégeket. A herczegérseki kastélyban az első főudvarmester és a főszertartásmester a lépcső alján várják a felségeket és fenségeket s bevezetik őket a terembe, hol a többi méltóságok fognak bemutattatni. Ebéd után a herczegérseki kastélyban, szük körben, rövid szinielőadás lesz, ezt theázás és vacsora követi. Augusztus 26-ára vadászat van tervezve. Ezután dejeuner következik s a felséges és fenséges vendégek elutazása előtt ebéd.

Az orosz vendégek:

Ő felsége Oroszország *császára.*
Ő felsége Oroszország *császárnéja.*
Ő császári fensége Oroszország *trónörökös* nagyherczege.
Ő császári fensége *György* orosz nagyherczeg.
Ő császári fensége *Vladimir* orosz nagyherczeg.
Ő császári fensége *Mária Pavlovna* orosz nagyherczegnő.

A császár ő felsége kisérete: *Voronzov* gróf, a ház minisztere, *Richter*, *Danilovics* és *Cserevin* főhadsegédek, *Trubeczkoy* herczeg udvari főmarsal, *Olsonfiev* gróf szárnysegéd, *Budberg* báró kamarás, *Hirsch* udvari sebész.

A császárné felsége kisérete: *Kocsubey* herczegnő főudvarmesternő, *Ozerov* udvarhölgy, *Galitzyn* herczeg (maître de la cour.)

Vladimir nagyherczeg 1 szárnysegéde, Mária Pavlovna nagyherczegnő 1 udvarhölgye.

A Ferencz József császár nevét viselő orosz ezred parancsnoka és századparancsnoka.

Zichy (Mihály) udvari festő, a császári vonat 3 személye, 1 tábori vadász.

Ő exczellencziája *Giers* külügyminiszter, *Lamsdorff* gróf irodaigazgató, *Giers* követségi titkár.

Ő exczellencziája *Lobanov* herczeg orosz nagykövet, *Budberg* báró orosz követségi titkár, *Kaulbars* báró tábornok orosz katonai meghatalmazott.

Beosztva: ő felsége Oroszország császára mellé: ő exczellencziája *Ramberg* báró lovassági tábornok, ő főméltósága *Lobkovitz* herczeg vezérőrnagy, *Weigelsperg* báró őrnagy szárnysegéd. Ő felsége Oroszország császárnéja mellé: ő főméltósága *Liechtenstein* Rudolf herczeg; ő császári fensége a trónörökös nagyherczeg és György nagyherczeg mellé: *Hügel* báró vezérőrnagy; ő császári fensége Wladimir nagyherczeg mellé: *Bechtolsheim* báró vezérőrnagy; ő császári fensége Mária Pavlovna nagyherczegnő mellé: *Larisch-Mönnich* gróf kamarás.»

*

A *Pol. Corr.*-nek azt irják *Pétervárról,* hogy az orosz uralkodópár hosszabb megszakitás nélkül utazik Kremsierbe s ugyanazon az uton tér vissza Oroszországba. III. Sándor czár mindenekelőtt az Ivangorod körül konczentrált csapatok fölött tart szemlét s aztán Kievbe utazik a nagy hadgyakorlatokra. Kharkov városát is meg fogja látogatni, de Gmundenbe nem megy. Szeptember elején Koppenhágába utazik az orosz uralkodópár, hol találkozót adtak egymásnak a dán királyi család fiai és leányai.

*

Bécs, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A királyi párnak kremsieri utjában, mint hivatalosan megállapitották, a következők vesznek részt. A *császár* és *király* ő felsége, a *császárné királyné* ő felsége, *Rudolf* trónörökös főherczeg ő cs. és kir. fensége, *Károly Lajos* ő cs. és kir. fensége, *Hohenlohe* herczeg lovassági tábornok, főudvarmester ő főméltósága, gróf *Hunyady* táborszernagy főszertartásmester ő nagyméltósága, *Pallavicini* Sándor őrgróf kamarás szertartásmester, báró *Hoffmann* ő nagyméltósága, az udvari szinháznak intendánsa, báró *Mondel* táborszernagy, főhadsegéd ő nagyméltósága, báró *Fliesser* őrnagy, szárnysegéd, *Zurna* őrnagy, szárnysegéd, a katonai iroda egy hivatalnoka, a kabinet-iroda egy hivatalnoka. Báró *Nopcsa* főudvarmester ő nagyméltósága, *Goess* grófné főudvarmesternő ő nagyméltósága, *Majláth* Sarolta udvarhölgy. *Nostitz* alezredes, szárnysegéd, gróf *Pejacsevics* főudvarmester ő nagyméltósága. — A főudvarmesteri karból: *Rauch* udvari titkár, dr. *Wehler* udvari titkár, *Hein* titkár, *Hoffmann* irodatiszt, *Kállay* irodatiszt. — Udvari fizető hivatal: *Schneer* kormánytanácsos, udvari fizetőmester, *Fischer* pénztársegéd. — Udvari sebész: dr. Lányi főtörzsorvos. — Kamara- és teremszolgálat: *Eltz* kamarafurir (udvari szállásmester). Udvari törzskari szárnysegéd: *Trosz* hadnagy. Udvari ellenőri hivatal: *Linger* kormánytanácsos udvari ellenőr; *Uszner* segéd, *Worlitzky* irodatiszt. Testőrök: lovas-testőrszázad: *Esterházy* herczeg kapitány kamarás; gyalog testőrszázad: *K…* százados. — A főlovászmesteri hivatalból: Auer udvari titkár. — Gróf *Kálnoky* táborszernagy külügyminiszter ő nagyméltósága, *Szögyény* osztályfőnök ő nagyméltósága, br. *Aehrenthal* udvari és miniszteri titkár, továbbá a külügyminiszteriumnak egy udvari és egy miniszteri titkárja. — Gróf *Taaffe* miniszterelnök ő nagyméltósága, *Stummer* lovag udvari tanácsos, dr. *Blumenstock* osztálytanácsos. — Báró *Orczy* miniszter, gróf *Wolkenstein* nagykövet ő nagyméltósága. — *Klaudy* lovag udvari tanácsos, udvari vasuti utazási igazgató.

Kremsier, aug. 22. *Hunyady* Kálmán gr. főszertartásmester és Pallavicini őrgróf, ki a szertartásmesteri tisztet viseli, ma délután érkeznek ide. *Fürstenberg* bibornok este érkezik meg. *Schönborn* gróf herczegérseket egy napi látogatásra délutánra várják. Az érseki kastélyban az előkészületek befejezésén dolgoznak. A városban a diszitési munkálatok nagyban folynak. A város igen szép képet fog nyujtani.

Kremsier, aug. 22. A szini előadás és a hangverseny nem a nagyteremben fog végbemenni, mint tévesen jeleztetett, hanem az ugynevezett «Lehenssaal»-ban. A nagyterem ebédlőül fog szolgálni. A «Lehenssaal»-ban az udvari operaház felügyelőjének vezetése alatt most folynak az előkészületek. Téves az a jelentés is, hogy a kastély parkját már elzárták a közönség elől. A parkba még bárki bemehet, de a kastélyba csak igazoló jegygyel lehet bejutni, hogy a munkálatokat a kiváncsi látogatók özöne ne hátráltassa. A kastély udvarát gyönyörü kertté alakitották át. Középen déli növényekből alkotott kerek liget van, a déli növények nehány valóban pompás példányával és az udvar négy szöglete is válogatott leveles növényekkel van diszitve.

Kremsier, aug. 22. *Hohenlohe* főudvarmester ma megtekintette az előkészületeket és próbakocsizást tett ama hintókkal, melyek ő felségeiket a pályaházból a városba viszik. A szinpad már majdnem elkészült. Az első sorban öt aranyozott karosszék van elhelyezve; mindössze 150 ülés van a nézőtéren. A város feldiszitése nagyban folyik. Minden házon virágok és lombfüzérek vannak végig aggatva. Mindenfelé zászlók lengenek és ezek között igen sok orosz zászló is. *Taaffe* miniszterelnök holnap délután érkezik ide. A lakásszükség igen nagy.

Kremsier, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Az érseki kastély nagyterme, melyben 1848-ban a nemzetgyülés tanácskozott, már teljesen be van rendezve az ünnep három napján adandó udvari ebédekre. E terem a kastély balszárnyán, az első emeleten van; széles főlépcső vezet hozzá, mely a folyosóval együtt értékes szőnyegekkel van beboritva. A lépcsőház két oldalán korábbi püspökök mellszobrai vannak fölállitva. A folyosó egy négyszögü előszobába nyilik, melyet régi és uj mesterek festményei diszitenek; ebből egy nagy fehér szárnyas ajtó a diszterembe vezet. A nagyon hosszu és meglehetősen széles terem falai fehérek, az ives ablakokból a kastély egész parkjára nyilik kilátás. A terem hosszában egy vörös damaszttal bevont asztal nyulik végig. A székek támlái gazdagon aranyozott fehér damasztból valók, az ülések ugyanilyen vörös szövetből. Ezeket a székeket, melyek az óriási asztal két oldalán végighuzódnak, a bécsi burgból hozták ide. A terem hosszában lévő baloldali falon a volt előbbi herczegérsek, Sommerau Miksa bibornok életnagyságu képe függ. A kép alatt ódon kandalló van, melynek párkányzatán ingaóra áll. A kandalló két oldalán osztrák uralkodók szobrai vannak elhelyezve. Az egész kandallót igen értékes sárgás-fehér himzés boritja be, mely madarakat és virágokat ábrázol. Megbecsülhetlen értéket képvisel e himzés, mert Mária Terézia kézimunkája. A balfelöli oldalfal egész szélességét óriási tükör foglalja el sárgaszinü faragott kerettel. A tükör párkányzatán szintén osztrák uralkodók mellszobrai állanak. A terem tetőzetéről tiz üvegcsillár csüng alá; a falakon köröskörül többkaru gyertyatartók vannak. A nagy teremtől jobbra és balra esnek a lakosztályok, melyek a legnagyobb pompával vannak a fejedelmi vendégek számára berendezve. Az ugynevezett «Lehensaal»-ban, melynek tetőzete freskókkal van diszitve, kedden este diszelőadás lesz, melyre a kissé szük szinpad már be van rendezve. A rögtönzött szinház egyéb berendezéséhez és a páholyok felállitásához csak ma fogtak hozzá. A keddi udvari ebéd után a kastély parkjában levő nagy hattyutavon csónakázás lesz. A csónakokat, melyek már ott himbálóznak a kristálytiszta vizen, ujra befestették. Az orosz uralkodópár megérkezését az itteni pályaházban udvari diszhintókkal fogják várni.

Kremsier, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A pályaudvarhoz vezető fellobogózott utczákon óriási néptömeg hullámzik: csendőrök feltüzött szuronynyal vonulnak fel; több bécsi titkos rendőr is ide érkezett. Némi fentartással közlöm, hogy a király látogatása nyelvjogi vitára adott alkalmat. A szláv lakosság azt kivánta, hogy a polgármester cseh nyelven szólitsa meg a királyt és aztán németül fejezze be üdvözlő beszédjét; később azonban német beszédben állapodtak meg cseh befejezéssel.

Szczakova, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az orosz udvari vonat, mely 26 orosz waggonból áll, 25-én reggeli kilenczedfél órakor érkezik ide. A pályaudvart elzárták és csak hivatalos személyek léphetnek be. A királyi pár nem hagyja el a szalonkocsit, hanem abban fogadja az üdvözleteket. Nyolcz percznyi időzés után az udvari vonat elrobog a pályaudvarból. Englisch krakói rendőrigazgató, ki Bécsbe hivatott, onnét különös rendeletekkel tért vissza, melyeket a lembergi rendőrigazgatónak is kezeihez juttattak. Az összes állomások pályaudvarait elzárták a közönség elött.

Kremsier, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Az ujabb dispozicziók szerint a községtanácsból csak *Bojakovszky* polgármester lesz jelen az uralkodópár megérkeztekor a pályaudvaron; maga a községtanács az érseki kastély közelében foglal állást s az uralkodó bevonulása után azonnal kihallgatásra megy. De előbb a Fürstenberg bibornoktól vezetett papságot, s alkalmasint Schönhorn érseket is fogadja a felség.

Kremsier, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Egy tegnap tartott értekezleten, a melyen Hohenlohe herczeg főudvarmester, Schönborn gr. helytartó, Vojakovszky polgármester és Weselszky kerületi főnök vettek részt, elhatározták, hogy a pályaudvaron a fogadtatásnál a tartományi községek nem vesznek részt, és hogy eltérve az eredeti megállapodástól, nem az egész városi képviselet, hanem csak a polgármester, mint annak képviselője jelenik meg a pályaudvaron. A kerületi főnök, a helytartó, és a térparancsnok képezik a hatóság további hivatalos képviseletét. Vetter Félix, a morvaországi tartományi főnök ma érkezik ide.

KÖZGAZDASÁG.

London, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A *…dingtonshire* angol gőzös liszt és len rakománynyal a Astoriából Liverpool felé való utjában San-Francisco előtt zátonyra jutott. Tizennyolcz ember a tengerbe …

ORSZÁGOS KIÁLLITÁS.

Franczia vendégeink.

A *Mot d'Ordreben Un Parisien* a francziák magyarországi kirándulásáról ezeket irja:

Midőn 48 óra alatt 500 mértföldet kell megtenni, hogy mentül előbb viszontlássam az én Párisomat, ez nem igen adja meg a hangulatot a csevegésre. Ez tehát csak olyan látogatójegy forma, olyan: «Kakuk! Ah, itt vagyok!»-féle, melyet olvasóimhoz intézek. Egyébiránt kéznél tartok egész csomó jegyzetet, melyekkel alkalmilag szórakoztatni fogom olvasóimat. Ma csupán tiltakozni akarok némely ujságcikk ellen, melyeket bizonyos párisi hirlapokban, különösen a *Liguében* olvastam. «Mire való a franczia irók és müvészek magyarországi utja?» kérdi a szerkesztő. Meg fogja-e ez akadályozni, hogy Ausztria Németországgal ellenünk politikai és kereskedelmi tekintetben paktáljon? Erre csak egy válaszom van és szavamnak hinni fognak, annyival inkább, mert azt hiszem, tanujelét adtam részrehajlatlanságomnak.

Nem szabad Ausztriát Magyarországgal, nem szabad a magyar kormányt a magyar polgársággal, a magyar müvészekkel, a magyar munkásokkal összetévesztenünk. Valóban azt hihetné az ember, hogy annyira szeretnek bennünket mindenfelé, hogy vissza kellene utasitanunk a baráti tüntetéseket. Hol találkoztunk volna ezekkel? Talán Angliában, a hol legfeljebb udvariasak lettek volna irányunkban? Vagy Olaszországban, a hol alapjában rosszakaratot táplálnak irántunk? Vagy Németországban, a honnan ma a legérdemesebb férfiat, Rothant, kiutasitották? Magyarországban nagyon meleg rokonszenvvel viseltetnek a franczia név iránt. Meglehet, hogy az éljeneket Lessepshez, Coppéehez, Massenethoz intézték, de ezek a kitörések fejeik fölött elhatoltak egész Francziaországig és megvallom, engem nagyon meghatottak azok a hurrák, melyekkel az öreg Pulszkynak, az 1848-diki hősnek a csorbai tónál a franczia köztársaság elnökére mondott pohárköszöntőjét kisérték. A bérkocsisok, a szállótulajdonosok, a kereskedők, miért mutatkoztak oly kedveseknek, mihelyt jelvényeinket meglátták? Mi szükségük volt a képmutatásra? De ők elismerik Francziaországnak, az igazi aktiv, haladó Francziaországnak fölényét. Nem csináltak politikát, és ez nem fogja megakadályozni a habsburgokat, hogy kezüket nyujtsák egy hohenzollernnek, de ez azt bizonyitja, hogy mindennek daczára, mindenki előtt mi maradtunk a hatalmas és nemes nemzet.

Higyjétek nekem, ne gáncsoljuk azt, a ki bennünket szeret. Elég bajunk van azokkal, a kik bennünket gyülölnek.

*

Ugyancsak a Mot d'Ordreben *Mario Prott* a magyarországi utazásról ezeket irja:

Budapest fővárosnak a francziák tiszteletére mult szerdán a kiállitási területen tartott diszlakomája nagyon fényes volt. Képzelhetik, hogy számos és lelkes pohárköszöntőt mondtak, melyek legnagyobb részét zajosan megtapsolták. Ezen a napon mindenkinek kijutott a toastokból: éltették a tudományt, a müvészetet, Jules Grévyt a franczia köztársaság elnökét és másokat.

Jules Grévyre a toastot Pulszky, a nagy hazafi, a nagy tudós mondta; valamennyi jelenlevő fölemelkedett és több perczen át tapsolt. Mellesleg megjegyzem, hogy itt oly példát láttam, melyet mi is követhetnénk; valahányszor nemzeti dalt játszanak vagy az állam fejére felköszöntőt mondanak, valamennyi jelenlevő állva hallgatja végig. Szép dolog lenne, ha Francziaországban is elfogadnák azt a kitünő szokást, hogy fölemelkedjenek és levegyék a föveget, valahányszor a marseillaiset játszák vagy az államfőt felköszöntik. Nemde felesleges az okokat bővebben fejtegetnem? Ezek kézen feküsznek.

A toastok közül egy nagy feltünést keltett és a magyar sajtóban élénk vitatkozás tárgyát képezi: ez Arbey urnak, honfi- és utitársunknak a felköszöntője. Zichy grófnak, a magyar kiállitás egyik elnökének egy igen hizelgő bókjára válaszolva, alaposan fejtegette a gazdasági kérdést. Kifejtette az arlbergi vasut megnyitásának fontosságát, mely fölöslegessé teszi Németország közvetitését a Francziaország és Magyarország közötti kereskedelmi összeköttetésben. Valódi értékére szállitotta le azt azt esetet, mely nem rég a vámkérdésben egyenetlenséget látszott szülni Franczia- és Magyarország között. A magyar parlamentnek a vámtételek lehető leszállitását ajánlotta és annak a reményének adott kifejezést, hogy azok, kik Francziaországban a legközelebbi választásokból ki fognak kerülni, magas álláspontról fogják megitélni a közgazdasági kérdést és nem fognak a protekczionizmusért rajongani. A jelenlevők nagy többsége melegen fogadta ezeket a fejtegetéseket és rövid, nagyon összeszoritott és nagyon alkalomszerü beszédét ma az összes magyar sajtó komoly vita tárgyává teszi.

Az ebéd vége felé megmutatták nekünk azt a fiatal nőt, ki a hires szépségdijat nyerte el. Csinosnak tünt fel nekünk, de semmi egyébnek és arczkifejezése a mi fogalmaink szerint nem tüntet fel valami rendkivüli érzelmi erőt vagy élénkséget.

Egy órával utóbb különvonat vitt el bennünket a magyar vidékre; a pályaudvarban nagy számmal megjelent barátaink benső jó kivánságai kisérték bennünket az utra. Az éjjelt meglehetősen jól töltöttük a magyar államvasutak első osztályu kocsijaiban, melyek Németországban készültek ugyan, de alvásra alkalmasabbak mint a belga társulat sleeping-carjei. Időközönkint felriasztanak bennünket félálmunkból az éljenek és a marseillaise hangjai, melyeket majd minden állomáson hallunk. Aztán csend áll be néhány órára, de annyival hatalmasabban veszi ujra kezdetét a hajnal hasadtával. Rosnijoban (Rozsnyó) Folgyi (Tölgyi) tanár, a polgármester (!) üdvözöl bennünket franczia nyelven és Coppée válaszol neki.

Dobsinán a városi tanács, élén a polgármesterrel fogadott bennünket. A polgármester senki más, mint gróf Andrássy Manó (!), a volt miniszter öcsese, a hires család leggazdagabb tagja. 75,000 frt adót fizet évenkint. Gróf Andrássy emlékezetünkbe juttatja azt a testvéri jóindulatot, melylyel Francziaországban egykor a magyar emigránsokat fogadták. A városházán kitünően megreggeliztünk és dobsinai urnők szolgálták fel az ételeket; azt mondom urnők. Dobsina Gömör megyében fekszik, Szent István királyságának egyik leggazdagabb városa és 16.000 lakost számlál. Környéke gazdag vasbányákban és a bányászok festői diszöltözeteikben a tüzoltókkal sorfalat képeznek egészen a városházáig. Dobsinából a gróf Andrássy és egyéb környékbeli urak által rendelkezésünkre bocsátott fogatokon utaztunk el. Az ut egész hosszában majdnem egészen meztelen czigányok, czinikus koldusok, önmegadó munkás tótok tünnek föl előttünk. Ezek éljeneznek, amazok alkalmatlankodnak nekünk.

Végig hajtatunk a szép straczenai völgyön és elérkezünk a dobsinai jégbarlanghoz, melyet egy magyar mérnök nem rég fedezett föl; a barlang a vidéknek egyik csudája, melyet a turista nép még nagyon kevéssé ismer és melyet a legmelegebben ajánlunk mindenkinek. Végtelen nagy, kétemeletes földalatti térség. Az elsőt szalonnak, a másodikat pokolnak keresztelték el. Jégoszlopok, jégfalak, óriási megfagyott és lecsüngő könyek; csodálatos hatás, melyet a magnézium világitás még fokoz. Különösen a pokol, mely rendkivül mély (130 lépcső vezet le), borzasztó és hatalmas látványt nyujt. Mint Pulszky megjegyezte, bizonyára ez Danténak ötödik pokla. Felszállunk a vendéglőbe, hol kedélyesen, zajosan, testvériesen megreggelizünk. Aztán kocsikra szállunk és a Kárpátokra hajtatunk. Önök bizonyára olvasták már életükben valamely hegység leirását, megkimélem önöket ettől az enyémtől. Soha változatosabb, soha megkapóbb hegyvidék nem tünt fel előttem.

Utunk Tátrafüred felé visz, mely egyike a legcsinosabb és legszebb fekvésü fürdőhelyeknek a szép Magyarországban. Lassan haladunk a Kárpátokon fölfelé, szakadatlanul ellepve a folyton kavargó olympusi por által, égetve a kánikulai nap által, mindig boldogan, mindig ünnepelve, meghatva és elragadtatva. Mindenki, a ki mellettünk elhalad, barát, minden falu, minden korcsma győzelmi állomás. Nem tudom már hol, valahol az utszélen, három gyönyörü lányka három zsebkendőt lobogtat felénk, egy fehéret, egy kéket és vöröset, közbe azt kiáltva: «Vive la France!» Tovább érve egy fehérre meszelt parasztházon messziről olvassuk: «Vive Lesseps!» Az országuton fehérbe öltözött hölgyek várják a franczia kocsijait és virágokkal ágyuzzák. Csakhamar nem tudjuk, hova helyezzük el a bokrétákat, minden gomblyukunkat tele aggattuk, kalapunkat teleraktuk, zsebjeinket eltömtük velük. Néha viszont mi bokrétázzuk fel a hölgyeket. Olykor leszállunk és ilyenkor leirhatatlan ömlengések, elképzelhetlen gyöngédségek játszódnak le. Egy faluban két urnő és két ur, bátyjuk és férjük, megállitja Lesseps kocsiját; egyikük üdvözöl bennünket és rövid, velős beszédet intéz hozzánk.

A mig élek, visszhangzani fog szivemben az a szenvedélyes, remegő, őszinte hang, az a furia a szemekben, a melylyel azt mondta: «A mi szeretett Francziaországunk!» A nők, kik közül az egyik franczia eredetü, reszketve nyujtják nekünk virágaikat.

Valamennyien sirtunk.

*

Parisis (Blavet) a *Figarónak* Szentesről a következő táviratot küldte:

Nem akartam önöknek sürgönyözni, mert bizonyos benyomásokat lehetetlen ezen a gyors uton visszaadni. De a szentesi fogadás sokkal nagyszerübb, semhogy annak legalább nagyjában való leirását holnapra halaszthatnám. Ez már a rajongásnál is több.

A városhoz közel a franczia vendégeket ötven fiatal ember lovon várta, háromszinü lobogókkal a kezükben; előttük negyven kocsi haladt, melyek közé az élénk érzett szentesiek kocsijai vegyültek. Ötvenezer ember képezett sorfalat, kik szakadatlanul azt kiáltották: «Éljen Francziaország!» Megállitják a lovakat, hogy kezet szorithassanak velünk és virágokat adhassanak nekünk. Valamennyi utcza fel van lobogózva, sok helyen gyönyörü diadalíveket állitottak. A lelkesedés leirhatatlan.

Fényesen diszitett emelvényen a polgármester melegen üdvözöl bennünket. Lesseps válaszol és szavait menydörgésszerü éljenzés követi.

Ma este hatszáz teritékü lakoma, utána táncz lesz.

Holnap Szegeden még bámulatosabb fogadás vár ránk.

*

Parisis *szegedi* távirata igy szól:

A szegedi fogadás felülmul minden képzeletet.

A mióta Szentesen hajóra szálltunk, a Tisza tündéri látványt nyujt. Az állomások mindenütt lobogódiszben fénylenek; mindenütt diadalivek, lelkes tüntetések.

Szeged előtt ékeken eveznek a csónakosok franczia szinekkel diszitett csónakaikban és a hölgyek, kik a járművet kormányozzák, háromszinü válszalagot viselnek. A Tisza partja fekete a tömegtől és a kiszállás szinte lehetetlen, oly óriási nagy a tömeg és oly zajos a tüntetés. Hosszasan éltetik Lessepset és Gouzient, ki a segély kiosztása óta itt nagyon népszerü. Barátom a hálának eme nyilvánulásait megosztja a «Figaro» képviselőjével.

Diadalmenetben vonultunk a városba, előttünk lovascsendőrök haladtak, reánk virágeső hullott. Mindenütt lobogók magyar és franczia szinekben. Egész Szeged talpon van. Az egész felejthetetlen marad előttünk.

Ma este nagy diszebéd a városházában.

*

Mario Prott a szegedi lakoma alkalmával a következő pohárköszöntőt mondta:

Négy éve jöttünk először Magyarországba, midőn a nemzetközi irodalmi és müvészi társulat vezetett bennünket ide. Magyarországot látni a francziákra nézve annyi mint szeretni. Megszerettük őszinte, büszke, loyális szeretettel. És a hogy ő feltárta magát nekünk, ugy kedveltük és szerettük mi meg őt. És azon a napon, a melyen a magyarok Párisba jöttek, ugy tetszett nekünk szivünk erősebb, gyorsabb dobogására, mintha a mieinket, a régóta távollevőket látnók viszont. Ma viszszatértünk. Mert megvalósult ifjukorunk álma. A népek utnak inditják küldötteiképen legjobb tolmácsaikat, az irókat a müvészeket, a tudósokat és missziónk vezére az a nagy franczia, a ki századunkban legjobban késziti elő a jövő századok gyakorlati és termékeny testvériségét. Midőn egykor elhagytuk Budapestet, ezt a viszontlátási szózatot mondtuk barátainknak, a magyar iróknak és müvészeknek: «Éljen Franczia-Magyarország!» Az eszményi országból gyakorlati ország lett. Nyolcz nap óta ebben a Franczia-Magyarországban páratlan, bámulatos, hallatlan, fenséges kettős életet élünk, kétségkivül az emberiségét, mely már jelentkezik, de mely borzasztó küzdelmeket fog okozni a mi korunk embereinek. Te vagy az, szeretett Franczia-Magyarország, a jövendő idők reménye, melynek megujitjuk az örök hüség esküjét. Te vagy az, melyet önök viszont fognak látni Párisban, mikor önök, magyar testvéreink, mentül előbb el fognak hozzánk jönni. Tied a szivünk, tied minden érzésünk, tied a bánatunk, a reményünk, a hitünk, az odaadásunk. Éljen Franczia-Magyarország!

*

Gouzien és *Rops* mult szombaton éjjel megváltak a franczia társaságtól és még más nap délig *Szegeden* maradtak. Gouzient, Szeged nagylelkü barátját, e városhoz azok az emlékek kötötték továbbra, melyeket az árviz idején ott átélt. Barátjával, Rops festővel együtt Kelemen István ügyvéd családjának vendége volt. A vendégek elragadtatva beszéltek Szegedről és a nagyszerü fogadtatásról, melyben itt részesültek. Délelőtt a Kelemen-család fényes reggelit adott vendégeinek tiszteletére, melyen több előkelő férfiu vett részt. Gouzien fölemlitette a lakoma alatt a franczia társaságnak általunk már közölt tervét, hogy Párisban emlékalbumot fognak kiadni magyarországi utjukról, melynek jövedelmét valamely szegedi jótékonyczélra szánták. A vendégek csodálkozásuknak adtak kifejezést a fölött, hogy a merre jártak, mindenfelé palotaszerü épületeket láttak s azt hitték, hogy ezekben lakik az iparos és földmüvelő polgárság. Fölvilágositották a francziákat, hogy a nép nagy része külső városrészekben lakik egyszerü csinos házakban, mire annak az óhajtásuknak adtak kifejezést, hogy szeretnék a népet egyszerü otthonában meglátni. A villásreggeli után Szluha főkapitány az alsó városba kalauzolta a vendégeket, kik itt nagy érdeklődéssel szemlélték meg a csinos parasztházakat. Egy házba be is mentek és megtekintették a lakás berendezését, melynek eredetisége nagyon megtetszett nekik. Rops több vázrajzot vett föl a készitendő album részére. Az érdekes vendégek a déli vonattal hagyták el Szegedet, hogy a társaságnak Budapesten időző tagjaihoz csatlakozzanak.

*

Hogy a francziák iránti lelkesedés mennyire áthatotta *Szeged* lakosságának minden rétegét, annak egyik eklatáns bizonyságát adták a Széchenyi-téren áruló gyümölcsöskofák, a kik — előleges összebeszélés folytán — árulóhelyeiket kék-fehér-piros franczia nemzeti szinü csipkézett papirral diszitették föl. A hosszu sort képező árusátracskák — a szegedi kofák franczia rokonszenvének kézzelfogható tanujelei — a szines papirdiszitésekkel igen csinos látványt nyujtottak.

*

A francziák látogatásának napjaihoz bizonyára nem egy adoma fog füződni, a mik most még csak szükebb körben vannak elterjedve. Egyike ezeknek a mindszenti czigányok esete a Marseillaies-szel, a mit a franczia vendégek okvetlen hallani akartak tőlük. A francziák kiszállásakor a czigányok (valami tizedrangu banda) folyton a Rákóczit huzták. A rendezőség egyik tagja odaszól a primáshoz: «Miért huzzátok mindig csak a Rákóczit, mikor most a Marseillaise volna nagyon helyén?» — «Hát kérem alásan, mi az a «Mars» vagy micsoda?» — «Ez egy forradalmi indulója a francziáknak.» — «Nem olyanforma — kérdé tovább a primás — mint a Rákóczi?» — «Olyan hát!» — «Jaj! hiszen akkor tudjuk!» És intett a vályogvető hadnak és elkezdték kézzel-lábbal huzni a — «Rákóczi»-t.

*

Az *Aradon* időzött franczia kitünőségek köszönő iratot intéztek Salacz polgármesterhez. Az irat, melyet valamennyi itt időzött kitünőség aláirt, magyar forditásban a következő: «Arad szabad királyi város polgármesterének és törvényhatóságának! A franczia küldöttség szivéből köszönetet mond polgármester urnak, a törvényhatóságnak és Arad város hazafias lakosainak a megható fogadtatásért és nagyszerü vendégszeretetért, melylyel ott fogadták s a melyet mindenkor meg fog hálás emlékében őrizni.» Aláirva: Lesseps gróf, Coppée Ferencz, Ulbach, Dreyfuss, Blavet és fia, Lewy Emil, Tony Róbert, Fleury, Robin, Escalier, Pozzi, Rops, báró Noir la Fontaines, Árbey és fia, Lichtenstein ezredes, Weissman, Montet, Bernard Maurice, Badin, Young, Pariselles, Clairin, Massenet, Gouzien, Prott Mario, Delibes, Lebrasseur, Trefeu, Rosé.

*

Igazán csunyaság, a mit a német sajtó s kivált a bécsi, a franczia kitünőségeknek Magyarországon való utazása alkalmából mivel. Rosszul esik nekik a magyar nemzetet ért megtiszteltetés, fáj nekik a magyar-franczia barátkozás. Részint agyonhallgatni igyekezték a lefolyt ünnepélyeket, részint keserves hangon gunyolódtak rajtok. Egyik előkelő bécsi lap ma esti számában már odáig megy, hogy a köztiszteletben álló H.-né urnőről, a kinek virágbokrétáját Coppée Petőfi szobrára tette, azt irja: *«Eine Dame von der Strasse.»*

A vasmüvek pavillonjai.

Vasgyár telepeink tulajdonosai bebizonyitandók, hogy vasiparunk az igényeket tökéletesen kielégiti, és hogy e czikkekért sem a külföldhöz, sem Bécshez folyamodnunk nem kell: saját pavillonokat állitottak fel, melyek közül épitészetileg különösen kettőt tartunk érdemesnek első sorban felemliteni. Ezek pedig: Az *Oetl Antal-* és a *rima-murány-salgó-tarjáni vasmü-részvénytársulat* pavillonjai.

Az *Oetl-féle pavillon* anyaga miatt is a kiállitásnak egyik specziálitását képezi. A vas már a jelen korunkban is oly nagy szerepet játszik az épitészetben, hogy azt a modern épitkezéseknél czélszerüség, tartósság és költségek tekintetéből alig nélkülözhetjük. A jövő épitészet fejlődésére, különösen pedig az épitészet szerkezeteire a vas a legelső tényezők közé sorozandó. A mit régente az épitész csak nagy kőhalmazok és rengeteg tériofoglalás mellett birt elérni, azt már ma néhány vastartány segitségével és alkalmazásával képes könnyedén keresztül vinni, sokkal olcsóbban és czélszerübben. Hát még a jövőben, mily haladást lehet tenni az épitészetben, különösen a nehezen oldható szerkezeteknél a rendelkezésünkre álló vas segitségével! Söt talán a fejlődő vasipar még egy uj stil keletkezését is elő fogja segiteni.

Az uj anyagok, uj szerkezetek legtöbb esetben létrehozzák az uj stileket is. Történeti áttekintések meggyőznek e felől. Ha a görög vizszintes gerendázatát, a római boltozással összehasonlitjuk, és a boltozatok fejlődését a középkori stilekre vizsgálódó szemmel kiterjesztjük, ez állitás helyességét be fogjuk látni. Nem akarjuk tehát a vas hóditásait az uj «vas stilus» megteremtésében egészben kétségbe vonni, noha bevalljuk, hogy nem kötünk hozzá sok remenyt. Már ez idáig is igen sokan megkisérlették az uj kor domináló vasépitési anyagával az uj stilust megteremteni; azonban az igyekezet a várt eredményhez nem vezetett, és bebizonyult ujra meg ujra, hogy a minő pótolhatlan szolgálatokat tesz a vas az épületek szerkezeténél, ép oly kevéssé képes még nagy anyagi áldozatok árán is, a monumentális épületeknél az örökkévalóságot jelzősziklával versenyezni. Többen megkisérlették a vasszerkezetet architektonikus formákban, az épületek külsején, kőanyaggal vagy pedig téglával összeegyeztetni. Látjuk azonban mind azokon az épületeken, melyek ily modorban felépültek, hogy az illető anyagok miatt azok harmonikus, egységes testet nem képeznek. Nagy akadályul szolgál végre házépitkezéseknél a vas általános alkalmazásának a nap forrósága a hideg levegő befolyása.

Ennek folytán azt hisszük, hogy a jövendőbeli «vas-stilus» nem fogja magát önállóvá kinőni; annál kevésbbé képes magát mint ilyen a monumentális épületeknél érvényesiteni. De kisebbszerü, könnyebb épületeknél, a melyeknél egyuttal az állandóság is kivánatos, de melyek állandó tartózkodási vagy pedig lakóhelyül nem használtatnak, igen előnyösen lehet a vasalkotásu épületeket alkalmazásba hozni. És e szempontból minden szakember előtt igen érdekes alkotmány és épitmény az *Oetl-féle vaspavillon*, mely szerkezetében kifogástalan és öntése valóban remek münek mondható, sőt továbbmegyünk és bátran állithatjuk, hogy az öntési munka mint ilyen, a maga nemében egyedül áll.

A pavillon alaprajza 8·0 mtr. oldalnagyságu zárt négyzet, mely sarkai letompitása folytán nyolczszögüvé lett változva: a hosszabb 5·0 mtr. oldalokon a bejáratok két-két szabadon álló és erősen kiugró oszlopok által képeztettek. Az igen gazdagon diszitett oszlopok áttört frizü párkányt hordanak, mely az egész épitmény körül vizszintesen áthatol, e felett pedig a letompitott sarkok félkör ive felett vizszintes és gazdagon diszitett konzolos főpárkányzat nyugszik, mely a bejáratok félkörü nyilásait ivben kiséri és koronázza.

Az emlitett nyolczszög a főpárkány legmagasabb pontján teljes köralakba megy át, ugynevezett boltszegélyek által közvetitve, és az erőteljes konzolokkal tagozott párkányon, félkörü bordákkal ellátott kupola nyugszik, mely felülvilágitó sipkával és zászló ruddal van ellátva.

Az egész épület magassága 14 mtr. és a főpárkányzattal együtt egészen öntött vasból és részben kovácsolt vasból szerkesztetett. A kupola bádoggal van kivülről fedve, és költségek megtakaritása szempontjából rezet imitál.

Az épület költsége, annak gazdag tagozása, remekül öntött diszitményei és megnyerő formák által igen kellemes benyomást tesz. Kár, hogy a tervező nem azzal az odaadással és szeretettel dolgozta ki a pavillon belsejét, mint a külsejét. Belseje meglehetős hidegen hagyja a szemlélőt, mert rideg kivitele ellentétben van megnyerő külsejével. Belül az idő rövidsége miatt nem lehetett a szerkezetet, az épület nagy müvészi hátrányára, láthatóvá tenni és természetében meghagyni. Az elkészitéssel sietni kellett és igy az épület belseje benádaztatott; ideiglenesen stukatiroztatott és igy ideiglenesen befestetett. Az öntési munkák ilyen kivitelben, ugy látszik, sokkal több időt vettek igénybe, mint a közönséges vasöntvények; mely körülménynyel a gyáros talán nem számolt. De nem kell neki az időt megbánni, mert előállitott munkája által a magyar gyáriparnak valóban dicsőséget szerzett. Ily nagy tömegben, ily finom kivitelü vasöntvényünk még eddig nem volt. *Oetl* már a székesfehérvári kiállitáson hasonló elemeket használt, de jóval egyszerübb alakban és távolról sem oly finom kivitelben, mint a minő a budapesti kiállitási pavillonja.

Az architekturáját tekintve, az az olasz renaissance nemes formáiban állittatott elő; és arányaiban, körvonalaiban szépnek mondható; ámbár nem lehet tagadni, hogy tervező a formákat nagy szabadsággal alkalmazta; és ezt kénytelen volt megtenni, mert alkotását a vas természetéhez kellett átidomitani, mely a nehezebb olasz modor formáit nem igen türi el; igy következik be azután az a körülmény, hogy más, könnyebb stilü motivumokhoz kell nyulni és arra a meggyőződésre jutni, hogy a stilus megválasztásánál kiváló tekintettel kell lenni a felhasználandó anyagra. Daczára ennek a szóban forgó épület tervezőjének sikerült az összhangzatot megtartani, mit leginkább annak köszönhet, hogy objektuma nem nagy kiterjedésü és igy a vas jellegét rajta meg lehetett őrizni. Azonfelül pedig minden részlet kivitele érzékkel és finoman van eláHitva. A gazdag ékités teljesen megfelel a vas alkalmazási módjának (mert önteni a sima felületet csak ama módon kell, mint az ékitett) és egész helyesen oldatott fel a vas oly könyedén, csipkeszerüleg és filigrán alakban. A szinre nézve is megfelelő, mert vasat mutat, és a zöld növényzet között épen hatásos is; az elhelyezett matt és szines üvegek igen jótékonyan hatnak az egésznek élénkitésére, mert a tulságos szürke vas, különben nagyon monotonná tette volna. Hatásosabb volna azonban a kép, hogyha tervező a nagy arányu ablaknyilásokat oly mostoha módon nem kezeli, hogy azok majd egészen simák maradtak és nagy felületükkel kontrasztot képeznek a gazdagon diszitett vasöntvényü tagozatokkal.

Költségek tekintetében e diszes épület olcsó nem igen lehetett; de azt hisszük, hogy tulajdonosától valamely park, vagy nyilvános hely számára már azért is olcsón lehetne megvenni, mert mint kiállitási tárgy, czéljának már derekasan megfelelt.

Dicsérettel kell a fentebbiek folyamán megemlékezni a tervezőről, *Palóczy* Antal épitészről is; és azt hiszszük, hogy nem tévedünk, ha ama nézetünknek adunk kifejezést, hogy a *Palóczy* épitész által tervezett épületek között az *Oetl*-féle pavillon a legsikerültebb épitészi mü.

Ama nagy nyilvános társaságok közül, melyek a kiállitás fényes sikeréhez külön pavillonok emelése és azoknak gazdag és érdekes tartalommal való berendezése által hozzájárultak, kiváló helyet foglal a *rimamurány-salgó-tarjáni vasmü* részvénytársulat. E társulat pavillonja a legelegánsabb kiállitási pavillonok egyike. Igaz ugyan, hogy nem épült vasból, mint az Oetl-féle pavillon és a mint azt a társulat jellege megkivánta volna, hanem csak favázas falakkal van előállitva, de reánk nézve épitészi szempontból e körülmény kevésbbé bir fontossággal és azt mindenesetre hallgatással nem mellőzhetjük. Csinos külsejének szép kidomborodása, a helyes arányok, a megfelelő betetőzés és a főbejárat nagy nyilással való markirozása, már távolról igen jó benyomást tesznek.

Széles terrasszon, mely megfelelő nagyságu tujabokrokkal vagy köröskörül beültetve és a melyhez tágas szabad lépcső vezet fel, a nagy és magas középépület emelkedik, mely elegáns, modern kupolaalaku tetővel van bekoronázva. E középépülethez csatlakozik három oldalt a három alacsonyabb melléképület: a főhomlokzaton pedig a hatalmas ivalaku főbejárat két tornyocska által flankirozva, mely utóbbi, ha elmarad, az objektum sokat nyert volna, mert a két kis tornyocska játékszerüsége miatt a többi komoly és helyes arányokat csak bénitja. Az épület szép silhouettjének elérése szempontjából alkalmazott felépitményeket, kiugrásokat stb. nem szabad soha mint dekorativ tárgyakat tekinteni, hanem mindig a főépülettel szerves összefüggésben levő és annak kiegészitő része gyanánt érvényesiteni.

A szóban forgó pavillon alaprajza szerves összefüggésben van belső tartalmával, a mennyiben a nagy középső csarnok a társulatra és annak több mint 5000 munkására vonatkozó általános kiállitási tárgyakat tartalmaz, mig a három oldalcsarnokban a három fő üzletág, az erdészet, a kohászat és a bányászat van felállitva. Maga a terrász sem puszta dekoráczió, hanem két hatalmas vastartány obeliszk felállitására, továbbá különféle lemezek, hullámlemezek és azok hordképességének kimutatására van szánva.

Mindenesetre jellemzőbb lett volna a kiállitó vasgyára, ha a felépitményt vasból állitja elő. Igaz ugyan, hogy a társulat csak a vas előállitásával és nem finom öntéssel és konstrukcziók előállitásával foglalkozik; de a társulat a favázas falak gyártásával sem foglalkozik és mégis czekből állittatta össze pavillonját. Noha az épület architekturája, mint már fentebb emlitettük, csinos faváz szerkezet nyers téglával kifalazva, mégis kár volt a társulatnak a vas épitési összegét sajnálni, mert hiszen, ha ilyen kiállitásokon a nagy gyártelepek sajnálják a kiadásokat, hogy kivánhatunk azután aránylag sokkal nagyobb áldozatokat az egyesektől.

A pavillon belső installáczióját is ki kell emelnünk, mely tervszerüleg helyesen készült; mert kevés berendezés van a kiállitáson szisztematikusabban beosztva és nagyobb mügonddal elkészitve, mint ez.

A középcsarnokban diszes kis pavillon van felállitva a társulat által készitett különböző vas- és lemez nemüekből, melynek czélja a hullámlemez alkalmazását tüzálló födém szerkezetekre gyakorlatilag feltüntetni. Nem kevésbbé méltatandó a bányászati kiállitás rendezése, a hol a tervező, a vas és kőszénbányák kiállitását müvészi egészszé igyekezett egyesiteni, t. i. az egész fal szélességét egy hegyoldal utánzata foglalja el, melynek közepét a tárnához való bejárat képezi, hol épen a kőszénnel megrakott bányakocsi megérkezte jeleztetik. A tárna bejáratát két oldalt két gnom alakja őrzi, melyeket külön e czélra *Szász Gyula* szobrász mintázott; ez alakok sikerülteknek mondhatók. Feljebb a társulat sodronypályája (eddig Európában a leghoszszabb) mintában van kiállitva, holott oldalt, a fogaskerekü vasut van feltüntetve.

Az épitészet belső elrendezése tehát megfelel csinos külsejének és a tervező *Quittner Zsigmond* épitész szorgos tevékenységéről és müizléséről tesz tanuságot.

A pavillon kivitelét *Neuschlosz Károly és fia* czég mintaszerüen eszközölte; 175 négyzet mtr. területet foglal el és 10,400 frtba került.

A többi vasmüvek pavillonjairól keveset lehet szólani és csak azért emlitjük fel, hogy leirásunk teljes legyen.

A *Brassói bánya és kohótársulat* pavillonja elég csinos faépület, mely a szemet nem sérti, de nagyobb elismerésre sem tart igényt. Alaprajza után itélve az egész 166 négyzet mtr. területü épitmény megnyerő hatást idézhetett volna elő, hogy ha tervezője a középső épület külső kupola alaku vonalait, szerencsésebb arányokban vitte volna keresztül. A kupola alaku tetőzetre felállitott lámpás épitmény szinte diszharmonikus arányokban állittatott elő, és ellentétben áll a két szélső kiugrásu jó, helyes arányokban épült oldalépülettel.

Egészen más szempont alá esik a *Ganz-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság* kimagasló és kihivó 412 négyzetmtr. területü épülete. E társulatnak is nagyobb dicséretére vált volna, hogy ha pavillonját szép arányokban, az őt megillető jellegben, vasból épitteti fel. Igy azonban a magas és magassághoz képest rövid épülettel csak azt érte el, hogy kiki csak az épittető vagyonosságára következtethet, ki ezt a felállitott épületén pazarlása által kiakarta volna tüntetni. Az arányok és az épitészeti részletek arról tesznek tanuságot, hogy tervezőjük azokat minden tekintet nélkül az összhangzatra pajzán szabadsággal rajzolta. Az igazság érdekében ki kell emelni, hogy az épület középső részének attikáján alkalmazott alakcsoportozat szép arányokban vitetett ki; — kár hogy csak gipszből.

A vasmüvek pavillonjai között mint épitészi szép objektumot felemlithetjük a *Fairbanks társasag* 100 négyzetméter területü kis épületét, mely igen szép arányokban, favázas szerkezettel állittatott elő.

A *bányászati és épitési iparcsarnok* épületét épitészi szempontból igen meg kellene róni, hogy ha nem tudnók, hogy e bódé a nagy iparcsarnok udvarain belől alkalmazott faépitményekből keletkezett. Ugyanis a nagy iparcsarnok udvarait szinte kiállitási helyül akarták felhasználni és e czélból oda faalkotmányu épületeket állitottak be; melyek azonban oly tüzveszélyes fészket képeztek volna az iparcsarnok belterületén (de szépészeti szempontból is nagyon kifogásolandók voltak), hogy azok eltávolittatása elrendeltetett, és a költségek megtakaritásból bányászati és épitési iparcsarnokul használtattak fel. E magyarázatot meg kellett adni, mert különben nem lehetett volna indokolni azt, hogy az épitési ipar czikkei, egy épitészeti szempontból kritikán aluli fabódéban állittassanak fel. Igy is ez 1998 négyzet mtr. területü fabódé költségei 29,000 frtba kerültek. Lehetett volna ugyanez összegért stilszerü faalkotmányt előállitani, hanem, mint emlitettük, a meglevőt kellett felhasználni s az idő is rövid volt a diszesebb épitkezésre.]

Bobula János, épitész.

Magyar bronzok.

A lakások diszitésében előkelő helyet foglal el a bronzmüvesség. A lakás kellemes benyomása, kedves hatása főleg attól függ: milyen apróságok, diszitmények képesek az ember figyelmét megragadni és lebilincselni. A diszités szerepét hajdan az ezüst és arany, agyag és üveg vitte első sorban, ujabb időben ezek helyét nagyban pótolja a bronz. Nem a tárgy belső értéke már a fő, hanem az abban nyilvánuló izlés, a forma, a csin. Ezt pedig legjobban fejezi ki a bronz, mely olcsóbb mint a nemes fém, tartósabb mint az agyag és üveg, ezenfölül pedig a legpajzánabb formákban ép ugy idomitható, mint a mennyire alkalmas a legkomolyabb formák és tárgyak alakitására és egyéb diszitésre. Ezért jött a bronzmüvesség oly nagy divatba. Gyorsan terjedt el minden müvelt államban, és a hol gyártani nem tudták, ott importálták, mert minden jó izlésü emberre ellentállhatlan benyomást tesz és kevés uri lakás van már ma, mely a bronzból való apró és nagy diszmütárgyakat né külözhetné.

Hazánkba is külföldről kellett eddig e tárgyakat importálni. Alig másfél éve, hogy a *Testory-féle fém- és lámpaárugyár részvénytársaság* megalakult és fönállásának rövid ideje óta a hazai iparvállalatok sorában előkelő helyet tudott magának biztositani.

Egyik főspecziálitását képezi a gyárnak a lámpagyártás. Be van rendezve a tömeges termelésre is, mert e czikk nagy fogyasztási czikket képez és a közönséges lámpákban is ki kell állani a versenyt a külföldi készitményekkel, melyek tömegesen importáltatnak hazánkba. A Testory gyár e törekvése eddig is szép sikereket aratott, mert közönséges készitményei is szépek, jók és olcsók. De különös fölemlitést és elismerést érdemelnek az u. n. luxus-bronzlámpák, melyeknek müvészi értéke is van. E luxuslámpákat az emlitett gyár bronzból és majolikából késziti és oly müvészi becsü, izlésteljes készitményeket mutatott be a kiállitáson, melyek bármely első rangu szalonnak igazi diszét képezhetik. Az előkelő közönség figyelmét különösen fölhivjuk e gyártmányokra, melyek a legszélesebb körökben való elterjedést igazán megérdemlik.

A bronz-árukban is igen jelentékeny haladást tanusitnak a gyár készitményei. Kellemesen hat ránk az a nem megvetendő körülmény is, hogy a Testory-féle bronzok *magyar specziálitássá* fejlődnek ki, a mennyiben az egyes tárgyak diszitményei, valamint a figurális munkák is magyar motivumokat érvényesitenek és a magyar stilt igyekeznek képviselni. A nagyválasztéku kollekczióban látunk czigány alakokat, liba pásztorokat, kondásokat, sat. sat., melyek a mi eredeti magyar népéletünkből vannak meritve. Mint értesülünk, a gyüjtemény legközelebb több eredeti darabbal gyarapodik és ezek között lesz egy valódi Canova-öntvény is, melynek eredetijét a tulajdonos a gyárnak a legnagyobb előzékenységgel bocsájtotta rendelkezésére.

A fayançe, üveg, butor sat. montirozásában a Testory-féle gyár számos vetélytársának fölötte áll. A jardiniérek, kosárkák, asztalkák, oszlopok, sat., melyek a czégnek az iparcsarnokban levő kiállitási csoportjában, valamint a király-pavillonban ki vannak állitva, ugy a formázás, mint a kivitel tekintetében egyaránt sikerültek és a közönség legszélesebb köreiben osztatlan elismeréssel találkoznak. Legujabban a gyár a szlavóniai töklincezét (tikvicza) szintén korsókká montirozta és e czikkek az itt időző francziák figyelmét annyira megragadták, hogy az egész készletet nyomban megvásárolták. A franczia vendégek tetszését továbbá megnyerték Petőfi, Arany és Jókai domboru mellképei, melyekből szintén több darabot vásároltak. A bronz-szobrocskák között ott látjuk még a király, a trónörökös szobrait, továbbá a kiállitás elnökének, másodelnökének és igazgatójának szobrocskáit. Mint értesülünk a gyár legutóbb Strobl szobrásznál *Matlekovits* Sándor kiállitási elnök mellszobrát rendelte meg, mely már teljesen elkészült és annyira sikerült, hogy a modell kisebbitésén is dolgoznak már a gyárban, mely a népszerü kiállitási elnök mellszobrát a kevésbbé módos közönség számára is hozzáférhetővé akarja tenni. A kisebb, asztaldiszitésre szánt szobrok előállitására különben a gyár nagy sulyt fektet és jó szolgálatot tenne, ha jeleseink mellszobrait ép oly elterjedtté tudná tenni, mint a mennyire a külföldön a nagy költők, államférfiak stb. szobrai a polgári lakásokban is helyet tudtak találni.

Az iparcsarnokban levő Testory-féle csoport gazdag és változatos gyüjteményéhen sokféle apróbb-nagyobb tárgygyal találkozunk még, melyek a müizléssel biró ember figyelmét megragadják és lekötik. Teljes elismerést érdemel a czég főleg azért, hogy készitményeit kizárólag a legfinomabb anyagból késziti, s azokat részben aranyozza, részben ezüstözi vagy niklirozza és majdnem pazar eleganciával állitja ki, ugy hogy a gondos és diszes kiállitáshoz képest a készitmények árai — más enemü készitményekéhez képest — valóban mérsékelteknek nevezhetők. Elismerést érdemel továbbá a gyár az a törekvése, hogy csakis kizárólag müvészi becscsel biró darabokat késziti, melyeknek maradandó értéke van; épen ezért a vállalatnak a legszebb jövőt lehet jósolni, mert valószinü, hogy e folyton tökélyesbülő gyártmányok hazánkban közkedvességüek lesznek és alig lesz előkelő uri ház, melynek termeit azok ne diszitenék.

Örömmel emlitjük még föl, hogy a Testory-féle gyár készitményei a Nürnbergben most rendezett nemes fémipari kiállitáson általános elismeréssel találkoznak és e legfiatalabb hazai müiparágunk eddigi eredményeit ott a legnagyobb dicsérettel halmozzák el.

A mostani kiállitás meggyőzött bennünket arról, hogy e bronzárukban a Testory-gyár a müvészi- és üzleti versenyképesség tekintetében nagyot haladt és dicséretes eredményeket ért el. Bátran remélhetjük, hogy a nagy közönség e törekvéseket méltányolni fogja és ezáltal e méltán pártolást érdemlő hazai specziális vállalatunk fokozatos fejlesztésére közre fog hatni. A gyár vezetése a lehető legjobb kezekben van és annak jövője elé várakozásteljes bizalommal tekinthetünk.

Az ékszerész-csoportból.

Amaz iparágak között, melyek hazánkban aránylag igen rövid idő alatt a fejlődés magas fokára emelkedtek, első sorban az *ékszerészet* emlitendő. Ez iparág szép fejlődése a laikus közönséget főleg azért lepi meg, mert a legkiválóbb mesterek e szakmában nem a közönség szemeláttára nőttek fel. Ha ékszerészboltjainkat a váczi-utcza tájékán végig járjuk és azoknak dus tartalma felől tájékozást akarunk szerezni, azt a fölvilágositást nyerjük, hogy a legszebb, legragyogóbb tárgyak külföldi, bécsi, frankfurti és párisi készitmények. Mert az efféle luxuscikkekben a mi közönségünk még mindig különös előszeretettel viseltetik minden iránt, a mi külföldi és az idegen eredetért hajlandó áldozatokat is hozni.

Nem tudjuk, hogy hányan örülnének meg ékszervásárlóink között, ha annak a valóságnak tudatára ébrednének, hogy a mit külföldi gyanánt vásárolnak, az tulajdonképen *hazai* készitmény.

Ékszerészeink közül ugyanis néhány törekvőbb mester készséggel vette föl a versenyt a külfölddel és lassanlassan oly eredményeket tudtak elérni, melyek a nagy közönségre nézve igazán meglepők. Annyira meglepők, hogy e csoportban a legkönnyebben fogják rá valamely kiállitóra, hogy czikkei külföldön készültek. Az *ékszerkereskedők* azonban, a kiknek ékszerészeink dolgoznak, nagyon jól tudják, hogy ez iparágban a müvészi haladás magas fokáig jutottunk.

Az ékszerészek között legelső helyen érdemel emlitést *Grünstein* Henrik budapesti ékszerész, a ki a 20,000 frtos főnyereményt (női ékszer) készitette. Grünstein jó ideig a külföldön képezte magát és mint miskolczi születésü magyar ember, a fővárosban azzal a határozott szándékkal telepedett le, hogy a külföldi, főleg a bécsi ékszereket ki fogja szoritani a fővárosi piaczról. E föladat nem volt csekély, de az akarat és a tehetség hozzá megvolt, *Grünstein* évek óta kiváló odaadással, kitartással és buzgósággal törekedett iparágát fokozatosan fejleszteni és főleg az u. n. fehér ékszerészetben oly specialistává nőtte ki magát, hogy a fővárosi ékszerkereskedők csakhamar megrendelésekkel halmozták el. És minél több alkalma volt kitünni, annál jobban igazolta a hozzája kötött várakozásokat és ma az emlitett müiparágban a bécsi és más külföldi ékszerészekkel győzelmesen állja ki a versenyt.

A 20,000 forintos főnyereményt is pályázat utján ő nyerte el, mert rajzai és föltételei a legkedvezőbbeknek találtattak. És valóban oly müvészettel oldotta meg föladatát, oly gyönyörü mestermüvet alkotott, mely előtt elismeréssel hajol meg a kiállitás minden látogatója. Az ékszer nemes formája, kitünő foglalása, a kőnek izléses összeválasztása és helyes alkalmazása, az egésznek pompás összhangja, e tárgyat a müipar legfigyelemreméltóbb alkotásai közé emelik.

Grünstein kis szekrényében nem tulságos sok tárgy van összehalmozva, de a mi kiállittatott, az mind igazolja mesterük kiválóan nemes izlését és tehetségét. Minden egyes darab megérdemli a figyelmet és elismerést, sőt ár tekintetében sem drágák és igy a külföldi e nemü készitményekkel teljesen versenyképesek.

A szekrénynek legfőbb ékét azonban a női collier képezi, melyre az itt időző francziák is azt mondták, hogy bátran készülhetett volna Páris legelső ékszerésztermében.

Örvendünk, hogy e fontos müiparágban oly kiváló haladást észlelhettünk, mint a melynek legelső képviselője gyanánt *Grünstein* urat — bemutatott készitményei után — készséggel ismerjük el. Reméljük, hogy eddigi, méltán kiérdemelt sikerei után, még sok jeles alkotást várhatunk tőle a hazai müipar e fontos ágában.

Debreczen az orsz. kiállitáson. *)

Az alföld metropolisa, Debreczen élénk képét mutatja fel kiállitásunkon ipara előhaladásának.

Debreczen az országos kiállitás alkalmával mutatja be, hogy bár természetes helyzeténél fogva a földmivelésre van utalva, azért az ipart is oly mérvben üzi, hogy iparczikkei több fontos iparágban alig maradnak hátra a főváros iparosai által kiállitott iparczikkektől.

Alig van iparág, melyet Debreczen be nem mutat, és a mit bemutat, az versenyképes részben a fővárosi iparral, részben a külföld hasonló iparczikkeivel. — De nem csak minőségre nézve tesz számot Debreczen a kiállitáson, hanem mennyiségre nézve is, a mennyiben a debreczeni kiállitók a nagy iparcsarnoknak egy *harminczad részét* foglalják el. Oly arány az ország öszszes iparosaihoz képest, melyet számba kell venni, ha az országos kiállitás kiállitó iparosait birálat alá akarjuk venni. A jelentékeny térfogatot pedig nem egyesek nagyobb mennyiségü kiállitott tárgyai veszik igénybe, hanem a kiállitók jelentékeny száma, mert Debreczenből összesen *százhetvenkilencz* kiállitó jelentkezik a ver-

*) A debreczeniek tömeges látogatása alkalmából készséggel adunk helyet e közleménynek. Szerk.

senytéren, mi eléggé mutatja, hogy Debreczenben jelentékeny számu iparos van.

S ha tekintjük a képviselt iparágakat, azt találjuk, hogy a kiállitók leginkább a napi szükséglet fedezésére megkivántató iparczikkekkel foglalkoznak s ezek vannak legnagyobb mennyiségben kiállitva.

Igy a mezőgazdaságot 69 egyén mutatja be, a vas- és fémipart 11 kiállitó képviseli, a ruházati ipar teréről 20 iparos versenyez, a borászatot 12 termelő mutatja be, mig az élelmi szerek közül 13 iparos állitott ki termékeket.

S bár, mint e pár példa mutatja, a debreczeniek a szükségeset elébe teszik a kellemesnek, nem hiányzanak a debreczeni kiállitásból a fényüzési czikkekkel foglalkozó iparosok sem. Be van mutatva a fa, bőr, állati termények, vegyészet, diszmü, butor s egyéb iparág és pedig oly minőségü iparczikkek által, melyek nemcsak a közönség méltó elismerését nyerték el, hanem a biráló bizottság figyelmét is magukra vonták, a mennyiben a debreczeni kiállitóktól igen sok tárgyat vettek meg a kiállitási sorsjáték számára. A közönség elismerését pedig eléggé bizonyitja az a tömeges megrendelés, mely a debreczeni kiállitókat érte, mi elég bizonyitéka annak, hogy a rendezett országos kiállitás nemcsak erkölcsi hasznot hozott az országra s annak egyes szorgalmas, szakavatott iparosára, hanem anyagi előnyt is biztositott a törekvő kiállitóknak.

Van a debreczeni kiállitásnak még egy speciális oldala is, s ez az, hogy minden iparczikkének minden része, minden ize magyar stilust, magyar motivumot tüntet fel. Távol van tőlem azt állitani, hogy a többi magyar kiállitók iparczikkeiben nem volna feltalálható a magyar stil, de annyi bizonyos, hogy a többi kiállitók, részint a nyugati, részint a keleti befolyás alatt, némi árnyalatát tüntetik fel főleg a diszitéseknél az idegen stilnek, a magyar stil rovására, mig a debreczeniek menten minden befolyástól mutatják be a magyar izlést, s ez az, mi a debreczeni iparczikkeknek a többiek felett bizonyos tekintetben előnyt ad s ezért a közönség is előszeretettel fordul e czikkek felé.

S hogy az olvasó közönségnek statisztikai adatokat szolgáltassak, közlöm a debreczeni kiállitók statisztikáját az egyes csoportok szerint.

A hivatalos felvételek szerint Debreczenből az I. csoportban (mezőgazdaság) részt vesz 69 termelő, a II. csoportban (kertészet, állandó kiállitás) 1, a IV. csoportban (állati termények) 3, a VII. csoportban (vegyészet) 6, a VIII. csoportban (élelmi szerek) 13, a IX. csoportban (borászat) 12, a X-dik csoportban (agyag- és üvegipar), a XI-dik csoportban (vas- és fémipar) 11, a XII-dik csoportban (faipar) 2, a XIII. csoportban (bőripar) 3, a XIV. csoportban (papirosipar 3, a XV. csoportban (szövő- és fonóipar) 5, XVI. csoportban (ruházat) 20, a XVII. csoportban (butoripar) 2, a XVIII. csoportban (diszmüipar) 6, a XIX. csoportban (sokszorositóipar) 5, a XXIII. csoportban (jármüvek) 6, a XXIV. csoportban (gépipar) 5, a XXVIII. csoportban (egészségügy) 1, végül a XXIX. csoportban (háziipar) 5 iparos jelentkezik.

E számok tanusága szerint csaknem minden csoportban találkozunk debreczeni kiállitókkal, kik fáradtságot, munkát, időt nem kimélve iparkodtak a magyar iparnak dicséretére váló iparczikkeket kiállitani, s ha a kiállitók elismerést aratnak, azt csak szorgalmuk és fáradtságuk eredményének tekinthető. És hogy ez elismerés el nem maradt, az a munkás alföldi város kiállitóinak önérzetét méltán emelheti.

Krehnyay Ede.

Nemzetközi méhészeti kongresszus.

— Második nap. —

A nemzetközi méhészeti kongresszus mai, második napján *Schacker* Cölestin, az «Oesterr.-Ung. Bienen-Zeitung» szerkesztője elnökölt.

Előbb *Kriesch* János igazgató-alelnök felolvassa a jelenleg Milanóban időző *Sartory* üdvözlő levelét s aztán *Gergely* Kálmán tartotta meg felolvasását *a méhtermények értékesitésének feltételeiről.* Ő annak főokául, hogy mézterményeinket oly nehezen birjuk értékesiteni, a mézedények egyetlen nagyságában találja. Okvetlenül szükségesnek tartja, hogy ebben egység hozassék be, épen ugy, mint a hogy az is nélkülözhetlen kellék, hogy a kaptárkeretek méretei egységesittessenek.

Czélszerünek tartaná, ha a kicsiben való kereskedésnél 1 és 10 kilós üvegeket, nagyban pedig 1 és 10 métermázsás hordókat tenne a termelőkre nézve a kongresszus kötelezővé. A kicsiben való kereskedésnél az üvegek külső diszére is tekintettel kellene lenni, mert nézete szerint, a vásárló közönség csinos kiállitásu edényben szivesen adja meg a méznek méltányos árát. Inditványozza tehát, hogy az általa jelzett mérték-egységek az országos méhészeti egyesület tagjai részére tétessenek kötelezőkké.

Az inditványhoz többen hozzászóltak, igy *Möszl* Lajos, ki az előadó által proponált méreteket nagynak találja s elégnek látná, ha kicsiben való elárusitásnál ½ kilos üvegek, nagyban pedig ½ m. mázsás hordók használtatnának be. — *Dömötör* László a termelők érdekében elkerülhetlennek tartja a *szövetkezést,* oly módon, hogy tartassék rendes ügynök, a ki a terményeknek piaczot szerez, akként, hogy az egyesek terményeinek mintáit közvetlenül a vevőnél mutatja be. Javallja, hogy lépjen szövetségre legalább is *ezer* méhtenyésztő, a kik aztán mintegy 5 frtnyi összeget a kisérletre megkoczkáztathatnának, ép ugy, mint a hogy a városba jövő őstermelő megkoczkáztatja terményei eladása előtt a vám- és fuvarköltségeket. — *Galanthai Balogh* János ugy látván, hogy a mértékegységesités szükségét mindenki érzi, inditványozza, hogy a módozatok és részletek megállapitásával bizzon meg a kongresszus néhány szakértőt. — Br. *Ambrózy* Béla csak a kisebb mértékekre óhajtja az egységesitést kiterjeszteni, még pedig olykép, hogy ne 15—20, hanem 7—8 klgramm legyen az edények nagyságának maximuma. Dömötörnek a szövetkezésre vonatkozó inditványát nem teszi magáévá, mert tapasztalatai vannak arra nézve, hogy az ily vállalkozások soha sem végződnek sikerrel. Hanem igenis szükségesnek találja, hogy a termelők érdekében felkéressék a földmivelési miniszter, hasson oda, hogy a külföldön leszállittassék a mézünkre vetett igen nagy kiviteli vám (igy pl. Németország 16 márkát vesz métermázsánként) és segitsen e bajon akár diplomácziai uton, akár pedig, ha ez sikerre nem vezetne, retorzióval. — Ő egyébként szükségesnek tartja, hogy a termelők *közvetlenül* adják el mézüket a külföldnek, mert nyiltan kimondja, hogy a budapesti közvetitő kereskedők, mindenféle hamisitásaikkal máris tönkretették a magyar méztermékek régi jó hirnevét. A budapesti kereskedelem e tekintetben beteg — s igy keresnünk kell az egyenes összeköttetést, hogy a jó renommé vissza legyen szerezve. A külföldre menő mézet ennélfogva saját ügynökeink által kell eladnunk. Felkérendő a miniszterium még arra is, hogy magas vámokkal zárja el a szerb és oláh határt s igy reményli, haszonnal fogjuk eladni mézterményeinket. *Telkes* Simon a méztartó edények egységesitését oly módon kivánja keresztül vitetni, hogy ugy a kül- mint a belföldi fogyasztás részére különböző alaku és méretü edényekről kell gondoskodni. *Göndöcs* Benedek kijelentvén, hogy a szövetkezés eszméjének ő barátja s azt is elfogadja, hogy ennek létesitésére több tagu bizottság küldessék ki, van azonban neki saját külön inditványa s ezt 3 évre osztja: 1. A megalakulandó szövetkezet lépjen üzleti összeköttetésbe a fővárosban levő tejárusitókkal, a kik a mézeladást bizonyára el fogják vállalni bizonyos százaléknyereség mellett. 2. Kedveltessék meg a mézfogyasztás a magyar néppel, még pedig akként, hogy a hirlapirók hirdessék a lapokban, mily kitünő szer a méz, a mely felséges izével nemcsak csemegéül, de orvosságul is szolgál, ugy annyira, hogy szerinte csak az a házigazda mondható igazi vendégszerető embernek, a ki a nála látogatóban levőt mézzel is megkinálja. 3. Ajánlja, hogy *Kühne* legyen az általanos megbizott, a ki keressen piaczot, ez által elérjük azt, hogy piaczunk is lesz s pénzünk is megmarad. Ezután a kongresszus elhatározta, hogy a szövetkezet megalakitása czéljából egy 9 tagu bizottságot küld ki s ennek tagjai azonnal meg is választattak a következőkből: Göndöcs Benedek, br. Ambrózy Béla, Kriesch János, Grand Miklós, Borszéki Soma, Telkes Simon, Gergelyi Kálmán rendes tagokból s Kiss Imre és Knüpfel Ede póttagokból.

Következett *Borszéki* Soma felolvasása *a keretek méretei egységesitésének szükségéről,* jelezve, hogy ép ugy, mint Németországban, a hol szintén hosszas küzdelem után látták be az egységesitésből eredő számtalan hasznot, nálunk is bizonyára nagy időbe telik, mig általános elfogadásra talál, de erre törekedni kell, mert a kereskedelemben sokkal kedvezőbben lehet majd az egységes alaku terméket értékesiteni. A legtöbbet különben e téren vándortanitóktól vár, a kik a méhészet fölélénkitése érdekében valóban nagy szolgálatot tesznek, ha ez eszmét keresztül vinniök sikerül.

Ezután *Máday* Izidor tett abbeli igéretet, hogy a maga részéről szintén azon lesz, hogy az egységes méretek behozatala tekintetében könnyitések nyujtassanak az egyesületnek, valamint a külföldi vámok leszállitása tárgyában is igyekezni fog a tőle telhető közbenjáró lépéseket megtenni.

Végül *Raimond* Frigyes, kinek méhészeti szerekből álló kereskedése van Bécsben, a *költéssenyvről* tartott rövid beszédet (német nyelven), felsorolva az óvó eszközöket, a melyek a senyv terjedését meggátolhatják, s jelezve, hogy azt főleg Olaszországból importálják.

Ezzel az ülés déli 12 órakor véget ért.

= **Rudolf trónörökös** a kiállitási bizottság által hozzá intézett táviratra Laxenburgból a következő távirattal válaszolt Széchenyi Pál gr. miniszternek: «Önnek kedves gróf, ugy, mint az országos kiállitási bizottságnak sietek legforróbb köszönetemet kifejezni szives üdvkivánataikért. Önöket mind üdvözlöm, maradok, kedves gróf, az ön Rudolfja.»

= **Szerb tudósok a kiállitáson.** Szerbiának két kiváló tudós szakembere majdnem egy hónapig időzött fővárosunkban az orsz. kiállitás és közintézményeink beható tanulmányozása végett. Az egyik *Dragasevics* János ezredes, a szerb táborkar másodfőnöke s a belgrádi hadakadémia igazgatója, a ki hazájában elsőrendü művelője a hadi tudományoknak, eddig mintegy 26 tudományos szakmunkát bocsátott közre s «Ratnik» czim alatt katonai folyóiratot szerkeszt. Az ezredes Milán király megbizásából jött Budapestre, hogy a kiállitáson és a fővárosban szakkörébe vágó tanulmányokat tegyen s az itt szerzett tapasztalatokat majd hazája számára érvényesitse. A másik tudós dr. *Boskovics* János, a szerbiai tudós társaság vezértitkára s a szláv nyelvészet tanára a belgrádi főiskolában. A tudós tanár behatóan tanulmányozta közmüvelődési viszonyainkat; meglátogatta a magyar tudományos akadémiát, a nemzeti muzeumot, az egyetemi könyvtárt, az irói kört, a budai paedagogiumot és gimnáziumot, a mücsarnokot s mindenütt hosszasabban időzött. A vendégeket ugy a kiállitáson, mint a fővárosban *Popovics* V. István, a Tököly-intézet igazgatója és *Plavsics* Atanáz Miklós a horvát-szlavóniai pavillon főfelügyelője ismert szakképzettséggel kalauzolták. Dragasevics és Boskovics tegnap a legkellemesebb benyomásokkal tértek vissza hazájukba. Dragasevics ezredes a kiállitásról és Magyarországról könyvet fog irni.

= **Kiállitási alapitvány.** A pétervárad vagyonközség mitroviczai uradalma szép és nagy mennyiségü erdészeti tárgyakkal van képviselve orsz. kiállitásunkon, melyek már valamennyien elkeltek. A befolyt összeget, mintegy 6000 frtot az uradalom *Prokics* M. főerdész inditványára alapitványkép fogja kezelni s kamataiból évenkint dijakat tüznek ki a határőrvidék női házi iparának emelésére. Az uradalomnak ezt a nagylelkü intézkedését a kormány is jóváhagyta.

= **A háziipar** csoport-juryje kedden, e hó 25-én tartja záró ülését az igazgatósági épületben.

= **A lengyel látogatás** alkalmából tervezett rendőrségi intézkedésekről, a *Hircsarnok* által emlitett belügyminiszteri leiratról szóló hirek egészen alaptalanok.

= **Az orsz. kiállitás őrszemélyzetének** szeptember 5-én rendezendő hangversenynyel egybekötött tánczvigalma, melynek tiszta jövedelme tudvalevőleg az erdélyi magyar közmüvelődési egyesület és a hirlapirók nyugdijintézete közt fog megosztatni — a Klemens-féle vendéglő disztermé és összes helyiségeiben fog megtartatni s a nagymérvü általános érdeklődésnél fogva igen fényesnek igérkezik. Egy katonai és egy czigányzenekar fognak müködni, a tánez közötti időben pedig a budapesti polgári dalkör egy e czélra szolgáló lugasban dalokat ad elő. A mulatság egyik fénypontját a hangverseny fogja képezni, melynek müsorát már közöltük. A rendezőbizottság felkéri mindazokat, kik meghivásra igényt tartanak, de tévedésből meghivót nem kaptak, sziveskedjenek ezirántt a kiállitási főfelügyelőségi épületben a rendezőbizottság alelnökéhez tusnádi *Kovács* Károlyhoz fordulni, ki egyuttal bármi más, az ünnepélyre vonatkozó ügyben készséggel nyujt felvilágositást.

= **«Hazánk hirlapjai a budapesti országos általános kiállitáson»** czimü zöld boritéku füzetet adott ki Benjamin Manó Grosz Viktor szerkesztésében. Három bevezető czikk után tartalmazza a magyarországi hirlapok nagyon hézagos és hibás jegyzékét. A vidék első lapjáról nincs semmi tudomása, elhallgatja az *Ellenzék*, az *Arad és Vidéke, Pozsonyvidéki Lapok, Debreczen, Debreczeni Ellenőr* létezését. Nem tud semmit a *Budapesti Szemléről,* a *Magyar Szalonról,* de a hirlapok közé sorolja a *Budapester Correspondenzet.* A függetlenségi párti *Dunántul* kiadójának megteszi az egri érseki lyceumi nyomdát. Botrányosak a lapok példányszámairól szóló adatai is. Illusztrálásul elég lesz felemliteni, hogy a *Fővárosi Lapokat* mindössze 500 példányban jelenteti meg, mig a talán nem is létező *Fővárosi Szemlének*, melyet, mint a füzetben olvassuk, Tölgyessy Mihály szerkeszt s Aradi Rezső ad ki, 2000 előfizetőt ád. Kár a füzetre forditott nyomdafestékért.

= **A kiállitás látogatói.** A kiállitást e hó 21-én, pénteken, az állandó jegyek tulajdonosain kivül *13,806* egyén látogatta és pedig 50 kros jegygyel 11,898, 20 kros esti jegygyel 664, 20 kros tanuló- vagy munkásjegygyel 794, 20 kros katonajegygyel 231, napi szabadjegygyel 219 személy.

= **Vasuti személyforgalom.** A magy. királyi államvasutak vonatain tegnap 4210 egyén érkezett a fővárosba, elutazott 8890, az osztrák-magyar államvasuton érkezett 1945, elutazott 2496 egyén, a déli vasuton érkeztek 657-en, elutaztak 1024-en. E szerint öszszesen érkezett 6812, elutazott 12,410 egyén.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

— aug. 22.

Gabonaüzlet. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Az időjárás a lefolyt héten is igen kedvező volt. Többnyire száraz, enyhe időnk volt csak kevés helyi csapadékokkal. Az aratási munkálatok gyorsan folynak és már meglehetősen be is vannak fejezve. A szőlő és tengeri pompásan fejlődik és általán jó termést igérnek.

A *gabonaüzlet* e héten vontatott volt. Daczára a nagyobb felhozataloknak csak mérsékelt volt a forgalom és tulnyomólag lanyha irány mellett majd az összes gabnanemek kisebb árcsökkenéseket szenvedtek.

Buza már meglehetősen sok, mintegy 14,000 tonna hozatott fel. A kinálat ennek következtében élénkebb volt és malmok részint e miatt, részint az angol és amerikai gabonapiaczok lanyhasága következtében tartózkodók voltak és árengedményeket követeltek, a mit tulajdonosok kénytelenek is voltak megadni. Az irány lanyha volt és daczára annak, hogy a magánspekuláczió élénken vásárolt is szokványczélokra és szép mennyiségek vétettek piaczról, a hét első felében naponkint esett az ár, a mi lassankint 20—25 krra növekedett mmkint. A hét második felében a hangulat nyugodtabb volt és nemcsak az árcsökkenés szünt meg, hanem a hét utolsó napján szilárdabb irány mellett 5—10 krnyi javulás állott be, de a heti csökkenés még mindig 15—20 kr métermázsánkint. — Kivitelre itt semmit sem vásároltak, azonban állomásokon kötöttek svájczi számlára kitünő buzát, de csak csekély mennyiségben. A heti forgalom helyben mintegy 90,000 mm. lehetett. Az üzlet szilárdabb irányban zárul.

Rozs csak mérsékelten hozatott fel. A kinálat gyenge volt, minthogy azonban a kivitel teljesen szünetelt, a fogyasztók is rendkivül csekély vételkedvet mutattak. A forgalom vontatott és az irány lanyha volt. A heti forgalom mintegy 5000 métermázsára szoritkozott, mi közben az árak 5—10 krral gyengültek és jegyzünk végül 5.90—6.10 frtot készpénzen, métermázsánkint és minőség szerint.

Árpa elég sok hozatott fel, különösen takarmányárpában élénk volt a kinálat. Az irány ellanyhult és a mult heti árak csak nehezen tarthatták magukat. Itt eladatott takarmányárpa mintegy 25,000 mm. és alárendelt 5.05—5.30 frton, jobb 5.40—5.75 frton fizettetett készpénzen, métermázsánkint és minőség szerint. Továbbá középminőségü árpa mintegy 5000 mm. kelt el 6—6.75 söt 7 frtig minőség szerint. Finom és legfinomabb árpában itt nem volt forgalom. A kivitel tevékenysége e héten a mult héttel szemben gyengült az északi és déli vasut állomásain csak mintegy 25,000 mm. adatott el és fizettek ott középminőségüért 6.25—6.75 frtot, finomért 7—7.75 frtot, legfinomabbért 8—8.25 frtot készpénzen, métermázsánkint és minőség szerint.

Tengeri csak kevés hozatott fel. A kinálat az itteni készletekből is csak gyenge volt, a vételkedv a fogyasztók részéről mérsékelt. Az irány szilárd maradt és mintegy 15,000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. Jegyez végül jó egészséges árú, ép ugy mint a mult héten 5.50—5,60 frtot készpénzen métermázsánkint és minőség szerint.

Zab valamivel jobban hozatott fel. A kinálat már valamivel terjedelmesebb volt, a bevásárlásban csak a helyi fogyasztók vettek részt, kik azonban tartózkodó magatartást tanusitottak és csak a legszükségesebbet vásárolták. Az irány ennek következtében lanyha volt és mintegy 4000 mm. adatott el, mi közben az árak 5—10 krral gyengültek métermázsánkint és jegyez végül 5.70—6 frtot készpénzen, métermázsánkint és minőség szerint.

Repczében csendes irány mellett csak gyenge volt a forgalom és nehány kisebb tétel adatott csak el teljesen változatlan árakon.

Határidőüzletben a lefolyt héten is csak mérsékelt volt a forgalom. Az irány nagyobb árhullámzások nélkül ingadozó volt, majd szilárd, majd meg lanyha. A végeredmény buza-határidőkben negativ, a többi határidőkben pedig pozitiv. Az e heti nevezetesebb áringadozások a következők voltak:

Szokványbuza őszre indult 7.38 formton, gyengült 7.34 frtig, javult ismét 7.38 frtig, azután ellanyhult és többszörös ingadozások között esett 7.23 frtig, ismét megszilárdult 7.38 frtig, esett megint 7.32 frtra, végül 7.34 frtig javult és zárul meglehetős szilárdan 7.33—7.35 frton. — *Szokványbuza tavaszra* indult 8.02 frton, javult 8.05 frtig, azután ellanyhult és lassankint 7.89 frtig esett, ezután megszilárdult és emelkedett 8 frtig, gyengült ujból 7.95 frtig, végül 7.97 frtig javult és zárul meglehetős szilárdan 7.96—7.98 forinton. — Hetiforgalom mindkét buza-határidőben mintegy 500,000 mázsa.

Tengeri május—juniusra indult 5.31 frton, emelkedett 5.36 frtig, gyengült ismét 5.31 frtra, javult ezután még egyszer 5.36 frtig, de ujból esett 5.32 frtra. Ezután határozott szilárdság állott be és lassankint 5.44 frtig emelkedett; zárul szilárdan 5.43—5.45 frton. — Heti forgalom mintegy 200,000 mm.

Szokványzab őszre eleintén 5.99 és 5.97 frt között ingadozott, ezután megszilárdult és emelkedett lassankint 6.10 frtig, zárul szilárdan 6.08—6.10 frton. — *Szokványzab tavaszra* eleintén 6.40 és 6.38 forint között ingadozott, azután megszilárdult és emelkedett lassankint 6.48 frtig, zárul szilárdan 6.47—6.49 frton. — Heti forgalom mindkét zabhatáridőben mintegy 80,000 mm.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre csekély forgalom mellett 10¾ és 11 frt között ingadozott és zárul csendesen 10¾—11 frton.

Lisztüzlet. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A hangulat mult héten egyáltalában nem igen javult és a forgalom csekély terjedelmü volt. A vevők belföldön csak szórványosan jelentkeztek vásárlásra s habár a malmok az árakra nézve eléggé engedékenyeknek mutatkoztak, általános és élénk üzlet e héten sem akart fejlődni. — A kenyérliszt-fajták iránt még volna némi érdeklődés s e fajták készlete eddig csakugyan szépen kelt el, de a többi lisztnemüek, nevezetesen a fehér lisztek az export hiánya folytán határozottan elhanyagoltatnak. A kivitelre nézve ez idén valóban uj tapasztalatokat teszünk. Az aratás jó volt, az árak rendkivül alacsonyak és mégis bekövetkezett a megdöbbentő eset, hogy augusztus havában ugyszólva kivitel nélkül maradunk. Sok tevékenységet kell majd kifejteni az őszi hónapokban, hogy az eddig elmulasztot üzletért magunkat kárpótolhassuk. — Korpa iránt a kereslet e héten javult; nevezetesen az eddig háttérben volt finom korpában némi forgalom volt. E czikk ára azonban nem változott. Átlag következő árak jegyeztettek a hét végén:

sz.	0	1	2	3	4	5	6
frt.	17.20	16.50	15.80	14.80	14.—	12.80	12.—
	7	8	8½	8¾	9	F	G
	11.—	10.40	9.10	6.80	5.60	3.90	3.20

100 kilo után, összsuly tiszta suly gyanánt.

Gabonaforgalom a lefolyt héten.

Aug. 15-től aug. 22--ig	Magyar kir. államvasut	Oszt.-magy. államvasut	Cs.kir. szab. déli vasut	Cs.kir. szab. Dunagőzh. társulat	Összesen
	Budapestre **érkezett** métermázsánkint:				
Buza	70053	32306	2420	7284	112063
Rozs	4976	3834	100	—	8910
Árpa	8204	3259	30	1265	12758
Zab	3522	611	20	32	4185
Tengeri	101	305	—	—	406
Repcze	10220	4494	—	152	14866
Liszt	1151	736	110	325	2322
Különfélék	29714	76	22360	15491	67641
Összesen	127941	45621	25040	24549	223151
	Budapestről **elszállittatott** métermázsánkint:				
Buza	2630	200	260	6715	9805
Rozs	200	200	—	1013	1413
Árpa	—	—	110	986	1096
Zab	204	—	—	—	204
Tengeri	—	—	—	—	—
Repcze	1300	100	—	—	1400
Liszt	16465	16340	19400	12234	64439
Különfélék	29584	—	11600	5	41189
Összesen	50383	16840	31370	20953	119546

Budapesten **átszállittatott** az I. cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság hajóival métermázsánkint:

Buza 20110, Rozs 3172, Árpa 164, Zab 19377 Tengeri 8149, Repcze 3660, Liszt —, Különf. —

Összesen 54632.

Hüvelyes vetemények és termények. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A lefolyt ünnepi héten daczára a sok idegennek és az országos vásárnak nem volt az üzletben nagyobb élénkség.

Bab. E czikkből kész uj árut még nem kináltak, ó áru el van hanyagolva. — Dunavidéki 8—8.50 frt, törpe 10.25—10.50 frt.

Lencse gyenge vételkedv mellett e héten is hozatott fel. Zsizsikes 7—8 frt, zsizsikmentes minőség szerint 9—11 frt.

Borsó üzlettelen 10—12 frt.

Köles csendes 5.30 frt, oláhországi 6.50 frt.

Kása gyenge felhozatal mellett már uj köles őrletett és jutányosan kináltatott. Ára 11—12 frt, csiszolt 13 frt.

Mák ára még mindig csökkenő; a minőségek igen jók. Kész áru 24½—25 frt, szürke névleg 20 frt.

Mohar kereslet nélkül 6—6½ frt.

Kendermag elhanyagolt és 10½—11 frt.

Kömény nagy kereslet és gyenge kinálat mellett 31—32 frt.

Szilva. Az irányzat lanyha és a forgalom korlátolt volt. Az árak ⅛—¼ frttal csökkentek. Köttetett bosznai 100 drbos 8⅝ frton, 90 drbos 10.25—10.50 forinton, 85 drbos 11.50—11.25 frton, szokványminőségü 7⅛—7 frton, szerbiai 100 drbos 8.50 frton, szokványminőségü 6⅞—6.75 frton. Mind 56 kilónkint.

Szilvaiz lanyha irányzatot követett és olcsóbbodott ¼ frttal. Ó-áruból 400 métermázsa és pedig szlavóniai 12—12.50 forinton, bánsági 10 frton adatott el. Határidőre szlavoniai 15.75—15.50 frton, bánsági 15.50—15 frton köttetett.

Disznózsir. Miután a sertésbevitelt Németországban megengedték és a sertésárak emelkedtek, a disznózsir is drágult 1 frttal, utóbb a sertésfelhajtás növekedése miatt az áremelkedés veszendőbe ment. Hordóstul 46,75—47.50 frton köttetett.

Szalonna hasonlóképen előbb emelkedett, utóbb olcsóbbodott. Vidéki 46.50—47 frton, I. min. asztali szalonna 45.25—45.50 frton, füstölt 49.50—50.50 frton jegyeztetett.

Faggyu csendes és változatlan irányzat mellett 40—41 frttal jegyeztetett.

Viasz mintegy 70—80 métermázsa hozatott fel. Jó kereslet mellett első kézből 137—138 frton adatott el.

Gubacs mintegy 800 mm. alárendelt áru hozatott fel és 5.50—8.50 frton adatott el. Elsőrendü 13½—14½ frton kelt.

Paprika kevés hozatott fel, de különben sem részesült figyelemben; másodkézből igen finom 58 frton, I. min. 48 frton, III. min. 32 frton kelt. Válogatott csöves 44—45 frttal jegyeztetett.

Repczeolaj. Lanyha irányzat mellett a forgalom csekély volt; kétszer finomitott kész áruban 30—31 frttal, szeptember—deczemberi szállitásra 31 forinttal fizettetett.

Lenolaj üzlettelen; névleges ára 31—32 frt.

Olajpogácsa lanyha irányzatu és 20 krral olcsóbban 5.20—5.30 krral jegyeztetett.

Petroleum. (Grüner D. jelentése az *Egyetértés* számára.) Az idény kezdetével az üzlet élénkült s számos vidéki vevőink személyesen fedezték szükségletüket a téli idényre. Árak szilárdabbak s valószinü, hogy ha az amerikai áremelkedés továbbra megmarad, itt is ennek következtében magasabb árakat fogunk kapni.

Sertésüzlet. (Az I. magyar sertéshizlaló részvénytársaság jelentése az *Egyetértés* számára.) A sertésüzlet e héten a nagyobb felhajtás miatt lanyha irányzattal folyt le és az árak csökkentek. — *Heti átlagárak:* magyar válogatott 260—320 kilós 41½—42½ kr, 180—240 kilós 41—42 kr, vidéki sertés 39—41 kr, az átmeneti forgalomban szerbiai 40——41 kr, romániai 40—41 kr. netto kilogrammonkint. — *Takarmány-árak:* tengeri uj 5.80 frt, Kőbányán. — *Helybeli sertésállomány:* aug. 14-én maradt 95,648 db. Ehhez *felhajtás:* Alsó-Magyarországból hizott 2094 db, makkos 235 darab, Szerbiából 2689 db, a magyar államvasuton hizott 3403 db, makkos 956 db, a vidékről 16 db, összesen 105,041 db. — *Elszállittatott:* Felső-Magyarországba 670 db, Bécsbe 1643 db, Csehországba 1110 darab, Ruttkán át 88 db, budapesti fogyasztás 3231 db, kültelkekre 200 db, a m. kir. államvasuton 124 db, összesen 7096 db, maradt 97,945 db. A részvényszállásokban volt 17,448 db. Az egészségügyi és tranzitó-szállásokban maradt aug. 14-én 4698 darab, hozzá szerbiai 2689 db, összesen 7387 db. Ebből elhajtatott 1705 db, marad 5682 darab, és pedig 3642 db szerbiai és 2040 darab romániai. Az egészségügyi szemlén 1885. január 1-től a mai napig 893 db vonatott el a fogyasztástól és dolgoztatott fel technikai czélokra.

Élelmiszerek. (Halasi és társa czég jelentése az *Egyetértés* számára.) *Baromfi.* Nagy behozatal és gyönge kereslet következtében az árak e héten sem javultak. *Tojás.* Az üzlet irányzata már a hét elején szilárd; kis szállitmányok s kedvező vételkedv mellett az árak emelkedtek, s az üzlet zárárfolyama 42½—43 frtként. *Vaj.* A behozatal még mindig jelentékenyebb, mint az a csekély fogyasztás kivánná; mult heti jegyzéseink változatlanok maradtak. *Burgonya.* A főváros környékéről tömegesen érkező áru a piaczot teljesen elárasztván, az árak nem tarthatták fen magokat; a beérkezett kocsirakományok is csak nyomott árakon voltak tovább adhatók. *Jegyzésünk a következők:* Fiatal csirkék: 60 kr — 1 frt, fiatal hizott libák: 4—4.80 frt, soványak 2.10—2.30 frt, fiatal hizott kacsák: 2.10—2.30 frt, soványak: 90—1.10 frt, fiatal pulykák 2.50—3 frt párjával. Tojás 42½—43 frtként. Vaj I. rendü; 70—75 frt, II. rendü: 60—65 frt, olvasztott vaj: 85—90 frt, burgonya: 2.40—2.50 frt, vöröshagyma: 4—4.25 frt, foghagyma: 12—14 frt per 100 klgr.

Gyarmatáruk. (Wertheimer és Frankl czég jelentése az *Egyetértés* számára.) A lefolyt hét üzletmenete számos vidéki vevő jelenléte következtében, kik a jelenleg vásár alkalmából, valamint a szt. István ünnepe miatt érkeztek a fővárosba, — megfelelően élénk és az áruforgalom határozottan nagy volt. A *czukor*-piaczról jelentékeny változás nem jelenthető; a hangulat tartósan barátságos marad, hanem kinálat hiánya miatt pang az üzlet. Csekélyebb árváltozásoktól eltekintve, a mult heti nyers czukorárak mint változatlanok jegyezhetők. A répaföldek állásáról még mindig nem érkeznek kedvező jelentések, mindenütt — de kivált Francziaországban — tartós szárazságról panaszkodnak és csak az utolsó napokban történtek esőzések Csehország és Morvaország némely vidékein, a nélkül azonban, hogy a kilátások jobb aratásra eléggé javultak volna. *Kávé* közönséges forgalom mellett szilárd iránypontot követ; a mérvadó kikötő piaczok szilárd jegyzéseket mutatnak e czikkben. *Rizs* nagyobb kereslet mellett mult heti árakal jegyez. *Füszerek* és *déli gyümölcsök* jelentéktelen változások nélkül maradnak. Jegyeztetik: Czukor finomitott 39 frttól 40 frtig, mézlet 37.50 frttól 38.50 frtig, koczka 40.50 frt, hulladék (pilés) 36 frttól 37 frtig, sárga jegecz 46 frt, fehér 57 frt, 100 kilónkint Budapesten, fogyasztási adó nélkül.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁑ **A dévény-dunaradványi Dunaszakasz szabályozási** munkálataira versenyző ajánlatokat ma délben bontotta fel a közmunka- és közlekedésügyi minisztériumban egy bizottság *Rapaics* Bódog osztálytanácsos elnöklete alatt és igen nagy közönség jelenlétében. A szabályozandó folyamszakaszon összesen mintegy 62,434 méter hosszuságu párhuzammü, 9179 méter hosszuságu bekötőgát, 18,185 méter hosszuságu zárgát (meder-elzárás), 27,282 méter hosszuságu partvédezet és 26,007 méter hosszuságu mederásás és kotrás lesz készitendő, mely müveletekhez szükséges mintegy 2.571,265 m³ kőhányás, 174,080 m³ földleásás és feltöltés, 993,302 m³ mederásás, 5.700,340 m³ kotrás, 850,217 m² kőburkolat és kőkirakat, végre 3,948 m³ régi kőanyag eltávolitása, részint szárazban, részint viz alul. A mai versenytárgyalásra összesen *négy* ajánlat érkezett; mindegyikben mellékelve volt a m. kir. állampénztár által készitett elismervény a letett 350,000 frtnyi bánatpénzről. Versenyeztek: I. *Societa Venetá di Costruzioni* Paduában; II. *C. de Lorenzi* Veronában (beérkezett 11 óra 20 perczkor); III. *Általános osztr. épitő-társaság* és *Redlich testvérek és Berger* (beérkezett 11 óra 30 perczkor); IX. *Naschauer* Jakab és *Popper* István Budapestről (beérkezett 11 ó. 50 p.) Felolvasták a versenyző czégek által ajánlott egységárakat (30 tételre osztva) és kitünt, hogy *Naschauer* Jakab és *Popper* István budapesti vállalkozók nemcsak a legnagyobb engedményeket tették, hanem egyuttal hajlandóknak is mutatkoztak a munkálatokat a kitüzött 12 év helyett 10 év alatt végrehajtani. Az a rendkivül örvendetes tény, hogy három külföldi czég mellett az egyetlen versenyző magyar vállalkozó czég nyerte el e nagyfontosságu munkálatot, az ajánlatok felbontásánál általános megelégedéssel fogadtatott; annál is inkább, mert az ily nagyszabásu munkálatokat nekünk eddig többnyire külföldi vállalkozók végezték.

⁑ **A magyar általános hitelbank félévi mérlege.** Ma tette közzé a magyar általános hitelbank félévi mérlegét, melyet az összehasonlitás kedveért az utolsó két év hasonló kimutatásaival együttesen a következőkben közöljük:

Központi osztály.

Jövedelem:	1885-ben	1884-ben	1883-ban
Nyereség-áthozat mult évről	7372.33	17214.47	14067.90
Kamatok	270662.86	227759.—	269662.23
Jutalékok és társas üzleti nyereségek	33934.73	105726.79	45846.74
Nyereség értékpapirok után	7306.66	5459.92	10818.50
Házbérjövedelem	9549.90	9935.30	14611.88
Malomüzleti nyereség	74052.35	39301.04	104072.95
Összesen:	402878.83	405396.52	459080.20
Kiadás:			
Tiszti fizetések	16145.06	15059.87	15440.—
Költségek	17446.45	16854.51	21945.57
Leirás a banképület értékéből	2500.—	2500.—	2500.—
Adó-számla	41454.21	42544.20	36991.—
Összesen	77546.72	76958.58	76876.57
A központi osztály tiszta jövedelme		328437.94	382203.63

Bank- és áruosztály.

Jövedelem:	1885-ben	1884-ben	1883-ban
Kamatok	168247.41	135250.40^5	150842.29
Jutalékok	104847.07	123214.16	123725.93
Nyereség értékpapirok után	53837.51	89793.91	69150.48
Nyereség érczpénzváltók és pénznemek után	23078.84	21805.57	26882.32
Nyeres. áruk után	40081.70	79594.56^5	57634.19
Bevétel elveszettnek tart. követelésekb.	—	—	3000.—
Nyeres. részesedés a fiumei Steinacker és társa czégnél	47766.79	11721.86	26787.29
Összesen:	437859.32	461380.47	458022.50
Kiadás:			
Tiszti fizetések	57211.24	53534.57	41720.16
Költség., raktárbérek stb.	71217.6	62682.32^5	57737.55^5
Veszteség követeléseken	20855.79	527.—	4900.—
Adószámla	24701.48	41294.10	31000.—
Összesen	173986.17	58037.99^5	135327.71^5
A bank és áruosztály tiszta nyeresége	263873.15	303342.47^5	322694.78^5
Ebből 40% a cs. k. sz. osztr. ker. és iparhitelintézetnek	105549.26	121336.99	129077.91^5
Marad a m. á. hit.-banknak	158323.89	182005.48^5	193616.87
Össz. tiszta jövedel. az első félévben	**483657**	**510443.42^5**	**575820.50**

Összehasonlitva ez eredményt a mult év első felének eredményével az idén a tiszta jövedelem 26.786 frttal kevesebb. Megjegyzendő, hogy az idei kimutatásban a konzorciális üzletekből csak a f. évi junius 30-ig elszámolt nyereség vétetett fel és hátra van még a magyar aranyjáradék-konverzio üzletéből eső nyeremény, mely most még nem volt felvehető, mert ez év folyamában a szindikátus részéről nem történt elszámolás.

⁑ **«Adria» tengeri hajózási társaság.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, gr. Batthyány Tivadar kereskedelmi tengerész-kapitányt, az «Adria» magyar tengeri hajózási társaság igazgatóságí agjává nevezte ki.

⁑ **Az időjárásról.** A központi időjelző állomásnak eti jelentése szerint *hazánkban* elébb nagy légnyomás, utóbb depresszió alatt; eleinte északnyugotias, később délies, nyugotiassal vegyes szelek mellett; az idő a hét elején s főleg annak vége felé szórványos esőkkel, helyenként zivataros záporokkal változó, szélesebb, a hét derekában ellenben csendesebb, szárazabb volt. A hőmérséklet lassan egyre alább szállt. Az időjárási tényezők jelen állásában a *jövő hétre* ennek elején és vége felé esőkkel változó, szélesebb, hüvösebb, a hét derekában ellenben csendesebb, szárazabb, kissé melegebb időt várhatni.

SORSOLÁS.

— **A török sorsjegyek** augusztus 1-én Konstantinápolyban megtartott huzás alkalmával nyertek: **600,000** frankot 1527418 sz., **60,000** frankot 17456 sz., **20,000** frankot 1369062 és 1603354 sz., **6000** frankot: 369681 369684 361433 781027 781030 1801545 sz.: **3000** frankot: 15417 115497 323963 403783 458129 599180 622106 1142098 1356825 1647223 1801542 1801543 sz.: **1000** frankot: 17459 323965 403783 403785 406186 672406 827229 922261 922263 972953 973373 1065351 1083508 1110181 1168730 1177610 1210888 1234059 1234060 1243517 1268524 1270213 1356823 1366307 1376374 1527416 1565507 1902659 1972153 **400** frankot nyertek: **12**546 547 548 549 550 **15**416 418 419 420 **17**457 458 460 **60**426 427 428 429 430 **63**991 992 993 994 995 **67**346 347 348 349 350 **95**061 062 063 064 065 **115**496 498 499 500 **178**376 377 378 379 380 **179**241 242 243 244 245 **217**241 242 243 244 245 **221**506 507 508 509 510 **256**766 707 708 709 710 **279**071 072 073 074 075 **223**961 962 964 **369**682 683 685 **370**331 632 333 334 335 **403**781 782 784 **406**187 188 189 190 **424**331 322 333 334 335 **458**126 127 128 130 **471**686 687 688 689 690 **485**041 042 043 044 045 **561**431 432 434 435 **580**941 942 943 944 945 **587**086 087 088 089 090 **596**791 792 793 794 795 **599**176 177 178 179 **610**936 937 938 939 940 **622**107 108 109 110 **629**971 972 973 974 975 **643**301 302 303 304 305 **672**407 408 409 410 **691**206 207 208 209 210 **700**711 712 713 714 715 **707**761 762 763 764 765 **781**026 028 029 **798**396 397 398 399 400 **827**226 227 228 230 **860**216 217 218 219 220 816 817 818 819 820 **875**311 312 313 314 315 **920**591 592 593 594 595 **922**262 264 265 **945**116 117 118 119 120 **954**886 887 888 889 890 **972**951 952 954 955 **973**371 372 374 375 **1005**481 482 483 484 485 **1029**601 602 603 604 605 **1054**786 787 788 789 790 **1065**352 353 354 355 **1083**506 507 509 510 **1087**406 407 408 409 410 **1110**182 183 184 185 **1119**221 222 223 224 225 **1128**196 197 198 199 200 **1133**131 132 133 134 135 **1134**926 927 928 929 930 **1142**096 097 099 100 **1168**726 727 728 729 **1177**606 607 608 609 **1184**326 327 328 329 330 **1210**886 887 889 890 **1234**056 057 058 **1243**516 518 519 520 **1266**066 067 068 069 070 **1268**521 522 523 525 **1270**211 212 214 215 **1335**126 127 128 129 130 **1345**826 827 828 829 830 **1356**821 822 824 **1366**306 308 309 310 **1369**061 063 064 065 **1376**371 372 373 375 **1381**446 447 448 449 450 **1382**446 447 448 449 450 **1391**936 937 938 939 940 **1408**836 837 838 839 840 **1467**571 572 573 574 575 **1508**371 372 373 374 375 **1527**417 419 420 **1565**506 508 509 510 **1566**746 747 748 749 750 **1592**306 307 308 309 310 **1603**351 352 353 355 **1621**186 187 188 189 190 **1623**291 292 293 294 295 **1647**221 222 224 225 **1655**506 507 508 509 510 **1699**076 077 078 079 080 **1716**996 997 998 999 **1717**000 **1764**636 637 638 639 640 **1801**541 544 **1812**736 737 738 739 740 **1815**021 022 023 024 025 **1846**841 842 843 844 845 **1864**701 702 703 704 705 **1902**656 657 658 660 **1972**151 152 154 155. A nyereményeknek 58 százalékát fizetik ki.

— **Az osztrák-magyar államvasut-társaság 3%-os kötvényei.** Az augusztus 7-én két közjegyző jelenlétében megtartott kisorsolás alkalmával a régi hálózatra vonatkozó következő 4815 darab 3%-os kötvény huzatott ki: *1. kibocsátás:* 5901—6000 7201—7300 44901—45000 58701—58800 93601—93700 191001—191100 197301—197400 201301—201400 205201—205300 212501—212503 218101—218200 218301—218400 233101—233200 233601—233700 283701—283800 297201—297300; *2. kibocsátás:* 306201—306300 315501—315519 323101—323200 344401—344500; *3. kibocsátás;* 366201—366300 394101—394200 407801—470900 427101—427110 427114—427200 438601—438604 442201—442300; *4. kibocsátás:* 502601 509001—509100 510601—510700 514001—514100 516901—517000 554101—554200; *5. kibocsátás:* 665801—565900 586401 592401—592500: *6. kibocsátás:* 636801—636900 637201—637277 643601—643200 645201—645300; *7. kibocsátás:* 694101—696500 704501—704580 727401—727500 748401—748500; *8. kibocsátás:* 762701—762800 776401—776456 795501—795600; *9. kibocsátás:* 814501—814600 825501—825600 841401—841500 847301—847400 848901—849000 872301—872377 901801—901900 928301—928400. E kötvények beváltása az illető kötvények visszaszolgáltatása mellett 1885. szeptember 1-től kezdve darabonkint 500 franknyi öszszegben az 1885. szeptember 1-én esedékes 7.50 franknyi szelvény kifizetésével egyidejüleg történik és pedig:

Bécsben a társaság főpénztáránál, Schwarzenbergplatz 3. sz., Budapesten a társaság főpénztáránál Terézkörut 50. szám, Párisban a «Crédit Lyonnais»-nál, Amsterdamban «Hope és társa» czégnél, Antwerpenben a «Banque d' Anvers»-nél, Berlinben a «Mendelssohn és társa» czégnél, Brüsszelben a «Matthieu et Fils» czégnél, Brüsszelben a Banque de Paris et des Pays-Bas, Kölnben ifj. Oppenheim Salamon és társa czégnél, Darmstadtban a keresk. és iparbanknál, Drezdában a drezdai banknál, Majna melletti Frankfurtban «Bethmann testvérek» czégnél, Gentben «Lombard-Odier és társa» czégnél, Hamburgban az észak-német banknál. — A fentemlitett kisorsolt összes kötvény után 1885. évi szept. 1-től kezdve kamat már nem fizettetik.

IPARÜGYEK.

A fővárosi felső iparrajziskolában és ennek *kerületi fiókiskoláiban* a beiratás szeptember 1-sőtől veszi kezdetét d. e. 9 órától 12-ig és pedig: *IV. kerület* gr. Károlyi-utcza 10. sz. III-ik emeleten (szabadkézi-, mértani- és épitészeti rajz, iparfestészet és edényfestészet (kerámia.) *V. kerület*: Vigadó-épület III. emeleten (előkészitő osztályok.) *I. ker.* a várbeli régi gimnázium épületében (szabadkézi, mértani rajz és épitészeti előkészitő.) *III. ker.* az ó-budai fiu-polgáriskola épületben (szabadkézi s mértani előkészitő.) Megjegyzendő, hogy a *nők* csak a IV. k. gr. Károlyi-utczai központi iskolában vétethetnek fel, ugyszintén a keramiai (edény) festés is csak ott taníttatik. Az oktatás szeptember 15-én kezdetik meg. Budapest, 1885—6. tanévben. *Vidéky* János igazgató.

Uj gép. Alólirt a több oldalról érkezett kérdésekre a következőket válaszolhatok: Találmányom jóságáról és czélszerüségéről jót állok; a gép minőségét jellemzi, hogy annak működésében sem gőzre, sem vizre, sem lóerőre nincs szükség, sőt hogy egy ember kormányzása mellett két pár kőre állandóan dolgozik; a malom felállitása és teljes felszerelése két pár kőre 6000 frtba kerül a szállitási költségeken kivül, az épület pedig belső terméban 5 öl hosszu és 4 öl széles, az épület anyaga az épitető tetszésétől függ. Egyébiránt bővebb felvilágositást szerezhetni alólirtnál Uj-Pesten, diófa-utcza 1. sz. *Molnár* Péter géplakatos.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Török vámtarifa.** A Konstantinápolyban megjelenő Journal de la Chambre de Commerce következő részleteket közöl a tervezett uj török vámtarifából: A tárgyalások eddigi eredménye és a legujabb árak alapján az uj tarifa szerint fizetendő: élő állatokért 8 százalék, élelmi szerekért husból 12—15 százalék, hüvelyes veteményekért, burgonya és zsirért 8—9 százalék, lisztért 13—15 százalék, fűszeerkért 15 százalék, kávé, kakao és teáért 14—16 százalék, czukor és szörpért 10—16 százalék, szeszes italokért 18—20 százalék, magvakért 8 százalék, drogueriákért 6—10 százalék, üveg- és üvegárukért 8—14 százalék, vas- és vasárukért 6—12 százalék, más fémekért 8—13 százalék, czérna és fonalakért 6—11 százalék, gyapotárukért 12—20 százalék, gyapjuszövetekért 10—15 százalék, kőszénért 10—12 százalék, diszműárukért 13—20 százalék. A százalékok az áru értéke szerint állapíttatnak meg. Általában a csekélyebb értékü áruk uj vámtételei aránylag nagyobbak mint a jobb áruk tételei.

** **Ingatlanok forgalma a fővárosban.** A mult hét folyamán a következő birtokváltozások történtek: Pollák Károly hagyatékát képező I. ker. hadnagy-utcza 16. sz. ház felerésze örökség utján özv. Pollák Károlyné és társaira, özv. Pollák Károlyné az I. ker. hadnagy-u. 16. sz. háza ¼-része Palla Józsefre 2000 frtért. Tőkey Márton hagyatékát képező II. ker. rókushegyi dülőben 5730 tkvi sz. a. fekvő szőlőnek ½-része örökség utján özv. Horváth szül. Tőkey Friderikára. Kostenwein Mária hagyatékát képező III. ker. Flórián-u. 2. sz. a. ház 1/10 része örökség utján Szarvas szül. Harer Paulára, Breiszler testvérek I. ker. istenhegyi dülői 6932 tkv. sz. a. fekvő telke 350 frtéri Horn Edére. Jósz Erzsébet I. ker. Sasadi dülői szőlleje árverés utján 151 frtért Ébner szül. Frank Terézre. Kovács Pál hagyatékát képező I. ker. disztér 17. sz. ház örökség utján özv. Kovács Pálné és gyermekeire. Witkovits Magdolna hagyatékát képező I. ker. Gellérthegyi dülőben fekvő 10878 tkv. sz. a. szőllő örökség utján Király sz. Aczél Idára. Bischitz Lajos és társa V. ker. vizafogó dülőben fekvő 1475. tkv. sz. a. telekből 1591/50/100 négyszög öl terület kisajátitás utján Budapest főváros közönségére 10,510 frtért. Grünwald és társa czég V. ker. vizafogó dülőben fekvő 1454. telekkönyvi sz. a. telkéből 458 négyszög öl kisajátitás utján 2519 frtért Budapest főváros közönségére. Gröschl Alajos és neje III. kerület Táborhegyen fekvő szőlleje (3428 telekkönyvi sz.) 50 frtért. Grieczki született Reiter Katalina. Zagler Teréz I. ker. uri-u. 58 sz. a. háza 20,000 frtért Gerometa szül. Ivánffy Emmára. Haszmann Sebestyén és neje III. ker. szőlőhegy-u. 2034—35. a. telkei 500 frtért Hausch Vincze és nejére. Özv. Wehrl Sarolta és társa VI. ker. angyalföldi telkéből (1538 tkr. sz.) 301 9/100 négyszögöl tehermentesen 300 frtért Budapest főváros közönségére. Budapest főváros közönsége VI. ker. angyalföldi 1538. sz. telkéből 175 9/100 négyszögöl 526 frt 50 krért özv. Wehrl Sarolta és társára irattak át.

** **Csődök a fővárosban.** *Grünfeld* Mór bpesti bej. czég ellen (Mária-Terézia-tér 16. sz. a.) A budapesti kir. kereskedelmi- és váltótörvényszéknél 1885. évi 41858. szám alatt a csőd megnyittatott. Csődbiztos: Veleczky Gyula törvényszéki biró. Tömeggondnok: Gyurgyik Gyula ügyvéd. Helyettes: Belle István ügyvéd. Bejelentési határidő 1885. okt. 15. Felszámolási határidő 1885. nov. 3. Csődválasztmány megválasztása 1885. november 6. — *Barna* Ferencz bpesti bej. fűszerkereskedő ellen (Hajós-utcza 23. sz.) a budapesti kir. kereskedelmi- és váltótörvényszéknél 1885. évi 41859. szám alatt a csőd megnyittatott. Csődbiztos: Végh János törvényszéki biró. Tömeggondnok: dr. Baumgarten Károly ügyvéd. Helyettes: dr. Bródy Lajos ügyvéd. Bejelentési határidő 1885. október 6. Felszámolási határidő 1885. nov. 4. Csődválasztmány megválasztása 1885, nov. 7.

** **Csőd Romániában.** A budapesti kereskedelmi s iparkamara hivatalosan értesittetett, hogy Adele Most, ruha- és divatárukereskedő-czég Galaczban, az ottani törvényszék által bukottnak nyilváníttatott. Itteni érdekeltek esetleges követeléseik a galaczi román kir. törvényszéknél legkésőbb szeptember 6-ig legczélszerübben egy ottani meghatalmazott által jelenthetik be. A csődállását illető közelebbi adatok a kamara irodájában (Ujtőzsdeépület, II. em.) a délelőtti hivatalos órák alatt megtekinthetők.

** **Tettey Nándor csődügyében.** A budapesti könyvkereskedők abból az alkalomból, hogy Tettey Nándor, a ki 35 év óta könyvkereskedő és nem üzleti hibája, hanem egyéb körülmény folytán sodortatott a csődbe, elhatározták, hogy Tettey csődügyében a követeléseket törlesztik, uj hitel nyitásával őt uj tevékenységre serkentik s az eddig vele összeköttetésben állott külföldi könyvkereskedőket is hasonló eljárásra szólítják föl.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a Központi Értesitő 58. és 59. számából. —

I.

CZÉGBEJEGYZÉSEK.

Egyéni czégek: *Fuchs Jakab*, fakereskedő, Galgócz. *Özv. Lustig Sándorné* Egerben. *Freyberger M.* bizományi üzlet Budapesten. *Vozáry Risfaludy Gizella*, terménykereskedő Temesváron. *Ráth Sándor* vegyeskeresk. Kun-Sz.-Miklóson. *Ifjabb Fratter M.* Erzsébetvárosban. *Pillitz Dávid* szappanos és terménykeresk. Veszprémben. *St. Constantinescu*, bizományi üzlet Brassóban. *Rosenbaum Antal* vegyeskeresk. Tisza Szt. Imrén.

Társas czégek: *Családi népbank* mint szövetkezet Csatádon, *Wassermann és Salzer* keresm. üzlete Budapesten, *Soproni bortermelők szövetkezete* Sopronban, *Petrescu és Lupan* bizományi üzlete Brassóban, *Décai Redout részvénytársaság*, Déván.

II.

CZÉGTÖRLÉSEK.

Egyéni czégek: *Markbreiter A.* bőrkereskedő Kecskeméten. *Bunczl Gyula* Budapesten, *Emil Strasser* Budapesten, *Gibász Tamás* Török-Szent-Miklóson, *Bard Ottó* Várpalotán, *Schwarcz Száli* Nyiregyházán, *Sármán Márton* Sajó-Ládon, *Kerekes Amália* Beregszászon.

Társas czégek: *Gégény és Murczkó* Egerben, *Szepesi és Petrich* Budapesten, *Deutsch et Epstein* Lugoson.

BUDAPESTI ARU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Augusztus 22. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma szilárd irányt követett. A kinálat ugyan meglehetősen terjedelmes volt, de kedvező vételkedvre is talált és mintegy 18,000 mm. adatott el átlag 5—10 krral magasabb árakon. — Egyéb gabonanemekben gyenge volt a forgalom és irány meg az árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 200 mm. 80.5 k. 7.95 frt, 200 mm. 80.5 k. és 100 mm. 80 k. 7.97½ frt, 100 mm. 80.7 k. 7.85 frt, 200 mm. 80.3 k. 7.95 frt, 500 mm. 80 k. 7.80 forint, 100 mm. 80 k., és 200 mm. 79 k. 7.80 frt, 1100 mm. 79.7 k. 7.90 frt, 200 mm. 79.4 k. 7.85 frt, 100 mm. 79.4 k. 7.85 frt, 100 mm. 79 k. 7.85 frt, 500 mm. 79 k. 7.80 forint, 100 mm. 79 k. és 100 mm. 78 k. 7.77½ forint, 100 mm. 78.5 k. 7.75 frt, 100 mm. 78 k. 7.75 frt, 100 mm. 78 k. 7.80 forint, 200 mm. 78 k. 7.60 frt, 200 mm. 76.3 k. 7 frt, mind három hónapra.

Pestvidéki 200 mm. 80 k. 7.70 frt, 1500 mm. 79 k. 7.70 frt, 200 mm. 78 k. 7.75 frt, 100 mm. 78 k. 7.60 frt, 100 mm. 78 k. 7.45 frt, 500 mm. 78 k. 7.50, 200 mm. 77.5 k. 7.40 frt, 200 mm. 77 k. 7.40 forint, 100 mm. 77.4 k. 7.35 forint, mind három hónapra.

Fejérmegyei 600 mm. 78 k. 7.80 forint, 200 mm. 77.8 k. 7.75 forint, 600 mm. 77.3 k. 7.50 frt, mind három hónapra.

Bácskai 100 mm. 78.5 k. 7.75 forint, három hónapra.

Bánsági 100 mm. 78.2 k. és 100 mm. 77 k. 7.30 frt, 200 mm. 77.5 k. 7.20 frt, 100 mm. 76.5 k. 7.12½ frt, mind három hónapra.

Északmagyarországi 100 mm. 79.5 k. 7.50 frt, 100 mm. 79 k. 7.50 frt, 100 mm. 78.5 k. 7.25 forint, mind három hónapra.

Mai hivatalos effektiv árak:

		kg	frttól	frtig
Buza	uj bánsági	76—81	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	76—81	7.30	7.80
—	» pestvidéki	76—81	7.20	7.65
—	» fehérmegyei	76—81	7.30	7.80
—	» bácskai	76—81	—.—	—.—
—	» északmagyarorsz.	76—81	6.90	7.45
Rozs	»	70—72	6.—	6.20
Árpa	» takarmány	60—62	5.40	5.85
—	» egetni való	62—64	6.20	7.20
—	» sörfőzdei	64—66	7.50	9.—
Zab	»	39—41	6.—	6.20
Tengeri	ó bánsági	75	5.55	5.60
—	» másnemü	73	5.50	5.55
—	»			
Köles	ó	—	—.—	—.—
Repcze	uj, káposzta	—	9⅞	11.
	» bánsági	—	9⅞	11.

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett a tartósan szilárd newyorki gabona-jegyzések következtében szilárdabb irányban nyilt meg, de később a contremine eladásai következtében ismét elgyengült. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre mintegy 20,000 mm. 7.36, 7.37, 7.36, 7.35, 7.34 és 7.33 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 7.98, 8, 7.99, 7.98 és 7.97 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.40, 5.38 és 5.37 frton.

Hivatalosan *felmondatott* e hó 29-kére 500 mm. *káposztarepcze.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyenge volt a forgalom és az irány a contremine eladásai következtében lanyha volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.32, 7.33 és 7.32 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.97, 7.96 és 7.95 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.37 és 5.38 frton.

Szokványzab őszre mintegy 5000 mm. 6.06 és 6.07 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt.	7.32 —	7.34—
Szokványbuza tavaszra	frt.	7.95 —	7.97—
Tengeri május—juniusra	«	5.37 —	5.39—
Szokványzab őszre	«	6.05 —	6.07—
Szokványzab tavaszra	«	6.42 —	6.45—
Káposztarepcze aug.—szeptemberre	«	10.⅞ —	11—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom gyenge volt; az irány magasabb berlini gabonaárfolyamok következtében megszilárdult. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mmázsa 7.33, és 7.34 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.97, 7.96 és 7.97 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 15,000 mm. 5.40, 5.41, 5.42, 5.43 és 5.44 forinton.

Szokványzab őszre mintegy 5000 mmázsa 6.08, 6.09 és 6.10 forinton.

Szokványzab tavaszra 5000 mm. 6.46, 6.47 és 6.48 forinton.

Este 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza 1885. őszre	frt.	7.33 —	7.35—
Szokványbuza 1886. tavaszra	«	7.96 —	7.98—
Tengeri 1886. május—juniusra	«	5.43 —	5.45—
Szokványzab őszre	«	6.08 —	6.10—
Szokványzab 1886. tavaszra	«	6.47 —	6.49—
Káposztarepcze aug.—szeptemberre	«	10.⅞ —	11.

Terménytőzsde.

Terményekben igen csekély volt a forgalom és hivatalosan egy kötés sem jegyeztetett.

Szesz lanyha; ára 27.—27.50, szeszélesztő 29.—29.50.

Értéktőzsde.

Az üzérkedés ma tartózkodó volt, mert a magyar általános hitelbank fél évi mérlegét várták. Az irány azonban határozottan szilárd volt, különösen a déli tőzsdén berlini jelentések következtében. Az utótőzsde teljesen üzlettelen maradt. Az esti tőzsde ellanyhult, mert a magyar általános hitelbank fél évi mérlege nem elégitette ki az üzérkedést.

Előtőzsde.

Az előtőzsde csendes, de szilárd volt. Osztrák hitelrészvény 286.50—286.60-on vásároltatott, maradt 286.60 pénz. Egyéb értékekben nem volt forgalom.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 286.60—286.70.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde berlini jelentésekre szilárd irányban folyt le. Osztrák hitelrészvény 286.50—287-en vásároltatott, maradt 287 pénz, magyar hitelbank 289.75—290-en köttetett, maradt 289.75 pénz. Befektetési értékek közül magyar aranyjáradék 98.97½-en, magyar papirjáradék 92.37½-en és a magyar földhitelintézet 5½%-os záloglevele 103-on köttetett. Egyéb értékek közül forgalomba jöttek: I. budapesti gőzmalom 1300-on, Erzsébet-malom 264-en, egyesült fővárosi takarékpénztár 435-ön és Konkordia malom 605-ön. Valuták és váltók lanyhábbak.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 287—287.10, magyar hitelbank 289.75—290, magyar aranyjáradék 98.85—98.90, magyar papirjáradék 92.35—92.40.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2½ forint, nyolcz napra 6—7 frt, egy hóra 13—14 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsde teljesen üzlettelen volt. Osztrák hitelrészvény névleg 287, magyar aranyjáradék névleg 98.87½.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsdén ellanyhult az irány, mert a magyar általános hitelbank félévi mérlege nem felelt meg az üzérkedés várakozásának. Osztrák hitelrészvény 287—286.50, magyar hitelbank 288.75—288-on vásároltatott. Járadékokban nem volt forgalom.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286.50—286.60, magyar hitelbank 288—288.25.

Felszámitolási árfolyamok.

Magyar 4% aranyjáradék	—.—
« 5% papirjáradék	—.—
« általános hitelbank	290.—
« pénzváltó és leszámitoló bank	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	287.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török bir. dohdohány	—.—
Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, aug. 22. Az üzlet élénk. — Magyar urasági, öreg, nehéz 38—39 forintig, fiatal nehéz 41—42 forintig, fiatal, közép 42—43 forint, könnyü 42—43 forint. Közönséges szedett nehéz 40—41 frt, közép 40—41½ forint, könnyü 41—42 frt. — Romániai átmeneti. bakonyi nehéz ——— forint, átmeneti közép ——38½ forint, átmeneti könnyü ——— forint, eredeti nehéz —.— forint, átmeneti közép —.— forint. — Szerbiai nehéz 40—42 forint, közép 40—42 forint, könnyü 40—42 forint. — Hizó 1 éves élősulyban ——— forint, hizó két éves élősulyban 4% ——— forint, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4% levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4%-os levonással —.—.— forint. — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak t. vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtéríttetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, aug. 22. (Az *Egyetértés* távirata). A mai előtőzsdén is csendes volt az üzlet, különösen azért is, mert az üzérkedés a magyar általános hitelbank félévi mérlegét várva, tartózkodott minden kötelezettségtől. Csak az arbitrage volt abban a helyzetben, hogy néhány vásárlási megbizást hajthatott végre, mi az árfolyamok állására szilárditólag hatott. Magyar hitelbankrészvények kedvező mérlegbecslésekre emelkedtek. Valuták nem változtak.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286.40, *magyar hitelbank* 289.25, angol-osztrák bank 100.20, osztrák-magyar államvasut 296.30, Károly Lajos-vasut 243.50, májusi járadék 82.85, *magyar aranyjáradék* 98.87, husz frankos arany 9.90½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde változatlan árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 286.30, *magyar hitelbank* 289.25, osztrák tartományi bank 98.70, angol-osztrák bank 100, uniobank 79.75, bankegyesület 101.25, osztrák-magyar államvasut 296.30, déli vasut 13, Károly Lajos vasut 243.75, tramway 19 1.50, májusi járadék 82.85, *magyar aranyjáradék* 98.87, husz frankos arany 9.90½.

Később is pangott az üzlet, habár a *Herold* békés hirei szilárdabb irányt idéztek elő. A sorompón csak északi vasut részvényeiben volt vételkedv és ezek árfolyama ujból emelkedett. Egyéb befektetési értékek és valuták változatlanok. Váltók és valuták tartva.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 286.80, angol-osztrák bank 99.80, uniobank 79.80, bankegyesület 101.25, *magyar hitelbank* 289.50, osztrák-magyar államvasut 295.60, Károly-Lajos vasut 242.75, dunagőzhajózási részvény 454, Lloyd-részvény 560, északnyugoti vasut 166.75, elbavölgyi vasut 158, tramway 192.20, déli vasut 133.50, májusi járadék 82.82, osztrák aranyjáradék 109, *magyar aranyjáradék* 98.90, 1864-diki sorsjegy 168, bécsi községi sorsjegy 123.80, husz frankos arany 9.90½, német birodalmi márka 61⅓. Csendes.

Bécs, aug. 22. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 103.—, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 102.—. 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél 102.90. Erdélyi vasut 183.25. Magyar keleti vasut 109.20. Magyar ny. kölcsön sorsjegy 117.80. Szőlődézsmaváltsági kötvények 98.—. 6%-os aranyjáradék —.—. Tiszavölgyi sorsjegy 122.70. Magyar 4%-os aranyjáradék 98.90. Magyar vasuti kölcsön 147.50. Magyar hitelbank 289.50. Alföldi vasut 185.50. Magyar északkeleti vasut 176.—. Keleti vasuti elsőbbség 98.75. Tiszavidéki vasut-részvény 251.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 80.75, Kassa-oderbergi vasut részvény 149.50. Magyar papirjáradék 92.45. Dohány-részvények —.—. Leszámitoló-bank —.—.

Bécs, aug. 22. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 286.75. Déli vasut 133.50. 4%-os aranyjáradék 109.—. Váltó Londonra 124.75. Károly-Lajos vasut 242.75. 1864-es sorsj. 168.—. 1860-as sorsjegy 139.50. Török sorsjegy 20.50. Angol-osztrák bank részvény 100.—. 4.2%-os ezüstjáradék 83.60. Osztrák államvasut 295.70. 20 frankos 9.90. 4.2%-os papirjáradék részv. 82.85. Osztrák hitelsorsjegy 179.—, Osztrák-magyar bankrészvény 873.—. Császár. kir. arany 5.88. Német bankváltók 61.50. Elbavölgyi vasut részv. 158.—. Wiener Bankverein részvény 101.50. Dunagőzhajózási társ. részv. 455.—. Szilárd.

Magánforgalom.

Bécs, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *A déli tőzsde zárlata után* a magánforgalomban jegyez osztrák hitelrészvény 286.80, *magyar aranyjáradék* 98.90.

A délutáni magánforgalom alatt tartózkodó volt az irány. Osztrák hitelrészvény 286.50. A magyar általános hitelbank mérlegének megérkezése után igen élénk üzlet fejlődött ki és osztrák hitelrészvény 285.80, 286.60, 286.10, 287.30 és 286.60, *magyar hitelbank* 289.25—290 és 289, *magyar aranyjáradék* 98.90 után 98.87½.

Az **esti magánforgalomban** osztrák hitelrészvény 287.10 után 287.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A díjtételek alig változtak: Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3½ frt, nyolcz napra 7—7½ frt, egy hónapra 11½—12 forint, három hónapra 20½—21½ frt; osztrák-magyar államvasut egy hónapra 8—9 forint, Károly Lajos-vasut egy hónapra 8—9 frt, déli vasut egy hónapra 6—7 forint; *magyar aranyjáradék* egy hónapra 1¾—2 százalék, három hónapra 3¾—4 százalék.

Magánkamatláb: Első váltóra 3⅛—3½ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 3¾—4 százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai szombati heti tőzsdén csakis nehány nagyobb malom bevásárlásai következtében nyert a *buza*-üzlet nagyobb terjedelmet, mert különben rendkivül gyér volt a vételkedv. A kivitel egyáltalán nem és Csehország igen kevéssé volt képviselve. Az árak 10—15 krajczárral gyengültek. — *Rozs* határozottan lanyha és gyenge fogyasztási forgalom mellett 15 krral olcsóbban kapható. — *Árpa* finom fajokból kevés volt a piaczon, ellenben közép és más fajokból sok volt és sürgősen kináltatott és minőség szerint 25 krig is olcsóbb. — *Tengeri* 10 krral szilárdabb, kész áru 6—6.20 frt. — *Zab* változatlan, magyar kereskedelmi áru 6.50—6.60 frt, rostált 6.75—7 frt, legjobb 7.15 frt. — Eladatott:

Buza: *Szőregi* 1200 mm. 78.5 k. 8 frt, *csallóközi* 1000 mm. 78.2 k. 7.85 frt Bécs, *uj-becsei* 2500 mm. 78 k. 7.70 frt Budapest, *zentai* 2500 mm. 78 k. 7.75 frt, *perjámosi* 3000 mm. 79 k. 6.80 frt Perjámos, 1000 mm. 79 k. 8.30 frt, *gyertyámosi* 500 mm. 79 k. 8.20 frt Ebenfurth, *szent-miklósi* 500 mm. 78.5 k. 8.25 frt Ebenfurth, *paksi* 2500 mm. 79.5 k. 8.35 frt; *hartai* 2500 m. 78.5 k. 8.35 frt Bécs; mind három hónapra: kisebb tételekben eladatott: *Északmagyarországi* 80 k. 7.30 frt Köbölkut, 79 k. 7.35 frt Szered, 79 k. 7.70—7.90 frt Bécs: *marchfeldi* 60 k. 7.70 frt Lassee, 7.90 frt Bécs; *alsó-ausztriai* 78 k. 7.65 frt Bécs; *szent-iváni* 78/79 k. 7.85 frt Bécs.

Rozs: *Északmagyarországi* 600 mm. 73 k. 6.26 forint Érsekujvár: *győri* 600 mm. 79 k. 6.40 frt Győr; *bécsvidéki* 300 mm. 74 k. 6.80 frt Unter-Waltersdorf; *kecskeméti* 400 mm. 72 k. 6.55 frt Bécs; *esztergomi* 1500 mm. 73 k. 6.74 frt Bécs.

Árpa: *Bécsvidéki* 300 mm. 66/67 k. 7.60 forint Schwechat: *fejérmegyei* 2000 métermázsa 65.5 k. 5.95 forint Fehérvár; *pozsonyi* 800 métermázsa 65 k. 6.25 forint Pozsony; *szeredi* 1000 mm. 65.5 k. 6.05 frt Bécs; *pápai* 500 m. 67 k. 7.70 frt, 600 m. 7.50 frt, 600 m. 8 frt; *bécsvidéki* 400 m. 67 k. 7.40 frt, 200 m. 67 k. 7.60 frt, mind Bécs; *ujszőnyi* 1000 m. 67 k. 6.60 frt, Ujszőny; *alsó-ausztriai* 400 m. 67 k. 7.10 frt; *észak-magyarországi* 500 m. 66 k. 6.60 frt, 500 m. 66 k. 6.80 frt; 1000 m. 65.5 k. 6.25 frt, Érsekujvár; *nyitrai* 1000 m. 7.75 frt, 500 m. 8 frt, Nyitra: *kaposvári* 500 m. 8.50 frt, Kaposvár: *szeredi* 1000 m. 65 k. 6.60 frt.

Határidőüzlet délelőtt igen szük határok között mozgott figyelemreméltó változás nélkül. Az irány általán nyugodt volt, csakis zab szilárdan tartott. Köttetett: *Buza* őszre 7.68—7.72, tavaszra 8.32—8.35; *rozs* őszre 6.66, tavaszra 7.02, *zab* őszre 6.56, tavaszra 6.94—6.96 és *uj tengeri* 5.73 frton. *Tengeri* szeptember—októberre 5.95, augusztusra fedezési czélokra 6.05 frton köttetett.

Délután élénkebb üzlet mellett csendes magatartásban zárulnak: *Buza* őszre 7.68—7.70, tavaszra 8.32—8.33; *rozs* őszre 6.64, tavaszra 7.04. *Zab* őszre 6.53—6.55, tavaszra 6.92—6.94, *tengeri* augusztus—szeptemberre 5.80—5.90, uj tengeri 5.73—5.74 frt.

Szesz. A kinálat és kereslet hiánya mellett kész áru jegyez névleg 28⅛ frtot.

KULFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 124.85, olasz bankpiaczokra 49.25, Napoleon d'or 9.89½, májusi járadék 82.85, *magyar aranyjáradék* 92.90, osztrák hitelrészvény 286.75, olasz járadék 94.30. Igen csendes.

Berlin, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A pétervári Herold békés hangu czikkére általán szilárd az irány. Vasuti értékek csendesek. Járadékok igen szilárdak, orosz értékek élénkebbek. Később minden csendesebb és kissé elgyengült, csakis járadékok szilárdak. Zárlat nyugodt. Magánkamatláb 2⅞ százalék.

Berlin, aug. 22. (Tőzsdei jelentés.) Meglehetősen szilárd, de csendes irányzat mellett bankpapirok és orosz értékek magasabb árak mellett kerestettek. Más papirokban csekély volt a változás. Kamatláb 2⅜ százalék.

Berlin, aug. 22. (Utótőzsde.) *Magyar aranyjáradék* 80.60, osztrák hitelrészvény 469, osztrák-magyar államvasut 484, osztrák déli vasut 218½, Károly Lajos-vasut 99½. Szilárd.

Frankfurt, aug. 22. (Esti tőzsde.) *Magyar aranyjáradék* 80.68, osztrák hitelrészvény 233.62, osztrák-magyar államvasut 241.37, Károly-Lajos vasut 197.37, *magyar hitelbank* 236½. Szilárd.

Páriz, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Igen szilárd irány mellett jegyeznek: 4½ százalékos franczia járadék 109.05, 3%-os franczia járadék 81.08, olasz járadék 95.27, Szuez-részvény 2025, török vasuti kölcsön 16.07, spanyol járadék 57.93, ottomán bank elsőbbségei 398.70, Panama-részvények 433.75, Banque de France 4945.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os franczia járadék 81.15, 4½%-os franczia járadék 109, franczia törleszthető járadék 82.80, *magyar aranyjáradék* 80⅜, osztrák-magyar államvasut 600, osztrák déli vasut 276, ottomán bank 535. Szilárd.

Páris, aug. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az *utótőzsdén* igen szilárd volt az irány és az ottomán bank elsőbbségeiben rendkivül élénk üzlet fejlődött 395 és 405 között.

5 óra 5 perczkor jegyeznek: Ottomán bank elsőbbségei 402, orosz rubel 251.25, magánkamatláb 1¾ százalék. Pénz igen bőven van.

London, aug. 21. *Magyar aranyjáradék* 79⅞, osztrák aranyjáradék 87, osztrák ezüstjáradék 67, angol konzolok 100.01. Csendes.

Newyork, aug. 21. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márkától (60 napi látra) 94⅜, váltó Londonra 4.84½, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 122⅞, Erie-vasut 17½, váltó Párisra 5.21¼.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, s szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transaktió-költségek, továbbá a medio- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 61 frt 20 kr, 100 frk vista = 49 frt 50 kr.

Augusztus hó 22.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
*Franczia 3%-os járadék	81.15	—.—	—.—
« 4½%-os «	109.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut . . . U	600.—	295.33	—.—
Osztrák déli vasut . . . U	276.—	133.28	—.—
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék	82.80	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék . . . M	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön . . . U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank . . . K	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank . . . K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék . . . U	80.38	98.80	—.—
Magyar 5%-os papirjáradék . . . U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank . . . K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.			
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék . . . K	67.60	82.78	+ 0.05
« 5%-os « . . . K	80.70	93.28	− 0.31
« 4⅕%-os ezüstjáradék . . . K	68.10	83.48	—.—
« 4%-os aranyjáradék . . . K	88.90	109.16	− 0.08
Magyar aranyjáradék . . . U	80.75	98.99	− 0.08
« 5%-os papirjáradék . . . U	75.30	92.44	+ 0.05
« keleti vasuti kötvények . . . K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv. . . . K	102.40	125.49	− 0.10
Osztrák hitelrészvény . . . U	469.—	286.91	+ 1.—
Magyar hitelbank . . . U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut . . . U	484.—	296.17	+ 0.32
Osztrák déli vasut . . . U	218.—	133.33	− 0.11
Károly-Lajos vasut . . . U	99.50	243.45	+ 0.25
Kassa oderbergi vasut . . . K	60.90	149.15	− 0.32
*Román vasuti részvények	—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy	202.90	124.17	+ 0.32
Váltó bécsi piaczra	163.10	61.21	− 0.04
*Keleti kölcsön II. kibocsátás	60.60	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank . . . K	—.—	—.—	—.—
« leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
« országos bank . . . K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.			
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék . . . K	67.60	82.78	+ 0.21
« 5%-os « . . . K	80.81	99.40	− 0.08
« 4⅕%-os ezüstjáradék . . . K	68.—	83.36	− 0.08
« 4%-os aranyjáradék . . . K	89.—	109.28	+ 0.02
Magyar aranyjáradék . . . U	80.68	98.91	− 0.01
« 5%-os papirjáradék . . . U	75.50	92.68	+ 0.08
Osztrák hitelrészvény . . . U	232.62	287.15	+ 1.39
Osztrák-magyar bank . . . K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut . . . U	241.25	295.66	− 0.11
Károly-Lajos vasut . . . U	198.—	242.64	+ 0.09
Osztrák déli vasut . . . U	108.87	134.02	+ 0.05
Erzsébet osztrák nyugoti vasut . . . K	191.87	238.74	− 0.12
Magyar-gácsországi vasut . . . K	143.75	176.92	+ 0.15
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények . . K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra	163.12	61.22	− 0.07
4½%-os földhitelintézeti záloglevél K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank . . . U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank . . . K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	—.—	—.—	—.—

KULFÖLDI ARUTOZSDEK.

Berlin, aug. 22. *Buza rozs* és *zab* szilárd, *olaj* csendes, *szesz* bágyadt.

Lindau, aug. 22. Az árak nem változtak. Magyar *buza* 21—21½ frank.

München, aug. 22. Buza 8.56, rozs 7.29, zab 7.10, árpa 7.05 márka mázsánkint. Összes felhozatal 8162, összes eladás 7424 mázsa.

Páris, aug. 22. *Buza* csendes, *liszt* hanyatlik, *olaj* nyugodt, *szesz* szilárd.

Páris, aug. 21. Nyers *czukor* 88° 44¼ frank tartott; fehér czukor folyó hóra 49.80 frank, szeptemberre 50 frank tartott, októbertől 4 hónapra 53 frank. Raffinade 108½—109½ frank.

London, aug. 21. Havana *czukor* névleg 15.

London, aug. 21. Gabona csendes, renyhe és változatlan. Ausztráliai *buza* inkább szilárdabb, érkezett szilárdabb. — Repczeolaj helyben 23⅞. — Felhozatal: Buza 48480, árpa 5670, zab 38430 imperial-quarter. — Az időjárás borult.

Zürich, aug. 22. Változatlan. Elsőrendü magyar 21—22½ frank.

Bréma, aug. 21. Finomitott *petroleum* helyben 7.65, szeptemberre 7.65, októberre 7.75, novemberre 7.85, deczemberre 7.95 márka.

Newyork, aug. 21. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 10 5/16, Neworleansban 9⅝. — Petroleum fin. 70° Abel Test Newyorkban augusztusra 8⅜. — Philadelphiában augusztusra 8¼. — Nyers petroleum 7¼. — United pipe line certificates 103¾. — Liszt 3.75. — Piros őszi buza helyben 94.— cent (= 8.90 frt), szeptemberre 94 cent (= 8.90 frt), októberre 94½ cent (= 8.93 frt), novemberre 96¼ cent. (= 9.14 frt) 100 kilonkint. Tengeri 54. — Czukor (Fair rafining Muscovados) 5.05. Rio-kávé 8.25. — Zsir (Wilcox jegyü) 6.80. (Fairbank jegyü) 6.85. — Gabona fuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3 cent. (= 0.86 frt. 100 kilókint.) — Napi felhozatal gyapotból 1000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitási dij waggonrakmányokban 100 kilónként értendő. A számitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 61.20 frt 100 frk 49.50 frt

Augusztus hó 22.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest os frt. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	20.60	10.19	—.—
— szeptemberre	20.80	10.30	—.—
— utolsó 4 hóra	21.60	10.69	0.09
— novembertől 4 hóra	22.40	11.09	—.—
Liszt 9 márkás folyó hóra	43.25	13.48	—.—
— szeptemberre	46.75	14.57	− 0.26
— utolsó 4 hóra	47.50	14.80	− 0.01
— novembertől 4 hóra	48.25	15.04	− 0.02
Olaj folyó hóra	59.—	29.20	− 0.01
— szeptemberre	59.75	29.58	− 0.13
— utolsó 4 hóra	60.75	30.08	—.—
— első 4 hóra	62.75	31.07	—.—
Szesz folyó hóra	48.25	26.01	—.—
— szeptemberre	48.75	26.27	+ 0.13
— utolsó 4 hóra	49.—	26.40	+ 0.13
— első 4 hóra	49.75	26.82	+ 0.13
Szállítási díj: Budapestről	8.27	4.14	—.—
— « Bécsből	7.87	3.94	
BERLIN.			
Buza szept.-októberre	155.75	9.53	+ 0.02
— október-novemberre	158.—	9.67	+ 0.02
Rozs szept.-októberre	138.50	8.48	+ 0.01
— október-novemberre	140.25	8.58	—.—
Zab szept.-októberre	127.75	7.82	—.—
— október-novemberre	129.—	7.89	—.—
Olaj szeptember-októberre	45.40	27.78	+ 0.10
— április-májusra	48.50	29.68	+ 0.04
Szesz auguszt.-szeptemberre	42.50	26.01	+ 0.16
— szeptember-októberre	42.50	26.01	− 0.08
Szállítási díj: Budapestről	3.93	2.42	
— « Bécsből	3.24	1.91	
STETTIN.			
Buza szeptember-októberre	157.50	9.63	+ 0.13
— április-májusra	169.—	10.34	+ 0.08
Rozs szeptember-októberre	137.—	8.38	− 0.04
— április-májusra	145.—	8.87	− 0.04
Olaj augusztusra	45.70	27.97	− 0.02
— szeptember-októberre	45.50	27.84	− 0.02
Szesz kész szállításra	42.20	25.83	− 0.02
— augusztus-szeptemberre	41.80	25.58	− 0.02
— szeptember-októberre	41.80	25.58	− 0.15
— november-deczemberre	41.50	25.40	− 0.15
Repcze	—.—	—.—	− 0.02
Szállítási díj: Budapestről	4.81	2.95	—.—
— « Bécsből	3.62	1.81	
KÖLN.			
Buza novemberre	16.70	10.22	+ 0.06
— márcziusra	17.30	10.59	+ 0.05
Rozs novemberre	14.20	8.69	− 0.01
— márcziusra	14.80	9.06	− 0.06
Olaj kész szállításra	24.—	29.37	− 0.63
— októberre	25.10	30.72	+ 0.08
Szállítási díj: Budapestről	5.95	3.65	
BOROSZLÓ.			
Buza	16.40	10.04	− 0.01
Zab	13.20	8.08	—.—
Olaj	42.60	26.07	− 0.16
Rozs	13.90	8.51	− 0.01
Repcze	20.50	12.55	− 0.01
Tengeri	14.—	8.57	− 0.01
Szállítási díj: Budapestről	2.95	1.81	

BORÁSZAT.

*** **Fillokszera.** Hevesmegye gyöngyöspatai járásába kebelezett *Szücsi* községben a fillokszera jelenléte konstatáltatván, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter nevezett községnek, valamint a már külön zárlat alá helyezett *Apcz* községnek összes szőlőterületeit, valamint az olyan kerteket, melyekben egyes szőlőtők állanak, «apczi zárlati csoport» elnevezéssel ujabban alakitott zárlati csoportba osztva — zár alá helyezte.

A kis lotto huzásai aug. 22-én.

Bécs:	13	34	64	25	5
Grácz:	82	51	18	62	80
Temesvár:	68	89	72	77	47

NAPIREND: Augusztus 23-án.

Naptár: Vasárnap. Róm. kath: D. 13. Ben. Fülöp. — Prot.: D. 12. Zakeus. — Görög-orosz: (aug. 11.) F. 13. Euplusz. — Zsidó: (elul 12.) Rebekka — Nap kél 5 ó. 8 p., nyug. 6 ó. 55 p. — Hold kél 5 ó. 39 p. d. u., nyug. 2 ó. 43 p. reggel. — Nap a szüz jegyébe lép 1 ó. 46 perczkor délelőtt.

Igazságügyminiszter fogad d. e. 10-től d. u. 2.

Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.

Országos kiállitás a városligetben reggel 8-tól este 6 óráig. Belépti dij 30 kr. 6 órától 20 kr.

Nyári virág-, gyümölcs- és zöldségkiállitás az időleges kiállitások csarnokában.

Élő méhek nemzetközi kiállitása az állatkiállitás területén.

Méhészeti kongresszus d. e. 9 órakor a kiállitási hangversenyteremben.

Kiállitási ünnepély este 8 órakor kivilágitással.

Nemzetközi képkiállitás a műcsarnokban (Andrássy-ut 69. sz.) d. e. 9-től d. u. 6 óráig. Belépti dij 50 kr.

Ügető versenyek d. u. 3 órakor a kerepesi-uti uj ügető pályán.

Indiai kiállitás az iparművészeti muzeumban d. e. 9 — d. u. 4. Belépti dij 20 kr.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponként délelőtt 10—11½ óra között.

Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Nemzeti muzeum: képtár d. e. 9 d. u. 1-ig.

Orsz. m. iparművészeti muzeum az Andrássy-uton látható naponként d. e. 9-től d. u. 4 óráig.

Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.

Műszaki iparmuzeum a kerepesi uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 12-ig.

Nyilvános könyvtárak zárva.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti-dij 30 kr.

Margitszigetre hajó indul félóránkint. A szigeten mindennap népzene, kedd, csütörtök, szombat, vasárnap és ünnepnapokon katona-zene.

Svábhegy. Lóvonatu és fogaskerekü vasuti összeköttetés. Indul a Károly-kaszárnyától negyedóránkint, a városmajortól reggel 6-tól 10-ig félóránkint, d. u. 3-ig óránként, azután ismét félóránként esti 10 óráig.

Kivonat a hiv. lap aug. 22-i számából.

Árverések a fővárosban. Trajtler Gyuláné 1500 forintra becs. ingóságai aug. 27 (váczi körut 56). Simon János 403 forintra becs. ingóságai aug. 31 Promontor.

Árverések a vidéken. Nagy Sándor 1311 forintra becs. ingatl. szept. 23 Kun-Szent-Márton. Hoffmann Jakab 2631 forintra becs. ingatl. szept. 10 Nagy-Kanizsa. Bozóky József 2571 forintra becs. ingatl. szeptember 21 Kun-Szt.-Márton. Tedesco Leon B. 1784 forintra becs. ingatl. szept. 21 Arad. Szabó Istvánné 1540 forintra becs. ingatl. szept. 16 Szeged. Soos Lila 6796 forintra becs. ingatl. decz. 31 Erzsébetváros. Feigelstock Adolf 2580 forintra becs. ingatl. okt. 19 Beő (Sopron). Spirk Jakab 2066 frtra becs. ingatl. szept. 19 Liebling (Csakovár), Megyeri Ferenczné 3330 forintra becs. ingatl. okt. 12 Csohaj (Margitta). Fischer Tivadar 24,070 frtra becs. ingatl. nov. 16 Székelyhid. Klein Lipót 1500 frtra becs. ingatl. szept. 5 Csakovár. Fülöp János 2417 frtra becs. ingóságai szept. 2 M.-Kovácsháza (Battonya). Gajzágó János 1606 frtra becs. ingatl. okt. 13 M.-Telegd (Nagyvárad). Szilágyi Antal 3030 forintra becs. ingóságai aug. 26 Gebe (M.-Szalka). Sándor Mihály 391 forintra becs. ingatl. aug. 27 Vizslás (Losoncz). Nagy Gyula 598 forintra becs. ingóságai szept. 4 Nagy-Káta. Szmetán Károly 793 frtra becs. ingatl. szept. 17 Szeged. Putics Csedomir 3331 forintra becs. ingóságai aug. 22 Szeged. Hoschek Ferencz 318 frtra becs. ingatl. szept. 2 Kalász (pestv. tvszék).

Csődhirdetmények. Schaffer Samu erdevidi lakos ellen, bej. szept. 21. Tömeggondnok: Sumanovics Kosztá ügyvéd.

Csődmegszüntetések. Demetrovics János temesvári lakos elleni.

Pályázatok. A budapesti lipótmezei m. kir. országos tébolydában II-od orvosi, — Verbiczen (Liptóm.), Muraszombatban (Vasm.) postamesteri, — a szász-régeni kir. jbiróságnál jegyzői, — a nagy-ilondai kir. járásbiróságnál irnoki, joggyakornoki és II. oszt. hivatalszolgai, — a galanthai kir. jbiróságnál aljegyzői, — a nagy-enyedi kir. orsz. fegyintézetnél irnoki állomásokra.

Felelős szerkesztő **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NÉVSORA.

Marchall-szálloda az „Angol királynéhoz."

Almásy P. gr. Kétegyháza
Mus... gr. Bécs
Appony L. gr.-né Bécs
Esterházy N. gr. Csákvár
L...ocki C. gr. Krakó
Bethlen E. gr. Erdély
Weissenstein C. Bécs
Dr Clasoer E. Páris
Vladan G. Páris
Balo... F. Szabadka
Bogdanov... R. Galicia
Teszt G. Páris
Burian J. Moszkva
Ambrózy C. Belgrád
Forgách J. Kassa
Müller L. Bécs
Rowe J. J. Angolország
Dr. Gobbes J. R. Anerley
Kafka H. Brünn
Csirkovics M. Kubin
Pfub F. Szabados
Hammel J. Angolország
Czem... J. Veszprém
Dr. Bałajnovski W. Lemberg
Hovak J. Prága
Pezina J. Prága
Schwarz H. Brünn
Blumrich J. Bécs
Dietrich O. Bécs
Weigel A. Berlin
Loew H. Berlin
Joseph E. Páris
Strinowski W. Boroszló
Drexler A. Lemberg
Maier G. Prága

Vadászkürt szálloda.

Chorinszky J. Szemered
Balelt E. Bécs
Sárvary L. Debreczen
Sárváry F. Debreczen
Szirmay J. Kassa
Stujovics J. Belgrád
Filipi S. Varsó
Fekete M. Eszes
Theodorescu V. Krajova

Európa szálloda.

Ravesnasroos P. Rotterdam
Halmagyi E. Jassy
Gorsew N. Jassy
Ehrenthal E. Szerajevó
Meitner V. Heilbronn
Oerswand H. Grimen
Hütter Gy. Szerajevó
Theodorescu F. Bukurest
Grosse F. Frankfurt

Magyar király szálloda.

Fernbach V. Apatin
Stern L. Topolya
Hay S. Ujvidék
Turkovszki E. Breslau
Stein N. Szeged
Galamb C. Bécs
Malinovszky V. Bécs
Kaditsch H. Bécs
Mühlauer T. Bécs
Lustig J. Kanizsa
Carl F. Troppau
Weis S. Mohács
Ozegovits T. Horvátország
Lohl Ze. Torzsa
Spitzer J. Mislitz
Fedor B. Marczali
Hava A. Josefstadt

István főhg. szálloda

Malerini J. Mohács
Bissaro P. Görz
Alexa C. Jassy
Jakow C. Bukurest
Schwarz A. Bécs
Odstal J. Bécs
Terpe V. Berlin
Kohn B. Mór
Netter J. Mór

Hungária szálloda.

Wohl A. Páris
Lavallo A. Páris
Keller A. Versailles
Biovier A. Páris
Warner J. Szombathely
Fleischer K. Galátz
Pitmann E. Ress
Bastle E. Ress
Haare Gy. Meissen
Feher J. Szeged
Frank A. Eger

Kosl A. M.-Sziget
Fabini H. Kolozsvár
Vaskor J. Kassa
Schmidt J. Robier
Pöschel V. Selmecz
Dr. Michaelis Königsberg
Pick S. Marchegg
Glaser H. Bécs
Geschläger M. Bécs
Michelis A. Bécs
Merbs A. Bécs
Marmorstein J. N.-Mihály
Weis M. Bares
Jakobi M. Páris

Schmidt-Orient szálloda.

Beles J. N.-Várad
Molnár J. Kőszeg
Dr. Friedrich F. Prága
Zigro M. N.-Várad
Turóczy P. Buzás
Turóczy D. Besenyél
Figur N. Szolnok
Kubinyi N. Gömör
Leuch G. Vácz
Brändl A. Arad
Lucie L. Opotovácz
Matscheoy J. Breicz
Károly J. N.-Várad
Biller S. Fiume
Jansky J. Cista
Kiss G. Nyiregyháza
Bucher M. M.-Vásárhely
Graner J. Nis
Antonovics J. Belgrád
Fried S. Sarkad
Günsberger K. N.-Várad
Tosa L. Kolozsvár
Talabéry L. Pacsa
Kereszttury G. Gy.-Sziget

Aranysas szálloda.

Gr. Dobzinsky J. Bécs
Török A. Keresztliget
Varga Gy. Szatmár
Krisztiány A. Debreczen
Katona Zs. Kecskemét
Székely L. Csákova
Kováts J. Szeged
Tichy B.-né N.-Becskerek
Asztalos S. Szalmár-Sziget
Deutsch M. Czegléd

Erzsébet szálloda.

Krencsz R. Szolnok
Rezsőffy Gy. Janoshida
Özv. Tamay Jánosné Eger
Özv. Horváth Józsefné Miskolcz
Pfailer J. Temesvár
Haar J. N.-Károly
Dr Budor T. S.-Szt.-György
Merzer L. Kolozsvár
Jakab Géza Pancsova
Lengyel S. Rimaszombat
Dr. Markovich L. Gyöngyös
Blau M. Dabas
Szabó P. Győr
Preisinger J. Arad

Pannonia szálloda.

Radwitz F. báró Bregenz
Szepsy L. Vinga
Klein K. Nyitra
Garobb E. S.-Tarján
Goldschmidt Szeben
Veisz S. Ujpest
Heriez J. Beszterce
Dr. Szabó Gy. Miskolcz
Albrecht J. O-Becse
Hoffmann J. Szombathely
Drotheff J. Bács-Ujhely
Szigethy M. Mitrovicz
Jur... M. Mitrovicz
Hettenberger Eperjes
Collinaszy Gy. Szarvas
Silberstein F. Szarvas
Winterfeld V. Pétervár
Prónay P. N.-Berezel
Meszesy L. Szentes
Mátray L. Nyitra
Unger L. Moravicza
Kállai A. Nyitra
Harsányi L. N.-Várad
Lányi G. Ungvár
Szabó E. Berzseny
Sey F. Pécsvár

Két korona szálloda.

Dr. Tóth D. Haraszti
Bercsényi L. Vikla
Gassauer A. Teplitz
Molnár A. Szatmár
Özv. Kaszás J.-né Dab
Nagy J. Mecske

Végh S. Terebegy
Kun ... V.-Harsány
Hem... B. Eszék
Kul... K.-Szt-Miklós
Németh A. ...Szt-Miklós
Szarka A. Ujvidék

Tigris szálloda.

Wohl H. Losoncz
Fleischer M. H.-Böszörmény
Schreier A. M.-Ostrau
Benesch J. M.-Ostrau
Deutscher F. M.-Ostrau
Kovacsik A. M.-Ostrau
Feller A. H.-Böszörmény
Tóth J. Kassa
Treves Gy. Triest
Harmath S. M.-Vásárhely
Diakonovich A. Resicza
Spitzer J. Bereg
Lehmann G. Aussig
Cseidesz A. Bukarest
Hoffmann M. Jolsva
Hörmann L. Kecskéd
Weis A. Albersdorf

Nemzeti szálloda.

Milutinovich G. Pancsova
Zupits M. Titel
Tomsich B. Somogy
Haberger E. Arad
Friedländer H. M.-Ostrau
Nedelkovich A. Bukarest
Andreanescu J. Bukarest
Löcs R. Arad
Radivojevich L. Kametitz
Dobrovszki L. Pétervárad
Lindenmayer Gy. Bécs
Köhler A. Reichenberg
Pokorny J. Fehértemplom
Fried M. Kanizsa
Spindepper F. Bécs
Lemberg K. Köln
Sandtner J. Bécs
Bálinth J. br. N.-Ernye
Haberger A. Hidvégh
Berndeder J. Arad
Brichta A. Prága
Bacarcich J. Fiume
Steinbach R. St-Francisco
Rölenid G. Páris
Bardet R. Páris
Rateau R. Páris
Dr. Herz Bécs
Henn W. Pilgram
Vater Kellner Bustyaháza
Damjanovits K.-né Ujvidék
Kehler B. Reichenberg
Schmiedt A. Bécs
Ullrich A. Bécs
Gulir J. Bécs
Kovács J. Nyitra
Nyéry A. Nyitra
Kramolin F. Teplitz
Freund A. Drezda
Langer A. Bécs
Knapp F. Bécs

London szálloda.

Barinyay V. Bécs
Ertbal J. Temesvár
Mihajlovits A. Lugos
Drost T. Prága
Weismantel V. Prága
Jerzy F. Temesvár
Rogge C. N.-Körös

Machnicisci F. Krakó
Okolicsány J. B.-Gyarmat
Gilhausen H. Bozen
Zatucki J. Szombathely
Plathy C. Surány
Seibert C. Bécs
Wessali O. Bécs
Jurkovits J. Ebebe

Holzwarth-Frohner száll.

Wiesenbach K. Bécs
Genzzini P. Bécs
Rudolfer M. Bécs
Frankl F. Bécs
Mittler J. Bécs
Moss S. Bécs
Hemolto M. Soldin
Lord J. Zsigmondháza
Mathias F. Páris
Behrle O. Reinichen
Stresmitz S. J.-Bunzlau
Wanka W. J.-Bunzlau
Prasse M. Warnsdorf
Wettler C. Rohrschach
Tintner H. Brünn
Kron J. Tinzlitz
Kovalik J. Ustya
Kurtz J. Perjámos
Korschek E. Allios
Redeli J. Medgyes

Fehér hattyu szálloda.

Kelemen J. Pásztó
Spitzer J. Pomáz
Hermann J. B.-Gyarmat
Fürst J. Bátorkész
Lucki D. Putnok
Braun J. Ungvár
Róth M. Miskolcz
Braun J. V.-Selye
Schiff J. N.-Károly
Hamburg M. Kassa
Rhamm K. Brauschweig

Fehérló szálloda.

Sebilanovics Gy. Zimony
Dr. Wesselik K. Prága
Adorján M. Csurgó
Barlagi A. Bécs
Bauer J. M.-Szt-Péter
Horváth A. Erdély
Hele S. Halas
Lovász A. Almás
Grósz A. Szolnok
Czuckermann J. Prága
Klein J. Bécs
Tichy F. Földvár
Keszl r Gy. Debreczen
Endersch G. Csákvár
Kohn M. Tapolcza
Pauk W. Tapolcza
Schäffer J. Szabadka
Paller F. Pück
Frölich N. Fürstenfeld
Paizs K. Nagyvárad
Deutsch S. Sörény
Salatz S. Szolnok
Csernei A. Belgrád
Klammer J. München
Daveli A. Bécs
Folck J. Pozsony
Weisz J. Veszprém
Bauer A. Szeged
Schvartz J. Győr
Schlecker J. Prága
Kuglics M. Bukarest

Elhaltak névsora 1885. augusztus 20-án.

Kasinczky Váczi Eszter 40 é. mező VIII. k. Sándor-u. 38 aggkérlob.
Németh István 36 é. napsz. I. k. Orbánhegy 545 kimerülés.
Schwendtner János 85 é. VIII. k. Magdolna-u. 15 agyguta.
Mátray Gábor 2 é. huszárkapitány fia VIII. k. stáczió-u. 36 kimerülés.
Brüder Antal 38 é. borbély VII. k. kerepesi-ut 66 tüdővész.
Jablonszky Ignácz 53 é. asztalos VII. k. szegényház tüdővész.
Diesel Antal 47 é. pinczér VI. k. király-u. 34 gümőkór.
Szőgyi Varjasy Róza 73 é. majoros neje VI. k. Hungária-ut 1513 aggkór.
Molnár Hordos Erzsi 30 é. szolga neje VI. k. sziv-u. 60 tüdővész.
Herz Szakolczay Mária 32 é. asztalos neje VI. k. szőlőkert-u. 24 aggkérlob.
Miller Mária 62 é. mező VI. k. Epreskert-u. 17. hashártyalob.
Sautner Mária 27 é. cseléd VIII. k. Bökes-u. 17 hashártyalob.
Placst Ede 74 é. nyelvmester VII. k. Csömöri-ut 25, rák.
Szlavina A 73 é. napsz.-nő, lakástalan, veselob.
Wagner M Katalin 54 é. lakástalan, veselob.
Kudlicsek A. 40 é. napsz. II. k. János-kórház, tüdővész.
Brogle Anna 41 é. napsz.-nő, II. k. János-kórház, májbaj.
Teleki Ida 19 é. napsz.-nő, VIII. k. Kisfaludy-u. 3, tüdőgümő.
Visniczky Margit 4 é. szolga leánya VIII. k. József-u. 35. agykérlob.
Szobkocsik István 32 é. czipész, IV. k. Szerb-u. 17, veselob.
Wernecke Henrik 41 é. lakatos, VIII. k. Stáczió-u. 46, gümőkór.
Gyikó Jónás 60 é. napsz. utról, agyguta.
Szijártó K. 25 é. ács, IX. k. Mester-u. 22. tüdővész.
Némedi József 37 é. napsz. IX. k. Üllői-ut 17. tüdővész.

NYILT-TÉR.

Csak a jót utánozni, csak hogy ez utánzatoknál azután a közönség huzza a rövidebbet, mint ez a táplálószerek hamisitásainál tapasztalható. Ezért a Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsainál, melyek gyomor-, máj-, s epe-bajokban kitünő szerül használtatnak, a vételkor minden doboznál (70 kr a gyógyszertárakban) ügyelni kell a czégjegyre, a fehér keresztre vörös mezőben s Brandt R. névaláirására. 2006

HATSCHEK MIKSA látszerész
Budapest, váczi-utcza 23. szám a „Nagy Kristófhoz" czimzett házban. 2385
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Valódi **gyémánt** utánzott ékszerek ezüst és aranyban foglalva is kapható.

Alólirott ezennel kinyilvánitom, hogy a folyó év augusztus hó 9-én megjelent hirlapokban Gyárfás Gergely vasuti hivatalnok nevébe közzétett s egy 2400 frtos ternó nyereményt tárgyazó nyilatkozat nem egyébb **tréfánál**, hisz nyeremény már huzamos idő óta itt Deésen nem is volt ily nagy; miért is az illető urtól bocsánatot nyervén kötelességemnek tartom ebbeli hibámat lovagias uton jóvá tenni.
Kelt Deésen, 1885. augusztus 12-én.

Előttünk:
Papp Kálmán, joghallgató.
Lombay Lajos, tanár-jelölt.

Barabás Károly, vasuti hivatalnok.

2366

90 kr. *Egy doboz* *90 kr.*

Henri Nestlé
Gyermektáplisztje
Henri Nestlé
condensált teje
egy doboz 50 kr.
Főraktár Neruda Nándor-nál Budapesten.
Kapható Budapesten s a vidéken az összes gyógyszertárakban, gyógy- és fűszerkereskedésében. 2021
Gyárjegy.

Hitel-igérvények
a szeptember 1-én tartandó huzásra 2363
Főnyeremény 150,000 frt o. é.
Elárusitja 4½ frtjával s 50 kr. bélyegdijért
LUEFF M. illatszerész, Budapesten, váczi-utcza 28. sz.

Schlesinger Mór ugy saját mint gyermekei **Pál, Hermina** férj. **Polakovits, Emma** férj. **Gruber, Cornélia,** valamint vői **Polakovits Mátyás** és **Gruber Henrik** és unokája **Polakovits Ödön,** ugyszinte számos testvérei és rokonai nevében szomorodott szivvel jelenti felejthetetlen neje, ill. anyjuk, anyósuk és nagyanyja

Schlesinger Katalin szül. Deutsch

f. hó 21-én hosszas szenvedés után élete 48-ik és boldog házasságának 27-ik évében történt gyászos kimultát.

A boldogult hült tetemei vasárnap f. hó 23-án délelőtti 11 órakor fognak a gyászházból (Árpád-utcza 12.) a helybeli izraelita sirkertben örök nyugalomra tétetni.

Budapest, 1885. augusztus 22-én. 2371

Béke poraira?

SZINHAZAK ES MULATSAGOK.

NEMZETI SZINHÁZ
Évi b. 113. Havi b. 17.
Budapest, aug. 23-án.
Az ember tragédiája.
Drámai költemény. Irta Madách Imre. Szinre alkalmazta Paulay Ede. Zenéjét szerzette Erkel Gyula.
Személyek:
Az ur — * * *
Rafael — H. Lánczy I,
Gábor — Alszegi I.
Mihál — Rajnai G.
Lucifer — Gyenes
Ádám — Szacsvay
Éva — Jászay M.
Föld szelleme — Egressy
Kezdete 7 órakor.
Holnap, aug. 24-én.
Bérletfolyamban:
Denise.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Páholy-b. 67. Havi b. 11.
Budapest, aug. 23-án.
Bianchi B. k. a. vendégjátékául:
HAMLET.
Nagy opera 5 felv. Irták Carré és Barbier. Forditotta Böhm G. Zenéjét szerzette Thomas A.
Személyek:
Hamlet — Odry
Claudius — Ney
Király szelleme — Tallián
Polonius — Szekeres
Laertes — Pauli
Marcellus — Zsitvai
Horatio — Szendrői
Gertrud — C. Saxlehner
Ophenia — Bianchi B.
1-ső sirásó — Dalnoki
2-ik » — Kőszeghy
Kezdete 7 órakor.
Holnap, aug. 24-én.
Az operaház zárva.

NÉP-SZINHÁZ.
Budapest, aug. 23-án.
Az ördög pirulái.
Látványos bohóság, énekkel, tánczczal és zenével, 3 felv. és 15 képben.
Személyek:
Albert — Vidorné
Magloire — Ujvári
Sottines — Kiss
Seringuinos — Komáromi
Babylas — Szilágyi
Rodriguez — Horváth
Bernadillo — V. Kovács
Izabella — Kaczér N.
Boh. istennője — Szélényi A.
Sára — Partenayiné
Bigaro — Kőry
Marceline — Ágostoni B.
1-ső pinczér — Kósa
2-ik « — Kopácsi
1-ső hordár — Hortobágyi
2-ik « — Fogarasi
1-ső alguazil — Narczisz
2-ik « — Marton
3-ik « — Pintér
4-ik « — Nemecskei
Korcsmné — Késmárki M.
Kis korcsmné — Szeleczki E.
1-ső gnom — * * *
2-ik » — * * *
Orvos — Varga
Korcsmáros — Enyvári
1-ső diák — Béni I.
2-ik « — Gyöngyösi I.
3-ik « — Vasváriné
Boszorkány — Aranyossiné
Bachansok k.-néja — Viola I.
Kezdete ½8 órakor.
Holnap, aug. 24-én.
UGYANEZ.

KRISZTINAVÁROSI SZINKÖR.
Budapest, aug. 23-án.
Németh József ur, és Kissné Honthi M. assz. felléptével:
A koldusdiák.
Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.
Holnap, aug. 24-én.
UGYANEZ.

GYAPJU-UTCZAI SZINHÁZ.
Budapest, aug. 23-án.
A szinház zárva.

VÁROSLIGETI NÉMET ARENA.
Budapest, aug. 23-án.
Először:
Der narrische Schuster.
Bohózat 5 felvonásban.
Kezdete 6 órakor.

VILLA BELLEVUE.
Ma vasárnap augusztus 23-án
nagy katonai hangverseny
Flossmann karmester vezetése alatt.
Szabad bemenettel. 1695

Orpheum.
Nagymező-utcza, 17. szám.
Mr. Kremo
átalakuló sodronykötélművész első fellépte.
Még csak néhány napig: **Marters Fanny, Alexandrine** és **Lotty, Ellies Stuart, Miss Ada, Margit** k. a. valamint **Brothers Daro, Brothers Hulino, Richard, Bellini, Martens, Brück** és **Steidler** urak fellépte, **Clara de la Torre,** k. a. német soubrette. Hétfőn augusztus 24-én a kedvelt Martens testvérek jutalomjátéka. 2277

Legjobb mulatóhely
KÁVÉHÁZ A „KECSKEMÉTI HÁZ"-hoz
borz- és zöldfa-utcza szögletén.
Esténként, valamint vasár- és ünnepnapokon d. u hangverseny **Balázs Laczi** kedvelt zenekar által, hideg, étkek. kitünő italok. A helyiség egész éjjen nyitva. 1880

GYOMORBAJBAN SZENVEDŐK
részére minden előforduló esetben, különösen pedig étvágytalanságnál és emésztési bántalmaknál, a kellemes izü és erősitő kir. szab. gyomor-erősitő likőr ajánltatik. Egy üveg használati utasitással 60 kr. Kapható Török József gyógyszerésznél király-utcza és minden nagyobb füszerkereskedésben, valamint a készitőnél **Kann Lipót** likőr-gyárosnál Budapesten váczi-körut 66. 540

ÉRDEKES LÁTVÁNYOSSÁG!
CAMERA OBSCURA 2354
Deák Ferencz-tér.

Credit sorsjegy igérvények főnyeremény 150,000 frt, ára 4 frt 50 kr. és bélyeg.
Vidéki megrendelések utánvéttel. 1327
Előleg igen jutányos kamat mellett az egész értékig mindennemű sorsjegyekre és állampapirokra. A kölcsön részletben is visszafizethető.
Bank- és váltóház ERNYEI A. H. Budapest, V. Dorottya-utcza 5.

ÁLLATKERT.
Naponként több előadások a hirneves állatszeliditőnő
Miss CORA
által nagyszerüen idomitott saját **hat oroszlánaival.**
Naponta 4, 6 és 7 órakor előadások. — Vasár- és ünnepnapokon 3 órától 7 óráig óránként előadás. — Naponként katona zene. Bemeneti dij mint közönségesen 30 kr. 2187

STRAUSZ A.
gőzczukorárn gyártási pavillonját
a n. é. közönség figyelmébe ajánljuk, ugyanott mindenkinek szeme láttára készülnek finom czukorkák és azonnal eladatnak. Kiállitási emlékek 10 kr.-tól 1 frtig darabonként.
Tanitók, tanitónők, posta és kiállitási tisztek, rendőrök 50% engedményben részesülnek.
A Pavillon a nagy iparcsarnok északi főkapujának átellenében és az időleges kiállitás mellett van. 1494

IDŐJÁRÁS aug. 22. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás m/m 700	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék m/m	Felhőzet
Arad	57.6	DK 5	+ 10.7	1	—
Beszterce	—	EK 1	+ 16.0	6	—
Besztercebánya	55.9	⊕	+ 14.3	13	—
Budapest	57.8	NY 3	+ 13.9	21	—
Csáktornya	58.1	NY 1	+ 13.4	4	—
Debreczen	54.9	DNY 2	+ 14.7	5	—
Eger	57.1	NY 4	+ 12.5	7	—
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	57.2	E 2	+ 17.2	2	—
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	59.9	NY 2	+ 13.0	13	—
Kolozsvár	56.4	NY 1	+ 15.6	—	—
Magyar-Óvár	56.8	DNY 1	+ 12.4	1	—
Mármaros-Sziget	56.3	K 1	+ 15.0	—	—
Nagy-Enyed	59.2	DNY 1	+ 15.8	—	—
Nagy-Szeben	—	—	—	—	—
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Orsova	58.4	NY 2	+ 19.2	5	—
Pancsova	58.6	ENY 1	+ 15.5	8	—
Selmeczbánya	58.5	NY 5	+ 11.0	9	—
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	55.3	NY 4	+ 17.2	7	—
Szeged	57.5	NY 3	+ 13.7	2	—
Szepsi-Szt-György	—	NY 1	+ 22.0	5	—
Szolnok	56.3	DNY 2	+ 14.6	11	—
Temesvár	60.3	DNY 2	+ 15.4	17	—
Trencsén	55.8	DK 1	+ 11.0	3	—
Ungvár	54.7	EK 1	+ 15.2	4	—
Zágráb	59.7	NY 1	+ 12.9	5	—
Bécs	58.2	⊕	+ 11.2	3	—
Bregenz	59.3	DK 1	+ 11.9	1	—
Lesina	56.8	⊕	+ 24.4	—	—
Pola	57.1	K 1	+ 18.6	—	—
Prága	56.6	DNY 2	+ 10.4	—	—

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (755) a lengyel földekről kiterjed a kontinens többi nagy részére is (760.) Az idő Közép-Európában változó felhőzet mellett, hüvös, helyenkint csökkel.

Hazánkban: Nyugotias, helyenkint erős szelek mellett, a hőmérséklet keveset változott, a légnyomás északkeleten kisebb, nyugoton nagyobb lett. Az idő változó felhőzetü, közben napos. Esők minden részben, számos helyeken voltak, égiháboruval Budapesten, Orsován, Selmeczbányán, Szolnokon, Sepsi-Sztgyörgyön, villámtással Zágrábban. Keszthelyen kevés jég is esett.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Változó felhőzetü, közben napos, éjjel hüvös időt várhatni, helyenkint esővel.

VIZÁLLÁS 1885. aug. 22.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.54	—	apadó	M.-Sziget	0.71	—	apadó
Komárom	1.32	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.52	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.37	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	0.26	—	áradó
Ujvidék	2.45	—	áradó	Szolnok	0.16	—	apadó
Pancsova	0.45	—	áradó	Szeged	0.45	—	apadó
Orsova	1.36	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	—	0.14	áradó
Barcs	0.69	—	apadó	**Maros**			
Eszék	1.30	—	apadó	Arad	—	0.62	apadó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	1.16	—	áradó	Temesvár	0.45	—	áradó

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés augusztus 18-iki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései augusztus. 22.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	76 k/l frttól	frtig	77 k/l frttól	frtig	78 k/l frttól	frtig	79 k/l frttól	frtig	80 k/l frttól	frtig	81 k/l frttól	frtig	k/l frttól	frtig	k/l frttól	frtig
bánsági búza uj	szilárd																
tiszavidéki	»	7.30	7.40	7.35	7.45	7.45	7.55	7.55	7.65	7.60	7.70	7.70	7.80	—.—	—.—	—.—	—.—
pestvidéki	»	7.20	7.30	7.25	7.35	7.35	7.45	7.45	7.55	7.50	7.60	7.55	7.65	—.—	—.—	—.—	—.—
fejérmegyei	»	7.35	7.40	7.35	7.45	7.45	7.55	7.55	7.65	7.60	7.70	7.70	7.80	—.—	—.—	—.—	—.—
bácskai	»													—.—	—.—	—.—	—.—
m. északv.	»	6.93	6.95	7—	7.05	7.10	7.15	7.20	7.25	7.30	7.35	7.40	7.45	—.—	—.—	—.—	—.—

Gabona	Ó vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint	100 kilogramm ára -tól frt	kr	-ig frt	kr
rozs	ó	—	csendes	70–72	6	—	6	20
árpa	uj	takarmány	lanyha	60–62	5	40	5	65
»	»	égetni való	—	62–64	6	20	7	20
»	»	sörfőzdei	—	64–66	7	50	9	—
zab	»	—	lanyha	39–41	6	—	6	20
tengeri	ó	bánsági	»	75	5	55	5	60
»	»	másnemü	»	73	5	50	5	55
kölés	ó	—	—	nélkül	—	—	—	—
káposzta-repcze	uj	—	lanyha	—	9½	—	11	—
bánsági repcze	»	—	»	—	9½	—	11	—

Szokványgabona határidőre:

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénz frt	kr	áru frt	kr
buza	csendes	tavaszra	7	95	7	97
»		őszre	7	32	7	34
tengeri	lanyha	máj.–jun.	5	37	5	39
zab	»	tavaszra	6	42	6	45
»		őszre	6	05	6	07
káp. repcze	lanyha	aug.–szept.	10⅞	—	11—	—
—	—	—	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPÍROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	98 85	99.15
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	92.35	92.65
Magyar vasuti kölcsön a 120 frt o. é. (300 frank)	5%	148.50	149.50
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	149 —	150.—
Gömöri államvasuti zálogievelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1862. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	98.25	99.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbb.) adóm.	5%	125.—	126.—
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban	5%	109.25	109.75
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		118 —	119 —
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 50 frt		117.50	118.50
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	122.—	123.—
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	103.—	104.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	102.50	103.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	102.75	103.25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	102.25	102.75
Magyar földtehermentesitési kötvények horvát-szlavon	5%	102 —	103 —
Magyar földtehermentesitési kötvények [illegible]	5%	102.25	103 —
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	94 50	95.50
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	98.—	98.75
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov.	4⅖%	82.80	83 10
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4⅖%	82.80	83.10
Egyesitett államadósság ezüst kamat jan.—jul.	4⅖%	83.40	83 80
Egyesitett államadósság ezüst kamat ápr.—okt.	4⅖%	83.40	83.80
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	109.—	109.50
Osztrák papirjáradék adómentes	5%	99.75	100.25
Osztr. államad., kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	127.—	128.—
Osztr. államad., kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	139.—	140.—
Osztr. államad., kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	140.50	141.50
Osztr. államad., kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		168.—	169.—
Osztr. államad., kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		167.—	168.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	104.—	105.—
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	107.—	107.50
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	99.75	100 25
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	33.75	34 25
Pest város nyeremény-kölcsöne 1874-ből		123 75	124 50

Osztalék 1884-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK. *a) Bankok.*			
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes. r. társ.	100	103.50	104.—
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Közp. ipartársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
21.—	Magyar általános hitelbank	200	289.75	290.—
27½ frc	Magyar jelzálog hitelbank	200	—.—	—.—
13¾ frc	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. c.	100	108 —	108.50
5.50	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	81.25	81.50
	Magyar országos bank r. társ.	200	—.—	—.—
15.—	Osztrák hitelintézet	160	287.—	287.20
42.30	Osztrák-magyar bank	600	875.—	8·0
11.50	I. Magyar iparbank	150	150.—	151.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	584.—	586 —
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
—.—	«Unio»-bank	100	—.—	-
	b) Biztositó társulatok.			
15.—	Bécsi biztositó társaság	200	218.—	220.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	200.—	205.—
220.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3120.—	3150.—
5.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	76.—	78 —
30 frc	Magyar-franczia biztositó társaság	200 ar.	204.—	206.—
50.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	—.—	800.—
	c) Gőzmalmok.			
40.—	Concordia gőzmalom	500	065.—	610.—
100.—	Első budapesti	500	1300.—	1310.—
20.—	Erzsébet-malom	200	263.—	265.—
50.—	Hengermalom	500	625. —	628.—
24.—	Lujza-malom	100	300.—	302.—
30.—	Molnárok és sütők	200	437.—	440.—
50.—	Pannonia	1000	1060.—	1065.—
15.—	Viktória	300	363.—	365.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Ádria» m. tengeri haj. r.-t.	200		
	Alföld-fiumei	200	—.—	—.—
—.—	Arad-csanádi vasut	100	184.50	185.50
—.—	Arad-körörvölgyi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
—.—	Báttaszék-dombovári	200	—.—	—.—
—.—	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	100	—.—	—.—
7.frc	Déli vasut	200	—.—	—.—
—.—	Északkeleti vasut	200	133.—	134.—
—.—	Erdélyi vasut	200	176 50	177 50
1.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	183 50	184.50
—.—	Kassa-oderbergi vasut	200	—.—	—.—
—.—	Magyar-galicziai vasut	200	150.—	151.—
—.—	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	175.50	176.50
5.—	Mármarosi sóvasu r.-t. el. r.	100	166.—	167.—
1 30 frc	Osztrák-magyar államvasut	200	90.—	92.—
—.—	Pécs-barcsi vasut	200	296 50	297.—
—.—	Szamosvölgyi vasut t. ela. r.	500	—.—	—.—
—.—	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	100	85.—	—.—
—.—	Tiszavidéki vasut	200	251.50	252.50
21.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	—.—	—.—
32.—	Pesti közuti vaspálya	200	593.—	594.—
22.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy		390.—	3[illegible]
	e) Takarékpénztárak.			
6.—	Budapest III. kerületi	50	79.—	81.—
23.—	Országos központi	200	433.—	435.—
350.—	Pesti első hazai	1000	5900.—	5925 —
28.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	434.—	436 —
4.50	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	88.—	89 —
	f) Különféle vállalatok.			
10.—	Alagut	105	148.50	149.50
7.20	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	82.50	83.50
40.—	Első magyar üveggyár r.-t.	500	—.—	—.—
—.—	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	206.—	208.—
65.—	Ganz és Társa vasöntőde és gépgyár	400	860.—	863.—
28.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	415.—	420.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	260.—	270.—
30.—	Kereskedelmi testület épülete	210	600.—	—.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	563.—	565.—
75.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1025.—	—.—
20.—	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	240.—	242.—
8.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	86.—	87.—
10.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	92. —	93.—
9.—	Salgótarjáni kőszénbánya	100	130 —	131.—
18.—	Schlick-féle vasöntőde s gépgyár	200	227.—	228.—
50.—	Serfőzde első magyar	400	940.—	950.—
20.—	Sertéshizlaló	200	292.—	294.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	185.—	190.—
6.50	Szálloda részvény-társaság	80	107.50	109.—
20.—	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	200	—.—	—.—
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	160.—	162.—
—.—	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	101.—	102.—
20.—	Téglagyár, kőbányai	160	259.—	260.—
	ZALOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5½%	102.75	103.25
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	101.—	101.75
	Magyar földhitelint. papirérték	4½%	95.25	95.75
	Magyar földhitelint. ar. v. ez.	5%	127.—	127.50
	Magyar jelzálogbank	5½%	101. —	102.—
	Magyar jelzálogbank	5%	98.75	99 25
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	99.25	99.75
	Osztrák-magyar bank o. é.	5%	103.25	103.75
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	102 15	102 45
	Osztrák-magyar bank o. é.	4%	99.25	99.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	103.—	103 50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102 —
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	99.—	99.50
	«Albina» takarék- s hitelintézet	6%	100.50	101 50
	Nagyszebeni földhitelintézet	5½%	99.50	100 —
	Nagyszebeni földhitelintézet	6%	101.50	102.50
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	101 25	101 75
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4%	100.50	101 —
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5%	99.75	100 25

ÉRTÉKPAPIROK			Utolsó árkelet pénz	áru
ELSŐBBSÉGEK.				
Alföld-fiumei v. u. (v.-eszéki v.)	200	5%	100.—	100.50
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%		
Budapest-pécsi vasut		5%	99.50	100.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99 50	100.—
Déli vasut	400/200 márka	4%		
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%		
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	98 75	99.25
Északkeleti vaspálya	300	5%	126	127.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000	5%	131.50	
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	200	6%		
Ész.-magyaror. e. kőszénb. r.-t.	200	6%	99.75	100.25
Magyar-galicziai vaspálya	300	5%	99.50	100.25
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	300	5%	100.—	100.50
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	300	5%		
Magyar nyug. v. 1874. kib.	200/1000	5%	124 50	125.—
M. v. elsőbbs. berub. aranyb.	200	5%	99.—	99.50
I. erdélyi vaspálya	300	5%		
Győr-sopron-ebenfurti vasut	300	5%	100.50	101.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300	5%	100.50	
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	300	5%		
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200	5%		
Kassa-oderbergi v. (magy. vonal) arany		5%		
Osztrák-magyar államvasut arany		5%	187.50	188.50
O.-m. államvas. 1883. kib.	400/2000	4%		
O.-m. államv. X. kib. 1885.	500 fr.	3%	104.—	104.25
Tiszavidéki vasut	100	5%	97.50	98.—
Budapesti lánczhid	100	6%		
Lloyd és tőzsde-épület	100	5%		
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			179.—	180.—
Budavárosi sorsjegy			42.50	43 50
Keglevich sorsjegy			19.—	20.—
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet			9.—	9.25
Osztrák vörös kereszt egylet			15.25	15 75
Pálffy sorsjegy			40 50	41 50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.91	5.93
Császári királyi arany (körmöczi)			5.84	5.87
Osztrák-magyar 8 forintos arany			9.89	9.92
20 frankos arany			9.89	9.92
20 márka			12.25	12.28
Török arany lira			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			61.25	61 40
Váltók árfolyama (látra)		bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka		4%	61.25	61.40
Amsterdam 100 hollandi forintért		2½%	103.—	103.50
Brüssel 100 frankért		3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	49 50	49.60
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		2½%	49.40	49.50
Zürich 100 frankért		2½%	49.40	49.50
London 10 font sterlingért		2%	124.80	125.20
Szentpétervár 100 rubelért		6%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lire nouve.		5%	—.—	—.—

Bécsi tőzsde augusztus 21.

		PÉNZ	ÁRU
A) Általános államadósság.			
Egységes járadék, papir, május—november	5%	82.85	83.—
Egységes járadék, papir, február—augusztus	5%	82.85	83.05
Egységes járadék, ezüst, január—julius	5%	83.55	83.70
Egységes járadék, ezüstben, április—október	5%	83.60	83.75
Sorsolással, 1854-ből 250 frt sorsjegy pp.	4%	127.50	128.—
Sorsolással, 1860-ból 500 frt sorsjegy o. é.	5%	139 25	139.75
Sorsolással, 1860-ból 100 frt sorsjegy o. é.	5%	140.—	141.—
Sorsolással, 1864-ből 100 frt sorsjegy o. é.		168.—	168.50
Sorsolással, 1864-ből 50 frt sorsjegy o. é.		167.—	167 50
Como-járadék 42 lira		43.—	45.—
Államvasuti jelzáloglevél 120 frt	5%	156.80	—.—
Bécs-glogniczi vasuti els. jegy, 100 frt pp.	5%	102.—	—.—
B) A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok államadóssága.			
Osztrák aranyjáradék adómentes 100 frt	4%	108.90	109.10
Osztrák papirjáradék visszafizetésre 1881. 100 frt	5%	99 85	100.—
C) A magyar korona országainak államadóssága.			
Magyar aranyjáradék adómentes 100 frt	4%	98.85	99.—
Magyar papirjáradék 100 frt	5%	92.35	92.50
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ezüst	5%	148.75	149 25
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ar. k.	5%	148.25	148 50
Keleti vasuti áll. kötvény 1863-ból 300 frt	5%	98.75	99.25
Keleti vasuti áll. kötvény 1873-ból 300 frt	5%	125.—	125.50
Keleti vasuti áll. kötvény 1876-ból 100 frt	5%	109.20	109.70
Magyar államkölcsön 1871. sors. 100 frt	5%	—.—	—.—
Magyar államkölcsön 1873. sors. 100 frt	5%	—.—	—.—
Magyar urbéri váltság-kötvény 100 frt	5%	—.—	—.—
Magyar szőlődézsma-válts. kötv. 100 frt	5%	97.75	98.50
Magyar nyeremény-kölcsön à 100 frt		117 80	118.20
Magyar nyeremény-kölcsön à 50 frt		117.25	117.75
M. tiszavidéki s szegedi ny. sorsj. 100 frt	4%	[illegible]	122.75
D) Földteherm. kötvények 100 frt p p.			
Csehországi	5%	107.50	—.—
Bukovinai	5%	102.50	103.25
Galicziai	5%	102.50	103.—
Karintiai	5%	105.—	—.—
Krajna és tengerparti	5%	104.—	104.25
Morvaországi	5%	105.25	—.—
Alsó-ausztriai	5%	107.50	108.25
Felső-ausztriai	5%	105.—	—.—
Salzburgi	5%	104.—	—.—
Sziléziai	5%	—.—	—.—
Stájer	5%	104	—.—
Tiroli	5%	104.75	105.75
Horvát- és szlavonországi	5%	102.—	104.—
Erdélyi	5%	1.—	103.—
Temesi bánsági	5%	103.—	103 50
Temesi 1867-iki sorsolási záradék	5%	102.50	103.25
Magyar	5%	103.—	103.50
Magyar 1867-iki sorsolási záradék	5%	102.50	103.—
E) Más közkölcsönök.			
Dunaszabályoz. sors. 1870-ből 100 frt	5%	116.50	117.—
Dunaszabály. kölcsön 1878-ból 100 frt	5%	104.50	—.—
Pestvárosi kölcsön 1871	6%	107.—	—.—
Pestvárosi kölcsön 1880	5%	99 50	100.50
Triesztvárosi kölcs. 1865	6%	107.75	—.—
Triesztvárosi kölcs. 1879	6%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1867	5%	103.25	104.—
Bécsvárosi kölcsön 1877 (ar. v. ez.)	5%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1874 (sorsolás)		123.80	124.20
Olasz járadék 100 lira	5%	—.—	—.—
Szerb nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	33.75	34.25
Török vasuti kölcsön 400 frank		20.30	20.60
F) Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).			
Osztrák ált. földhitelint. sors. ar. v. ez.	4½%	121.50	121.80
Osztrák à földhitelint. 50 éves visszaf.	4½%	100.—	100.50
Osztrák ált. földhitelint. 50 éves visszaf.	4%	95.—	95.50
Osztrák ált. földhitelint. nyeremény-kölcsön	3%	98.	98.50
Csehországi földh.-társ. 36 éves visszaf.	5½%	95.—	—.—
Csehországi földh.-társ. 33 éves visszaf.	6%	99.50	—.—
Csehországi földh.-társ. 33 éves visszaf.	5%	92.50	94.—
Központi földhitelintézet bank 38 éves	5%	100.10	100.50
Gácsországi földhitelintézet 18 éves	6%	99.75	100.—
Gácsországi földhitelintézet 20 éves	7%	101.—	—.—
Gácsországi földhitelintézet 33 éves	6%	99.75	100.—
Morvaországi jelzálog-hitelbank 36 éves	5½%	103.25	104.—
Morvaországi jelzálog-hitelbank 36 éves	5%	102.—	102.50
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszaf.	5½%	101.—	—.—
Osztrák jelzálogbank sorsolással	5%	101	—.—
Osztrák jelzálogbank sorsolással	4½%	98.—	98.50
Osztrák-magyar bank	5%	103.25	103.75
Osztrák-magyar bank	4½%	102.10	102.50
Osztrák-magyar bank	4%	99 20	99.40
Első osztrák takarékp. sorsol. 30 éves	5½%	103.80	104.50
Első osztrák takarékp. sorsol. 32 éves	5½%	103.80	104.50
Pesti hazai első takarékpénztár 40½ éves		99.75	100.25
Magyar földhitelintézet	5½%	102.90	103.50
Magyar földhitelintézet sorsolása 30 éves	5%	101.25	101.50
Magyar földhitelintézet sorsolása	4%	95.25	95.80
Magyar földhitelintézet sorsolása 30 évi arany	5%	126.50	127.50
Magyar jelzálogbank 25 évi sors.	5½%	101.50	—.—
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5½%	101.50	—.—
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5%	98.75	99.25
G) Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht-pálya 300 frt ezüst	5%	100.—	100.50
Alföld-fiumei pálya 200 frt ezüst	5%	99.90	100 30
Alföld-fiumei k. 1874k. 200 frt ezüst	5%	—.—	—.—
Arad-temesvári vasut. 200 frt ezüst	5%	—.—	—.—
Cseh északi vasut 300 frt	5%	110.25	—.—
Cseh nyugati vasut 300 frt	5%	110.25	—.—
Buschtiehradi vasut 150 frt ezüst	5%	103 20	103.50
Dunagőzhajózási társ. 300 frt ezüst	5%	121.50	—.—
Dunagőzhajózási társ. 100—200 frt ezüst	6%	108.75	109.50
Dunagőzhajózási társ. 200 frt arany	5%	—.—	—.—
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst	5%	99.90	100.30
Erzsébet-pálya 100 frt ezüst	5%	115.—	116.—
Erzsébet pálya 1862. kib. 300 frt o. é.	5%	122.—	122.95
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p.	5%	106.50	107.—
Ferdinánd északi pálya 100 frt o. é.	5%	101.50	102.—
Ferdinánd északi pálya 300 frt ezüst	6%	111.—	112.—
Ferencz-József-pálya 200 frt ezüst	5%	92.80	93.20
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	5%	101.75	102.25
Károly-Lajos gácsi pálya 300 frt o. é.	5%	100.70	101.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ezüst	5%	100.50	100.90
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ezüst	5%	100.50	100.90
Kassa-od. (osztr. v.) 1879. 200 frt	5%	101.—	101.40
Kassa-od. (magy. v.) 1879. 200 frt	5%	—.—	100.90
Lemb.-czern.-jassii 1884 I. k. 300 frt o. é.		82.50	82 80
Lemb.-czern.-jassii 1884 II. k. 300 frt ezüst		90.40	90.80
Osztrák-magyar Lloyd 300 frt arany	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar Lloyd 1881. 500 frt arany	5%	129.—	130.—
Osztrák-magyar Lloyd 1882. 500 frt arany	5%	129.—	130.—
Osztrák észak-nyugati pálya 200 frt arany	5%	103.80	104.20
Osztr. ész.-nyug. p. Lit. B. 200 frt ezüst	5%	102.80	103.20
Rudolf-pálya 300 frt ezüst	4%	119.60	—.—
Rudolf-pálya 1881. kib. ezüst	5%	99.10	99 30
Erdélyi pálya 200 frt ezüst	5%	99.10	100.20
Osztrák-magyar államvasp. 500 frank	3%	197.25	197.75
Osztr.-m. áll.-vasp. 1874 k. 500 frank	3%	193.—	194.—
Osztr.-m. áll.-vasp. kieg. h 500 frank	3%	189.50	191.—
Osztr.-m. áll.-vasp 1. kib. 200 frt arany	5%	—.—	—.—
Osztr.-m. áll.-vp (brünni r.) 150 frt ezüst	5%	123.—	—.—
Déli pálya január—julius 500 frank	3%	153.—	153.50
Déli pálya április—október 500 frank	3%	153.—	153 50
Déli pálya 200 frt arany	5%	128.—	128.50
Dél-északnémet összek.-p. 100 frt o. é.	5%	99.50	100.—
Dél-é.-n. összek.-p. 1879. k. 100 frt o. é.	5%	97.—	98.—
Tiszavidéki pálya 1000 frt o. é.	5%	109.—	—.—
Tiszavidéki pálya 200 frt o. é.	5%	108.—	109.—
Magyar-gácsországi pálya 200 frt ezüst	5%	99 60	100.
Magyar-gácsorsz. p. II. kib. 200 frt ezüst	5%	99.50	100.30
Magyar északkeleti pálya 300 frt arany	5%	99.25	99.40
Magyar északkeleti pálya 400 márka	5%	126.—	127.—
Magyar északkeleti pálya ar.-kötv.	6	181.50	—.—
M. ny. (Székesf.-győr-grácz) 200 frt	5	100.—	100.50
Magy. nyug. v. 1874. k. b. 200 frt	5	99.75	100.—
H) Különféle sorsjegyek.			
Hitelintézet 100 frt o. é.		179.—	179.50
Clary 40 frt p. p.		40.—	40.50
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.		114.—	114.50
Insbruck városi 20 frt o. é.		18 75	19.25
Keglevich 10 frt p. p.		19.—	19.50
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o. é.		17.75	18.25
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o. é.		21.75	22.—
Buda város kölcsöne 40 frt o. é.		42.75	43.25
Pálffy 40 frt p. p.		40.—	40.50
Osztrák vörös-kereszt-sorsjegy 10 frt o. é.		14.90	15.20
Magyar vörös-kereszt-sorsjegy 5 frt o. é.		8.95	9.10
Rudolf-alapitvány 10 frt o. é.		18.50	19.—
Salm 40 frt p. p.		54.25	54.75
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.		22.50	23.—
St.-Genios 40 frt p. p.		49.—	49.50
Staniszlau városi 20 frt o. é.		24.—	24.75
Trieszt városi 100 frt p. p.		132.50	133.25
Trieszt városi 50 frt o. é.		68.50	69.50
Waldstein 20 frt p. p.		27.50	28.50
Windischgrätz 20 frt p. p.		38.25	38.75
Nyereményjegyek 3%-nyi kölcsön		18.—	20.—
I) Bankok részvényei.			
Angol-osztrák bank 200 frt	5%	100.20	100.60
Bécsi banktársulat 200 frt	5%	—.—	—.—
Bécsi bankegyesület 100 frt	5%	101.50	102.—
Osztrák általános földhitelintézet 160 frt	5%	225.—	226.—
Pesti magyar kereskedelmi bank 500 frt	5%	—.—	—.—
Kereskedelmi és ipar hitelintézet 160 frt	5%	286.—	286.25
Magyar általános hitelbank 200 frt	5%	289.—	289.50
Alsó-ausztriai leszámitoló társaság 600 frt	5%	595.—	600.—
Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 200 frt	5%	80.75	81.25
Bécsi giró- és pénztár-egylet 200 frt	5%	—.—	230.—
Osztrák jelzálogbank 200 frt	5%	59.—	61.—
Magyar jelzálogbank II. kib. 200 frt	5%	107.50	107 75
Osztrák tartományi bank 200 frt	5%	98.60	98 90
Magyar országos bank 200 frt	5%	—.—	—.—
Magyar általános minicipal hitelbank 200 frt	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt	5%	873.—	875.—
Unio-bank 100 frt	5%	79.80	80 20
Általános forgalmi bank 140 frt	5%	146.—	146.50
K) Közlekedési vállalatok részvényei.			
Albrecht-pálya 200 frt o. é.		—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt o. é.	5%	184.75	185.25
Arad-temesvári vasut 200 frt o. é.	5%	—.—	—.—
Cseh északi vasut 150 frt o. é.	5%	185.—	186.—
Cseh nyugati vasut 200 frt o. é.		—.—	—.—
Buschtiehradi vasut 500 frt p. p.	5%	—.—	—.—
Buschtiehradi vasut (lit. B.) 200 frt o. é.		—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság 500 frt p. p.		451.—	457.—
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst	5%	—.—	—.—
Erzsébet-pálya 200 frt p. p.	5%	238.25	238.75
Erzsébet-pálya Lincz-Budweis 200 frt o. é.	5%	—.—	—.—
Erzsébet-pálya Salzburg-Tirol 200 frt o. é.	5%	208.—	208 50
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p. p.	5%	2362.—	2367.—
Ferencz-József-pálya 200 frt o. é.	5%	211.50	212.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt o. é.	5%	—.—	—.—
Károly Lajos galicziai pálya 200 frt o. é.	5%	244.—	244.25
Kassa-oderbergi pálya 200 frt o. é.	5%	149.50	150.—
Lemberg-czernovitz-jassi p. 200 frt o. é.	3%	226.25	226 75
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p.	5%	560.—	562.—
Osztrák északnyugati pálya 200 frt o. é.	3%	166.25	167.—
Osztrák északnyugati vasut (Lit. B.) 200 frt o. é.	3%	159.25	159.75
Rudolf-pálya 200 frt o. é.	5%	185.75	186.25
Első erdélyi pálya 200 frt o. é.	5%	183 25	183.75
Osztrák államvasuttársaság 200 frt o. é.	5%	296.—	296.25
Déli pálya 200 frt o. é.	5%	133.—	133.25
Délészak-német összekötő pálya 200 frt p. p.	5%	161.40	161.80
Tiszavidéki pálya 200 frt p. p.	5%	251.—	252.—
Bécsi tramway 200 frt o. é.	5%	192.—	192 50
Magyar-gácsországi pálya 200 frt o. é.	5%	175.75	176.—
Magyar északkeleti pálya 200 frt o. é.	5%	176.—	176.25
Magyar nyug. székesfehérvár-gráczi 200 frt o. é.	5%	166.—	166.50
L) Iparvállalatok részvényei.			
Osztrák általános épitő-társaság 200 frt		84.—	85.—
Liesingi serfőzde 100 frt		83.50	84.—
Prágai vasipar-társulat 200 frt		124.—	124.50
Rima-murányi vasipar-tárulat 100 frt	5%	—.—	92.—
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt	5%	—.—	—.—
Bécsi fegyvergyár-társaság 100 frt	5%	128.—	—.—
Nemzetközi waggon-kcs. társaság Bpest 100 frt		86.—	87.—
Általános waggon-kölcs. társaság Bpest 80 frt	5%	82.50	83.50
Bécsi épitő-társaság 100 frt		71.50	72.—
Assicurazioni gen. com. 1000 frt p. p.	5%	—.—	—.—
«Duna» osztrák bizt.-részv.-társ. 200 frt o. é.	5%	—.—	—.—
Viszontbiztositó-társaság bécsi 200 frt o. é.	5%	98.—	—.—
«Securitas» viszontbiztositó társaság 250 frt o. é.	5%	360.—	320.—
Bécsi élet- s járad.-biztositó int. 200 frt o. é.	5%	—.—	—.—
Bécsi biztositó társaság 200 frt o. é.	5%	218 —	222.—
M) Váltók (látra).			
Amsterdamra 100 holl. frt	2½%	—.—	—.—
Brüsseli 100 frank	3%	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 márka		61.25	61.45
London 10 font st.		124.80	125.05
Milano 100 ol. lira		—.—	—.—
Franczia bankpiaczok 100 frank		—.—	—.—
Páris 100 frank		49.50	49.55
Pétervár 100 rubel		—.—	—.—
Svájczi piaczok 100 frank		—.—	—.—
Zürich 100 frank		—.—	—.—
N) Valuták.			
Császári és királyi arany darabja		5.91	5.93
Császári és királyi reczés arany darabja		5.88	5.90
Osztrák-magyar 8 frtos arany darabja		9.90	9.91
20 frankos arany darabja		9.90	9.91
20 márkás arany darabja		12.24	12.26
Orosz imperiale darabja		10.21	10.23
Sovereigns darabja		12.46	12.50
Török arany lira darabja		11.23	11.25
Mária-Terézia (Levant) tallér darabja		—.—	—.—
Ezüst 100 frt o. é.		—.—	—.—
Ezüstjáradék-szelvény 100 frt o. é.		—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márka		61.25	61.30
Olasz bankjegy 100 ol. lira		49.15	49.25
Orosz papir rubel darabja		1.23½	1.23¾

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik, és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Les écrivains

et artistes etrangers sont invités de faire usage de hospitalité cordialement offerte de la société des écrivains et artistes hongrois.

Egy egyedül

álló, 35 éves müvelt, uriember, keres egy lehetőleg nyulánk csinos **szőke hölgyet** barátnéjaképen. Tisztességes kényelmes ellátás biztosittatik. Komoly ajánlat «Gilda» czim alatt kéretik a kiadóhivatalba. 1785

Kedvesem!

Régi helyemet megváltoztatom, egyelőre nem irhatok, ha lehetséges lesz egy rövid idő mulva föl ereslek. Levelemre mért nem válaszoltál reám nézve a fájdalom még sokkal nagyobb volt. Csókol számtalanszor 127. 1793

Csalárd

hirdetéseknek ne adjon hitelt. Már május 29-én figyelmeztetem itt önt, hogy azok nem barátomtól erednek, s igy czéljok csak a félrevezetés lehet. X. 1805

Eladás.

Üzlet eladás.

Elénk vidéki városban jól berendezett füszer-, liszt-, üveg- és porczellánkereskedés trafikkal és szódavizgyárral rögtön jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2161

Eladó

a zugligetben egy gyönyörü fekvésü villa, két fertály szőllő hozzá, ... termással együtt igen jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2156

Egy korcsma-üzlet

igen élénk helyen, több rendbeli edényekkel borkereskedésre, borszállitó kocsikkal és egy lóval, minden hozzátartozó szerszámokkal együtt és kertihelyiséggel igen olcsó házbérrel. elutazás végett minden időben nagyon olcsó árért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1709

Értesités.

Méltóságos gróf Pejacsevich-féle palotában Andrássy-(sugár) ut 46. sz. III. em. ajtó 16. egy elegans salon berendezés, egy finom hálószoba, egy tölgyfa ebédlő és több különféle egyszerü butor, úgyszintén szőnyegek, függönyök és képek azonnal minden elfogadható áron eladatnak. 1774

Valódi villányi

vörös csemege borok, literje 25, 30, 35, 40, 50 kr. Minta rendelvény 10 literes hordókban megrendelhető pósta vagy vaspálya utánvét mellett. Hordók gyári árakban számittatnak. Schönfeld József, Villány. 1719

Egy vagy két

szoba butorral vagy üresen azonnal kiadó és elutazás miatt butorok eladatnak. IV. lövész-utcza 5. földszint 1. 1800

1000 hold

makktermése f. é. szeptember hó 1-én délelőtt 9 órakor árverés utján eladó Ujfalussy János gazdatiszt urnál. Harkács, Gömörmegye. 1797

Eladó kocsilovak.

Két 4 éves sárga, egyik kancza, másik herélt, kitünően betanitva, gyönyörü járásuak, szinre és járásra tökéletesen egyeznek 1000 forintért eladók. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2359

Borhordók.

3—7 hectoliter és minden nagyságu hordók legjobb állapotban eladandók. Közelebbi czim a kiadóhivatalban. 1799

Rövid zongora

majdnem uj, amerikai szerkezetü, kitünő jó és szép, lakás változás miatt olcsón eladandó kerepesi-ut 65. II. 29. 1801

Zongora

jóhirnevü bécsi Stutzflügel érczlappal, kevéssé használt jutányos ár mellett kapható dohány-utcza 50. sz. ajtó 3. 1802

Szárny-zongora

hires gyártmány, erős és szép hanggal, csinos külsővel, elutazás miatt eladandó egyetem-tér 6. sz. II. em. ajtó 42. 1803

Pianino

álló zongora, legjobb karban jutányos áron eladandó papnövelde-utcza 10. szám. 1 em. 1. sz. az egyetem templommal szemben. 1804

Alkalmazást keres

Hadmentes,

nőtlen gazdatiszt, kitünő bizonyitványokkal 8 év óta egy uraságnál alkalmazva — állomást keres. Bővebb tudósitást a kiadóhivatal. 2311

Házmester,

ki ilyen és irodaszolgai minőségben számos év óta van szolgálatban a főváros egyik nagy épületében, épitkezés következtében helyét megváltoztatni óhajtaná. Bővebbet a kiadóhival. 2164

Uradalmi

kőmivesnek vagy házfelügyelőnek helyben vagy vidékre ajánlkozik egy gyermektelen, nős, épitészeti rajzban szakavatott kőmives. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1775

Egy gyakorlott

férfi-szabó, ki már több éve önállóan müködött, mint üzletvezető, vagy szabász állást keres. Levélbeni ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők. 1750

Képzett erdész,

kitünő bizonyitványokkal, jártas mérnökségben, alkalmazást keres, mint erdész-, kastély-, ház-, vagy munkafelügyelő. Czime a kiadóhivatalban. 1788

Okleveles községi

jegyző megfelelő alkalmazást keres. Ajánlatok K. H. alatt a kiadóhivatalhoz kéretnek. 1787

Alkalmazást nyer

Gyógyszerész-

gyakornokul kerestetik egy 4 gimnáziumot végzett ifju. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1739

Társ kerestetik,

keresztény, vas- és füszerüzlet nagyobbitására 100—1500 frt tőkével. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1736

Mükertész,

ki jó bizonyitványokkal bir, azonnal alkalmazást nyerhet. Bővebbet a kiadóhiv. 1753

Gyógyszerész

gyakornokul felvétetik egy 4 5—6 gimn. osztályt végzett i. v. és egészséges testalkatu jó erkölcsü ifju. Felvilágositást ad Feletár Béla, gyógyszerész Uj-Szt.-Annán, Aradmegye 1745

Kerestetik.

Az «első sárospataki gőzhenger malomnál a gépészi állás szeptember hó 1-ével üresedésbe jön, melynek betöltésére pályázat nyittatik. Fizetés 600 frt, természetbeni lakás és 6 öl fa. Megkivántatik, hogy a pályázó teljesen jó kiképzett, hason minőségben már müködött egyén legyen. Bizonyitványokkal felszerelt ajánlatok Bogyay Zsigmond, Sárospatak czimzendők. 1798

Lakás és bérlet.

Bérbeadandó

korcsma. A főváros közelében az üllői-ut és debreczeni-országut mentén egy nagy vizijoggal (regale) biró korczma szobákkal, és bérbeadható lakhelyiségekkel, az országutra szolgáló pálinkamérési bolt és lakhelyiséggel, azonkivül istállók, kocsiszin és egyéb melléképületekkel, halálest folytán, f. évi november hó elsejére esetleg korábban is bérbeadandó. Közelebbi értesitést ad Horváth Imre Budapesten, zerge-utcza 3. 1738

Teljes ellátást

és gondos felügyeletet nyerhet egy vagy két tanuló egy fővárosi tanárnál. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 1751

Urasági

lakás kiadó. Egy egész I. em. 14 szobával és mellékhelyiségekkel az üllői-uton november 1-től kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal. 1755

A központban

mühelyekkel raktárakkal és tágas udvarral biró ház kiadó. Ugyanitt kitünő olcsó bor minden mennyiségben eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1767

A szülőkhez.

Egy középtanodai tanár kisebb-nagyobb fiukat fogad teljes ellátásra s gondos felügyeletre, és ha szükséges, tanitásra is. VIII. ker. Bodzafa-utcza 11. szám II. emelet 9. ajtó. 1795

Családi otthon.

Egy müvelt ifjusb ur vagy urnő a városon kivül szépen és kellemesen lakó tisztességes keresztény családnál kölcsönös conveniálás esetében teljes és comfortabilis ellátást nyerhet. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1776

Előkelő házból

való két kisasszonyt teljes ellátásra elfogad egy zenetanári család, hol magyar-, franczia-, olasz-, német- és szerb nyelvben folytattatik conversatio. Bővebbet kiadóhivatalban 1794

Középiskolai

tanár, ki a kereskedelmi akadémia, az állami főreáltanoda és az állami gimnázium közelében lakik, 1 vagy két tanulót fogad egész ellátásba. Egészséges étel és lakás, szigoru felvigyázat a házban és az iskolában, az iskolai tantárgyakban való alapos tanitás szerény feltételek mellett. Bővebbet Budapest, váczi-körut 50. sz. földszint 8. 1796

2162 **Egész ellátás.**

Szolid családnál, a király-utcza elején egy két ablakos, szépen bebutorozott s egészséges szoba két tanuló számára egész ellátás mellett olcsón kiadandó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Üzleti helyiség

élénk helyen, czélszerü füszeresnek 1-ső novembertől kiadandó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1789

Anyai gondozás.

Jómódu szülőknek egy, esetleg két legalább 4 éves egészséges gyermeke a legszivélyesb anyai gondozást és nevelést nyerhet egy tisztességes keresztény családnál, mely állandólag a városon kivül egy szép és egészséges villában lakik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1777

Haszonbérlet.

Beregmegye tisza-háti járásában a beregszászi vasuti állomástól egy mértföldre az országut mellett fekvő Surány helységben 1400 hold tagos birtok uri lak és minden szükséges gazdasági épületekkel ellátva, a gazdasági felszerelvények és állatoknak készpénzben átvétele mellett, 300 hold őszi vetéssel; f. é. Szt-Mihály napjától számitva 6 évre haszonbérbe kapható. Bővebb felvilágositás Bay György tulajdonosnál ugyanott. 1792

Oktatás.

Nevelőül

kerestetik egy végzett tanárjelölt, egy — a II. reál-osztály szerint tanitandó — fiu mellé, évi fizetés 300 frt és ellátás. A magyar nyelven kivül a németet is tökéletesen kell birnia s folyóan beszélnie. Megkeresések bizonyitványi másolatokkal küldendők. Demecser Szabolcsmegye Elek László. 1783

Okl. tanár

nevelőül ajánlkozik. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 1786

Egy nevelőnő

több évi müködéssel s jó bizonyitványokkal, a magyar és a német nyelvet beszéd és irásilag birja, a megkivántató tantárgyakat, franczia nyelvet, ugy kézimunkát, ruhaszabást rajzzal, gépenvarrást, fehérnemü varrást alaposan tanitja, szerény feltételek mellett alkalmazást keres. Levelek «nevelőnő» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 1790

Budapesti uri

családhoz müvelt fiatal ember joghallgató nevelőül ajánlkozik. Jelenleg is előkelő nemes családnál van alkalmazva. Szives ajánlatok «Scythus» név alatt kéretnek. 1791

Különféle.

Két vagy három

tanuló egy igen szolid jó házhoz kosztra és teljes ellátásra kedvező feltételek mellett felfogadtatnak. 2169

Jó házból való

leánykák teljes ellátásra és gondos ápolásra jutányos áron egy jó családhoz fölvétetnek. 2168

Két-három fiatal

ur, teljes ellátásra felvállaltatik. Tudakolhatni a kiadóhivatalban. 1674

Mely gimnáziumot

végzett tanuló ifju volna oly nemesszivü egy érettségre készülő szegény tanulótársát VIII-ad osztálybeli könyvekkel kiválóan jó fizikai s math. jegyzetekkel kisegiteni. Ha kérése szivre talál ugy kérné a jóindulatu ifjut, czimét a kiadóhivatalba beküldeni, hogy ez ügyben őt személyesen vagy levélben megkereshetném. 2170

1648 **Dr. Altmann**

orvos, sebész és szülész-tudor lakik augusztus 1-től V. ker. Akadémia-utcza 5. sz. I. em. Tüköri-palota. Rendel délelőtt 9—10-ig és délután 3—5-ig.

Nagyobb földbirtok

kezelésére perczentuáczió mellett, esetleg anyagi rendezésére vagy társnak vállalkozik egy elméletileg és gyakorlatilag képzett szakember (keresztény). Kerestetik továbbá egy birtok vitaliczió (életjáradék) melletti átvételre. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába küldendők: «Sz. H. J. 32» alatt. 1708

A magyar gazdatisztek és erdészek segély-egyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak az állás közvetitő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágositások dijmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utcza 6. sz. 1920

Krozsák G. Em

BUDAPESTI KALAUZ.

Szállodák:

Pannonia szálloda.
London szálloda, az osztr. magy. vasuti indóházzal szemben.
István főherczeg szálloda.
Fehér ló szálloda, Kerepesi-ut 15-ik szám.
Schmidt Orient szálloda
Kronawetter szálloda Csömöri-ut 19. Olcsó szobák.

1356—68

Kávéházak:

Szidon kávéház, Ferencz-József rakpart Thonet-udvar
Union-kávéház, váczi-körut 16. Naponk. zeneestély. Saját zenekar.
Imperial-kávéház, váczi-körut 48. Grand Café Chantant.
Árvai Kecskeméti kávéház, a borz-utcza sarkán. Naponkint zene.

Sörházak:

Nemzeti szálloda, (Kukovetz M.,) kitünő magyar konyha, olcsó árak, nap. zene
Mikle Nándor, a polg. lövöldével szemben. Naponkint zene.

Mulatságok:

Orpheum Prugmayer József hajós-utcza 27. sz. legszebb és legolcsóbb mulató hely. Naponk. nemzetközi előadás. Páholy 4 frt. Páholyszék 1 frt I. hely 80 kr. Bemenet 50 kr. Karzat 30 kr.
Herculanum, (Freund, apród-utcza 1.) Naponk. előadás. Énekesnők: Freundné, Königswarth, Werner, Nagy Mariska, Baumgartner. Énekesek: Grüne, Prokesch, Tauer, Zimmermann.

Fényképész Békei H. király-utcza 25. Kifogástalan munka. Olcsó árak.

Tan- és nevelőintézet nyilvánossági joggal Budapesten.

(Az intézet nyolcz év óta áll fönn.)

Dr. László Mihály nyilvános főgymnáziumában, mely nyolcz osztályból és előkészitő tanfolyamból áll, és **főreáliskolájában** a jövő 1885/86-ik **tanévre** a **beiratások** augusztus 26-án kezdődnek, **előjegyeztetni** lehet azonban már **julius és augusztus hónapokban** naponkint az intézet helyiségében (IV., ujvilág-utcza 21. sz.) Az intézet **államérvényes főgymnáziumi osztály- és érettségi bizonyitványokat állit ki, mely joggal egyedül e nevelőintézet bir,** és **jeles tanerőivel az állami középiskolák tanterve szerint müködik.** Az intézet **ujvilág-utcza 21. számu házát kizárólag és állandóan maga az intézet foglalja el.** Az intézet **növendékei** lehetnek: **bennlakók, félkosztosok** és **bejárók.** Az előadások szept. 12-én kezdődnek. — Levélbeli megkeresésre azonnal **választ,** illetőleg **programmot** küldünk.

Budapesten, 1885-ik julius hónapban.

1897 Dr. László Mihály, intézet-tulajdonos, igazgató.

Budapesti kocsigyártás, a párisival egy szinvonalon

kész Lesseps-kocsik

Párisban több mint nyolcz éven át első rendü kocsikat készitett s jelenleg legujabb divatu, nagy keletnek örvendő, praktikus, franczia minta szerinti, legelegánsabb kocsikat ajánl a t. közönségnek s a magas uraságoknak, legjutányosabb árakon

Balla W. Pál

kocsigyártó Budapesten, dohány-utcza 20.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesittetnek. — Levelek a gyári helyiségbe, ahol egyszersmind a raktár is van, intézendők. 2311

9124/85 sz.

HIRDETMÉNY.

Újpest község képviselő testülete által a községi belvizek egyrészének levezethetésére a nagy piacztól a Lővy úteczán át, mint: 430 méter hosszú boltozott csatorna még folyó évben való kiépitése mondatott ki.

A munkálat árlejtési ajánlat mellett vállalkozónak fog kiadatni, felhivatnak tehát a vállalkozni kivánók, hogy a község házán naponként megtekinthető mérnöki munkálat és feltételek szerint ajánlataikat folyó évi szeptember hó 1-ső napjáig alólirott községi biró kezeihez adják be.

Újpesten, 1885 augusztus 22-én 2367

Uhlarik Károly
biró.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., kecskeméti-utcza 6. szám) megjelent:

A GYÜMÖLCSTENYÉSZTÉS TANA.

Vezérfonalul gyümölcstenyésztési előadások és önképzés számára.

LUCAS E. és MEDICUS FR. nyomán átdolgozta

VILLÁSI PÁL.

105 fametszvénynyel. 2 frt helyett 1 frt.

Első rendü eredeti párisi különlegességek egészségi czélokra, finom és jó minőség tekintetében a legmagasabb igényeknek is megfelelők, legtisztább paragummiból vagy halhólyagból tuczatja 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt. Bouts amer. (rövid) tuczatja 3 frt, továbbá nedves párisi női szivacsok, legtisztább minőség tuczatja 2, 3 frt, legfinomabb 4 frt. Eredeti párisi női preservatif darabja 2 frt használati utasitással. Párisi és londoni suspensorium, darabja 1 frt, 1 frt 30 kr., 2 frt, 3 frt 50 krig 40 különböző fajban.

Uri és női

esőköpenyek, vizmentesek, szagtalanok, minden szinben 6—30 frtig. sipkával angol bársonyszerü gummi-, pamut- és gyapjuszövetből. Továbbá minden más eredeti párisi különlegesség. Megrendelések Bécsbe intézendők

J. REIF,

egyedüli specialistához, IV., Margarethenstrasse 7.

Levelek és táviratok „J. Reif, Wien" czimzendők. Terjedelmes árjegyzékek ingyen. Szállitás titoktartás mellett.

Óvás egy obscurus diszmükereskedő szédelgési hirdetései ellen, ki azt hazudja a közönségnek, hogy neki Párisban tulajdon gyára van, ami — persze — nem igaz.

U. i. Ilyenmü eredeti párisi czikkek semminemü gyári jegygyel nem birnak. 1981

Kimeritő német árjegyzék ingyen.

Weil füthető fürdőkád a legczélszerübb fürdő-készülék.

Fáradság és költség nélkül 5 köböl vizzel és kilo szénnel. Azok, kik ezt olvassák, kérjék levelező lapon a képes árjegyzéket ingyen és bérmentve **Weil L. cs. kir. szab. tulajd. Bécs, I. Wallfischgasse 8.** Kádak, zuhanyok, ülőszékek, jégszekrények. Havi részletfizetésre is. 2321

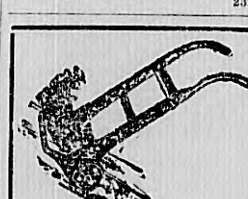

HIRSCH & FRANK
BUDAPEST
V., fegyvergyár-utcza 4,

ajánlják saját gyártmányú vaskézitalyigájukat, névszerint: szén-, zsák-, rakasz-, tégla-talyigát és szenes- és maláta-kocsijaikat.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Meg vagyok szabaditva!

a tyúkszem kinzó fájdalmától, — igy kiált fel számos egyén s ezt **csakis a Geerling-féle** tyukszem és bőrkeményedés elleni különlegességnek köszönöm. Egy üveg ecsettel tokban csak 40 kr. 1863

Raktár: Budapesten Török József gyógyszertára, király-utcza 12.

Hirdetések

felvétetnek
a kiadóhivatalban
Budapesten,
IV., kecskeméti-utcza 6.

MÉRLEG-GYÁR. 913

Tizedes és százados mérlegeket szállit a legjobb szerkezetben

FLORENZ JÓZSEF

Budapest, bécsi-utcza 4.

Legtisztább, legjobb kávé

pörkölés, darálás és főzés nélkül kapható a

kávé-essencziából,

mely a legtisztább kávéból van előállitva, **minden keverék nélkül.** 2—3 kávés kanál essenczia egy csésze forró vizben vagy tejben azonnal a legkitünőbb kész **fekete vagy melange-kávét** adja. Egy liter **I-a minőségü** essenczia több mint 120 csésze kávéra elég, 1 frt 90 krba kerül. Kapható ¼, ½ és egész literesben —.55 1 frt, 1 frt 90 kr.

Falun való tartózkodás mellett nagyon alkalmas.

Cs. k. kiz. sz. I. bécsi kávékivonat-gyár

Bécsben. I. Getreidemarkt 14.

Főraktár Budapesten: Szenes Ede urnál, a Dorottya-utczában és a sugáruton.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Bpest kecskeméti-utcza 6.) megjelent:

NÉPSZERÜ CSILLAGÁSZATTAN.

Az égboltozat egyetemes leirása.

Irta

FLAMMARION CAMILLE.

Forditotta

HOITSY PÁL.

360 ábrával, szines könyomatok és csillagászati térképekkel. 2 kötet. — **Füzve 9 frt. Diszkötésben 12 frt.**

Gyakorlati kézikönyv

Fröbel Frigyes foglalkoztató eszközeihez.

Irta

Kobány Mihály.

96 táblával. **3 frt helyett 1 frt 50 kr.**

A PALLAS

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában **Budapest, kecskeméti-utcza 6. sz.** megjelent és ugyanott valamint minden könyvárusnál kapható:

DIE NEUEN WAAREN USANCEN

DER

BUDAPESTER WAAREN- UND EFFECTENBÖRSE.

Jegyzetekkel ellátta

Dr. FÉLEGYHÁZY ÁGOSTON

ÜGYVÉD, A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE JOGI TITKÁRA.

Második tetemesen bővitett és javitott kiadás.

Ára 2 forint.

Nevelő- és tanintézetemben

Rákos-Palotán, mely több holdnyi kiterjedésü árnyas angolparkomban fekszik s mely **9 év óta 8 latin, 8 reál és 4 elemi osztályból áll,** az iskolai év szeptember 3-án kezdődik. A növendékek államérvényes bizonyitványokat nyernek. A tanitás mellett **a test edzésére is különös gond fordittatik** Katonai gyakorlatok. Kitünő viz. Neveldei dij a korhoz képest **35** frttól **50** frtig. Ismertetővel (Programmal) szivesen szolgálok.

Dr. SZABÓ ALAJOS, orvostudor, 2207

Ferencz József-rend lovagja, fővárosi bizottsági tag és az intézet igazgató-tulajdonosa.

Budapesti KIÁLLITÁSI SORSJEGY á 1 ft

4000 nyeremény

Főnyeremény készpénzben csak 1% levonással

100.000 ft

11 sorsjegy 10 ft

Kiállitási-sorsjáték-kezelősége Budapest, Andrássy-út 43

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., kecskeméti-utcza 6. szám) megjelent:

SZÉKELY TÜNDÉRORSZÁG

SZÉKELY NÉPMESÉK ÉS BALLADÁK.

IRTA

BENEDEK ELEK.

RÁKOSI JENŐ ELŐSZAVÁVAL.

Ára füzve 3 forint. Diszkötésben 4 forint.

MESÉK ÉS REGÉK.

Tiz képpel.

Gyermekek részére.

Irta

FAYLNÉ HENTALLER MARISKA.

2 forint helyett csak 1 forint.

EZER MŰKERESZT.

IRTA

Dr. MAJER ISTVÁN

cz. püspök és esztergomi kanonok.

Ára füzve 5 forint. Diszkötésben 6 forint.

MAGYARORSZÁG MEZŐGAZDASÁGI, NYERSTERMÉNYEK ÉS IPARKÉSZITMÉNYEK BEHOZATALA ÉS KIVITELE.

Irta

TELKES SIMON.

1 forint helyett 50 krajczár.

FRANCZIA-MAGYAR SZÓTÁR. Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akadémia és a legjelesebb franczia szótárirók után. **3 nagy kötet, füzve 10 frt. Kötve 12 frt.**

Elgyengült férfierő, idegbetegségek, titkos ifjukori bünök és kicsapongások.

Dr. WRUN peruin-pora peruaniai növényekből.

Egyes-egyedül a peruin-por alkalmas arra, hogy a nemző- és szülőrészek gyengeségét eltávolitsa s igy a férj tehetetlenségét (elgyengült férfierő) s a nő terméketlenségét megszüntesse. Csalhatatlan hatásu a peruin-por még savak és vérveszteség folytán beállott elerőtlenedéseknél, névszerint kicsapongások, önfertőzés- és éjjeli magömlések (mint a tehetetlenség egyedüli oka) által előidézett gyengeségi állapotok; továbbá minden idegbetegség ellen: mint elmegyengeség, a testi erő fogyatkozása, fájdalmak a keresztcsontban és hátgerinczben, mell- és főfájdalmak, migrain, bágyadtság, levert kedélyhangulat, makacs dugulás, a láb és kéz-idegek rángása, vérszegénység, stb.

Ártalmatlanságért kezesség vállaltatik. — Egy doboz ára utasitással együtt frt 1.80.

Budapesten: Török József gyógyszerésznél király-utcza 12. Barna Zs. udv. gyógyszerésznél V. ker., marokkói-utcza 1. és Magyarország minden jóhirü gyógyszertárában kapható. — *Glaschner A.* okl. gyógyszerész. Bécs, II., Kaiser Josefstrasse 14. 383

TISZA KÁLMÁN

tizéves kormányzása.

Verselte: Gyula diák. — 100 diszpéldány vagy 1000 népies p. 10 frt, az ünnepelt arczképével és miniatur szobrocskájával. Küldi a 2364

«KÉPES UJSÁG»

szerk. Budapest, Károlykör.

Tanárok

a legelterjedtebb hirrel, mint Dr. Vogel tan., Dr. Nothnagel tanár, Dr. Roszbach tanár, Dr. Wertheim tanár, Dr. Schroff tanár, Dr. Weber tanár, Dr. Huszemann tanár, Dr. Burdach tanár, Dr. Richter tanár, **dicsérik munkáikban az elért meglepő eredményeket,** az Accid. **carbon-zuhany** s fürdők alkalmazása által, melyek még oly betegségi eseteknél, hol a legkülönbözőbb szerek is siker nélkül maradtak s minden más gyógymóddal daczoltak, is teljes

gyógyulást

eredményeztek, s. p.: **változási zavaroknál, terméketlenségnél, fehér folyás, gyermekágyas, továbbá neuralgiánál, sokáig tartó, csúzos s rheumatikus bántalmaknál, bénulásoknál, ischiasnál, hólyagbajnál, lábizzadásnál, chronikus bőrkiütéseknél, daganatoknál, gyenge s elvoszett férfi-erőnél** még ott is, hol már minden remény elveszett volt. **A Carbon-zuhany** csodálatos hatása egész természetes alapon nyugszik: megujitja s fölélesztí a szervezeteket s az eredeti rendes müködésbe hozza. A kura mindenki által könnyen, kellemesen s fel nem tünően használható

J. R. Buxbaum

Wien, II., Czerningasse 4.

cs. k. szabadalmazott

carbon-zuhany

készülék által.

Ez, teljesen minden hozzátartozóval s a használati utasitással együtt szállittatik s akármilyen betegséghez használható. Ára 4 frttól 14 frtig. A legszigorubb titoktartás biztosittatik. A betegség fejlődése, a készülék meghatározása czéljából a rendelő részéről közlendő.

Utasitás ingyen. 222

Anthracen-Tinta

Cs. k. kizár. szab. valódi csak felirattal: Leonhardi August-nál Bodenbachban. Folyékony sötétkékből koromfeketévé válik. Minden papir-kereskedésben kapható.

Titkos betegségek

minden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit

Dr. PÁPAY

koron. ar. érdemkeresztes, tb. megyei főorvos

Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 2094

Rendel 9—5-ig délután, este 6—7-ig, levélileg is.

Dr. Huttetz-féle Anti-Syphilis.

A tudományos alapon **antisyphilitikus növényekből** előállitott

Anti-Syphilis-szappan

az egyedüli több év alatt jónak bizonyult óvszer, sokkal több biztosságot nyujt, sokkal kényelmesebb és jutányosabb, mint a gummi és halhólyag és az egészségnek semmi tekintetben hátrányára nincs. Ár, százszori használatra számitva 2 frt, postán küldve 2 frt 20. Valódi minőségben kapható Török József gyógyszertárában Budapesten, király-utcza 12. szám. 2110

Eladó épületek.

Neuschlosz Ödön és Marcel saját kiállitási pavillonja	eladó
Igazgatósági épület	eladó
Erdészeti pavillon	eladó
Borkostoló csarnok	eladó
Pénzügyminiszterium pavillonja	eladó
Mintaszálloda	eladó
Minta kórház	eladó
Térfelügyelőség	eladó
Pénzintézetek pavillonja	eladó
Dréher-féle sörcsarnok	eladó
Keleti kávéház	eladó
Pesti könyvnyomda r. t. pavillonja	eladó
Fénykép és utmutató elárusitó pavillonok	eladó
Fényképészeti atelier	eladó
5 bejárati kapu	eladó
Fedett folyosó	eladó
9 árnyékszék	eladó
11 pénztárbódé	eladó

Az általunk az orsz. kiállitás területén létesitett fentnevezett nagyobb és kisebb pavillonok a kiállitás berekesztése után jutányos áron eladatnak; alkalmasak nyaralók, vendéglők, táncztermek, kioszkok, raktárak és mühelyeknek stb.; az épületek áthelyezését elvállaljuk. Rajzok és bővebb értesitéssel saját kiállitási pavillonunkban és gyári irodánkban (ujpesti-rakpart 10.) vagy levél utján szivesen szolgálunk.

Neuschlosz Ödön és Marcel,

épitési vállalat, parketgyár. 2370

KÉSZ URI RUHÁK

tiszta gyapjuból kezesség mellett.

Eleg. div. felöltő	12—40 frtig.
divatos öltönyök	16—40
sétakabátok	18—30
loden-menozikof	18—40
téli kabátok	18—60
papi felöltők	20—40
vadászkabátok	8—20
leguj. div. nadrágok	6—15

valamint mindennemü kész uri-ruhák a leggondosabban készitve a legdiszesebb szabás, legujabb minta a legolcsóbb szabott árak mellett.

A legfinomabb angol, franczia, brünni kelmék mérték utáni megrendelések számára 2237

GROSSMANN S.

Budapest, Deák Ferencz- és bécsi-utcza sarkán.

(Az árak minden darabon rajta láthatók.) Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Legjobb és legolcsóbb sorsjegyek

8—13 huzás évenként

Minden hónapban egy vagy két huzás **50.000, 25.000, 15.000, 10.000, 5000 1000 stb.** forintos, **100,000, 4000, 1000** stb. francos nyereményekkel aranyban.

Legközelebbi huzások: osztr. vörös keresztsorsjegyek szeptember 1-én, főnyeremény 15,000 frt; magyar vörös-keresztsorsjegyek, november 1-én, főnyeremény 10,000 frt; 3%-os szerb királyi 100 frcos sorsjegy, november 13-án, főnyeremény 100,000 frcs; laibachi sorsjegyek, 1886. január 2-án, főnyeremény 25,000 frt.

Az osztrák vörös kereszt-sorsjegyeknek ez évi szeptember 1-én történő kisorsolásuk alkalmával bátorkodom ujolag az általam kibocsátott kombinált reszletivekre figyelmeztetni s azon fáradozván, hogy azoknak nyerhetési reményét mindig ujabb nagy nyerési lehetőségét kiváló sorsjegyek hozzáadása által szaporitsam, az eddigi kombináczióimhoz még a 3%-os szerb királyi 100 frcos sorsjegyeket függesztettem s igy ajánlok:

A csoport	1 laibachi sorsjegy; 1 osztrák vörös keresztegylet-sorsjegy; 1 magyar vörös keresztegylet-sorsjegy	29 havi részletre 2 forintjával 8 huzás évenként.
B csoport	1 3% szerb sorsjegy; 1 laibachi sorsjegy; 1 osztrák vörös keresztegylet-sorsjegy	29 havi részletre 3 forintjával, 10 huzás évenként
C csoport	1 3% szerb sorsjegy; 1 laibachi sorsjegy; 1 osztrák vörös keresztegylet-sorsjegy; 2 magyar vörös keresztegylet-sorsjegy	28 havi részletre 4 forintjával, 13 huzás évenként.

A fent megjelölt árak csak addig birnak érvénynyel mig további árfolyam emelkedésbe nem lép.

A 3%-os szerb királyi sorsjegyek, melyeknek főnyereménye 100,000 frank aranyban s melyeknek legkisebb nyereménye 100 frcs aranyban, azaz 50 frt, 3%-ot kamatoznak, mit szintén aranyban fizetnek, s évenként 5-ször kisorsol- tatnak. Ezekért a kormány vállalja a felelősséget s tekintettel Szerbiának minden kétségen felüli fizetési képességére, mint feltétlen biztosak ajánlhatók. Azonkivül tekintetbe véve, ezen sorsjegyek jelenlegi olcsó árát, igen nagy árfolyam emelkedési képességgel birnak.

Az első részlet lefizetése által az összes föntjelzett sorsjegyekre az egyedüli játszhatási jog valamennyi huzásra biztositva van.

Az első részlet lefizetése mellett a vevő megkapja a sorsjegyek sorozatával és számával ellátott törvényesen megbélyegzett részletéi jegyet és ezzel azonnal biztositja magának a játékjogot az összes fő és mellék nyereményekre.

Megrendelések legelőnyösebben **póstautalvány** mellett teljesithetők, kivánatra **az első részlet utánvétele mellett** is, a minél a csoport megnevezése elegendő, hogy legpontosabban eszközöltessék. Prospektusok, kisorsolási jegyzékek és kisorsolási naptárak 1885-re ingyen s bérmentve küldetnek.

Valamennyi osztrák s magyar sorsjegy ugyanazon feltételek mellett, havi részletfizetésre a legolcsóbban számittatnak.

A részvételi jegyekre felhasznált sorsjegyek az üzlethelyiségben a törvény rendelkezései értelmében megtekinthetők a részvételi jegyek tulajdonosai által.

A. Gutfeld ezelőtt Leutholz & Co.

fennáll 1870 óta 2331

Bécs, I., Wipplingerstrasse 27. sz.

Szolid képviselők Osztrák-Magyarország részére felvétetnek.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó gépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.

MELLÉKLET A 230-IK SZÁMHOZ.

IRODALOM.

— **A tragikum**, irta Beöthy Zsolt. Kiadja a Kisfaludy-társaság. Nagy könyv, mely közel hetedfél száz oldalt tölt be és becses munka, melyről bizonyára sokszor lesz még szó. «Nagyon jó tudni az akadémiai elméleteket, — mondja Dickens — nehogy alkalmazza az iró.» Beöthy könyvére nem illenék ez mottónak. Nem akadémikus szabályok magyarázgatása, hanem valódi széptani fejtegetés, mely a világirodalmat veszi alapul, a költészeti jelenségeket nem megszabott mérték alá veszi, hanem azok szellemének hódol s e hóditó erő tulajdonságaival foglalkozik. Felfogásában, itéletében önálló: saját ösztönei, tulajdon álláspontjai vannak. Ilyen az a nagy kör, melyet a tragikum körül von s melybe a tragikai költészettől messzebbre eső jelenségeket is beidézi, a tragikumot nyomozva az egész irodalomban (minden irodalmi fajban), a történetben (egyes kiváló alakokban), a müvészetben (festészeti alkotásokban), sőt a természetben is. (Adván a legkülönbözőbb széptani fejtegetéseket, nézeteket, szemlét tartva az egész müvelt irodalom fölött, Beöthy müve igazi monografia, mely összesit mindent, a mi a széptani kérdéssel összefügg. A tragikumról sokat irtak és a legkülönbözőbb korszakból. Részletesebben, terjedelmesebben, mint Beöthy Zsolt, senki. Látszik, hogy nagy tanulmánynyal irta müvét és nem rövid idő alatt. Emlékezhetünk is, hogy egyes részleteket már évek előtt bemutatott az akadémiában, Kisfaludy-társaságában és lapokban. Müve egyrészt tájékoztat a tragikum körül kifejtett összes elméletekről, másrészt a tragikai irodalom (sőt mint emlitettük, azon tul is) példanyujtó részeit is feldolgozza, hogy fejtegetéseit megvilágositsa, itéletét igazolja magokkal a költőkkel. Ebben a nagy irodalomban való rendkivüli jártassága nyilatkozik. Oly készlete van, melyet megismerni, magában is tanulságos, alkalmazásukban pedig meglepő érdekességgel használja föl bizonyitékul. Igy kettős élénkséggel mozog a nagy anyag. A hasonló tárgyu legkitünőbb külföldi müvek mellett is megmarad Beöthy tanulmányának érdekessége, mert a magyar irodalom egyikben sincs, és bizonyára nem is lesz ugy méltatva. Ez specziális oldala e derék munkának és legjobban bizonyitja a lelkiismeretes gondot, melylyel a szerző anyagát és kutfőit gyüjtötte, és mutatja az eredeti kiindulási pontokat, melyekből széptani fejtegetéseit vezeti. A régibb és az ujabb magyar irodalomból mindenhonnan merit: a regényekből, drámai müvekből, novellákból, költeményekből. Egészen feledett munkákra hivatkozik, letünt irókat hoz emlékezetbe. A mit a régi balladákról ir, azok drámai szerkezetéről, tragikai összeütközéséről, a tragikum kifejlődéséről, az magában véve is becses dolgozat volna. Itt csak egy részlet. Mindig és mindig kellő figyelemmel kisérvén irodalmunkat, egész szokatlan barátságos otthonosságérzete lep meg e mü olvasásánál, mert hisz oly kivételes, hogy ne nálunk nélkül beszéljenek hozzánk. Beöthy egész közelségben adja elő a tragikum elméletét, a költészetben való érvényesülését, s minden bizonynyal ebben igen vonzó erőt biztositott magának, s az érdeklődést még azok részéről is megnyeri, kik egy széptani fejtegetésbe nem szeretnek annyira belemélyedni, hogy egész monografiákat elolvassanak. Az előadásban is kiváló. Tömötten tud irni, de nem fárasztón. Komoly, a mint a tárgy megérdemli, de nem pedáns, a mint semmiféle tárgy nem kivánja, és legkevésbbé száraz, a mi sok tudásnak megölője szokott lenni. Élénksége is megvan, s folytonos lendületben tud tartani egy-egy eszmét, egy-egy állitást, a tárgyalás alatt. Van a könyvnek bizonyos melegsége, temperamentuma, mely el nem tévesztheti a hatást. E tekintetben is örömest sorozhatni Beöthy müvét irodalmunk legjobb munkái közé, s a szerzőt első széptani iróink közé, kiknek ugy sem valami nagy a számuk s kiknek egy része csak a kisebb igényü multban találta meg azt a helyet, a mit nem annyira betöltöttek, mint elfoglaltak. Harminczöt fejezetre oszlik Beöthy könyve: A tragikum elemei. Az egyén kiválóságának széptani formái. A kellembeli kiválóság. Fenségbeli kiválóság: a páthosz. Az egyéni kiválóság összhangban az egyetemessel. Az egyéni kiválóság meghasonlásban az egyetemessel. A korlátlanságra törekvő akarat: az elbizott akarat. A korlátlanságra törekvő akarat: az önző akarat. Ádám és Faust. (Madách és Goethe drámai költeményének összehasonlitása.) Külön forma-e a korlátlanságra törekvő ész? A korlátlanságra törekvő érzés. Az egyén kiválósága és gyarlósága. A tragikai gyarlóság természete és fő formái. A szenvedély fejletlensége eszmei irányban. A szenvedélyfejletlensége érzéki irányban. A szenvedély mértéktelensége. A szenvedély egyoldalusága. A szenvedély következetlensége. Az epikai és tragikai jellem. A jellem teljessége. A tragikai vétség. Bánk bán vétsége. Az egyetemesről általában. Az egyetemes, mint természeti törvény. A természeti törvény, mint sértett. Átmeneti formák a természeti és erkölcsi törvény közt. Az egyetemes, mint erkölcsi törvény. A természeti és erkölcsi törvény, mint sértett. Tragikum a görög és keresztény drámában. A katasztrófa. A tragikum hatása. A tragikum fajai. A tragikomikum. A tragikomikum a müvészetekben. A tragikomikum a költészetben. — A könyv a Franklin-Társulatnál jelent meg s ára 3 forint.

— **Nala és Damajánti**, hindu rege a «Maha-Bharatá»-ból. Szanszkrit nyelvből forditotta Fiók Károly; kiadja a Kisfaludy-társaság, ára 1 frt. Tündéries rege a hinduk nemzeti eposzából, az óriás terjedelmü «Maha-Bharatá»-ból Nál királyfi férfiui erényének és Damajánti szerelmi gyöngédségének s női hüségének epizódja, összesen huszonhat énekben. Lyrai részekben, természetfölötti és csodálatos elemekben igen gazdag s ódon és naiv báj veszi körül e szerelmi történetet, az ős-hindu költészet egyik legszebb maradványát. Fiók Károly a Kisfaludy-társaság egyik pályázatán a Firdusitól vett «Sohrab» forditásával keltett figyelmet, irodalmi izlést tanusitván oly nyelvből való átültetésnél, melynek tanulására nálunk csak kevesen szentelik magokat. De még kevesebben akárhol is a szanszkrit nyelvre. Fiók, ki szenvedélylyel csügg a keleti nyelveken, az emberiség ez ősi nyelvét is elsajátitotta. Könyvét hálásan ajánlja egykori debreczeni tanára, Lugossy József emlékének, kitől szanszkritül tanult. Nem kis elismerés illeti Fiókot, hogy képességével siet szolgálni a magyar irodalomnak s bevezeti abba a költészet oly müvét, melyet csak ritka kedvező körülmény juttathat birtokunkba. Fiók Károly első helyen filologus, de az irodalmi nyelvet is könynyen kezeli. Forditása folyékony és elég jól hangzik. — Hogy a sok idegen névnek, idegen jelzőknek a költői képek fölidézésében gyakran zavaró szerep jut, annak a tőlünk nagy távolságba eső teljes idegenség az oka, s azon a szöveg alá tett jegyzetek sem segitenek. A forditó pedig a filologus pontosságával lehetőleg hü akart maradni az eredeti szöveghez, s nem élt költői szabadalmakkal. Az ős indogerman 16 szótagu szlokát azonban nem követte a versformában, hanem kettészakitotta 8—8 sorra s rimeket is használ. Amazt a magyar verselés meg nem türhette volna. Emigy könnyen és élénken folyik. Nál királyfi története nem képezi részét a nagy nemzeti eposz főcselekményének és valószinüleg a hindu történelem sokkal régibb korszakára vonatkozik. A nagy eposz főtárgyát a Dhritarázstra király száz fia és unokatestvérük közt lefolyt s ez utóbbiak győzelmével végződött, nagy harcz alkotja. Az eposz czime is «nagy harcz» (maha-bharata. Ez a vezérfonal a «Maha Bharatá»-ban, de a vezérfonal mellé az epizódoknak, legendáknak, hagyományoknak roppant száma füződik, melyek közt a főtárgy sokszor egészen elvész. Nala regéjének szövege oly gazdag kritikában részesült az európai tudósok részéről, minővel kevés mü dicsekedhetik. Különféle kéziratokon alapuló, különféle kiadásai mellett nagy gondot forditottak magyarázói, forditói az ép, brahmánok által el nem ferditett szövegnek helyreállitására. Annyit első tekintetre lehet látni, hogy e darabba — még inkább a Maha-Bharata többi részeibe — illetéktelen kezek, méltóságukat ez uton is emelni törekvő brahmánok sok, az elbeszélés lényegéhez nem tartozó versszakot csusztattak be, a szöveget erősen megrongálták. Fiók azonban — mint jelenti — e megrongált szövegek helyreállitására tett kisérletek egyikét sem fogadhatta el, mert sokféleségök gyöngiti tekintélyöket a kéziratokon alapuló kiadásokkal szemben.

— **A tiszai határőrvidék 1686—1750-ben**, irta Iványi István, kiadja Aigner Lajos. A Bácskaság egy részén a törökök kiüzése után fölállitott katonai szervezetet ismerteti meg, s ezzel történelmünk oly részét bőviti meg, mely eddigelé még gondosabb kutatások tárgyát nem képezte. A mint a Bácska Lipót császár és király tényleges birtokába került. Történtek ugyanoly lépések, a melyek a régi alkotmányos élet visszaállitására czéloztak és a hajdani Bács- meg Bodrogvármegyét ujra feléleszették; mégis e vidék közigazgatási rendezésében lényeges részt ragadott magához az idegen központi bécsi kormány, főleg a császári udvari haditanács és az ország alkotmányának sérelmére saját terveit érvényesitette. S jóllehet ezen területet Bécsben is mint az anyaország kiegészitő részét tekintették, mégis belőle egy jó rész az ujonan keletkező vármegyék területéből kiszakasztatván, az idegen kormány fenhatósága alatt különleges katonai czélokra szerveztetett és a vármegyék hatósága alól is elvonatott; ámbár ezen területet is legalább névleg az illető vármegyébe sorozni megengedék. Az érdekeknek ebből származó összeütközése több évtizedre ellenséges hangulatba hozta a hatóságokat és a népet egyaránt. Az ellenségeskedések néha igen komoly alakot öltöttek és nem egyszer véres jelenetekben is nyilvánultak. Irányi a Bácska eme katonai szervezését és ezen szervezet megszüntetésének egyes mozzanatait tárgyalja. A bécsi közös hadügyminiszterium levéltárában, Bácsmegye levéltárában levő **okiratokon** kivül egyéb forrásmüveket is fölhasznált **müvéhez**, mely — eltekintve az eddig kiderített okiratok **hiányosságától** — behatóan ismerteti a tiszai határőrvidék történetét, amaz időszak viszonyait s hazánk állapotját.

— **Hébor bölcsészet**, irta Spiegler Gyula Sámuel. Megjelent Aigner Lajosnál; ára 1 frt 80 kr. A héber bölcsészet megérdemli, hogy minél többen foglalkozzanak ama szép lapok megirásával, melyek a bölcsészet általános történetébe valók. Spiegler Gyula a tudományos magyar héber irodalomnak is tartalmas munkát nyujtott dolgozatában, melyről ő azt a hitet fejezi ki, hogy «fáradozásai gyümölcsével alapját veti meg a tudományos magyar-héber irodalomnak.» Azonban a tudományos magyar héber irodalomnak máris vannak — habár nem számos — de alapvető munkái, az országos rabbiszeminariumból is származott, habár csak az iskolai értesitő szerény czime alatt; a magyarországi zsidók története is megindult, sok zsidó kutfői adat fölhasználásával. A «Magyar zsidó szemle» minden füzetében szélesiti az alapot. Spiegler mindenesetre oly ágát választotta a zsidóság kultura-életének, mely a legjelentékenyebb, mert semmi esetre sem véletlen, hanem a legbensőbb okok szoros kapcsolata, hogy Mózes egy-istenségi vallásából származnak a többi egyistenségi vallások: a kereszténység ugyanazon talajon, a mohammedanizmus annak közelében. Mózes könyve a kereszténységnek is Bibliája, s ennek hatása a keresztény hitelvekre és világnézletekre hatalmas befolyással volt. Igen sürü a felfogás, hogy Mózes monotheizmusa az ó-kori bölcsészetnek is fáklya gyanánt szolgált, s Plató, Aristoteles a mozeismus forrásából meritettek. A hányatás, a vándorlás, mely a zsidóknak jutott osztályrészül már a régi korban, a Mózes által hirdetett bölcseleti szellemet nemcsak tovább vitte, hanem kölcsönös eszmecserébe is hozta. Szerzőnk egyik törekvése, hogy nemcsak a héber bölcsészet nézleteit feltüntesse, hanem kimutassa annak hatásait az ujabb kor bölcsészetére is. Igy Spinozát is a héber bölcsészet képviselői közé sorozza, csakhogy ő a bölcsészetet a vallás uralma alól felszabaditotta, és a vallást a bölcsészet befolyása alól emanczipálta. Az alexandriai Philó, Ibn Gebirol, Maimonides, Spinoza és más héber bölcsészek elméletének előadásában bizonyitja, hogy a különféle bölcseleteknek egy vezéreszméjök van, s ez a pantheizmus, mely nem egyéb, mint mathematikai következetességgel levont mózesi monotheizmus, a héber bölcsészet szelleme. Az olvasó elég felvilágositást nyer a görög, héber bölcsészet és az ugynevezett kabbala tana felől, továbbá Maimonides, Ibn Gebirol, Abicebron, Spinoza és Mendelssohn munkáiról s elméleteiről. A szerző szerint abban áll a héber bölcsészet érdeme, hogy a pantheizmust a hittel egyetértésbe hozta, mi által amaz a bölcsészet terén fölényre vergődött s aztán a természettudomány felvirágzását késziteтte elő. A munkában a különféle héber felekezetekről is érdekes adatokat találni. A Talmudnak ellenei és védőitől tulajdonitott csalhatatlanságot zsidó nézetek megitélésében a szerző tulzásnak nevezi. A Talmud, mondja a rabbinizmus dialektikájának remekmüve, de a héber tudománynya nem azonos, sok szépet tartalmaz, de olyat is, a mi korszakának szellemére emlékeztet. A szerző azt is bizonyitja, hogy a zsidó törvény az egy istent hivők, azaz zsidók, keresztények s mohamedánok közt megengedi a házasság kötését. Széles körü vizsgálódásokból irt munka, mely a tudományos körök figyelmére érdemes. Trefort Ágost közoktatásügyi miniszternek van ajánlva.

— **Évkönyv**. A székesfehérvári történelmi- és régészeti egylet idei évkönyve megjelent, hat értekezéssel, mindenik Fejérmegye multjának köréből. Az évkönyvet Hattyuffy Dezső szerkesztette s kivüle még Károly János, Boross Mihály, dr. Szalay József irtak dolgozatokat. Az egylet életét feltüntető közlemények egészitik ki az Évkönyv tartalmát. Az egyletnek 13 tiszteleti, 14 alapitó és 116 rendes tagja van. A pénztári számadás junius elejéről szól és 1064 frtot tüntet föl. Az évkönyv ára 1 frt.

— **Kossuth iratainak** népies kiadásából (a szerző meghatalmazásával szerkeszti Helfy Ignácz képviselő) a 7-ik és 8-ik füzet jelent meg az Athenaeum kiadásában. Mindenik füzet előtt egy-egy arczkép van, az egyik előtt Kossuth megérkezésének képe a southamptoni kikötőbe, a másik előtt Kossuth hugáuak, Ruttkayné urhölgynek arczképe, ki a nagy hazafi számüzetésének napjait a leggyöngédebb testvéri gondossággal osztja meg vele. — Egy-egy füzet ára 30 kr.

— **«A jövő harcz Indiában»**, ez lesz Vámbéry Armin hirneves tudósunk angol nyelven legközelebb megjelenő munkájának czime. Londonban jelenik meg Cassel és társa kiadásában. Az afghán viszályról, a közép-ázsiai orosz hatalom terjeszkedéséről és az angolok helyzetéről szól. Benne lesznek ama felolvasások is, melyeket Vámbéry ez év tavaszán Angliában tartott.

— **A Svihák naptár** az idei naptársaison első fecskéje. Szerkesztette az Üstökös czimü élczlapnak ismert alakja *Svihák*. A naptár tele van a «Fliegende Blätter»-modorában irt számos jóizü adomával és tréfával. A hónapok fejei a közélet ismert alakjaiból vannak igen csinos rajzokban összeállitva, ezek alatt tömérdek tarkabarkaság a politika, irodalom, müvészet stb. köréből; ezek után három szakaszból álló illusztrált apróság «Svihák Albuma», «Talmud» és a «Kulisszák mögül» czimmel. Általában a nagy csinnal, szines nyomásu czimlappal kiállitott naptár hemzseg a sok képtől, annyira, hogy egyetlen lapja sincs, a melyiken egy-egy illusztráczió ne volna. Nyomdai kiállitása épugy diszére válik a Pallasnak, mint tartalma szerkesztőjének. Ára 50 kr s Révai Leo bizományában kapható. Mint halljuk, már a második kiadást nyomják.

— **Magyar közigazgatási jog** czimü müre hirdet előfizetést dr. *Kovács* Pál kecskeméti jogakadémiai tanár. Müve, minthogy 1880. óta, a midőn meghozták a qualificationális törvényt, a megyék háztartásáról szóló törvényt, a nyugdijról és a vizjogról szóló törvényeket, mindenesetre hézagpótló lesz. A munka a maga egészében nagy 8-adrét alakban, csinos kiállitással, legkevesebb 25 nyomott ivre fog terjedni. Az általános rész f. évi aug. hó végén már kapható lesz; a különös rész pedig legkésőbb karácsonyra kerül ki a sajtó alól. Az egész münek előfizetési ára füzve 3 frt. Bolti ára 3 frt 60 kr. Az előfizetési pénzek legkésőbb augusztus hó 31-ig szerzőhöz (Kecskemét, városház-utcza 127. szám) küldendők. — Ugyancsak tőle két fölolvasás jelent meg önálló füzetekben. «A törvényhozó hatalom viszonya a végrehajtó hatalomhoz» és «Statistica és szabad akarat». Mindkettő tulmegy a felolvasás keretén s ugy a tartalom magvasságában, mint stylje szépségében megüti a tanulmányoknál megkövetelni szokott magas mértéket is.

— **Kereskedelmi Törvény**, a Kuria stb. elvi jelentőségü határozataival, feldolgozta dr. *Barna* Ignácz, budapesti keresk. akadémiai jogtanár. E czim alatt megjelent egy vaskos könyv, mint első kötete a Révay-féle *Törvénytár*-nak. A mai állapot olyan, hogy a judikatura a törvénykezési gyakorlat terén vagy épen nem, vagy csak visszaélésként használtatik, mert lehetetlenség az ügyvédre nézve, hogy minden konkret per alkalmából végig tanulmányozza a felsőbb biróságok határozatainak a különféle gyüjteményekben hatvannál több kötetben szétszórt anyagát. A «Törvénytár» igen nagy hézagot lesz hivatva betölteni, ha folytatja igy, a hogy első kötetében kezdte, mely rendkivüli gond és tudományos körültekintés mellett igen egészséges érzékkel a gyakorlat igényei iránt van szerkesztve. E könyvben az egész kereskedelemjogi judikatura revizió alá van véve, s az abban letett jogelvek világosan és szabatosan szerkesztett u. n. döntvényfejekben legális rendszer szerint a törvény minden egyes §-a mellé vannak összeállitva olykép, hogy minden tárgy körül a vonatkozó elvi megállapodások könnyen áttekinthető szakszerü sorrendben vannak csoportositva. Gyakorlati szempontból fölötte fogja e könyv megkönnyiteni a kereskedelmi törvény kezelését. Ára 2 frt.

— **A «Magyar könyvesház»-ból**, melyet Aigner Lajos ad ki, a tizennegyedik folyam első darabja gyanánt négy füzetet magábanfoglaló kötet hagyta el a sajtót: «*Graeziella*», mely egy érdekes részlet Lamartine önéletirásából, voltaképen szerelmi történet, költőileg megirva. Ára 80 kr.

— **Az orsz. statisztikai hivatal könyvtárának és térképgyüjteményének czimjegyzékét** állitotta össze Findura Imre, a statisztikai hivatal könyvtárnoka. Ama statisztikai becsü könyvek és térképek jegyzékét veszi ebben az érdeklődő közönség, mely a statisztikai hivatal keletkezése óta (1867.) egész 1884 végéig gyüjtetett, egyuttal megvetvén alapját oly statisztikai szakkönyvtárnak, mely a nemzetközi statisztikai irodalmat is képviseli, s melyre évenkint 1500 frt van utalványozva. Az egész gyüjtemény a mult év végén 5878 munkát tett 17,239 darabszámmal. Ezeket teljes czimökkel felsorolja Findura a 60 nagy ivre terjedő czimjegyzékben. Mindenki, ki a fővárosi könyvtárakat használja, örömmel fogad ily nagy gonddal szerkesztett czimjegyzéket; megbecsülhetetlen lesz azonban a statisztikusra nézve, ki a nemzetközi statisztikai irodalomnak gazdag anyagát találja meg benne. A vaskos kötetet példás szorgalom és a szakértelem állitotta össze. Huszonöt nyelvü munkákról ád tájékozást, köztük orosz, görög s japáni könyvekről. A sok szám, mely itt előfordul, nehezitette a munkát. A könyv 10 nagy csoportra van osztva. A főrészt (I. csoport) természetesen a statisztikai munkák képezik, melyek között a világ minden müveltebb nemzetének statisztikai összeállitásait feltaláljuk; gazdag forrásokul szolgálván mindazoknak, kik idegen államok- és népekre nézve tájékozást kivánnak maguknak szerezni. A (II. csoportban) találjuk a hungarikákat. (III. csoport): Politikai törvényhozás, közigazgatás, igazságszolgáltatás. (IV. csoport): Államháztartás, állami és községi pénzügy, honvédelem. (V. csoport): Közgazdaság. (VI. csoport): Közoktatási és hitfelekezeti tárgyak. (VII. csoport): Társadalomtan, anthropologia és ethnografia; kulturtörténet, biografia és jellemrajz. (VIII. csoport): Természettudományok. (IX. csoport): Filozófia. (X. csoport): Vegyes tartalmu folyóiratok, évkönyvek, napilapok, térképek stb. Végezetül van a gondosan szerkesztett tárgymutató, mely maga csaknem 10 ivet tesz. A szakkörök figyelmét nem szükség bővebben fölhivni rá.

— **Folyóiratok.** *A Természettudományi Közlöny* augusztusi számának főbb közleményei: «Koponya és lélektan» dr. Oláh Gusztávtól. «A természet nagy hatói közt levő kapcsolatról» továbbá «Az agave virágzása» dr. Dietz Sándortól. Ezenkivül apróbb közlemények.

A *Magyar Nyelvőr* érdekesebb közleményei: «A magyar névragozás» Simonyi Zsigmondtól; «Egy második hangzó illeszkedés a magyarban» Balassa Józseftől, «Kiktől tanultunk irni, olvasni?» Volf Györgytől; «A névragok és névutók használata» Könnye Nándortól, «Nyelvtörténeti adatok» Katona Lajos és Frecskay Jánostól, «Adatok a nyelvujitás történetéhez» Kulcsár Endrétől, ezenkivül apróbb közlemények.

Rumänische Revue havi folyóiratból is megjelent az augusztusi füzet, s ez főképen a nemzetiségi törvénynyel foglalkozik. Csak ugy dagad a füzet a magyarellenes szellemtől. Ez az életeleme, melylyel a német nyelvü oláh folyóirat a schulvereinosokkal egy malomban őröl. Szerkeszti Diaconovics Kornél; csinálják Resiczán, nyomtatják Brassóban, kiadják Budapesten, s küldik Drezdába, Berlinbe.

A Kolozsvártt megjelenő és Veres Ferencz által szerkesztett «*Fényképészeti Lapok*» legujabb számából a következő czikkeket emlitjük meg: «A fényképészet eszthetikája» dr. Sárffy Aladártól; «A fényképész ifjak egyesülete», «A pozitiv képekről» Veres Ferencztől; «Ausztráliai levél a szerkesztőhöz» Arpistól; «Hasznos jegyzetek a száraz eljárás körüli előidézések és erősitésekről» Veres Ferencztől; «Az igenleges kép jelentősége és készitése fényképészetünkben», dr. Stürenburg után. Ezenkivül kisebb közlemények.

— **Előfizetési felhivást** hirdet Krámer Rezső topolyai könyvkereskedő «*A magyar déli hadtest 1849-iki naplója*» czimü könyvre, melyet Dudás Ödön rendez sajtó alá. E hadtestnek Guyon tábornok volt vezére s a naplót egyik segédtisztje rendezte. Dudás Ödön a könyvhöz Guyon életrajzát is megirta, valamint az egészet kiegészitő jegyzetekkel látta el. Megrendelhető egy forintjával.

TANÜGYI IRODALOM.

— **Az Osztrák-Magyar Monarchia politikai földrajza és Európa államainak ismertetése.** A reáliskola IV. osztálya számára. Irta *Laukó Albert*. Budapest. 1885. Eggenberger. Ára 60 kr. Eddig az első és egyetlen földrajz, mely a reáliskolai uj tanitási terv kivánalmainak megfelel. A kiszabott anyagot kellő rövidséggel, s gyakorlott kézre valló pedagogiai tapintattal tárgyalja. Előadása világos; nyelve tiszta. Az érdekelteknek, tanulóknak és tanároknak egyképen jó szolgálatot fog tenni.

— **Iskolai Atlasz**. Középtanodák, polgári és kereskedelmi iskolák használatára. Szerkesztette *Kozma* Gyula. Budapest, 1885. Dobrowsky és Franke. Ára füzve 70 kr, kötve 80 kr. Sem a kissé nagyhangu előszókat, sem az érette ütött zajt nem érdemelte meg. Tartalmának nagyobb része régebbiek, földkép-gyüjteményből vett egyszerü lenyomatok, másik része pedig a *Homolka*-féle földképeknek rosszul sikerült utánzatai. Egyetlen jósága olcsó ára. De kiállitásához (legkevésbbé sem «szép és tetszetős kivitel»-éhez) mérten ez sem valami nagy előny.

— «**Általános iskolai atlasz**, a legujabb földrajzi ismeretek nyomán, népiskolai használatra.» Csinos nagy negyedrétü füzet tizenegy, pontos kivitelü, szinezett, világos nyomásu térképpel (Magyarország, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye, A két félteke, az Osztrák-magyar monarchia, Ázsia, Afrika, Európa, Észak-Amerika, Dél-Amerika, A földközi tenger környéke és Ausztrália) és Budapest szines tervrajzával. A füzet boritékán a föld felületén előforduló alakzatok vannak ismertetve földrajzi előismeretek gyanánt, az utolsó lapon pedig összehasonlitó földrajzi adatok vannak felsorolva *György* Aladár könnyen áttekinthető összeállitásában. Ily kicsiny foglalatban lehetetlen többet nyujtani. A füzetet *Méhner* bocsátotta ki. Ára 36 kr.

— **Az orsz. magyar izr. tanitó-egyesület Értesitője**. 8. sz. Montefiore Mózes, *Morgenstern* Jakabtól. — A zsidó hitközségek autonomiája, *u. a.* mely a zsidó tanitók állása ügyében oly félremagyarázhatatlan rendelet kibocsátását sürgeti, minőt Trefort miniszter julius 13-án a gör. kath. és gör. kel. egyházi hatóságokhoz intézett. — A zsidó hitoktatás kérdéséhez a fővárosi iskolákban, *Szántó* Eleázártól. — A tulterhelés és a Herbart-Zilleristák. *Morgenstern* Jakabtól. — Zsidó jótékonyság, *ugyanattól*. Az iskolai zárvizsga fényes oldala. *Spitzer* Ignácztól. Tanitói közgyülés a *veszprémmegyei* izr. tanitóegyesületnek, mely elég feltünően a semmivel sem motiválható határozatot hozta, hogy az orsz. egyesülettel szemben föntartja önállóságát. Ha a zsidó tanitók ügye csakugyan oly rosszul áll, mint maguk állitják, minek az amugy is gyönge erők szétforgácsolása? Keresztény nyilatkozat egy zsidó-iskolai zárvizsgálatról. *Homoki* Istvántól. — Iskolai értesitők. — Egyleti élet. Vegyesek.

— **Számoló könyv a népiskolák számára**. Irta dr. *Mocnik* Ferencz. A 18. eredeti kiadás után átdolgozta s a legujabb m. kir. miniszteri tantervhez alkalmazta *Orbók* Mór, a pozsonyi m. kir. állami tanitónőképezde rendes tanára. Budapest és Pozsony, 1885. 1 füzet az 1. oszt. számára, ára 20 kr, 2 füzet a 2. osztály részére, ára 20 kr, 3. füzet a 3. oszt. számára, ára 24 kr. — Szerző érdemes föladatot végzett, midőn a joggal dicsért Mocnik-féle népiskolai tankönyvet a magyar tantervhez alkalmazottan átdolgozta. Népiskolánk igen hasznavehető segédeszközöket talál e kis könyvecskékben, melyekben — igen helyesen — kevés a magyarázat és sok a példa, a melyeket a szép kiállitáson kivül olcsóságuk is ajánl. A 3. füzet már 1886. évszámmal jelent meg; ugy látszik, hogy a következő évben további 2 füzet fogja a vállalatot teljessé tenni, egy a 4. és egy az 5. és 6. osztály számára.

A HORGAS UJJU.[1]

— FRANCZIA REGÉNY. —

I.

Sötét éjszaka; a szakadó eső, melyet a szél korbácsolva kerget, özönnel boritja el egy magányos kis ház ablakait, mely Páris egyik külvárosának csaknem a legvégén áll.

Nem nyaraló ez a kis ház, nem is afféle «kis palota», a minők ujabb időben Páris külső avenuein épülnek, kertek közepébe. Emeletes ház, mansardtetővel, mely alatt padlásszobák vannak. Az utcza felé egyszerü deszkakerités van, mely mögött üres telek nyulik el a szomszédos veteményes kertekig.

Az épitőmester nem fáradt azzal, hogy alapépitményt is csináljon. A kis ház egyszerüen a földre van épitve, mintha csak készen tolták volna oda.

Laknak benne, mert a földszinti ablakok egyikében világosság látható.

De ki lakhatik itt? Tőkepénzes bizonyára nem, mert itt a pénze nem volna biztosságban; kereskedő sem lehet, mert akkor nem huzódott volna el ilyen messzire a központtól. Ez a kis fészek nem való másnak, mint valami embergyülölő öreg maganzónak, a ki félrevonult ide, mint düledék-tornyába a bagoly, vagy pedig valami szegény polgári családnak, mely a legszükségesebben tul nem költhet s az udvaron termeszt magának a táplálkozásra való zöldséget és főzelékeket.

Igy gondolkoztak azok, a kik ezt a négyszögletü téglahalmazt látták, mely mint valami határkő állt ott az üres telkek közepette: sőt igy gondolkoztak a környéken lakók is, kik látásból is alig ismerték a nyomor e kastélyának lakóit.

Mindnyájan tévedtek s elég lett volna átlépni a ház küszöbét, hogy meggyőződést szerezzenek arról, hogy a ház, ha külsőleg szegényes is, legalább kényelmesen van butorozva.

A megvilágitott ablak, melyről az imént szóltunk, egy kis szalonhoz tartozott, mely párnázott zsöllékkel, alacsony, törökös divánnal volt butorozva.

A kandallóban ropogó tüz égett, jóllehet már áprilist irtak, s a kandalló párkányán a szokásos óra helyett bronz-szobrocska diszlett.

A padlót valódi szmirnai szőnyeg boritotta s az ajtó kárpitjai nyers selyemből voltak.

A szoba közepén nagy négyszögletü fekete asztal állott, mely ugyancsak elütött a butorzat többi részétől, a diván tarka vánkosaitól; dolgozó asztal volt ez, tele rajzokkal, léniákkal, körzőkkel, szögmérőkkel, iróeszközökkel.

S nem hiába volt ez az asztal ilyen. E pillanatban is egy idős ember ült előtte s egy rajzlapon vonalakat méregetett.

Szemközt vele, az ernyős lámpa világában fiatal nő foglalkozott himzéssel.

A férfi legalább ötven éves volt, sürü fekete, deresedni kezdő hajjal, hosszu, szürkés szakállal, s eleven szemekkel, melyek bágyadt arczát szinte megifjitották.

A nő szép volt — komoly, csaknem férfias szépségü, mely korosabbnak tüntette föl, mint a milyen valóban volt. De husz éve ott ragyogott az arczán, mely üde volt, mint a tavaszi virág, s hajlós termete és gömbölyded idomai az első virágzás korára vallottak.

Szemét nem emelte föl munkájáról, s a csöndet csak a künn dühöngő vihar bugása zavarta meg.

— Szörnyü idő, mormolá a leány, munkáját ölében nyugtatva. — Ha magam volnék itt, félnék. — Kőkunyhónk inog, s attól félek: összedől...

— Eltart még egy hónapig, szólt nevetve a férfi. — S egy hónap lefolyása előtt, kedves Kamillám, pompás lakásod lesz Páris egyik legszebb negyedében, azután pedig beleköltözöl kastélyunkba, melyet munkám árán vásárolni fogok... Most, hogy szabadalmamat ki is aknázhatom, szerencsénk meg van alapitva.

— Mondtad már ezt, apám, viszonzá a leány, — de még most sem tudtam hozzászokni ahhoz a gondolathoz, hogy gazdagok leszünk.

— Már is gazdagok vagyunk, mert hiszen ma reggel vettem föl huszezer frankot, mint előleget. S ez még semmi ahhoz a jövedelemhez képest, melyet találmányom hozni fog. El tudnád-e képzelni, hogy mennyi gőzgép van a világon? Nohát nemsokára valamennyi nekem fog adózni, mert egy sem fogja nélkülözhetni a «Monistrol-féle süritőt»... S ha meggondolom, hogy husz évig fáradtam a nélkül, hogy gyakorlati eredményt tudtam volna elérni, midőn végre azzal a derék Gémozackal találkoztam, a ki fölnyitotta előttem pénztárát, hogy találmányomat gyakorlatilag alkalmazhassam!... Most már nem kétkedem többé... De hadd fejezzem be ezt a munkát, melyet holnap reggel át kell adnom társamnak. Mindjárt tiz óra lesz, s ha elkészültem vele, lefekvés előtt még el kell csuknom azt a husz ezres bankót, a mit ma kaptam. Olyan kevéssé vagyok hozzászokva a pénzhez, hogy azt sem tudom, hova tegyem... Bizony, szekrényről nem gondoskodtunk még!

— Hát nálad van a pénz? kérdé Kamilla.

— Itt van ni, viszonzá Monistrol, a pénzt az asztalra téve.

— Egyelőre elzárhatnád az üvegszekrényembe. De kérlek, apám, vidd el holnap egy bankárhoz. Nem leszek nyugodt, a mig ez a sok pénz a házunkban van... Akárki is betörhet ide, s mind a kettőnket meggyilkolhatnak a nélkül, hogy valaki a kiáltásainkat hallaná... A környék kivált éjjel teljesen néptelen.

— De most nem. Külvárosunkban most van a bucsu, s ezerféle népies mulatsága egész Párisból idecsábitja a közönséget, még olyan rut időben is, mint a milyen most van... Hallgasd csak!.. Idehallatszik a zene.

A szél csakugyan trombiták hangjait hozta elő; jeléül annak, hogy a kötéltánczosok és komédiások bódéiban vigan folyik a mulatság.

— Különben, mondá Monistrol, — mielőtt szobámba fölmegyek, elreteszelem az utczaajtót. Folytasd csak a himzésedet, gyermekem, a mig én munkámat befejezem.

Az apa és leánya ismét hozzáláttak dolgukhoz, amaz hévvel, emez meglehetős lanyhasággal.

Ujjai gépiesen forgatták a tüt, de szemei nem követték járását.

Kamilla arra a fényes jövőre gondolt, mely most előtte megnyilt, s arra a csöndes, nyugodalmas életre, a melytől megválni fog.

Máris ugy érezte, mintha sajnálná ezt a szerény életmódot, mely az ő boldogságához elegendő volt, holott a gazdagság megdöbbentette.

Kamilla nem volt nagyravágyó; ideges természeténél fogva olyanforma helyzetben volt most, mint a ki hajóra száll, hogy valami ismeretlen földre vitorlázzék, de sokkal jobban szeretne itthon maradni, kicsiny falujában, a hol született.

Izgatott képzelete az utnak ezer meg ezer veszélyét tüntette föl előtte, s balsejtelem szállta meg, mint valami közeli sulyos csapás előérzete.

Egyszerre csak valami gyönge nesz, alig hallható recsesenés riasztotta föl.

Ugy tetszett, mintha óvatos léptekkel járna valaki az ebédlőben, melyet a kis szalontól csak kettős kárpit választott el, a mely most le volt bocsátva.

Kamilla nem szólt, nehogy atyját munkájában zavarja. Emez nem hallott semmit, annyira el volt merülve; de a leány fölemelte fejét s figyelmesen nézett szét.

Az első pillanatban semmi különöset sem látott s mivel a nesz megszünt, ismét föl akarta venni himzését, midőn egyszerre csak egy kezet vélt észrevenni, mely a két függöny közé furakodott s feketén vált le a világos selyemalapról.

Csakugyan kéz volt az a fekete folt ott a függönyön?... Kamilla nem akarta eleinte hinni, de sehogy sem tudta magának megmagyarázni a különös látványt...

Azt hitte, hogy ezuttal szeme megcsalta. A tüz kialvó félben volt a kandallóban, a lámpa fénye is homályosodni kezdett már, ugy hogy a szobában nem lehetett világosan kivenni a tárgyak körvonalait.

Szerette volna behunyni a szemét, de nem birta. Az a feketeség megigézte.

Óriási pókhoz volt az hasonló, nagy kasza-lábakkal, a melyek nem mozdultak.

Talán valami szörny-állatnak a karma?

Kamilla nem volt gyáva, és mégis ugy érezte, hogy a vér megfagy ereiben.

Atyja, ki háttal volt az ajtónak, szorgalmasan huzogatta rajzán a vonalakat.

Kamilla addig nézte azt a fekete pontot, mig végre öt ujjat olvasott meg egy kézen, mely a függönybe fogózott, öt göresös, bütykös és horgas ujjat, melyek a rák ollójához hasonlitottak.

A hüvelykujj, mely a többitől elállott, szokatlanul hosszu volt, s nagy görbe körömben végződött, minők a keselyü karmai...

E pillanatban Kamilla a két függöny közt valami csillogást látott a sötétben, a mit valami tőr-penge csillogásának vélt.

— Apám!... Segitség! kiáltá el magát, két kezét az ajtó felé nyujtva.

E váratlan fölkiáltásra Monistrol hirtelen hátrafordult, de nem volt ideje ahhoz, hogy fölálljon.

Az ebédlőben elrejtőzött ember egy ugrással, valódi tigris-ugrással rajta termett, s egyik kezével, azzal az óriási göresös kézzel, melyet Kamilla az imént a függönyön látott, lecsapott az asztalon heverő pénzcsomagra, másik kezével pedig torkon ragadta a szerencsétlen feltalálót, ki tusakodásában feldöntötte a lámpát.

Kamilla odarohant, hogy apját megvédelmezze, de a zsivány elrugta, még pedig olyan erővel, hogy a padlóra zuhant.

De azért Kamilla nem vesztette el bátorságát s ismét talpra állott. Csakhogy a szoba most már egészen sötét volt, s ő semmit sem láthatott, csupán dulakodást és hörgést hallott.

A mint arrafelé tartott, beleütődött az asztalba, s ezt meg kellett kerülnie, hogy megfoghassa a nyomorultat, ki atyját leszoritotta. Ruházatába akart ragadni, de nem foghatta meg. Ujjai lecsusztak róla, mert valami sima, selymes, feszesen álló kelme volt, apró éles czifrázatokkal, melyeket körmeivel letépett — de sehogy sem ragadhatta meg az embert, ki angolna módjára sikamlott ki kezéből.

A zsivány őt nem bántotta: csak Monistrollal akart végezni, hogy aztán a rablott pénzzel odább álljon.

A küzdelem nem is tartott sokáig. Az öreg ember összeroskadt, s a zsivány, miután földre teperte, eleresztette, fölugrott s elillant.

Elvégezte, a mit akart; kezében volt a pénz, s nem gondolt egyébre, mint az elmenekülésre, nem töltve az időt azzal, hogy leüsse a leányt, a ki ugy sem üldözhetné.

Csalódott. Kamilla ugy vélekedett, hogy apja csak elszédült, mert nem kiáltott mikor elesett... Erős, egészséges ember egy lökéstől, bármilyen hatalmas legyen is az, meg nem hal, s egyéb fegyvere a zsiványnak nem volt, mint a tiz körme.

— Ne félj, apám! kiáltá. — Gyerünk utána; nem fog elmenekülni!

S utána szaladt a rablónak, ki már a lépesőn volt, s a külső ajtó felé tartott, a melyet nyitva hagyott. Azután gyorsan futott végig az üres telken, mely a ház és a kerités közt volt, egy szökéssel átugrott az alacsony deszkázaton, kivetette magát az avenuere s a Trône-tér felé iramodott.

Kamilla épen ezt akarta. Ugy okoskodott, hogy a közeli köztéren, a hol a vásár volt majd talál rendőröket s ezek elfogják a vakmerő zsiványt.

Csak azon kellett iparkodnia, hogy el ne veszitse szem elől. Már pedig jó lába volt s keveset adott a külsőségekre. Nem sokat törődött azzal, hogy pongyolaköntösben, papucsban szalad az utczán s igy mutatja magát a komédiás-bódék előtt bámészkodók tömegének.

(Folytatása következik.)

TANÜGY.

Az erdélyi kath. középiskolák.

Az erdélyi róm. kath. status tavali gyüléséből a vallás és közoktatásügyi miniszterhez intézett fölterjesztésre megérkezett Jósika Lajos báróhoz mint az igazgatótanács elnökéhez a miniszternek f. évi április 14-én 7044. sz. a. kelt válasza. A miniszter felelete elutasitó, a mennyiben nem akczeptálja a státus amaz álláspontját, hogy az erdélyi katholikus középiskolák autonom intézetek, melyekre a kormánynak, illetőleg a tanfelügyelőnek befolyása nem volna.

Itt következik a miniszter leirata egész terjedelmében.

Az erdélyi róm. kath. status mult év szeptember 23-án megtartott gyüléséből hozzám intézett kérvényében, melyben a Királyhágóntuli róm. kath. középiskolák érettségi vizsgálatának vezetésére vonatkozó s m. é. május 2-án 15983. sz. a. kelt rendeletem ellen felszólal, az 1883. évi XXX. törv.-czikk 41. §-ából, mely szerint «az erdélyi részekben a kath. status által fenntartott és vezetett középiskolákra vonatkozólag mindazon jogok, melyeket eddig a kath. status gyakorolt, érintetlenül hagyatnak» oly következtetéseket von le, melyeket elfogadnom nem lehet.

A törvény idézett §-ában érintett gyakorlatot vizsgálva, azt találom, hogy a kath. status a Királyhágontuli róm. kath. középiskoláknál fontos jogokat gyakorolt ugyan, de nem gyakorolt minden jogot és nem kizárólagosan, hanem gyakorolt jogokat a közoktatásügyi kormány is, a többi közt gyakorolta közege: a kir. tankerületi főigazgató által az érettségi vizsgálatokon az elnöklés jogát is, minek világos bizonyitéka az, hogy a tankerületi főigazgató, a főigazgatóságnak az 1869. évben, t. i. az erdélyi főkormányszék kebelében müködött, s tőle függött kath. kommisszió megszünte után, a törvényhozás egyetértésével történt szervezéséből kifolyólag — nemcsak tényleg elnökölt ez időtől maig a vizsgálatokon, hanem rólok mint kir. főigazgató jelentéseket is tett a közoktatásügyi miniszterhez s minden egyes érettségi vizsgálati bizonyitványt kizárólag mint tankerületi főigazgató irt alá.

Hogy a kath. status igazgató-tanácsa is megbizta Páll Sándor főigazgatót az érettségi vizsgálatok vezetésével, ezt elismerhetem a nevezett férfiu iránti bizalom s a kormányhoz való ragaszkodás nyilvánulásának, de nem ismerhetem el a kath. status jogának.

Hogy a kath. status s annak kebeléből választott igazgató tanács egyedül s a közoktatásügyi minisztertől teljesen függetlenül nem vezette s nem vezethette az erdélyi róm. kath. középiskolákat, kiviláglik továbbá ő cs. és apost. kir. felségének 1867. augusztus 19-én kelt ama legfelsőbb elhatározásából is, mely világot derítve az előbbi állapotokról az ujjabbakra való átmenetre, következőleg szól: «Megengedem, hogy az erdélyi főkormányszéknél fennálló ugynevezett kath. kommisszió megszüntetvén, — az annak hatásköréhez tartozó ügyek, az erd. róm. kath. statusnak 1866-ik évi január 10-én a Kolozsvártt tartott gyülése jegyzőkönyvében körül irt szerkezetü gyülésnek s annak kebeléből választandó bizottságnak befolyásával kezeltessenek és intéztessenek ama módozatok szerint, melyeket magyar kormányom az összes érdeklettekkel egyetértőleg legfelsőbb kegyuri és főfelügyelői jogaim csorbitása nélkül fog megállapitani és elhatározásom elé terjeszteni.»

E legfelsőbb elhatározásból, különösen annak a kath. status hozzám intézett előterjesztésében idézetlenül hagyott végszavaiból világosan kitünik, hogy a status és igazgató-tanácsa nem mert jogokat kizárólagos s a magyar kormánytól független intézkedésekre.

Hogy ő cs. s apost. kir. felsége legfelsőbb elhatározásában kikötött módozatok mind ekkorig nem voltak megállapithatók, onnan van, mert az erdélyi róm. kath. status oly hatáskörre törekedett, mely illetékességét meghaladó, és ő cs. és apostoli kir. felségének fönnebbi elhatározásával ellentétes függetlenségre czélzott.

Kitünik ez, a közoktatásügyi miniszternek 1873. jun. 16-diki 1008 elnöki szám alatt kelt ép ama rendeletéből, melyről a kath. status, nem idézve a rendelet szövegét, azt mondja, hogy jóváhagyta az erdélyi róm. kath. status igazgatótanácsának független intézkedései hatáskörét. E rendelet következőleg szól: «Tekintettel ő cs. és apost. kir. felségének 1867 augusztus 19. kelt legfelsőbb elhatározására, mely az erdélyi kath. statussal 1867. év szeptember 12-dikén 896. eln. szám alatt kelt itteni intézvénynyel közöltetett, a kath. statusnak joga lévén arra, hogy évi üléseit megtartsa, és a 24 tagu igazgatótanácsot, mely az ekkorig müködött kath. egyházi bizottság (kath. kommisszio) helyébe lépjen, önkebeléből megválaszsza, az erdélyi püspökmegyei statusnak ebbeli eljárását jóváhagyó tudomásul veszem, s egyuttal ama megállapodását is helyben hagyom, mely szerint az összes ekkorig a kath. egyházi bizottság hatáskörébe tartozott ügyeket jövőben a ma már megválasztott 24 tagu igazgatótanács befolyásával kezelendi és intézendi. Minden egyebekre nézve azonban, melyekre f. é. május 12-én és folytatólag ülésezett status még kiterjeszkedik, nem vagyok azon helyzetben, hogy az erdélyi püspöki megyét illetőleg, már most intézkedhessem, minthogy ezek együttesen az összes magyar állam kath. egyházára végérvényesen létesitendő önkormányzat megállapitásának alkalmával s azzal szervezetesen fognak annak idejében elintéztetni.»

E rendelet tehát csakis ama hatáskört hagyta meg az erdélyi kath. statusnak illetőleg az igazgatótanácsnak, melyet az erdélyrészi főkormányszéktől függésben volt kath. kommisszió gyakorolt.

Már az itt felhozottak eléggé világosságba helyezik az erd. r. kath. status viszonyait az állam-kormányhoz, és alig szükséges visszamenni az erdélyi főkormányszéknél fennállott kath. kommisszió viszonyaira, mely kommisszióról egyébiránt maga az idézett 1876. évi legfelsőbb elhatározás mondja, hogy «a kormányszéknél állott fenn» tehát nem függetlenül, mely köztudomásu dolog, s a volt erd. főkormányszék minden aktái eléggé bizonyitják, hogy nem volt egyéb mint a főkormányszék alá rendelt organum, mely a kormány tanácsosaiból állott, s melynek határozatai csakis javaslatok természetével birván, a főkormányszék üléséből, annak nevében és pecsétjével emelkedhettek érvényre.

Az erdélyi püspökök is nem püspöki állásuknál fogva, hanem csak ama jogon gyakorolták az iskolák feletti főigazgatói hatáskört, hogy a király által mindannyiszor külön főigazgatókká neveztettek ki, miről a kineveztetések egész sora tanuskodik, s legvilágosabban bizonyitja ezt báró Szepessy Ignácz püspök esete, ki 1820-ban szintén felruháztatott a főigazgatósággal, ő azonban e tisztről lemondván, lemondása 1824. január 30-ról 308 udv. korlátn. sz. leirattal elfogadtatott. A legutolsó t. i. az 1883-dik évi XXX. t. cz. s az abban felhozott gyakorlat történeti elemzése kimeriti az egész ügyállást, ugy legfeljebb a törvény ama kifejezéséről kell még megemlékeznem, melyet a kath. status kérvényében hangsulyoz e szavak «kath. status és vezetett középiskolák.» Ő cs. és apost. királyi felségének idézett 1867-ik évi legfelsőbb elhatározásában emlitve van, — az az erdélyi katholikus status és bizottmányának befolyásra, — másészt pedig ugyanemez elhatározásból s a történeti kifejtésből világos a katholikus kommisszió függése az államkormánytól, valamint a legutolsó tényállások eléggé világosságba helyezik, hogy a vezetés bizonyos tekintetben a kath. status és igazgató-tanácsát, más tekintetben pedig a közoktatásügyi minisztert is megilletik.

Mindezek alapján nem vagyok ama helyzetben, hogy az erd. kath. status mult évi szeptember 23-ikán megtartott gyüléséből kelt felszólamlásnak, illetőleg abbeli kérelmének megfelelhessek, hogy az érettségi vizsgálatok vezetésére nézve az 1883. évi XXX. t. cz. és 24. §-ának az autonom felekezeti középiskolákra vonatkozó szabványai alkalmaztassanak, hanem egész terjedelmében fenn kell tartanom 1884. évi május 2-án 15,983. sz. a. kelt rendeletemet, mely kimondja, hogy az erdélyi róm. kath. középiskolák érettségi vizsgálatain az elnöki tiszt ezentul is az illető tankerületi főigazgatót illeti meg. Megjegyezhetem még, hogy az 1883-ik évi XXX. t. cz. 41. §-ából mely az erdélyi kath. status középiskoláiról külön szól épen nem következhetik az, mit a status előterjesztésében kikövetkeztetni törekszik, hogy e §. szerint az erdélyi róm. kath. középiskolák az autonom felekezeti középiskolák közé tartoznak, mert ha oda értendők volnának, akkor a 46. §. mellett, mely az autonom felekezeti középiskolákról szól a 41. §. teljesen felesleges és értelem nélküli volna.

Ép az oknál fogva, mert középiskoláink között az erdélyi kath. középiskolák sajátságos helyet foglalnak el, szükség volt a 41. §-ra, valamint szükséges volt a főpapok és nevezetes rendek által fenntartandó vagy ellátott kath. középiskolákra külön a 39. §-us noha ez iskolák szintén a tankerületi főigazgatóságok alatt állanak, mert habár felekezeti iskolák s bizonyos mértékben, például a tanárok alkalmazására, fegyelmére nézve nem állanak a közoktatásügyi miniszter rendelkezése és közvetlen vezetése alatt, azért még sem tartoznak az autonom felekezeti középiskolákra vonatkozó §-sok alá, hanem tartoznak a 45. §. alá, mint oly intézetek, melyek mégis bizonyos mértékben a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése és közvetlen vezetése alatt állanak. Igy áll a dolog az erdélyi kath. középiskoláknál is, melyek bizonyos mértékben a miniszter vezetése alatt állanak és nem autonom felekezeti iskolák. A sajátságos helyzetnél fogva engedtem meg tehát az 1884. évi 15,983. sz. alatt kelt rendeletemmel, hogy az erdélyi róm. kath. középiskolák érettségi vizsgálataihoz a kath. status is küldjön ki megbizottat, hogy az eredményről értesülhessen s ennek alapján a tanintézetek fejlesztését illető igényeit érvényesithesse s ez engedélyt ezentul is fenntartom.

Végül a kifejtettek alapján a helyzet tisztázására, határozottan kijelentem, hogy *az erdélyi kath. középiskolákat nem sorolhatom az autonom felekezeti középiskolák* közé, hanem oly iskoláknak tekintem, melyek miként emlitettem, bizonyos tekintetben az erdélyi kath. status, más tekintetben pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszter vezetése alatt állanak, mely kettős függés viszonya a fennállott kath. kommisszió hatásköre szerint állapitható meg. Azért, midőn ő cs. és ap. királyi felsége jogait, s ennek alapján a kormány befolyását megőrizni kötelességem, érvényben tartom a kath. status jogos befolyását is, s azt a fennállott kath. kommisszió hatásköréből folyó mértéken belől, korlátozni nem szándékom.

TANÜGYI HIREK.

— **A budapesti II. ker. kereskedelmi iskola** a vallás- és közoktatási miniszter f. é. aug. 3-án 29801. sz. a. kelt rendelete szerint *közép kereskedelmi iskola* és harmadéves növendékei záró (érettségi) vizsgálatra köteleztetnek.

— **Az orsz. m. gazdasági egyesület isk. takarékpénztári szakosztálya** részéről a következő felhivás közlésére kérettünk fel: «Ismételve felszólittatnak azon t. cz. tanitó urak stb., kik az országban az iskolai takarékpénztárakat kezelik, miszerint a lefolyt isk. év e tekintetbeni eredményét az ide csatolt 10 kérdésre adandó válaszszal tudatni sziveskedjenek. Magától értetődvén, hogy ezen felszólitás csak azon tanitó urakra vonatkozik, kik ezen jelentést eddig be nem küldték. Megjegyeztetik, hogy azon tanitó urak stb., kik ezen felszólitásnak f. é. augusztus hó végéig eleget nem tesznek, a tanitók megjutalmazása czéljából tartandó sorsolásnál semmi szin alatt tekintetbe vétetni nem fognak. Budapest IX., Köztelek. — A tiz kérdés a következő: 1. Mi az iskola neve és jellege? 2. Hány tanuló jár az illető osztályba? 3. Hányan takarékoskodnak? 4. Mennyi a megtakaritott összeg? 5. Ki vagy kik a kezelők? 6. Röviden mily erkölcsi hatást gyakorolt az intézmény a gyermekekre és a szülőkre? 7. A kivett pénz mire fordittatik rendesen? 8. Hol kamatozik a betett pénz? 9. Mikor kezdett az illető iskola takarékpénztárt kezelni? 10. Miképen gyakoroltatik az ellenőrzés?»

— **A budapesti II. ker. közs. kereskedelmi iskola** a közös hadügyminiszterium által a főgimnáziummal és főreáliskolával egyenrangunak ismertetett el és *egyéves önkéntességi joggal* ruháztatott fel.

— **A II. ker. reáliskolában** a kormány a beiratási dijat 2 frt 10 krról 2 frtra kivánván leszállitani, miután e dij a várost illeti, a főváros beleegyezését is kikérte. A tanács azonban csak annyit felel, hogy ez ügyben a tárgyalásokba bebocsátkozni hajlandó, de a folyó 1885—86-iki tanévre még a régi dijat kell szedni.

— **A nyitrai polgári fiu- és leányiskola** a nagym. vallás- s közoktatásügyi miniszterium f. é. 14,507. sz. a. kelt rendeletével megnyerte a *nyilvánossági jogot.*

— **Érettségi vizsgák eredménye** a tiszántuli ev. ref. egyházkerületben.

	Debreczeni	m.-szigeti	h.-m.-vásárhelyi
	főgymnáziumoknál.		
Vizsgára jelentkezettek száma	67	73	27
Szóbeli vizsgára nem bocsáttatott	*7*	*3*	*3*
Jelesül érett	6	3	4
Jól érett	10	6	6
Eléggé érett	31	32	10
Két hóra visszavettetett	*12*	*13*	*4*
Egy évre »	*1*	*10*	—
Véglegesen »	—	*6*	—
Reformátusok	56	16	5
Ágostai evang.	3	2	—
Görög keleti	—	1	5
Görög katholikus	—	28	—
Római »	1	20	10
Izraelita	7	6	7.

— **A nógrádmegyei tankerületi tantestület** ez évi közgyülését f. évi augusztus hó 24., 25. és 26-án Verőczén tartja meg. I. nap, augusztus 24-én délután megérkezés, fogadtatás a ref. iskola helyiségeiben, elszállásolás. Esti 6 órakor előértekezlet, annak megtartása után ismerkedési estély. II. nap, augusztus 25-én reggel 8 órakor gyakorlati tanitás a természettan köréből a népiskola V. osztályában. Előadó Vilcsek Gyula. 9-től 1-ig közgyülés a ref. templomban. Ennek tárgyai: 1. Elnöki megnyitó s évi jelentés. 2. Verőcze község tanügyi viszonyainak ismertetése. Előadó Makkay Sándor. 3. Bizottsági javaslat az orsz. tan. nyugdij törv. módositása tárgyában. Előadó Hábor Sándor. 4. A megyei tanszermuzeum szervezésének megvitatása s esetleg a fel. bizottság megválasztása. Előadó Zelenka János. Jelentések. Inditványok. ½12—3-ig társas ebéd. 3 órakor külön hajón kirándulás Visegrádra, a hol is Vagner István felolvasást tart Visegrád történetéről; vissza érkezés 7 órakor. 8 órakor a helyi bizottság által rendezendő tánczvigalom. III. nap, augusztus 26-án reggel ½8 órakor zárülés, ½9 órakor bucsuzás s indulás Budapestre, az orsz. kiállitásra.

— **A III. egyet. tanitógyülés** végrehajtó bizottságának nagygyülése a népiskolai nyugdij-törvény revizója tárgyában *Péterfy* Sándor következő határozati javaslatát fogadta el egyhangulag: Tekintettel arra, hogy a magas kormány és a törvényhozó testület is meggyőződött arról, hogy a néptanitók országos nyugdij-intézetére vonatkozó törvényt módositani szükséges, ezt az érdekeltek előnyére javitani kell, mit leginkább ama tény is igazol, miszerint az 1885-iki XI-dik törvényczikkben, mely az állami tisztviselők nyugdijazásáról szól, a magyarországi tanitók egyrészének már is sokkal kedvezőbb nyugdijazási és segélyezési módozatok biztosittattak, mint a minőket az 1875-dik évi XXXII-dik törvényczikk a néptanitók nagy tömegére nézve megállapitott. Tekintettel továbbá arra, hogy a tanitók országos nyugdijintézetének alaptőkéje annyira növekedett immár, hogy a törvényhozás minden aggodalom nélkül megszüntetheti ama méltánytalan és szigoru szabályokat, melyeket az eddig érvényben álló néptanitói nyugdijtörvény a jogosultak segélyezésére és nyugdijazására nézve megállapitott: A III-dik egyetemes tanitógyülés végrehajtó bizottsága az ország tanitóságának engedve, elhatározza, hogy a néptanitók nevében amaz alázatos kérelemmel járul a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő nagyméltósága elé 1. hogy az 1875-dik XXXII-dik törvényczikknek küszöbön levő módositása alkalmával a néptanitók országos nyugdijintézete ugyanamaz alapelvek szerint változtattassék meg, a melyeket az állami tanárokra és tanitókra nézve az 1885-ik évi nyugdijtörvényben a törvényhozás érvényre emelt, és 2. hogy ama néptanitókra nézve is terjesztessék ki az országos nyugdijintézet áldásos jótékonysága, a kik csak azért, mivel az 1875-ik évben már 55 esztendősek elmultak, daczára annak, hogy iskola fenntartó hatóságaik helyettük is kénytelenittetnek az orsz. nyugdij-alaphoz az évi járulékokat fizetni — az országos nyugdijintézet kötelékéből kizárattak — és igy hüséges szolgálatuk jutalmául a legtöbb esetben agg napjaikban nyugdij helyett a koldusbotra utaltattak. Különösen kérelmezni fogja alázatos folyamodványában a III-ik egyetemes tanitói gyülés végrehajtó-bizottsága a következő módositások megejtését: 1. Szállittassék le a szolgálati időnek maximuma a negyven évről harmincz évre. 2. Betöltött 30 évi szolgálat után a tanitó nyugdijösszegéül tekintessék mindenkor az utolsó évben élvezett teljes fizetés, kivévén az oly eseteket, a melyekben a tanitói fizetés nem éri el a törvény által megállapitott minimumot. 3. A szolgálati évek az idősebb tanitókra nézve is ne 1870-től, hanem minden egyes esetben a szolgálatba lépéstől fogva számittassanak. 4. A végkielégitésre nézve érvényesittessenek ama szabályok, a melyek az állami tisztviselők nyugdijintézetének kötelékébe tartozó tanitókra nézve kötelezők. 5. Részleges nyugdijazás esetében a nyugdij az alapul szolgáló beszámitható fizetésnek 10 szolgálati év után 40 százalékával s 10 évet meghaladó szolgálati év mindegyike után 3 százalékkal magasabb összegben állapittassék meg. 6. Az özvegy tanitónők nyugdijazását és az árvák segélyezését illetőleg is vétessenek át az állami tisztviselők nyugdijtörvényéből a néptanitói nyugdijtörvénybe az ott megállapitott ama pontok, a melyek az állami tanitókra nézve érvényesek. 7. Ezenkivül kéri a végrehajtó bizottság, hogy a tanitók országos nyugdijintézete a jogosultak keresetre képtelen nyomorékainak, mint élethossziglan kiskoruaknak, 20 éven tul is nyujtson segélyt és gondoskodjék a szülőtlen árváknak árvaházakban történő neveltetéséről is.

— **Az orsz. tanitói árvaház pályázata.** Tóth József, pestm. tanfelügyelő, a «Néptanitók Lapja» 63. számában lendületes és lelkes sorokkal vezeti be az aránylag oly gyorsan létesült tanitói árvaház első pályázati hirdetését, melyet a miniszter azzal a hozzáadással hagyott jóvá, hogy addig is, mig a tanitói leányárva-gyermekek számára egy külön árvaház állittatnék, a tanitói árvaleányok egyik-másik állami tanitónőképző intézetnél vétettessenek föl ellátás és gondozás végett. Az emlitett pályázati hirdetés igy hangzik: «A jövő 1885—86. iskolai évben megnyitandó országos tanitói árvaházba több tanitói fiuárva, továbbá a különböző állami tanitónőképzőintézetekbe ellátás és gondozás végett több tanitói leányárva lévén fölveendő, a betöltendő helyekért való pályázati kérvény közvetlen hozzám küldendő be (Budapest, ősz-utcza 3.) és pedig legtovább e hó 25-ig. A folyamodványok mellékletei: 1. Családi értesitő. 2. Vagyoni bizonyitvány. 3. Orvosi bizonyitvány. 4. Tantestületi, tanfelügyelői vagy egyházhatósági bizonyitvány arról: volt-e (s meddig?) tanitó a gyermek atyja s fizetett-e árvaházi alapra? Jegyzet: A fölvételnél az atyátlan s anyátlan szegény árvák s azok, kiknek szülői fizettek az árvaházi alapra, előnyben részesülnek. A már 3000 forintos alapitványt gyüjtött megyék vagy testületek közvetlen nevezhetik ki az ő alapitványukra, az ezt élvező árvát. Az oly megyék, testületek, melyek tetemes gyüjtést eszközöltek, hasonlóan előnyben részesülnek. Kelt Budapest, 1885. évi augusztus hó 5-dikén. Tóth József, pestmegyei tanfelügyelő, mint az orsz. tan. árvah. egyes. választmányának elnöke.»

— **Iskolai értesités.** A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium f. évi julius 24-én 21950. sz. a. kelt leirata szerint a *lévai k. á. főgimnáziumnál* a VII. osztálynak megnyitása az 1885/86. tanévben engedélyeztetvén, ezennel tisztelettel értesittetnek a t. cz. szülők, hogy a főgimnáziumi VII. osztály már az 1885/86. tanévben meg fog nyittatni. A főgimnáz. igazgatóság. (Kéretnek a hazai lapok ezen iskolai értesités szives közlésére.)

— **A következő sorokat** vettük: A losonczi állami elemi iskola gondnoksága által 1885. julius 30. tartott gyülésében a nmélt. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak egy 1885. jul. 21-én kelt rendelete olvastatott fel, mely szerint a képezde helyiségében 15 év leforgása alatt létező, két tanitóval biró, négy osztályu elemi iskola f. évi szept. 1-től a képezde helyiségéből eltávolittassék s a város két különböző pontján egy-egy hat osztályu osztatlan elemi iskola bérelt szállásokon állittassék fel. A mint tudomásunk van, a közoktatásügyi miniszteriumnak eme rendeletére Szováthy Lajos képezdei igazgatónak amaz ismeretes indokolása adott alkalmat, mely a f. évi május 23-án tartott gondnoksági gyülésen felolvastatott, t. i. hogy az elemi iskola két tantermére a képezdei tanulók bent lakása miatt szükség van, tehát azok az elemi iskolától vétessenek el, maga az iskola pedig a jelzett módon alakittassék át. Ámde mi czélja van a közoktatásügyi miniszteriumnak a két osztatlan hat osztályu áll. el. iskola életbeléptetésével? kivált Losonczon, a hol több felekezeti iskola van 3—4 tanitó vezetése alatt, és ezen kivül van még egy hat osztályu gyakorló iskola is. Azon szerény ajánlatunkat vagyunk tehát bátrak a n. m. vall. és közoktatásügyi miniszteriumnak figyelmébe ajánlani, miszerint a két hat osztályu osztatlan áll. el. iskola helyett egy, legalább is három tanitó között megosztott, hat osztályu áll. el. iskolát állitson fel, hogy az eddigi bizalom az áll. el. iskola irányában továbbra is fennmaradjon, mert minden jó gondolkozásu szüle olyan iskolába küldi gyermekét, a melyben az osztályok számának megfelelő tanerők eszközlik a tanulók előhaladását, nem pedig olyan iskolába, a melyben egy tanitó hat osztálylyal, sok nehézséggel küzdve kinlódik.

ISKOLAI ÉRTESITÉSEK.

A IV. kerület (belvárosi) községi főiskolában a tanulók fölvétele f. évi augusztus hó 30. és 31. napján és szeptember 1-jén történik az igazgatósági irodában d. e. 8 órától 12-ig. A két első napon csak helybeli tanulók vétetnek föl. Beiratási dijul minden tanuló 4 frtot fizet. — Minden tanuló, ki bármely osztályba való fölvétetés végett ezen intézetnél *először* jelentkezik, köteles keresztelő-levelét, illetőleg születési bizonyitványát okvetetlenül bemutatni. Az első osztályba csak oly tanuló léphet, ki a 9-ik évet betöltötte és 12 évnél nem idősebb. — A javitó vizsgálatok augusztus 29-én d. e. 10 és d. u. 3 órakor, a fölvételi vizsgálatok aug. 31-én és szeptember 1-jén d. u. tartatnak. A magánvizsgálatok irásbeli része szept. 3-án d. u. és 4-én d. e. fog megtartatni. *Ney* Ferencz igazgató.

— *A budapesti II. ker. kir. egyet. kath. főgimnáziumban* a fölvételi, javitó és pótló vizsgálatok aug. 29-én fognak tartatni. A fölvételi vizsgálatra aug. 28-án d. e. kell jelentkezni. Aug. 30-án d. e. a róm. kath. tanulók vétetnek fel az I. osztályba; aug. 31-én d. e. a II., III. és IV. osztályba a róm. kath. s ama nem kath. vallásu tanulók vétetnek fel, kik a megelőző osztályt e főgimnáziumban végezték, d. u. ugyanily tanulók az V., VI., VII. és VIII. osztályba fognak fölvétetni. Szeptember 1-én lesz a «Veni sancte»; ezután, ha még hely lesz, valamennyi osztályba azok a nem róm. kath. vallásu tanulók fognak fölvétetni, kik a megelőző osztályt más tanintézetben végezték. Szeptember 2-dikán az iskolai törvények olvastatnak fel, s a heti órarend hirdettetik ki minden osztályban; szeptember 3-dikán a rendes tanitás kezdete. Az igazgatóság.

— *A budapesti ág. hitv. evang. főgimnáziumnál* a beiratások az 1885/86-iki tanévre f. évi szeptember 2. és 3-án protestansok számára, 4. és 5-én más vallásuak számára tartatnak meg, reggeli 8 és délutáni 3 órától kezdve. A javitó vizsgálatok szept. 1-én, a magánvizsgák 6-án, az érettségi pót- és javitó-vizsgák 12-én lesznek; ez utóbbiakra az illetők legkésőbben szept. 1-ig jelentkezni tartoznak.

— *A VII-dik ker. (Klauzál-u. 10. sz.) m. kir. állami gimnáziumban* a tanulók felvétele következő sorrendben fog történni: Aug. hó 29-én d. e. 8—12-ig beirás az első osztályra, d. u. 3 órakor javitó vizsgálatok. Aug. 30-án d. e. 9—12-ig beirás a második és harmadik osztályra, ugyanezen napon d. e. irásbeli, d. u. szóbeli magánvizsgálatok. Aug. 31-én d. e. 8—12 ig beirás a IV-dik osztályra.

— *Az V. ker. kir. kath. főgimnáziumban.* Aug. 29-én (szombaton) magán-, pótló- és javitó vizsgálatok. Aug. 30-án (vasárnap) 8—12. az I. osztályba jelentkező római katholikus tanulók fölvétele, d. u. 3—5. az eddigi intézeti növendékek fölvétele a II., III. és IV. osztályba. Aug. 31-én (hétfőn) 8—12. az eddigi intézeti növendékek fölvétele az V. VI. VII. és VIII. osztályba, d. u. 3—5. az esetleg üresen maradt helyekre jelentkező idegenek fölvétele. Szept. 1-én (kedden) 9 órakor «Veni Sancte». Corzan Avendano Gábor, s. k. igazgató.

— *Az országos rabbiképző-intézetben* az 1885-ki tanévre való beiratkozások és a fölvételi vizsgálatok f. évi szeptember 1., 2. és 3-án d. e. 8—12-ig fognak végbe menni.

— *A budapesti ág. hitv. ev. gyülekezet nép- és polgári iskoláiba* a növendékek szept. 1-től 5-ig d. e. 8—12-ig vétetnek fel még pedig szept. 1., 2. s 3-án csakis a prot. gyermekek irathatók be, szept 4. s 5-én azon más felekezetüek, kik már a lefolyt tanévben is ezen intézetbe jártak és csak szept. 5-én d. u. 2—5 óráig az ujonnan felveendő növendékek, a mennyiben ezt a hely netalán még megengedi; a miről a m. t. szülők azon kéréssel értesittetnek, hogy gyermekeik születési napját a beiratásnál okmánynyal igazolják és a beiratási napokat pontosan megtartsák, hogy ez által minden kellemetlenségnek eleje vétessék.

— *A budapesti orsz. izr. tanitóképzői gyakorló iskolában* a beiratások augusztus hó 30-án és 31-én, a képzőintézetben szept. hó 1-én és 2-án, a fölvételi és javitó vizsgálatok szept. hó 3-án és 4-én fognak megtartatni, a rendes tanitás pedig a gyakorló iskolában szept. hó elején, a képezdében pedig szept. hó 6-án kezdődik.

— *A kecskeméti ref. jogakadémián* a beiratások az 1885—86. tanévre ez évi szeptember hó 1—8. napjain eszközöltetnek; a rendes előadások pedig szeptember 9-dikén kezdődnek meg. A tanév ünnepies megnyitása ez évi szeptember 9-dikén d. e. 9 órakor történik, mely alkalommal dr. Horváth Ádám jogtanár tartja székfoglaló értekezését. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy a jogakadémiákon megszerezhető elméleti képzettség — az egyetemen elérhető tudori fokozat kivételével — teljesen kvalifikál ugy a birói, a közjegyzői, mint a közigazgatási pályára s kiváló előnyt nyujt a vasuti- és postatiszti személyzet előléptetésére is. Bővebb tájékozás végett megjegyezzük, hogy Kecskemét sz. kir. város képes nyujtani a jogtanulóknak mindazt, a mi azoknak pályájukon való haladását előmozditja. Kecskemét törvényhatósági joggal felruházott város, a hol a közigazgatás gyakorlati keresztülvitele a jogtanuló által szemlélhető; van nagyszabásu törvényszéke; van adó- és illetékszabási hivatala, stb. Végül felhozzuk, hogy a kecskeméti ref. jogakadémia, — mely a dunamelléki ref. egyházkerület, Kecskemét sz. kir. város és kecskeméti ref. egyház pártfogása alatt áll — olcsó és jó tápintézettel, pálya- és ösztöndijjakkal, jeles könyvtárral, hasznos ifjusági egyesületekkel, stb. rendelkezik. — Netáni bővebb felvilágositásokat szivesen ad *Csilléry* Benő igazgató.

— *Az eperjesi ev. ker. kollegiumban* a jövő 1885/6. iskolai évre a beiratások a főgimnáziumban és a tanitóképző-intézetben szeptember 1—2-ig, a négyéves tanfolyamra berendezett hittanintézetben és jogakadémiában szeptember 1—8-ig tartanak. Későbben jelentkezők csak elkésésöket igazoló bizonyitványok és folyamodvány alapján vétethetnek fel. A beiratásokat megelőzőleg augusztus 30 és 31-dik napjain tartatnak a felvételi, javitó és esetleg a magánvizsgák. Felvételi vizsgát tartoznak tenni ama gimn. 1-ső osztályba lépő tanulók, kiknek a negyedik elemi osztályról kielégitő bizonyitványuk nincs és e vizsgáért dij fizettetik, különben pedig az ilyen bizonyitványnyal ellátott tanulók, valamint minden más tanuló, a bizonyitvány alapján vétetnek fel. A kik tanulmányaikat magánnevelésben folytatták s magánvizsgát akarnak tenni, azok a megelőző osztályról szóló hiteles kielégitő bizonyitványon kivül tartoznak hozni mult évi holtartózkodásukat igazoló községi bizonyitványt is. A tanitóképző intézetbe, valamint a tápintézetbe való felvételre nézve utbaigazitást nyujtanak a tanitóképző-intézet vezető tanára és a tápintézet gondnoka, esetleg mindkettőre nézve a koll. igazgatóság. A theologiába s a jogakadémiába a felvétel az érettségi bizonyitvány vagy a mult évi index alapján történik. *Hörk* József, koll. igazgató.

— *A nagyváradi kir. jogakadémiánál* a beigtatások és beiratások az 1885/6-ik tanévre f. évi szeptember 1—11-ig bezárólag eszközöltetnek, még pedig az igazgatónál csakis 1—8-ig, az egyes tanárok külön névjegyzékébe legkésőbb szeptember 11-ig bezárólag, ezen napon tul a fölvétel csak külön engedély alapján történhetik meg. A tandij előzetesen lefizetendő, vagy a mennyiben a joghallgatók a felmentésre igényt tarthatni vélnek, az ez iránti folyamodványok, a tanári karhoz czimezve, mindjárt a beiratáskor az igazgatónál benyujtandók. A pót- és ismétlő alapvizsgálatok f. é. szeptember 9—13-ig tartatnak. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 14-ére tüzetik ki, a nyilvános előadások szeptember 15-én kezdetnek meg.

— *A dunántuli ev. ref. egyházkerület pápai főiskolájának* minden, tehát ugy theologiai, mint gimnáziumi és képezdei szakában az 1885/6. tanév ünnepélyes megnyitása 1885. szept. 7-én leszen. Ezt megelőzőleg szept. 4., 5., 6. napjain fognak eszközöltetni a beiratások; a magán, illetve pót- és javitó vizsgálatok pedig szept. hó 1., 2., 3. napjain tartatnak meg. Figyelmeztetnek az igen tisztelt szülők, hogy a felvételnél, az iskolai rendtartás értelmében, minden tanuló rendszerint atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azok valamely külön megbizottja kiséretében tartozik az igazgatóság előtt jelentkezni. A főiskola igazgatósága.

— *Az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnáziumban* a beiratások az 1885/6. tanévre f. augusztus hó 29. 30. és 31. napjain eszközöltetnek, mindenkor reggeli 8 órától 12-ig. Ugyanezen napok délutánjain tartatnak a pótló és javitó vizsgálatok. A kik először lépnek az intézetbe, iskolai bizonyitványon kivül keresztlevelet, vagy hiteles születési bizonyitványt is tartoznak felmutatni. A tanulók beiratásuk alkalmával szüleik, vagy azok helyettesei kiséretében kötelesek megjelenni.

— *A soproni m. kir. állami közép-kereskedelmi iskolában* az 1885/6 tanévben a 2-ik évfolyam is meg fog nyittatni. A tanulók felvétele augusztus 31-én, továbbá szeptember 1-én és 2-án 8 órától 12-ig történik. Ugyane napokon tartatnak a felvételi vizsgálatok is. Felvilágositással, értesitővel szivesen szolgál az igazgatóság.

— *A debreczeni ev. ref. főiskola* theologiai és jogi akadémiájában az 1885—86. iskolai évre a beirások szeptember 1—8. napjain történnek, szeptember 9-én délelőtt 8 órakor pedig a tanév ünnepélyes istenitisztelettel megnyittatik. Felvétel és beiratás végett a főiskola háznagyi hivatalában kell jelentkezni, a hol az illetők megkapják a további utasitásokat. Beigtatási dij 2 frt; tandij a nem jótéteményes joghallgatókra nézve félévenként 12 frt és a főiskolai kórház alapjára 50 kr; a jótéteményes joghallgatókra nézve félévenkint 6 frt és a főiskolai kórház alapjára 50 kr, ez 50 krok a második félévben nem fizettetvén; a hittanhallgatókra nézve félévenként 6 frt. Benlakási dij egész évre 8 frt, melyből 6 frt az első félév elején a benlakhatás föltételeként egyszerre fizetendő. Tápintézeti pótdij havonként körülbelől 4 frt. E dijak előre fizetendők. A pót- és javitóvizsgák szept. 2—4. napjain; a joghallgatók alap- és államvizsgálatai pedig szeptember hó első felében fognak megtartatni. — *Az akadémiai igazgatóság.*

— *Beiratások a kassai kir. jogikarnál.* Az uj tanév a kassai kir. jogakadémián ez év szept. 1-én kezdődik s 1—8-dikáig tartanak a beiratások az igazgatónál s az egyes tanároknál. E nyolcz nap lefolyása után a jelentkező már csak kari végzés alapján vétethetik föl. A beigtatásért az intézeti könyvtár javára 3 forint fizetendő. Ez összegen kivül a beiratáskor kell a tandijat is lefizetni. Szegény sorsu, szorgalmas és jó előmenetelü ifjakat az egész tanpénz, vagy annak fele alól fölmenteni a kar van jogositva. Szeptember 15-éig tartatnak a netán előforduló pót- és ismétlési vizsgák, melyek letételeért az igazgatóhoz benyujtandó kérvényben folyamodni kell. Az igazgatóság.

— *A főváros VI. kerületi községi, polgári és kereskedelmi iskolában* (nagymező-utcza 1. sz. a.) a polgári osztályokra és a kereskedelmi I. és II. osztályára a beiratások augusztus 31-től. bezárólag szeptember 3-ig tartanak. A közép kereskedelmi iskolába a polgári IV., a reál- és gimnázium IV. osztályát végzett tanulók; a II. osztályba pedig a kereskedelmi iskola vagy kereskedelmi akadémia I-ső osztályát végzett tanulók irhatók be. A kereskedelmi középiskola III-dik osztályát végzett ifjak érettségi vizsgálatok tételére és az egyéves önkénytességre jogositvák. A tandij félévenkint 5 forint, a beiratás 1 forint és a könyvtár részére 50 kr fizetendő.

— *A budapesti ref. főgimnáziumban* az 1885/86. iskolai évre a beiratások szeptember hó 1., 2., 3. és 4-én délelőtt 8 órától 1 óráig lesznek; 5-én pedig reggel 9 órakor a tanévet megnyitó istenitisztelet után a tanitások azonnal megkezdetnek. A magánvizsgák, valamint a javitóvizsgák is, csak a beiratás ideje alatt fogadtatnak el, s a szigoruan vett vizsga után iratnak be az illetők a következő osztályba. Tisztelettel kéretnek mindazon helv. hitvallásu, ágostai, róm. kath. és görög keleti vallásu szülék, kik gyermekeiket ezen gimnázium I—IV. osztályába bejegyeztetni óhajtják, hogy bejelentéseiket az igazgatóságnál még a kitüzött beiratási ideje előtt, vagy levélben, vagy élőszóval megtenni sziveskedjenek.

— *Az ujverbászi* pártfogósági nyilvános algimnáziumban a tanulóknak az 1885/6. tanévre szóló felvétele augusztus 29., 30. és 31-ik napjain fog eszközöltetni.

— *A pozsonyi ág. h. evang. liczeumban* a beiratások az 1885/6-ik iskolai évre szeptember hó 1-től kezdve 4-éig történnek és pedig az első osztályba való felvételt illetőleg az első két nap alatt protestáns vallásu és általában helybeli tanulók, a többi napokon vidéki nem evangelikus vallásu tanulók számára. A javitó-, pótló- és magánvizsgálatok augusztus hó 30. és 31-én tartatnak. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 4-én lesz; az előadások 5-én megkezdetnek. A tápintézet szeptember hó 1-én nyittatik meg.

— *A sárospataki ev. ref. főiskolában* az 1885—86-dik tanév szeptember hó 1-ső napján kezdődik. Az akadémia vallás-egyháztudományi s jog- és államtudományi szakaiban a beiratások határideje szeptember hó első 5 napja. A gimnáziumban a beiratások, felvételi, magán- és pótvizsgálatok szeptember hó 1—6-ig tartatnak. A jog- és államtudományi kar hallgatói, az alapvizsgálatok letételeért, a kar elnökéhez, szeptember hó 1—6-ig folyamodhatnak.

— *A budapesti II. ker. közs. polgári fiu-iskola* mellett felállitott 3 éves tanfolyamu kereskedelmi iskola II. osztálya is az 1885/6. tanév kezdetén megnyilik. E szakiskola I. osztályába ama tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium, reál- vagy polgári iskola 4 osztályat, — II. osztályába azok, a kik iskolánk, a kereskedelmi akadémia vagy egyéb közép kereskedelmi iskolák 1 osztályát sikerrel bevégezték és arról bizonyitványt tudnak felmutatni. Egyéb esetben a beirásra jelentkezők, ha megfelelő koruak, felvételi vagy magánvizsgálat tételére köteleztetnek. A beirás ugy a polgári, mint a kereskedelmi iskolába f. é. augusztus 30., 31., szeptember 1., 2. és 3-án délelőtt 9—12 óráig az igazgatósági irodában (II. ker. medve-utcza 5. sz. II. emelet) történik. A beiratási dij 1 frt, a tandij félévenkint 5 frt és az ifjusági könyvtárra 50 kr. fizetendő. Helybeli szegény szülők gyermekei tandijmentességben részesülhetnek. A rendes tanitás szeptember 4-én kezdődik. A kereskedelmi iskola harmadéves növendékei a tanév végén záróvizsgálatot (érettségit) fognak tenni s igy alapos kilátásuk van ugy az egyévi önkéntességi jogra, mint a tisztviselők minősitéséről szóló törvény által biztositott kedvezményekre.

— *A pozsonyi kereskedelmi akadémiánál* a beirás az 1885/6-dik iskolai évre f. évi augusztus 31-én, szeptember 1-én és 2-án eszközöltetik mindig délelőtt 9—12 és délután 3—5 órák között. Ugyanezen napokon tartatnak a felvételi vizsgálatok. Később jelentkezők nem tarthatnak igényt a felvételre.

— *A budapesti II. ker. állami reáliskolában* a tanulók fölvétele vasárnap f. é. augusztus 30-án kezdődik és bezárólag keddig, szeptember 1-ig tart; a beirás e napokon reggel 8 órától déli 12 óráig az igazgatósági irodában (II. ker. Toldy Ferencz-u. 9. sz. I. em.) történik. Minden ujan belépő tanuló keresztlevelét, illetve születési bizonyitványát tartozik bemutatni.

— *A jászberényi kath. főgimnáziumban* a beiratkozások az 1885/6. iskolai évre f. é. augusztus hó 30. és 31-én történnek. Szept. 1-jén «Veni Sancte» és a magántanulók vizsgálata, szept. 2. és 3-án a pótló és javitó vizsgálatok tartatnak kellő szigorral. Szept. 4-én folynak a rendes előadások. A fölvételhez a keresztlevél és a mult iskolai évi bizonyitvány okvetlenül megkivántatik. *Polgár György,* főgimn. igazgató.

ÉRTESITŐK.

— **A zala-egerszegi polg. fiu- és felsőleányiskola** XII. értesitője, szerk. *Udvardy* Ignácz igazgató. Az intézet össze volt kapcsolva kereskedelmi szaktanfolyammal, asztalos ipartanmühelylyel. A leányiskola két osztályból állott. A tantestület 11 tagból állott, a mi ennyi osztály s tanfolyam számára határozottan kevés. Az ipartanitó pl. 30 órán át tanitotta a maga tárgyát s nehány hónapon át a magyar nyelvet s irodalmat is az V. és VI. osztályban. Tanuló volt mindössze 148 fiu és 26 leány, amazok közt 78 r. k., 1 ág. h., 69 m. v., emezek közt 14 r. k., 12 m. v. A keresk. szaktanfolyamra járt 13, a müasztalos tanmühelyben volt 8. Az iskolai takarékpénztárba betettek 216 frt 58 krt.

— **A balassa-gyarmati izr. elemi népiskola** értesitője, közli *Brett* Mór igazgató. A tanitótestület 6 tagból áll, az osztályok száma 4. Az iskola költsége 2750 frt volt. A tanulók száma 261 volt, 122 leány, 139 fiu.

— **Az ujpesti állami polgári leányiskola** értesitője. *Rózsa* János igazgató ért. Polgári leányiskolánk feladata, *Gallauner* Lujzától. A két év óta fennálló intézetnek már mind a 4 osztálya megnyilt. Tanári könyvtár áll 166, az ifjusági 239 kötetből. Járt összesen 108 növendék az iskolába. R. kath. 43, ág. 8, helv. 12, zsidó 45. Magyar 103, német 5. Tandijmentes volt 26. Elégtelen osztályzatot kapott 13. A női kézi munkára az intézet nagy sulyt fektetett, a 4 osztály 12 tanórát szentel ennek s 14. évöket meghaladott iskolavégzett leányokat (ez évben ilyen 7 volt) is bocsátott e tanfolyamára.

— **A temesvári magyar kir. állami főreáliskola** értesitője. Szerk. *dr. Laky Mátyás* ig. Ért. «Arany János az iskolában» *dr. Benedek Albert*-től, mely azt törekszik kimutatni, «hogy Arany élete, jelleme, költői és általában irói müködése mennyiben van hivatva szerepelni az iskolai oktatás keretében.» 14 tagból álló tanári testület, 8 hitoktató (2 gör. kel. 3 zsidó). Irodalmilag müködtek: Áldor Imre, dr. Benedek, Dorogi Ignácz, Stancsa Gyula. Feltünő, hogy Toldyt nem olvassák és a drámát is mindössze Kisfaludy kérői képviselik a VI. osztályban együtt a Zrinyiászszal és Arany balladáival. A Petőfi-önképzőkörnek volt 25 müködő és 26 pártoló tagja. Az ifju könyvtár 1744 kötetből áll; a könyvtár összes forgalma volt 1926 k. Az ifj. segélyalap vagyona 1975 frt, mult évi kiadása volt 113 frt. Irásbeli érettségit tett 9, szóbelit 8 tanuló, 4 jól, 4 egyszerüen felelt meg; ezek közt 5 lesz hivatalnok, 1 festő, 1 tanár, 1 kereskedő. A 8 osztályba beiratkozott összesen 198, év végén volt 184. Róm. kath. 78, gör. kath. 2, gör. kel. 27, ág. 7, helv. 3, zsidó 67. Tiszta magyar volt 2, magyarul-németül tudott 123. Bukott 44, fölléphet 140. Temesvári volt 125.

— **A miskolczi ev. ref. főgimnázium** értesitője. Szerkesztette *Halmy* Gyula ez évi ig. Az elején igazgatói jelentés. Tanári kar 10 tagból s két énektanitóból áll. A tanterv az utolsó évben az országos tanterv követelményekhez képest több pontban szenvedett változást; reméljük, e változások még ki fognak terjedni arra is, hogy magyarból *összefüggő* olvasmány és *dráma* fejtegetést is fölvétethessék — a minek eddig a tananyag kimutatásában semmi nyoma. A 8 osztályba iratkozott 423, tanév végén volt 383, magántanuló föltünő sok (28) mint a legtöbb felekezeti gimnáziumban. Ev. ref. 145, ág. 21, r. kath. 56, g. kath. 1, g. kel. 2, zsidó 158. Kizáratott 2, kevésbbé szabályszerü magaviseletü volt 7. Bukott 89, mi rendkivül sok. Érettségre jelentkezett 53, irásbelit sikerrel tett 52, szóbelit 39, a mi világosan mutatja az osztályozás tulságosan elnéző voltát, no meg a középisk. törvény szükségét is. Aránylag legtöbb (14) gazdasági pályára lépett, mi igen örvendetes; persze igaz, hogy nem kevesebb mint 11 lesz jogász, kereskedő egy sem. — A nagy könyvtár jelenleg 11,032 kötetből áll; a gyarapodás, sajnos, nincs czim szerint kimutatva, örvendetes, hogy a tanári kar 22 folyóiratot járatott s a könyvtár nemcsak az ifjuság, hanem a »helybeli és vidéki müvelt közönség« által is használtatott. Könyvtár bevétele volt 655 frt, kiadása 451 frt. Van még ifj. könyvtár, 507 kötet, a 4 alsó osztály tantermében kis könyvtárak vannak elhelyezve 200, 206, 380 és 152 kötetből állók, «ezen könyvtárak évenként a tanulók által fizetett csekély dijakból és adományokból növeltetnek.» Kár hogy nincs elmondva, *miből* állnak e könyvtárak és hogy az ifj. könyvtár mellett mi a *külön czéljuk!* Igy az intézkedést épenséggel nem értjük. A tanári nyugdijintézet tavaly állott 23,881 frtból, az idén adakozás utján ujabban 791 frt folyt be. *Bikszegi Károlyné* 500 frtot hagyott a főgimnáziumi alapnak, a *miskolczi takarékpénztár* 200 frtot adott ugyane czélra. Volt (Kazinczy) önképzőkör, mely 11 pályakérdést tüzött ki. A tápintézet alaptőkéje volt 5664 forint, idei növekedés 109 frt. Tápintézet bevétele 609 frt. Az intézeti ösztöndijak összege 450 frtot tett.

MEZŐGAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

A takarmány-erjesztés különböző módjai.

Angol lapok egy idő óta egész elragadtatással irnak egy uj takarmány-bevermelési módról, melynek állitólag a besavanyitás fölött igen nagy előnyei vannak. Az angol kir. gazdasági egyesület rendszeres bevermelési kisérletekre dijakat tüzött ki, miáltal a bevermelési mód lényegesen javittatott. Sikerült ugyanis az elrakott takarmányt a savanyodástól megóvni, s igy savanyitott takarmány helyett édes takarmányt előállitani, s az eljárás biztosabb, olcsóbb és egyszerübb, mert a takarmányt nem kell vermekbe betaposni, hanem egyszerüen csak boglyába rakni. Tehát tulajdonképen a barnaszénakészités módját alkalmazták az erjesztésre. Ezt az uj eljárást Mr. *Fry* fedezte fel, ki erről egy füzetet is adott ki, melyben a többi közt ezeket irja: «Ama vegyi változások, melyek a frissen kaszált növényeken észlelhetők, rendes viszonyok között parányi szerves lényeknek tulajdonitandók, melyek mindenütt lelhetők a levegőben.»

Hogy ezek életmüködésüket megkezdjék, oxygenre van szükségük, de ha már fejlődésnek indultak, oxygen nélkül is meglehetnek és tovább folytatják müködésüket, mint ezt az élesztőpenész elegendőképen igazolja. Ha már most igaz, hogy az élesztőnövény spórái mindenütt lelhetők a levegőben, azt sem lehet tagadni, hogy a bevermelésnél számtalan ily spóra kerül a zöld takarmánynyal a verembe s ott meg is kezdi müködését, mert eleintén oxygenben nincs semmi hiány. Sokan azt hiszik, hogy a veremben az erjedés azonnal megszünik, amint a benne levő oxygen elfogyasztatván, e parányi lények szénsavvá változtak át. Ezért ajánlják a vermet lehetőleg légmentesen elzárni, ez azonban teljesen hibás. Az erjedés oxygen nélkül is tovább tart s a légzáró betakarás ellene semmit sem használ, mert a bevermelt takarmány keresztül megy az erjedés minden fázisán, mig végül megsavanyodik. Ha az erjedést meg akarjuk szüntetni, akkor a bevermelt takarmányt egy időre föl kell melegiteni 122 fok F.-ra (= 50 fok C. = 40 fok R.), mely melegség némely spórákra, különösen pedig a savanyitott takarmány savanyodását okozó Mycoderma aceti nevü bakteriumra feltétlenül halálos. A veremben az erjedő takarmány hőmérséke azonban csak 86—113 fok F. között (= 30—45 fok C.) ingadozik, s igy fődolog: valami uton a konzerválandó takarmányt annyira fölmelegiteni, hogy e bakteriumok elölessenek. Az eddig szokásos bevermelésnél ez lehetetlen, mert a bevermelendő fris takarmány nagyon is sok vizet tartalmaz. Miért is ajánlatos a kérdéses zöld takarmányt előbb megfonnyasztani, hogy viztartalma megfogyván, a hőmérsék a kellő fokra (122° F.) emelkedhessék.

Ennek az elvnek megfelelőleg erjesztették a takarmányt vermekben, szinekben, pajtákban, fedél alatt, söt a szabadban is; s az erjedést, a mint a hőmérsék 122°-ig emelkedvén, 12 óráig tartott: megszakitották és eredményül édesen kierjedt takarmányt nyerhetni, a melyet igen jól és változatlanul lehet eltartani.

Ennek az eljárásnak megbirálására a kir. titkos tanács külön bizottságot delegált. A kit ez ügyben kihallgattak nemcsak nagy dicsérettel, de valódi lelkesedéssel magasztalta a Fry-féle eljárást, s mindannyian állitásukat esküvel is megerősitették.

E kedvező nyilatkozatok ezt az eljárást a legnagyobb jelentőségüvé tették s a kir. gazdasági egyesület dr. Voelker vegyészt tudományos takarmányozási kisérletek eszközlésével bizta meg. E kisérletek még ugyan nem érték végüket, de az eddigi eredmények oly feltünőek, hogy a gazdasági egyesület kötelességének tartotta az eddigi eredményeket már most nyilvánosságra hozni. Az eddigi kisérletek ugyanis kivétel nélkül *kedvezőtlenek* voltak. Teljesen hasonló étrend mellett, ügyelvén az egyenlő tápárány és egyenlő tápanyagra, a takarmányrépát silageval pótolták, répával etetett négy darab ökör hat hét alatt 281½, a silageval etetett négy darab ökör pedig csak 110 klgramm sulygyarapodást mutatott. Most megváltoztatták az étrendet s az előbb répával etetett ökrök most silaget, az ezelőtt silageval etetettek pedig répát kaptak, s az eredmény az volt, hogy az ujolag répával etetett ökrök sulya 32 nap alatt 123½ klgrammal nagyobb lett, mig a silageval etetett ökrök sulya 45½ klgrammal kisebbedett. Az ökrök csak kezdetben ették örömest a silaget, később nem igen kellett nekik.

Egy más takarmánykonzerválási eljárást *Varin d' Ainvelle* ismertet a «Journal d'agriculture pratique»-ben, melynek alkalmazása mellett a verem teljesen fölösleges és a takarmány a földszinen van. (Silos en plein air.)

A földre ugyanis egymással párhuzamosan gerendákat fektet 80—80 cm. távolságra s e gerendák végeibe csaplyukakat készittet; a csalamádét ezekre rakatja és a csalamádéboglya tetejére néhány deszkát tesz s ezeken keresztül ismét époly gerendákat fektet épen ugy, mint az alsó gerendák feküsznek s most az egymás fölött levő gerendákat a csaplyukakon által függélyes czölöpökkel, melyek lyukakkal vannak ellátva, köti össze. E czölöpöket az alsó gerendához erős foglaló-szegek kötik.

A sajtolást két ugynevezett kocsiemelő végezi; ezeket két szemközt álló czölöp mellé állitja s ugy rendezi be, hogy a forgató hajtása által a felső keresztgerendák mindjobban leszorittatnak s a czölöpöknek folyton alantabb álló lyukai kerülnek a gerenda fölé, melyekbe azonnal egy hatalmas foglalószeg tolatik; igy egyenkint leszoritja a gerendákat, mig végül a takarmány hatalmasan összepréseltetik. Nyolcz napon át a préselést naponkint ismétlik, később elegendő, ha a gerendákat minden 8—10. napban összébb szoritjuk: s ha takarmányt akar kivenni a silóból, akkor egy alsó és egy felső gerendát eltávolit s az ezáltal szoritott csalamádét egyszerüen levágatja. A takarmány konzerválása ezen a módon igen jól sikerül, és nagy előny, hogy a nyomást tetszés szerint szabályozhatni.

Lecouteux a Reynold-féle angol bevermelésről tesz jelentést, mihez falazott vermek szükségesek. A Reynold-féle eljárásnál a préselést lánczok, csigák és egy «tendeur»-nek nevezett készülék végzi; ez utóbbi egy mindkét végén csavarmenetekkel ellátott tengely, erre anyacsavarok illenek, melyek oly módon szoritják össze a közbeeső tárgyakat, mint az a vasuti kocsik összecsatolásánál történik. Minden oldalon a siló talpán vagy oldalvást egy lánez van erősitve. Midőn a zöld takarmányt a verembe hordják, akkor a lánczok fel vannak vonva; s ha a verem megtelt, a takarmányt deszkákkal boritják be. Ezeken keresztül két-két szemközt álló lánez irányában gerendát fektetnek, melynek mindkét végén egy csiga van, most a csigára fektetik a lánczot és a préselés kezdetét veszi.

A tendeur csavarai egészen kicsavartatnak, s a lánczokat hozzáerősitvén, ezeket összehuzzák, ezáltal a gerendákra nyomást gyakorolnak s ez a takarmányt préseli össze; ha azután a tendeur anyái összeértek, az utolsó kiérő lánczszemeken foglalószegeket dugnak át, s a tendeur anyáit széthajtván, a lánczokat ujból reá erősitik s a préselés folytattatik mindaddig, mig a takarmány a nyomásnak enged; azután a lánczokat rögzitve, a tendeur-ek és csigák eltávolithatók. Ha a lánczokat egy hétig naponkint meghuzzuk, a takarmány teljesen össze lesz préselve, többé a nyomásnak nem enged; azonban időnkint még mindig megkisérthetjük az öszszébbszoritást.

Ha takarmányt akarunk kivenni vagy a bevermelést folytatni akarjuk, levesszük a siló tetejéről a deszkákat és tetszés szerint akár takarmányt veszünk ki a veremből, akár uj csalamádét hordunk reá: ez oly kevés fáradsággal jár, hogy sok gazda minden este préseli az aznap behordottat, és reggel leszedve a deszkákat, folytatja a hordást. A Reynold-féle silók kezelésénél egyetlen ember elegendő.

Ha egy silóban két gerendánál több van, akkor czélszerü a deszkákat fél oly hosszura vágatni, mint a siló; például, ha a siló 12 m. hosszu és 4 m. széles és van három gerendája: akkor hatméteres deszkákat veszünk és ezeket ugy rakjuk le, hogy végeik a középső gerenda alá essenek. Ez esetben, ha takarmányt veszünk ki, nem kell az egész vermet fölfedni s azért a nyomás mégis egyenletes.

A deszkák oldalai ne érintsék egymást, de körülbelül 1 cm.-nyire legyenek egymástól, hogy a levegőnek legyen helye az eltávozásra.

A verem kövekből, téglából vagy bétonból készülhet; a falak czementezve legyenek s a takarmányt a falak mentén jól le kell tapostatni. Különösen jónak bizonyult ez az eljárás a zöld rozs, zab, csalamádé, csicsókaszár és levél, továbbá répalevél és rétifü konzerválásánál is.

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK.

Milyen gyümölcsfákat ültessünk?

A gyümölcstermelés, mint már számokkal is kimutattuk, igen jövedelmező foglalkozás, mely azonfelül kellemes szórakozást is nyujt annak, aki rászánta magát. Hogy azonban tényleg jövedelmező legyen, a termelőnek a vevő izléséhez kell alkalmazkodni s gyümölcsöseinek alakitásánál mindenekelőtt azzal a kérdéssel kell tisztába jönnie, hogy milyen gyümölcsfákat ültessen. E kérdésre *Mednyánszky* Sándor a «Gyümölcsészeti és Konyhakertészeti Füzetek» augusztusi számában kimeritő feleletet ad, melyből kiemeljük a következőket:

A gyümölcstermelés, ánnak czéljaira nézve kétfelé oszlik, u. m. olyanra, mely városok, főkép a nagy városok közelében, hol a gyümölcsöt nyersen lehet értékesiteni, mi a leghálásabb és olyanra, mely a vidéki birtokon termesztetik s azt lehet mondani, már csak feldolgozott állapotban kerül a piaczra.

Az első esetben **legfőkép a szép, nagy, jóizü, szines asztali gyümölcsre kell fő figyelmünket kiterjeszteni s oly módon, hogy ez kertjeinkből fokozatosan kerüljön a piaczra, mert igy mindig jutunk egész éven át pénzhez s munkánk nem halmozódik össze egyszerre.**

Termeszszünk a lehetőség szerint sokat, de csak minden fajtából a legjobbat, az igényeknek megfelelőt.

A városokban nemcsak egyedül nyersen evésre szükségelik a gyümölcsöt, hanem befőzés, jegeczitésre, különféle izek főzésére s egy a városok közelében élő termelőnek ezekre is kell gondolni, azonfölül ez nagy előny is, mert ily feldolgozáshoz közönségesen a nem egészen érett gyümölcsöt szeretik s ezt korábban leszedhetjük, mi által a fán maradt gyümölcsünk is nyer, mert megritkulván, nagyobbá, szebbé fejlődik s igy jobban értékesithető.

Ennélfogva a városok közelében a legkorábbi gyümölcstől egész a késön éröig kell termelni és a fősulyt a kajszi- őszi-baraczkra fektetni, utána jön az alma és körte és ezután a szilva és cseresznye; e mellett a fasorok közt a piszkét, ribiszkét és málnát el ne feledjük, mert azt oly helyeken állithatjuk elő, melyek különben nem igen sok hasznot adnak.

De mivel a városok közelében rendesen nagy területekkel nem igen rendelkezünk, igy kis helyen több fajtát, kis munkával sok jövedelmet kell előteremtenünk.

A dolgok ily állásában több indokból a törpe alanyra oltott alacsony törzsü fákat ajánlhatni, mert 1-ször kis helyre sok gyümölcsfát lehet összehozni, 2-szor a kis gyümölcsfánál minden munka sokkal könnyebben végezhető, mert a kis fánál, a lehernyózás, megnyesés és végre a gyümölcs leszedése nem jár nehézséggel, 3-szor a mi fő, hogy az alacsony-törzsü nyesett fa hamarább megadja fáradalmunk jutalmát, jobban terem, szebb gyümölcsöt terem, mely mindég jobban értékesithető és 4-szer, hogy a törpe alanyra oltott fa nem tart oly soká, mint a vad alanyra oltott magas-törzsü, minek az az előnye van, hogy az izlés a vevő közönségnél gyakran változik s igy könnyebben alkalmazkodhatunk a fogyasztók kivánalmaihoz; mert ha van egy szép, egészséges, nagy, magas-törzsü fánk, ezt még akkor is ha gyümölcsének nincs is nagy kelendősége, addig mig él, mindig rösteljük a kertből kidobni, holott a kis fával nem nagy hézagot hagyván maga után, könnyen elhatározzuk magunkat arra, hogy a meg nem felelőt eltávolitsuk s olyannal, a milyet akarunk, pótoljuk.

Egészen másként áll a dolog külterjes nagy gazdaságokban, melyek távol esnek a nagy városoktól s igen gyakran még a könnyü forgalmi eszközöktől is.

Itt először is a könnyen feldolgozható tömegre kell vetni figyelmünket s olyan gyümölcsöt kell termelni, mely a csomagolást és a hosszu utazásnak egy kissé durvább bánásmódját is megbirja. Itt azonfelül arra is kell figyelemmel lennünk, hogy a gazdasági munkáknál a fa alakja ne akadályozzon, hogy a kijáró marhánk által gyümölcsfánk meg ne rongáltassék s igy magas-törzsü, keményebb gyümölcsöt kell termelnünk, vagyis olyat, melyet aszalva, iznek vagy szesznek feldolgozva, elárusitani lehessen.

Itt sem lehet pontosan előirt fajokhoz magát tartani arra néve, hogy mi termeltessék. Itt is az igényekhez kell a lehetőségig alkalmazkodni és főczél legyen nagy, szép, tartós, könnyen csomagolható s minden módon feldolgozható gyümölcs vagyis olyan, mely minden tekintetben a kiviteli kivánalmaknak megfelel. Itt már nemcsak lehet, hanem kell is a diót és szilvát legfőkép termeszteni, mert ezen két fajta gyümölcs legkönnyebben csomagolható, vagy pediglen feldolgozható.

A külterjes nagy gyümölcsgazdaságban minden fajta gyümölcsöt kell már azon indokból is termeszteni, hogy a munka minden részére feloszoljon, hogy a jövedelem ugyszólván permanensül egyenletes legyen, mert azt igen jól tudjuk, hogy egy évben egyik fajta, más évben másik fajta, nem egyszer pedig minden fajta megterem. — Azonfelül, ha gazdaságunk különböző fekvésü, ugy mindenféle fajtából kell valamit adni mert egyszer ezen, másszor amazon fekvésben terem meg ezen vagy azon fajta.

Válaszszunk ki minden fajból, minden időszakban érő legjobb gyümölcsből 5—6 fajtát, a fő figyelmet arra forditva, hogy a kiválasztott faj azon vidéken jól és szépen teremjen.

Az ily külterjes nagy gazdaságokban kell cseresznyét, diót, almát, körtét s legfőkép szilvát termeszteni, mert ezt magát nyersen, aszalva, iznek és szilvóriumnak feldolgozva értékesithetjük.

Arányszámban ültessünk cseresznyét is, mert ez épen akkor adja jövedelmét, midőn a gazdának csak kiadása és semmi bevétele sincsen a gazdaságból; s épen a szénagyüjtés és kapálás idejében igen jól esik azon öszszeg, melyet a cseresznyefa hozama ád.

A vidéken a fősult a szilvára kell fektetni, mert ezzel legkönnyebben s legkülönfélekép lehet elbánni, de már ma lassan fel kell hagyni a közönséges magra való berzenczei szilvával, mert ennek aszalványa kis minőségü árut szolgáltat, hanem kell termesztenünk a korai és késői angol szilvát, a Viktória királynő szilvát. E szilvák aszalványa felivel nagyobb a közönséges berzenczeinél, nagyobb lévén, sulyosabb is, azért azokért nagyobb árt kapunk.

Azonfelül az az előnye is van az angol- és Viktória-szilvának, hogy korábban terem, 14 nappal előbb érik s igy a gyümölcs feldolgozását előbb megkezdhetjük, hogy fája a téli fagyok iránt nem oly érzékeny, mert a 79/80. télen ezen fajta fák épen semmit sem szenvedtek, holott a berzenczei tömegesen kifagyott, de nemcsak a termőfák elvesztek, hanem kipusztultak még a csemeték is mind a főiskolákban, mind pedig a kertekben vadon nővők is.

E mellett igen ajánlhatni a gömbölyü, magtól nem váló duránczai-szilvát is. Ennek előnye az, hogy rosszabb talajban is tenyészik, hamarább nő, gyakrabban és igen böven terem: — igaz, hogy aszalványa kevesebb értékkel bir mint a berzenczei, de ezt pótolja szapora, kora- és igen bő termése, izre igen jó, szilvóriumnak pedig kitünő, azonfelül ha akarjuk, bárminő más szilvával nemesithető.

A körte- és almafát is kell arányban termeszteni, de csak a legkitünőbb, legtermőbb s legszebb fajtákat, mert a hitványakat távol a fogyasztási helytől, ha csak potom áron, értékesithetni.

Ezen két gyümölcsfajnak is számarányban kell az összes gyümölcsesel lenni, nagyon sokat ültetni ebből nem szabad, ha nem értékesithető nyersen.

A külterjes nagybani ültetésnél, főkép ha egyéb gazdaságunkkal van összekötve, s ha gyümölcsfáinkat utszegélyezésekre, táblák elosztására s pláne szántóföldeink egy részének sorok vagy egészen kertalakbani kiültetésre szántuk, ugy magas-törzsü fákat kell ültetnünk és nevelnünk, hogy gyümölcsfáink a gazdasági munkáknál ne akadályozzanak, hanem hogy szabadon, akadály nélkül lehessen a szántást vagy behordást végezni.

A szerint a hová ültetjük, kell a fa koronáit idomitani, az ut-szegélyezésnél okvetlen szükséges, hogy körte- és almafáink koronái legalább is 6 láb, a szilváé 5 láb legyen, a földekközti sorokon s egész kiültetéseken a korona képzése a 4 lábnál kezdődhetik, — a fa idővel vénülvén, ágai kopaszok lesznek s igy semmiben sem hátráltatnak, azonfelül a szilvafa koronája nem lévén terebélyes, sem sok árnyékot csinál, sem pedig a munkát nem hátráltatja; — a szántóföldekben csak szilvát ültessünk, oda lágymagu gyümölcsöt ne tegyünk.

Az ut-szegélyezésre felváltva alma-, szilva-, körtefát ültessünk, legelőkre, erdőszélekre, rétekre pedig adjunk cseresznye- és diófát, ha a haszontalan cserjét és bozótot kiirtottuk, ugy ezen gyümölcsfák árnyékában, a legelőnk, rétünk jobb lesz mint a gyümölcsfák nélkül s azon hasznunk van, hogy jövedelmünk nemcsak a fü, de a gyümölcs által is fokozódik.

Ültessünk tehát minél több gyümölcsfát, ápoljuk azt ugy mint tulajdon gyermekünket, a városok s fogyasztási piaczok közelében ültessünk törpe alanyra asztali gyümölcsöt, a külterjes gazdaságokban távolabb a fogyasztási helytől és könnyü közlekedési eszközöktől, rendezzük be gazdaságunkat kert alakjára magas-törzsü vadalanyra oltott gyümölcsfákkal, melyeken csak házi szükségletre legyen asztali gyümölcs, a többi ugynevezett gazdasági gyümölcs legyen s igy berendezett gyümölcsészetnél mindenki kisebb-nagyobb mértékben meg lesz elégedve fáradozása jutalmával, azért ültessünk már legalább annyi fát, hogy ezen árnért ne legyünk kénytelenek hanyagságunk, indolencziánkért a külföldnek nagy adót fizetni, van abból otthon is elég.

* **A só hatása a gyümölcsfákra.** Francziaországban a Provenceban az olajfák tövéhez sót szoktak hinteni, s azt állitják, hogy a hatás kitünő s hogy ugyanily hatás mutatkozik minden más gyümölcsfánál is, ha tövéhez sót hintenek, illetőleg sóval megtrágyázzák.

Sóval a gyümölcsfákat különböző időben és különböző módon lehet megtrágyázni, a fődolog, hogy a megsózást nedves időjárás kövesse és hosszabb ideig tartson. A sózást márcziusban lehet megkezdeni, a midőn egy középszerü fa tövéhez elég két kilót hinteni, nagyobb és vénebb fák tövéhez természetesen többet; a sózást nyáron át néhányszor ismételvén, az eredmény még feltünőbb lesz. Provenceban sokan a virágzás alatt hintik a sót a fák tövéhez s azt állitják, hogy az ilyen fák sokkal több gyümölcsöt kötnek. A sóval való trágyázásról röviden a következőket lehet megjegyezni.

A legkedvezőbb talaj, melyben a sónak legnagyobb hatása van, a mésztartalmu agyagföld, száraz, homokos földben semmi hatása sincs. Nedves réteken a sót a vegetáczió megindulásakor kell kihinteni, száraz réteknél, illetőleg száraz gyümölcsösöknél esős időt kell bevárni. Legczélszerübben vagyis egyenlően ugy lehet a sót a fa töve körül felosztani, ha trágya-lében feloldva ezzel a fa töve körül a földet megöntözzük. Egy csapással két legyet a következő módon találhatni. Sok gazdasszony a fehérnemü kimosásához sót szokott használni, melytől különösen a gyapju-szövetek, bármily piszkosak voltak is, oly tiszták lesznek, mintha ujdonat-ujak volnának. A mosóvizet ki szokták önteni, nem tudván, mily nagy hasznát vehetnék a gyümölcsösben, ha azt a fák körébe öntenék, előbb vagy bizonyos számu gödröket, vagy egy árkot ásva körül. A ki tehát azt akarja, hogy gyümölcsfái jól nőjenek, szép és sok gyümölcsöt hozzanak, ne mulassza el, nyár közepén, a második metszés után olyan trágyalével a földet a törzs körül megöntözni, melyben sót oldott föl és pedig nedves időben, hogy az oldat minél mélyebben leszivárogjon a gyökerekhez. — Nemcsak a fák, hanem a fü is jobban virul az ily öntözés után.

* **Friss szilva télen** a ritkaságok közé tartozik, noha az eltartási mód egyszerü. A szilvát teljes érés előtt szakitsuk le, s zárt egészséges helyen aggaszszuk fel, melynek jó levegője van, s a mely inkább homályos és a hová a nap sohasem süt be. A szilvát a levágott galylyakkal együtt kell felaggatni, s ily állapotban sokáig megtartja minden jó tulajdonságát. Hogy meddig áll el a szilva igy, az főkép az illető fajta jóságától függ, fődolog azonban, hogy a gyümölcs még szilárdan álljon a csutkáján. Ha a gallyakat sajnáljuk levágni, akkor a gyümölcsöt a padlóra, vagy más száraz alzatra kell tenni, s oly tárgyakkal befödni, melyek rossz melegvezetők, milyenek a gyapot, moha stb.

* **A gyümölcsfák öntözésénél** Cusmano a következő eljárást követi gyümölcsösében: Minden fa mellett vagy két fa közt hosszunyaku 25 literes agyagedényt ás be, melynek nyaka kissé kiáll a földből; ebbe az edénybe önti a vizet, mely az edény fenekén levő nyiláson lassan kifolyván, egyenlően szétoszlik a földben.

Van szerencsém a tisztelt uraságoknak becses tudomására hozni, hogy gyáramban,
Budapesten, VII. ker., szövetség-utcza 15. szám alatt,
saját házamban
nagyválasztéku kocsik,
u. m. **fedeles, félfedeles, pászkét, kucsér** és **szandlauferek** legjutányosabb árak mellett kaphatók. Megrendelések és javitások jól és gyorsan teljesittetnek.
Grébecz István,
2073 **kocsigyártó.**

Valódi
ORVOSI MALAGA-SECT
A klosterneuburgi csász. kir. borkisérleti állomás vegyelemzései szerint
kitünő jó, valódi malaga,
mint kitünő erősitő-szer **elerőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek** stb. számára a **vérszegénység** és **gyomorgyengeség** ellen legkitünőbb hatásu. ¹/₁ és ¹/₂ eredeti palaczkokban s **törvényesen bejegyzett védjegy alatt** a
VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK.
BÉCS HAMBURG
fr. 2,50 és **1.30** eredeti árak mellett.
ovábbá különféle **legfinomabb külföldi borok eredeti palaczkokban és eredeti árak** mellett kaphatók Budapesten:
Török József gyógyszerész urnál; a «Nagy Kristóf»-hoz czimzett gyógyszertárban.
Lánossy F. és tsa borkereskedésében,
Szenes Ede csemegeüzletében,
Dietrich és Gotschlig theakereskedésében,
Bieber Antal,
Tomits M. borkereskedőnél,
Altstock S. és tsa borkereskedőnél.
ugyszintén sok **gyógyszertárban, droguistánál, csemege és gyarmatáru üzletben Budapesten.**
Ugy a jegyre Vinador, mint a törv. bej. védjegyre kérjük kelloen figyelni, mert csak akkor vállalhatunk a teljes jóság és valódiságért kezességet. 1952

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.
Hirdetmény.
Folyó évi szeptember hó 1-én a szász-magyar köteléknek II. rész 1. és 4. sz. füzetei lépnek érvénybe. Az 1. sz. füzet általános határozmányokat; továbbá magyarországi vasutak állomásainak a szász államvasutak valamint a berlini kir. vasutigazgatóság állomásaival való forgalmára nézve érvényes osztályáru- és kivételes dijszabásokat, a 4-ik füzet pedig hasonló viszonylatokban üresen visszamenő zsákokra nézve érvényes 7. sz. dijszabást tartalmazza. — Ezen dijszabás-füzetek érvénybe léptétől a thüringi-szász-magyar köteléknek 1880. évi január hó 1-je óta érvényes II. és IV. sz. dijszabás füzetei csupán az erfurti kir. vasuti igazgatóság állomásaival való forgalomra nézve maradnak érvényben, azonban az utóbb nevezett dijszabásokban foglalt oly dijtételek, melyek az érvénybe lépő dijszabásokban felemelvék, folyó évi szeptember hó 15-éig alkalmazásban maradnak. Ugyancsak folyó évi szeptember hó 15-éig érvényben maradnak a régi dijszabásban előforduló, de az uj dijszabásba fel nem vett viszonylatokra vonatkozó dijtételek.
Megjegyzendő még, miszerint a szóban forgó 1. sz. dijszabási füzet 32-ik lapján kitüntetett gyorsáru-dijtételek Budapest-személypályaudvar és Budapest-Kelenföld állomásokkali forgalomra nézve, a 71-ik lapon «tisztitatlan ágytollaknak» szállitására nézve foglalt dijtételek pedig Budapest-Józsefváros állomás forgalmára is érvényesek.
A kérdéses dijszabás-füzetek példányai a köteléki igazgatóságoknál, ugyszintén az alulirott igazgatóság dijszabási osztályában (Andrássy-út 75. sz.) kaphatók.
Budapest, 1885. augusztus hó 19-én.
Az igazgatóság.

RÖSER MIKLÓS
iskolai értesitése.
Nyilvános **polgári és kereskedelmi iskolám** Budapest, Ujvilág-utcza 23. szám, az iskolai év szeptember 1-én vesz kezdetét. A növendékek felvétele augusztus 24-ikétől naponta délelőtt 8—12-ig és délután 3—5 óráig eszközölhető. Intézetemet 32 év óta erőmből tartom fenn, és már **9760** növendéke volt eddig. **Polgári iskolámban** a kereskedelmi pályára képesittetnek az ifjak. **Kereskedelmi iskolám** egyenjogu a **kereskedelmi akadémiával** s növendékei **jogosultak a katonai egyévi önkéntesi szolgálatra.** A nevelő-intézet ezentul Röser János tanár vezetése alatt áll.
Programmok kívánatra ingyen. 2055
RÖSER MIKLÓS.

A lótenyésztés em. alak. részvény-társaság által a lóforgalom és az ügető verseny emelésére rendezett
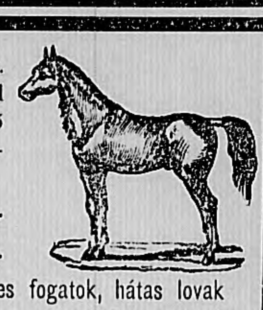
IX-ik sorsjáték
négyes, kettős, egyes fogatok, hátas lovak
vagyis 500 darab nyereménytárgygyal, melyek közül
az első 5000 frt, a második 2500 frt, a harmadik 2000 frt értékü. 2109
Huzás aug. 28-án délben 12 órakor a Tattersallban. A nyeremények készpénzben is kifizettetnek. — Az 1 frtos sorsjegyek a Tattersallban és több dohánytőzsdében kaphatók.

FINOM ÉS TISZTA ARCZBŐR
mindenkinek díszére válik és leggyorsabban elérhető, ha

ZILZER JOHANNA
felülmulhatlan arczkenőcsét használjuk. Ezen arczkenőcs eddigelé a leghathatósabb szer minden az arczban előforduló bőrbaj ellen rövid használat után megszüntet: **szeplőt, májfoltokat, pattanásokat** stb. az arczbőrnek term. üdeséget kölcsönöz és az arczot, késő kortig, rózsás szinben redőtlenül megtartja. Ezen világszerte kitünőnek elismert arczkenőcs gyors és meglepő szép sikerért jótállok. Egyuttal felhivom a n. é. közönség szives figyelmét kitünő **hajnövesztő kenőcsömre,** melynek üdvös hatása minden egyéb hasonczélu szert jóval felülmul. 1818
Árak: Egy nagy tégely **ARCZKENŐCS** frt 1.20, kis tégely 60. kr. Egy drb hozzávaló szappan 30 kr.
Egy nagy tégely **HAJNÖVESZTŐ-KENŐCS** 1 forint 20 kr. kis tégely 60 kr.
Elszállitások a világ minden része felé gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Valódi minőségben csupán a készitőnél.
ZILZER JOHANNA Budapest, István-tér 13. sz. I. emelet, 15. ajtó szám alatt, továbbá **Pfeifer** fűszerkereskedés, IV., Lipót-utcza 48. sz.; **Budán, Frank L.** lottógyüjtődéjében lánczhid-épület és **Ó-Budán, Kohn Juliannánál** Lajos-utcza 173. sz. kaphatók.

500 aranyat
fizetek annak, ki
Dr. Greensill salicyl-sav-szájvize
használata után — egy üveggel 40 kr. — még valaha fogfájást kap vagy lehellete büzös leend. **Dr. Greensill fogszépitője,** mely a szájviz után használandó, a fogakat fényes fehérré teszi. A szer ártalmatlansága biztosittatik. Ára 40 kr. Kapható gyógyszertárakban, illatszerkereskedésekben s előkelő fodrászoknál. **Dr. Greensill Róbert,** tanár Párisban.
Főraktár Budapesten **Dankovszky Istvánnál** V. ker., Józseftér 1. sz. **Török Józsefnél** VI. ker., Király-utcza 12. sz. Budán **Kabakovits Györgynél,** illatszerkereskedés, II. ker., Fő-utcza 37. Blum-féle gőzmalom. 2248

GUMMI és HALHÓLYAGOK
kizárólag franczia, megbizható gyártmány tuczatja 1, 2, 3, 4, 5 frt, gummi czigarettaalak 2 frt, ugyanaz kettős tartós széllel (a legjobbak) 4 frt. Cap. americaines (rövidek) 3 frtjával, halhólyagok természetben vagy rózsaszinben tuczatja 4, 5, 6 frt, pely porus (hölgypr.) darabja 2.50, párisi szivacsok (Satip sponges), a modern chirurgia és Gynekologia tanai szerint, az ugynevezett Lister módszer szerint készitve és ellátva a hatósági védjegygyel, használati utasitással együtt tuczatját 2, 3, 4, 5 frtjával szállitja Sigi Ernő gyárának raktára Bécs, Kärnthnerstrasse 45. 1945

KNUTH KÁROLY
mérnök és vállalkozó. Jótállással elvállal, bármely rendszerü légszesz és vizvezetéknek, closet-szerkezetnek, központi fütésnek, szellőztetéseknek stb. stb. berendezését. 876
Gyár és müszaki irodája. Budapest, VII. ker. szövetség-utcza 3.
Nagy raktár kőagyagcsövekben.

Az egyedüli s teljesen csalhatatlan szer még akkor is, ha minden egyéb a haj kihullása ellen sikertelen maradt, az én amerikai eredeti Bay-Rumom. A haj kihullása 8 nap alatt megszünik végképen s annak sürü utánnövése háromszor annyi időre biztosittatik. Fejkorpa s egyéb tisztátlanságok egy éj alatt eltünnek. Bármely pipere asztalon nélkülözhetlen fejmosóviz. Ára **1** frt **40** kr. Főraktár: **Wessely J.** okl. gyógysz. Bécs, I., Augustinerstrasse 7. Palaczkok teljes czimem nélkül — hamisitványok. Naponként postai szállitás. Raktár Török József gyógyszertárában Budapesten s minden jelentékenyebb gyógyszárban. 1994

A jelenkor legjobb és legolcsóbb munkaereje.
Schranz és Rödiger-féle
GÖZ-MOTOR

Az 1884. évi bécsi nemzetközi motor-kiállitás technikai vizsgáló bizottsága bizonyitványt állitott ki részünkre, hogy motorjaink a legcsekélyebb viz és kőszén fogyasztás mellett, **az összes versenyzésre bocsátott motorok felett a legnagyobb eredményt mutatják fel,** ennek folytán mint győztes lett kitüntetve; azonfelül motorjaink hatósági engedély nélkül bárhol felállithatók, különös helyet nem igényel, megszerzésük igen olcsó és a legegyszerübbkonstrukczióval birnak. — **Kimeritő prospektusok illusztrálva kivánatra ingyen.** Sok száz forgalomban.
Dampf-Motor.
C. Schranz és G. Rödiger gépgyára
Bécs, X., Dampfgasse 15. sz. 1885
A budapesti országos kiállitáson általunk kiállitott 5 motor van a nemzetközi osztályban müködésben, miről szives tudomást venni kérünk.

Kereskedelmi szaktanoda és nevelőintézet.
Bécs. I., Fleischmarkt 16. szám.
21-ik évfolyam.
Felvétele benlakó és bejáró tanulóknak. Értesitők és utasitások az intézeti helyiségben. 2224
Porges Károly, igazgató.

KÜLÖNLEGESSÉGEKET
SZERSZÁMGÉPEKBEN
vasmunkások számára
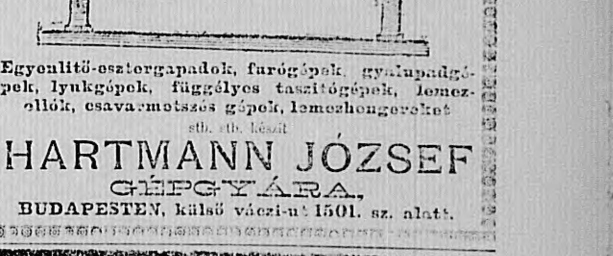
2305
Egyenlitő-esztergapadok, furógépek, gyalupadgépek, lyukgépek, függélyes taszitógépek, lemezollók, csavarmetszés gépek, lemezhengereket stb. stb. készit
HARTMANN JÓZSEF
GÉPGYÁRA,
BUDAPESTEN, külső váczi-ut 1501. sz. alatt.

A PALLAS
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. kecskeméti-utcza 6. szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

A MAGYAR
ÖRÖKÖSÖDÉSI ELJÁRÁS
BIRÓSÁGOK ELŐTT.
IRTA
RÓNASZÉKI TRUX HUGÓ,
HITES KÖZ- ÉS VÁLTÓ-ÜGYVÉD
BUDAPESTI KIR. ITÉLŐ-TÁBLAI PÓTBIRÓ.
Ára 1 frt 80 kr.

KERESKEDELMI FÖLDRAJZ.
Kereskedelmi tanodák és felsőbb ipariskolák számára engedélyezett tankönyv.
IRTA
Dr. TOLDY LÁSZLO.
Ára az I. és II. kötetnek 3 frt 20 kr.

A PÁRBÉR
MAGYARORSZÁGON
JOGTÖRTÉNETI FEJLŐDÉSE ÉS JELEN ÁLLÁSA SZERINT
OKLEVÉLTÁRI NYOMOZÁSOK ALAPJÁN
IRTA
TIMON ÁKOS
JOGTUDOR, KÉPESITETT EGYETEMI MAGÁNTANÁR, A GYŐRI KIR. JOGAKADÉMIA JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KARÁNÁL A JOGTÖRTÉNET ÉS AZ EGYHÁZJOG NYILVÁNOS REND. TANÁRA.
Ára 4 frt.

Ungarisches Sprachbuch.
A
MAGYAR NYELV ALAPOS ELSAJÁTITÁSÁRA.
IRTA
BARNA J.
TANÁR.
Az I. rész, 2 füzetben à 40 krajczar.
A II. rész ára 60 kr.

A HÁZASSÁGON KIVÜL SZÜLETETT
GYERMEKEK
APASÁGI KERESETE.
IRTA
RÁDAI LAJOS
ÜGYVÉD.
A főváros sajtó által előnyösen ismertetett munka.
Ára 1 forint 20 krajczár.

Erélyes és ügyes gazdatiszt

a szeszgyári szarvasmarhahizlalást önállón vezetni képes és e téren tapasztalásokkal bir, magát megbizhatósága tekintetében bizonyitványok vagy ajánlatokkal igazolni képes, Magyarország egyik legnagyobb szarvasmarhahizlaló telepéhez (3000 db állomány) **alkalmazás végett kerestetik.**

Ajánlatok **A. B.** 100 poste restante czim alatt beküldendők. Budapestre (főposta). 2368

3600 frtos
ternó nyeremény Budapesten.

Tekintetes Tóth A. mathematikus urnak. Kenyérmező-utcza szám I. emelet 10. ajtó Kölber-féle ház Budapesten. Nagyérdemü közönség! Tóth A. mathematikus ur által kapott 18. 30. . számok a f. évi augusztus hó 14-én tartott budapesti húzáson a harmadik betétre kijöttek, igy én 75 kros tételre 3600 frtos ternót nyertem, ha tán kételkedne valaki e ternónyereményben, ugy tisztelettel felhivom a budapesti közönséget, hogy engem Kiss Józsefet alul megjegyzett czimemen keressenek fel személyesen, vagy ha vidéki, ugy irjon két kros levelező lapon nekem, és én sajátkezüleg irt levelemben igazolni fogom Tóth ur számitása által nyert 3600 frtos ternónyereményemet.

Minden hirlapban közzé teszem hála nyilatkozatomat, hogy egyedül csak Tóth ur tudományos kiszámitásával lehet biztos ternónyeremény birtokába jutni, mindenki egyedül e nemesszivü böles ternókiszámitóhoz Tóth A. urhoz forduljon ternószámokért.

Kiss József műlakatos és gépész ujvásár-tér 14. I. emelet ajtó 19. Budapesten. Forduljon mindenki egyedül csak **Tóth A. urhoz lakik: kerepesi-ut vége felé, kenyérmező-utcza 5. szám em. 10. ajtó Budapesten Kölber-féle ház VIII. ker. és mellékeljenek leveleikhez 3 drb. 5 kros bélyeget a válaszra.** 2362

Nappal a fájdalmak enyhitve, éjjel a kivánatos nyugalom s alvás lehetségessé téve,

Ily nagy könnyebbülést szereztek az ön Hoff János-féle malátasörre az ön malátaczukorkái, beteg s elgyötört feleségemnek. Ezek **Garzó József** Nagy-Kőrös-i földbirtokos saját szavai 1885. augusztus 15-ikéről. Ezen nyilatkozat, mely a pesti fiókhoz beérkezett, igy hangzik:

Hoff János urnak

cs. kir. udvari szállitó, a neve után elnevezett Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör feltalálója, a legtöbb európai uralkodó udvari szállitójának, cs. kir. bizottsági tanácsos, stb., stb. **Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8. sz.**

Tisztelt uraságod! Ezennel kérem önt, sziveskednék nekem postafordultával az ön Hoff János-féle malátakivonati egészségi söréből 11 palaczkot és 2 zacskó malátaczukorkát küldeni. **Örömet szerez nekem az, hogy az emlitett malátasör, s malátaczukorkák feleségem szenvedését nappal enyhitik, éjjel pedig az alvást s a kivánatos nyugalmat teszik lehetségessé,** szóval a máig elért eredmény engem teljesen kielégit és **az elgyötört betegnek az ön malátatápszer készitményei igen nagy könnyebbülést szereznek.**

Nagy-Kőrös, 1885. aug. hó 15-én.

Carzó József, földbirtokos.

Ezek s a 63 **legfelsőbb kitüntetés** császároktól és királyoktól bizonyitékok a szenvedőnek. A világon egy gyógytápszer sem eredményezett még 37 év óta oly gyógyulásokat, mint a Hoff János-féle malátakészitmények (malátakivonati egészségi sör, malátachokoládé, konczentrált malátakivonat, s mell-malátaczukorkák). Hol segitség csak lehetséges, a Hoff János-féle malátakészitmények azt előidézik. A betegben egy reménysugár villan meg, hogy ő most nagy biztonsággal gyógyszerhez jutott, mely őt biztositja, hogy reménye gyógyulásra nem válik majd szégyenére, mint ez más gyógyszereknél elő szokott fordulni.

Megjegyzés. Valamennyi hirdetés malátakivonatokról utánzatok, mit ugy a betegeknek, mint az orvosnak kell tekintetbe venniök. A valódiság jelelő a Hoff János-féle malátakészitményeken a védjegynek (a feltalálónak Hoff Jánosnak arczképe s aláirása) kell lennie.

Meggyógyult betegnek leirását a használati utasitással együtt, kik mellbetegségből, testi gyengeségből, hámorrhoidal szenvedéstől meggyógyultak, mindenki ingyen megkapja.

Árak: Malátakivonati egészségi sör 1 palaczk 60 kr. 11 palack 6 frt. 27 palack 15 frt. 53 palack 30 frt. Budapesten 11 üvegtől kezdve a házhoz szállitás ingyen történik. Budapestről elküldéssel: 11 üveg 6.20 frt. 28 üveg 16 frt. 58 üveg 32 frt. Fél kilo **malátacsokoládé** I. 2 frt 40 kr. II. Fél kilo 1 frt 60 kr. III. Fél kilo 1 frt. Nagyobb megrendeléseknél árleengedéssel **Maláta-czukorkák** 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. **Malátakivonat** 1 üvegese 1 frt 12 kr., kisebb 70 kr. **Gyermektápmalátaliszt** 1 frt. Egy **maláta fürdő** 80 és 50 krajczár. 2 frtnyi összegen alul nem szállittatik semmi.

Hoff János

fiókraktára Magyarország részére: Budapest, zsibárus-utcza 7. sz. (A főposta átellenében.)

Kapható **Török József** gyógyszerésznél király-utcza 12. szám alatt.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

421. szám.

Hirdetmény.

Az osztrák-magyar-szerb vasuti köteléknek 1884. évi november hó 20-tól érvényes dijszabásában foglalt I a és I/b számu kivételes dijszabás dijtételei hirdetményünknek a «Vasuti és Közlekedési Közlöny»-ben való megjelenését követő 3-ik naptól, ezen kivételes dijszabásra vonatkozó egyéb dijszabási határozmányoknak épségben maradása mellett nemcsak a rendes osztályba tartozó, hanem a dijszabás határozmányok szerint továbbitásból ki nem zárt bármily teherárukból álló küldeményekre is alkalmaztatnak.

Ennek megfelelőleg a nevezett dijszabás 4-ik lapján a «különleges dijszabási határozmányok» 6-ik pontja alatt, az I/a és I/b a. kivételes dijszabásra vonatkozó szövegben ezen szavak helyett: az I. rendes osztályba tartozó» a következők teendők: bármily teherárúk».

Budapest, 1885. augusztus hó 19-én.

Az igazgatóság.

Uri ruhák
rendkivüli vásárlási alkalom

Egy finom öltöny ti zta gyapjuból	**16** frt
Legfinomabb öltönyök	**26** «
Elegáns őszi felöltők	**16** « feljebb

2313

Kaphatók:

az első magyar ruha-verseny csarnokban

KOCH LIPÓT Bécsből

Budapest, Kristóf-tér 3. sz. I. emelet.

Cs. kir. osztrák-magyar szabadalmazott

1131

Farugony-matráczok

6 frt

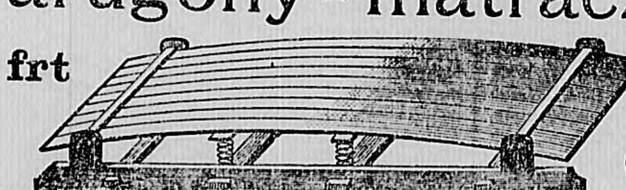

6 frt

Pótlék szalmazsákok és sodronybetétek helyett

tiszta, tartós és jutányos, különösen alkalmas intézeteknek és kórházaknak.

Nagyobbmegrendeléseknél megfelelő árleengedés.

A megrendeléseknél az ágy belső szélessége és hossza tudatandó.

Főraktár: BÉCS, I., Neuer Markt 7. sz. alatt.

Nagy butor-eladás.

Kitünő budapesti asztalos- és kárpitos-mesterek meghatalmazásából, azok saját készitményeit olcsóbb áron adjuk el, mint bárhol, és miután a kiállitási munkáknak vége, az árak jóval leszállottak, tisztelt vevőink s a t. cz. butorvevő közönség részére szives választékára mindig készletben tartunk 100 szobára való mindennemü butort, a legegyszerübbtől a legfinomabb façonig, háló- és ebédlő-szobákra valókat, tölgy- és diófából, szintugy készleteket atlasz-, brocat-, selyem-, bouret- és jutte-szövetekből, fekete butorokat is gyöngyház és bronze-diszitéssel. Eladunk tehát:

2 chiffont, fényesitve, diófából		34 frttól feljebb.
2 ágy fényesitve, diófából		24 « »
1 kanapé, 6 zsölyeszék	fatta vagy ripszből	70 frt és »
1 kanapé, 6 szék	fatta vagy ripszből	45 frt és »

GOLDSTEIN S.

első belföldi asztalos- és kárpitos-butorgyár,

BUDAPEST, Gizella-tér 2. a váczi-utcza sarkán, Mocsonyi-féle 4 emeletes házban az I. em. 13. sz. ajtó.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. — Vidéki megrendelések 10 százaléknyi felpénz beküldésére pontosan teljesittetnek. 2242

A szürethez!!

Borsajtók és szöllőmalmok, borszivattyuk, ruggyanta-csövek a hozzá való eszközökkel, **lefejtő gépeket** must és tiszta bornak legjutányosabb árak mellett szállit

SCHOTTOLA ERNŐ, Budapesten, Andrássy-ut sarkán, a Fonciere palotában.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve. 2289

A zajtalan müködésü

OTTO-FÉLE GÁZMOTOR

pótolja a gőzgépet

nem igényel kazánt és kéményt; veszélytelen és jutányosabb kezelésü,

1/2—100 lóerőig.

LANGEN és WOLF gázmotor-gyára,

Bécs, X., Laxenburgerstrasse 53.

Budapesten Csáki és Társa VII., Lázár-utcza 1.

Ternó! Ternó! Ternó!

6240 frtot brünni húzásban aug. 12-én 6240 frtot

nyertem a Budapesten, kerepesi út 74. sz. I. em. 7. ajtó, lakó Mihálik János mathematikus úrtól kapott

7. 83. 43. számokra!

Azon bizalom, mely Mihálik János urnak évek óta mindenfelől jut, engem is felbátoritott arra, hogy e hires számművész szivességét én is igénybe vegyem és tőle oly biztosan kiszámitott, kimaradhatlan nyereményhez vezető szerencseszámokat kikérjek, milyeneket már számtalan embertársam boldogitására közölt. És csakugyan, — ugyszólván bizalmam jutalmául — a Mihálik úrtól kapott, fent megjelölt számok által egyszerre gazdaggá lettem, miért is el nem mulaszthatom, ez örömteljes esetet embertársaim javára és hálaérzetem csekély jeléül közé tételni. Mihálik úr már ezer meg ezer esetben fényesen igazolta a belé helyezett bizalmat, mivel szilárd fáradozása, kitünő szellemi tehetsége és Isten kegyelme által bámulatot gerjesztő más által soha fel nem mutatható eredményeket ért el! Mihálik úr már számtalan szegényt gazdagitott, minden özvegyet és árvát, a ki hozzá fordult, legszivélyesebben pártfogolt, sok szegény betegnek, kinek orvosságra nem jutott pénze, dús nyeremények által egészségét segitette helyreállitani, és igy magas tudománya és jótevékenysége mindenesetre a legfőbb elismerést érdemli. Minden, évek óta inséggel küzdő embernek most nyilik a legjobb alkalom, gyötrelmeitől szabadulhatni, e hires mathematikus segitségével, miért is el ne mulassza senki, Mihálik János úr böles tanácsát igénybe venni, illetőleg tőle biztos nyereményhez vezető szerencseszámokat kikérni. — Kiváló tisztelettel maradtam **Stojanowits József,** tükör- és üvegáruk raktára, Szerajevó, új-utcza, Bazar-français.

Mihálik János úrhoz Budapest, kerepesi út 74. sz. I. em. 7. ajtó intézett levelekhez kéretik válasz végett 3 drb 5 kros bélyeget csatolni. 2365

MAGYAR LEXIKON

AZ EGYETEMES ISMERETEK ENCYKLOPEDIÁJA.

Egészben 16 kötet 160 képes melléklettel.

Ezen a maga nemében egyetlen és különösen a magyar viszonyokat fölkaroló, minden tudományágat történelmi, földrajzi s életrajzi adatokat tömören magában foglaló mű, egymaga ugyszolván egy egész könyvtárt pótolni képes. Kapható füzött kötetenkint csinos boritékban **3** *frt, piros, barna vagy zöld szinü diszes angol vászonkötésben* **4** *frtért.*

PALLAS

irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, kecskeméti-utcza 6.

Katonai tanoda

Egyéves önkéntesi tanfolyam

Budapest, Nagykorona-utcza 13. sz.

Ezen tanfolyam oly ifjak részére áll fenn, kik katonai kötelezettségüknek mint egyéves önkéntesek óhajtanak eleget tenni, de ehhez egy vizsgát letenni kötelesek. Ezen **tanfolyam 1885. szept. 1-én veszi kezdetét és 6 hóig tart,** naponta három esti előadási órákkal, hogy a résztvevők a nap folyama alatt polgári foglalkozásukat elvégezhessék. A vizsga német, magyar vagy horvát nyelven letehető. A növendékek kivánatra szállást és teljes ellátást nyerhetnek az intézetben. Beiratások és felvételek naponta az igazgatósági irodában. Programmok kivánatra ingyen. 2200

Az igazgatóság.

Igérvények **Hitelsorsjegyekre** à **4** frt **50** kr. és bélyeg. Főnyeremény **150,000** frt o. é. Huzás 1885. szeptember 1-én.	5.—	A
Tiszavidéki sorsjegyekre à **2** frt és bélyeg. Főnyeremény **100,000** frt o. é. Huzás 1885. szeptember 15-én.	2.50	„MERCUR“ kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete
Budapesti országos kiállitási sorsjegyek à Főnyeremények **100000, 20000, 10000** frt Huzás 1885. október 31-én.	1.—	POLITZER S. BUDAPEST,
2347 Összesen	8.50	Dorottya-utcza 12. sz.

Mind a három darab együttvéve **8** frt bélyeggel együtt.

Budapesti társas polgári és kereskedelmi iskola

(előbb HAMPEL ANTAL)

Budapest, V. Nagy korona-utcza 13. sz.

Ezen tanoda, melyet ezelőtt 50 évvel Hampel Antal ur alapitott, és mi azt már 18 év óta fennálló tanodánkkal egyesitettük — minden törekvésünk oda irányul, hogy elődünk jó hirnevét megőrizve, a reánk bizott növendékeket alaposan képzett egyénekké neveljük. Hogy kitüzött czélunkat biztosan elérjük, iparkodtunk ismert jeles tanárok alkalmazása által kitüzött czélunkat biztositani. **Tanodánkkal táp- es nevelőintézet is van egybekötve,** melyben a növendékek teljes ellátáson kivül szeretetteljes bánásmódban részesülnek és tanulmányaikban gondos felügyelet alatt állanak. **Tanitványainkat az egyéves önkéntesi vizsgálat** letételére előkészitjük. Értesitőt kivánatra ingyen küldünk. **Beiratások a jövő** 1885/6-ik tanévre aug. 27-én veszik kezdetöket.

AZ IGAZGATÓSÁG:

2144 *Prasszer József,* igazgató. *Gross Gyula.*

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

54,492. szám.

Az erdélyi magyar közmüvelődési egyletnek rendkivüli ünnepélyekkel egybekötött közgyülése alkalmából f. é. augusztus hó 29-én Budapestről és Brassóból külön vonatok indittatnak Kolozsvárra, melyekhez az alantabb felsorolt állomásokon 14 napi érvényességü, rendkivül mérsékelt menettérti jegyek adatnak ki következő árakon, u. m. Budapest I. oszt. 15 frt, II. oszt. 10 frt., Maglód I. o. 14.80., II. o. 9.80., Mende I. o. 14.70, II. o. 9.60., Szecső I. o. 14.65, II. o. 9.50, Nagy-Káta I. o. 14.20., II. o. 9.40., Ujszász I. o. 13.00, II. o. 9.30., Szolnok I. o. 11 ft. II. o. 8 ft. Szajol I. o. 10.90, II. o. 7.90., Kis-Ujszállás I. o. 9.50., II. o. 7.00., Karczag I. o. 9.00. II. o. 6.50., P.-Ladány I. o. 8.50., II. o. 6.00., Nagy-Várad I. o. 6.00., II. o. 4.50., Rév I. o. 4.40., II. o. 3.10., Csucsa I. o. 3.00., II. o. 2.10., Egeres I. o. 1.20., II. o. 80., Magyar-Nádas I. o. 50., II. o. 40., Debreczen I. o. 10.00, II. o. 7.50., Szoboszló I. o. 8.30., II. o. 5.90., Kaba I. o. 7.70., II. o. 5.50., Brassó I. o. 13.00., II. o. 9.00., Ágostonfalva I. o. 10.50. Homoród I. o. 9.50., II. o. 7.00., Segesvár I. o. 8.00, II. o. 5.50., Erzsébetváros I. o. 7.00., II. o. 5.50., Medgyes I. o. 6.00., II. o. 4.50., Kis-Kapus I. o. 5.70., II. o. 4.30., Balázsfalva I. o. 5.20, II. o. 3.70., Tövis I. o. 4.20., II. o. 3.00., Kocsárd I. o. 2.80., II. o. 2.00., Gyéres I. o. 2.10., II. o. 1.50., Gyulafehérvár I. o. 4.50., II. o. 3.00., Mar.-Bogát I. oszt. 3.80 II. o. 2.70., Mar.-Ludas I. o. 3.60., II. o. 2.60., Maros-Vásárhely I. o. 5.00., II. o. 3.50., Nagy-Szeben I. o. 7.00., II. o. 5.00., Petrozsény I. o. 10.50., II. o. 7.50., Szászváros I. o. 6.60., II. o. 4.70.

A visszautazás 14 napon belül — a jegy lebélyegzésének napját is beleszámitva — bármely személyszállitó vonattal — gyorsvonat kivételével — történhetik.

A budapestről szóló jegyek a városi menetjegy-irodában (Mária-Valeria-utcza, Hungária szálló) szintén válthatók, még pedig már 48 órával a különvonat indulása előtt is.

Bővebb értesités a falragasz alaku hirdetményekből nyerhető. Budapest.

ELSŐ CS. KIR. SZAB. DUNA-GŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG.

HIRDETMÉNY.

Folyó hó 25-étől fogva szeptember hó 30-áig naponként egy helyi hajó fog Promontorról gyümölcs-szállitás czéljából reggeli 4 1/2 órakor elindulni és itt a plébánia-téren kikötni.

Ellenben az ünnep- és vasárnapokon Budapestről Promontorra este 9 óra 30 perczkor induló és onnét 10 óra 30 perczkor visszatérő hajó ezen évadban f. hó 23-án teszi meg utolsó útját.

Budapest, 1885. augusztus 22-én.

A forgalmi igazgatóság.

A ki siet, az nyer!

Mi egy hires pokrócz s lótakarógyár egész készletét a rendes ár felén átvettük s ezért, mig a készlet tart, csak

1 frt 75 krért

adjuk darabját a nagy, vastag, széles, elpusztithatlan

lótakarókat.

Ezen takarók 190 cm. hosszuak, s 130 cm. szélesek, szines sávokkal ellátvák s vastagok, mint egy deszka s igy valóban elpusztithatlanok. Azonkivül kaphatók még nálunk a legpompásabb **selyempaplanok** szinekben, mint vörös, kék, zöld, narancs stb. sávozottan, darabja 3 frt 25 kr., párja 6 frt. Lótakaróink kitünőségét s olcsóságát bizonyitják az irodánkban a tisztelt közönség szives megtekintésére álló szakértő személyiségtől levő köszönőiratok s utánmegrendelések, melyekből egynehányat itt közzétenni bátorkodunk.

Byczkowce.

Tisztelt ur! Kérem nekem még 40 takarót — mint az előbbiek — vasúti után, biztositott szállitási idővel, utánvét mellett küldeni. Czim: Cielecka Zsófi, Byczkowce-ban, Kalivowszczyzna, állomás via Lemberg.

De legfényesebb bizonyitéka valóban kitünő áruink kedveltségének a világhirü cirkusz-igazgatónak, Renznek, hozzánk érkezett távirati utánmegrendelése Hamburgból.

Távirat. Tisztelt szétküldési iroda! Küldjön nekem azonnal még 100 takarót, mint a milyent már szállitott 112 darabot **Hager, Cirkusz Renz Hamburg.**

A ki tehát olcsó pénzért, egy valóban jó s tartós, elpusztithatlan takarót akar, egész bizalommal a ker. biróságilag bejegyzett Universal - Versandt - Bureauhoz, Wien, Ottakring, Hauptstrasse 140.W. forduljon. Fiók:

Stadt. Rothenthurmstrasse 5, a hg-püspöki palota átellenében.

NB. A szállitás az érték előleges beküldése, vagy cs. k. postautánvéttel történik. A más oldalról 1 frt 55 krval hirdetett takarókat **1 frt 20 krjával** adjuk. 2226

SÁRKÁNY

bizományi és butor csarnoka

Budapesten, Gizellatér 3. sz. I. em., az egy emeletes házban, a Deák Ferencz-utcza sarkán.

Ajánlja az országos kiállitás t. látogatóinak a legelőkelőbb hazai asztalos-mesterek által készitett óriási választékban eladásra kiállitott igen finom szalon-, ebédlő-, háló- és uri szoba berendezéseket, mindennemü kivitelben: **körülbelül 150 szobára való egyszerü legszilárdabb asztalos és kárpitos butorok,** kelengyékre kiválóan alkalmas, az egyszerü butorkészlet teljes feloszlása miatt, az elkészitési áron alul is eladatnak.

Dús választék igen elegans, valamint egyszerü kész szalongarniturákban legizlésesebben, a legujabb minta szerint elkészitve, atlasz, bársony, selyem, brocat, pluche, crepp és jattaszövetekből **rendkivüli olcsó árak mellett.**

Bemenet a Gizellatéri oldalról a 3. sz. kapunál I. em.

Megrendelések lelkiismeretességgel eszközöltetnek. Árjegyzékek bérmentve küldetnek. 2313

SZIGETI LAJOS

szij- és nyeregggyártó

Budapest, Muzeum-körut 10. (A nemzeti muzeum mellett.) 2246

Ajánlja a legnagyobb választékban saját készitésü lószerszámjait. Nyergek, utazó böröndök, vadászczikkek, különféle ostorok, zablák, takarók, pokróczok, istáló felszerelések, tisztitó eszközök s minden e szakmába vágó czikkek a legjutányosabb áron megszerezhetők.

Képes árjegyzékek bérmentve.

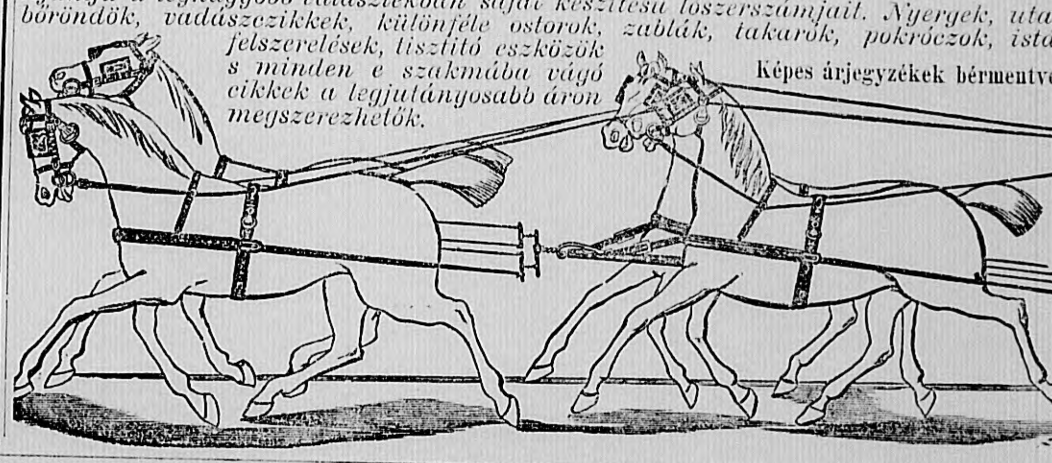

Előfizetési felhivás
az
ORSZÁG-VILÁG
czimü képes hetilapra.

Az **Ország-Világ** megjelen minden szombaton gazdag tartalommal. Közöl eredeti és forditott **regényeket, beszélyeket, költeményeket,** továbbá **ismeretterjesztő közleményeket a társadalmi élet, tudomány, képzőművészet, műipar** stb. köréből. Ezenkivül **gazdag** és **változatos rovatokat ád,** melyek a hét **legérdekesebb eseményeit** foglalják magukban. **Évenkint több száz eredeti képet közöl.**

Előfizetési árak:

1885 január—deczemberre 10 forint, 1885 julius—deczemberre 5 forint, 1885 julius—szeptemberre 2 forint 50 kr.

Az Egyetértéssel együtt:

egész évre 28 frt, fél évre 14 frt, negyed évre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 kr.

Egy szám ára 20 kr., egy füzet (2 szám) 40 kr. — Kapható a kiadóhivatalban és a legtöbb hirlapárusoknál.

Előfizethetni postautalványnyal a **kiadóhivatalnál** és minden bel- és külföldi könyvkereskedés, postahivatal és hirlapközvetitő intézet utján.

Mutatványszámokkal kivánatra **ingyen** és **bérmentve** szolgál az

ORSZÁG-VILÁG kiadóhivatala

Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6.

Kiadótulajdonos: PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság.